

CODICES ITALICOS

PRAETER

FLORENTINOS, VENETOS, MEDIOLANENSES, ROMANOS

DESCRIPSERUNT

DOMINICUS BASSI, FRANCISCUS CUMONT,
AEMYGDIUS MARTINI, ALEXANDER OLIVIERI.

IV

BRUXELLIS
TYPIS POLLEUNIS ET CEUTERICK
37, RUE DES URSULINES, 37

BRUXELLIS
IN AEDIBUS HENRICI LAMERTIN
20, RUE DU MARCHÉ AU BOIS, 20

1903

CATALOGUS

CODICUM

ASTROLOGORUM GRAECORUM

PRAEFATIO

Exspectatione tardius ad finem perductus est quartus hic operis nostri tomus, qui descriptis iam codicibus Florentinis, Venetis, Mediolanensibus reliquos omnes Italicos praeter Romanos complectitur. At in perquirendis evolvendisque libris disiunctas per urbes dispersis laborem et tempus haud parvum consumpsimus, nec biennii spatio instituta absolvere potuissemus, nisi ipsa Italia, terra philologorum fera-
cissima, auxilia nobis suppeditasset. Dominicus enim Bassi et Aemygdius Martini expleto catalogo Mediolanensi Neapolitanum libenter aggressi sunt. Indicis quoque totius libelli conficiendi molestum munus Bassi suscepit. Alexander Olivieri, qui iam Catanae docet, codices Messanenses exploravit; idem antea Bononiensium Mutinensiumque inventarium inchoaverat, quod ego perfeci. Ipse etiam Taurincenses, Parmensem, Bergomatem, Florentinorum mantissam descripsi. Quantum quisque nostrum ad uberrimam contulerit fragmentorum collectionem, quae in appendice primum publici iuris fiunt, ex siglis unicuique eorum subscriptis appetet; sed alium ab alio assidue adiutum esse vix est quod moneam. Nec veteres nostri sodales Franciscus Boll atque Guilelmus Kroll societati laboris se subduxerunt; immo in plagulis corrigendis supplendisque devotis-

simo animo nobis opitulati sunt. Collegas quoque et amicos Iosephum Bidez Paulumque Thomam, quotiens eos rogavisi, operam suam mihi nunquam denegaverunt. Virum denique clarissimum humanissimumque Theodorum Nöldke de verbis rebusque orientalibus haud frustra interrogavi. Quibus omnibus, cuius ope factum est, ut emendatius opusculum nostrum evaderet, debitas gratias libentes solvimus.

Scr. Bruxellis nonis Ianuariis 1903.

F. C.

CODICES TAURINENSES

CODICES TAURINENSES

1. Cod. B, VI, 8 (b, III, 30) = Pasini, *Codices mss. bibliothecae R. Taurinensis*, 1749, CCXIX. — Codex chartaceus, ff. 40, saec. XVI (anni 1565), cm. 24 × 16,5, eleganter exaratus, aureis vel rubris litteris et venustis picturis ornatus.

- F. 1. Τοῦ σοφωτάτου Ἰωάννου τοῦ Καματηροῦ τοῦ ἐπὶ τοῦ κανικλείου περὶ τῆς οὐρανίας τῶν ἀστέρων διαθέσεως ἐν συνόψει διὰ στίχων ἰαμβικῶν πρὸς τὸν βασιλέα τὸν Πορφυρογέννητον. Προοίμιον. — Inc. Ἐξ οὐρανίων ἀντίτων σοι βιβλίων... — Des. f. 35^v : Καὶ ταῦτα βίβλος Βαβυλωνίων τράφει. Deinde legitur subscriptio Σὺν θεῷ ἀγίῳ, αφεῖ (1536). Triginta primos versus edidit Pasini, l. c. (p. 314). Totum opus Miller, *Notices et extr. des mss.*, t. XXIII, 2, p. 53 ss.
F. 36. Διασάφησις τῆς παρούσης πραγματίας καὶ πῶς δεῖ συνιστάναι τὰ θεμάτια. Inc. Τῆς οὐρανίας διαθέσεως κατὰ τόδε τὸ ἔγχαραττόμενον σχῆμα...

Apponitur figura thematis. Sequuntur capitula : f. 37. Περὶ τῶν ὄνομασιών τῶν τόπων τοῦ διαθέματος. — F. 37^v. Περὶ τῶν χρηματιστικῶν τόπων. — Ἐκ πόσων τρόπων γίνονται τὰ ἀποτελέσματα. — F. 38. Ἐκθεσις εἰς τὰς μαρτυρίας. — Διδασκαλία καθολικὴ πῶς δεῖ συνιστάναι τὰ θεμάτια καὶ ἀποτελεῖν τὰ τενέθλια. — Des. f. 40^v : ... τοῦ ἐνιαυτοῦ ἡ τοῦ Ἐρμοῦ.

2. Cod. C, III, 8 = Pasini, *Codices Taur.*, XIX. — Chartaceus, saec. XV, cm. 29 × 19, ff. 150. — Codex inabsolutus : desunt tituli, primae litterae capitulorum et figureae astronomicae quae rubro pigmento exaranda erant.

- F. 1. Inc. Τοῦ Ζῳδιακοῦ κύκλου εἰς ιβ' ἵσα διηρημένου τμήματα, τούτων δ' ἔκαστον εἰς λ' μοίρας, ἔτι δὲ καὶ ἑκάστη μοίρα... Opus mihi ignotum.
F. 3. Sine titulo. Ἐπειδήπερ τὴν σύστασιν τῶν προκειμένων προχείρων κανόνων τὴν περιέχουσαν τὰς τῶν ἀστέρων κινήσεις... — Des. f. 86 : ... ἐν Ἀλεξανδρείᾳ πάντες δ' ἀφανεῖς· σχέδον γάρ τέταρτον μέρος Ζῳδιακοῦ ἀπὸ τῆς δρίζοντος μετεωρισμένον (?) φαίνεται. Sequuntur ff. 87-136 tabulae astrono-

miae. — Est Georgii Chrysococcae Ἐξήγησις εἰς τὴν σύνταξιν τῶν Περσῶν. Vide Usener, *Ad historiam astronomiae symbola*, 1876, p. 28, f. 88 s.; cf. Bullialdus, *Astronomia philosophica*, 1645, p. 211 ss.

3. Cod. C, VI, 21 (b, VI, 18) = Pasini, *Codd. Taur.*, CCXXXVIII. — Saec. XVI, cm. 20,2 × 14, ff. 52.

Prima pars huius codicis (f. 1-18) continet brevem expositionem quae ad discipulos erudiendos composita esse videtur a magistro quodam saeculi XI p. C. n. (f. 7 legitur : ... τὰς τετραετηρίδας αὐτινές εἰσιν ἀπὸ τῆς βασιλείας Φιλίππου ψηφιζομένας ἄχρι τοῦ δεῦρο ἡτούν τοῦ „σφις” ἔτους; item f. 7v : κατὰ τὸ νῦν „σφις” ἔτος (= 1008 p. C. n.). Quamvis ad astrologiam iudicariam vix pertineat, opuseulum ineditum, ut videtur, paucis verbis describere haud inutile erit :

- F. 1. "Ορος μουσικής. — Inc. Μουσική ἐστι γνῶσις..."
- F. 4. "Ορος ἀστρονομίας. Ἀστρονομία ἐστὶ γνῶσις πόσου συνεχὲς ἀεικινήτου. Infra legitur : Ἀθροισις εὐσύνοπτος ἀστρονομίας. Tituli capitulorum in marg. inscrip̄ta sunt : Τί ἐστι σφαῖρα. — F. 5v. Τὰ ιβ' Ζώδια. — F. 6v. Πρόθεσις. — Ἀρχὴ τῆς ψηφιοφρίας. — F. 9. Περὶ ἑκλείψεως. — F. 9v. Περὶ τῶν ἑκλειπτικῶν συνδέσμων. — F. 10. Αἴρεσις συνδέσμων. — F. 10v. Περὶ τῶν ε' πλανήτων. — F. 11v. Περὶ σχημάτων. — F. 12v. Περὶ κράσεως ἀστέρων. — Κρίσις ἡ περὶ τῶν σχημάτων. — F. 13. Οἱκοι πλανήτων. — Υψώματα. — F. 14. Περὶ τῶν κλιμάτων. — Des. f. 15. Τέλος τῆς ἀστρονομίας.
- F. 15v. Περὶ τῶν ἑπτά κλιμάτων (Κλίματά εἰσιν ἑπτά — τὰς κδ' ὥρας τοῦ νυχθημέρου).
- F. 17. [Μ]ετάβασις Ἡλίου ἀπὸ Ζωδίου εἰς Ζώδιον.
- F. 17v. Περὶ τραμματικῆς.
- F. 18. Alia manus incipit et nova materia. Continet codex : f. 20, Ἰρωνος (sic) εἰσαγωγὴ τῶν γεωμετρουμένων; f. 26v, Ἱπποκράτους περὶ καιρῶν πρόγνωσις; f. 27v, Sortes ad forem cognoscendum; f. 29v, Ἀπὸ τοῦ Ὁπτιανοῦ ἀλιευτικῶν, περὶ ἐναλίων ζώων; f. 38, Opera nonnulla Synesii episcopi Cyrenes. — F. 37, subscriptio legitur : Ἐγράφη τοῦτο τὸ βιβλίον ὑπ' ἐμοῦ Ἰω(άνν)ου ἱερέως τοῦ Συμεωνακ(ίου?) καὶ πρωτοπαπᾶ Χανδά (?).

Folium extreum (f. 52) ex alio codice abreptum excerpta quaedam astrologica praebet : Μηνὶ Ἀπριλίῳ εἰς τὸν ε' κυριεύει ἀστὴρ δύνωματα, κτλ. — F. 52v. Περὶ φλεβοτομίας. — Inc. Παρατηρητέον οὖν καὶ περὶ βλεβοτομίας (sic) οὕτως ἐν τε τὰς τοῦ μηνὸς ἡμέρας καὶ τῆς Σελήνης...

4. Cod. C, VII, 10 (B, VI, 12). — Chartae. mill. 202 × 143, ff. 73 (vac. 52), saec. XIV, partim anno 1389 ab Eleutherio astrologo Mytilenis descriptus (vide subscriptionem f. 7, cf. f. 51), minutissime scriptus et siglis scatens, a madore pessumdatu, ita ut a f. 54 multa evanida sint. — F. 52v, possessoris saec. XV nomen legitur : *Serenissimo et excellentissimo viro dno Anthonio de Placentia (?) pro sancta Romana ecclesia. Parum accurate descriptis Zuretti, Cod. graeci Taurinenses*, 28 (Studi ital. di filol. classica, IV, 1896, p. 219) ¹.

- F. 1. Tabula de cyclis Solis et Lunae.
- F. 1v. Μέθοδος σύντομος εἰς τὸ εὑρίσκειν ῥαδίως φάσεων τὸ νομικόν. Sequuntur aliae methodi ad inveniendum Pascha.
- F. 2. Περὶ τῶν θεμελίων τῶν μηνῶν καὶ εὑρέσεως ἡμερῶν τῆς τούτων ἀρχῆς (Κρατήσει τὰς τοῦ ἐνιαυτοῦ — καὶ πλείον οὐδέν). Sequuntur capitula varia.
Περὶ τῶν ἐπακτῶν τῆς Σελήνης. — Διατί οἱ κύκλοι τοῦ Ἡλίου κη' καὶ οὐ πλείονες ἢ ἐλάσσονες.
- F. 3. Διατί οἱ κύκλοι τῆς Σελήνης τὸν ιθον οὐχ ὑπερβαίνουσιν ἀριθμόν. — Διατί δὲ ιαννούριος (sic) μὴν θεμέλιον τῶν κύκλων τῆς Σελήνης λέγεται et alia huiusmodi.
- F. 4. Sortes ex cl. psalmis. Inc. Ἐὰν ἔννοιαν ἔχῃς ἐν τῇ καρδίᾳ σου ἡ ὄφειλεις πράγματι ἐπιχειρήσασθαι. — Des. ρν'. ... πράγμα μετ' ὀλίγον πληρούμενον.
- F. 5. Sine titulo. (Δεῖ τὴν Σελήνην καθ' ἡμέραν ψηφίζειν καὶ τοὺς μερισμοὺς τῶν μεταβάσεων — δεῖ δὲ τὴν Σελήνην).
- F. 6. Φυσικὴ θεωρία περὶ σεισμῶν (Καθόλου τοίνυν — ἡδη τὰρ σεισμός). Cf. Lydi, *De ostentis*, ed. Wachsmuth, p. 172.
- F. 7. Ἀποτελεσματικὰ ἐκ τῶν εἰς τὸν Παῦλον ἐξηγητικῶν Ἡλιοδώρου καὶ ἑτέρων ἀστρολόγων. — Inc. Τὸ ἐξάγωνον σχῆμα ἀγαθόν ἐστι ... — Des. f. 28 : ... τὴν οἰκοδεσποτίαν τῶν τῆς Ζωῆς χρόνων. Sequitur. Τέλος τῶν τοῦ Παύλου ἀπὸ ἐξηγήσεως τοῦ Ἡλιοδώρου. Cf. Catal. Flor., p. 32, n. 1; cod. Venet. 5, f. 1 ss. — Excerpta quaedam in appendice edita sunt.
Sequitur (f. 28) subscriptio : Τῷ συντελέστῃ τῶν καλῶν θεῷ

¹ Hic liber ex reliquiis duorum codicum consarcinatus est : 1° Ff. 1-53, codex ab Eleutherio exaratus, nunc initio mutilus, sere totus impletur excerptis ex syntagmate quod dicitur Laurentiano (cf. Fr. Boll, *Sitzungsbd. bayer. Akad.*, 1899, p. 88 s.).

— 2° Ff. 54-73, codex fortasse eadem manu certe saec. XIV descriptus item excerpta ex syntagma astrologico continent, nempe ex illis collectaneis saec. XI e quibus Marciāni 334, 335 et Parisinus 2506 fluxerunt (cf. Catal. Venet., p. 37, n. 1). Multo pleniorē olim suis libris Taurinensem numeri capitulorum monstrant rubro pigmento in margine adscripti, qui passim supersunt, sed plerumque a bibliopage abscissi sunt. Multa folia interciderunt, multa iam legi non possunt, itaque mihi ignoscatur si in recensendo opere titulum aliquem praetermisserim.

- χάρις. Ἐτους „σωου” ζου’ (ινδικτιώνος) ιβ’ μηνὶ Μαρτίῳ ήμέρᾳ κη’ χειρὶ Ἐλευθερίου ἐν Μιτυλήνῃ¹.
- F. 29. β'. Στεφάνου Ἀλεξανδρέως φιλοσόφου καὶ οἰκουμενικοῦ διδασκάλου ἀποτελεσματικὴ πραγματεία πρὸς Τιμόθεον τὸν αὐτοῦ μαθητὴν πρόφασιν μὲν ἔχουσα τὴν νεοφανῆ καὶ ἄθεον νομοθεσίαν τοῦ Μωάμεδ, πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα τῶν μελλόντων προαπορεύουσα. Edidit Usener, *De Stephano Alexandrino*, 1880, p. 17 s.
- F. 34. β'. Τὰ ζῷα ἐν οἷς χαίρουσι οἱ ε' ἀστέρες (Οἱ μὲν Κρόνος ἐν Ὑδροχόῳ,—Ἐρμῆς δ' ἐν Παρθένῳ) = Hephaest. Thebani, I, I, c. 7, ed. Engelbrecht; cf. cod. Flor. 7, f. 106.
- γ'. Τίνες τῶν ιβ' κάλλιστοι τόποι (Κάλλιστος μὲν ὁ ὡροσκόπος — στυγερώτατοι) = Heph. Theb., I, 12; cf. cod. Flor. 7, c. 12.
- δ'. Περὶ οἰκοδεσποτίας ἢ συνοικοδεσποτίας (Οἰκοδεσπότης λέγεται τις ἀστήρ — Αἰγαίος Κρόνος) = Heph. Theb., I, 13; cf. cod. Flor. 7, c. 13.
- F. 34v. ε'. Περὶ ἐπιδεκατευόντων καὶ καθυπερτερούντων (Ἐπιδεκατεύειν δὲ λέγεται — ἐν τοῖς αὐτοῖς δρίοις) = cod. Flor. 7, f. 107v.
- ζ'. Περὶ καθυπερτερίας (Καθυπερτερεῖν δὲ — ἐφ' ὃν φέρεται).
- η'. Περὶ δομοιώσεως (Ομοιώσις — ἐν τοῖς αὐτοῖς δρίοις).
- θ'. Περὶ δορυφορίας (Δορυφορίας δὲ τένη εἰσὶ γ' — τὸ αὐτὸ ποιεῖ) = Heph. Theb., I, 17; cf. cod. Flor. 7, f. 107v.
- F. 35. ι'. Ἐπισημασίαι τῶν συνόδων <καὶ> πανσελήνων (Λάμβανε τὰς τινομένας συνόδους καὶ πανσελήνους — περὶ ἀμφοτέρους) = cod. Flor. 7, f. 149.
- ια'. Περὶ ὧν ἐρωτώμεθα (Ἐὰν ὡροσκοπῇ Κρόνος ἐν ἐσπερίων ἀστέρων — δούλον καὶ ὑποκείμενον).
- Sine num. Περὶ κτίσεως πόλεων, οἰκοδομιῶν ἢ καθιδρύσεων. ‘Ηφαι<στίωνος> (Ἐὰν βουληθῇ τις εὐδαίμονα πόλιν κτίσαι — Δωρόθεος δὲ παραινεῖ ἐν τοῖς ἔπεισι περὶ οἰκοδομιῶν τοιαῦτα ... τῶν κακοποιῶν ἀστέρων ἐναντιούμενου) = Heph. Theb., III, 7; cf. cod. Flor. 7, f. 166v.
- F. 36. ιβ'. Sine titulo [foliūm desse videtur]. (Ἐκ διαμετρεῖ η Σελήνη ἐν ☽ — τοὺς γεννωμένους) = Heph. Theb., III, 17, περὶ δορυφορίας.
- ιγ'. Περὶ τεταρτημορίων τῶν ζῷων (Διεῖλον δὲ καὶ — μεριζομένων) = Heph. Theb., III, 18; cf. cod. Flor. 7, f. 108.

¹ De Eleutherio astrologo Eleo qui iisdem fere verbis codicem Angelicanum 29 subscrispsit, cf. Catal. Flor., p. 38, n. 1.

- ιδ'. Περὶ ἐπιτηδείων ἢ ἀνεπιτηδείων ζῷων ἐν καταρχāīς (Τὰ μὲν ὄρθως ἀνατέλλοντα ζῷα — ἐν ταῖς τελευταῖς μοίραις τῶν ζῷων) = cod. Flor. 7, f. 108.
- F. 37. ιε'. Περὶ οἰκοδεσποτίας τῶν πλανωμένων (Λαμβάνεται δὲ ἡ τούτων οἰκοδεσποτία — τῷ κατὰ τὰ ἐπόμενα κέντρῳ τοῦ τόπου τῆς... [evanid.]).
- ις'. Περὶ ὑετῶν ἀπὸ φωνῆς Σύρου τινός. Edit. in Catal. Flor., p. 131 ss.
- F. 37. ιζ'. Τίνι τρόπῳ ἀπώλετο τὸ ἀπολωλός (Ἐὰν δὲ Κρόνος — διὰ πανουργίας) = cod. Flor. 7, f. 182v.
- ιη'. Καθολικὰ παραγγέλματα (Καθόλου αἱ μὲν ἀπόρροιαι τῆς Σελήνης — γίνεται ἡ καταρχή) = cod. Flor. 7, f. 186.
- ιθ'. Εἰ ἀληθὲς ἡ ψευδὲς τὸ πρᾶγμα περὶ οὐ ἡ καταρχή (Τὰ στερεὰ ζῷα ὡρο<σκοπούντα> — ἀποφαίνειν τὴν καταρχήν) = cod. Flor. 7, f. 188.
- F. 37v. κ'. Εἰ φίλοι εἰσὶν ἡ ἔχθροι περὶ μὲν ἐρωτώμεθα (Χρὴ σκέπτεσθαι συμπαθείας καὶ ἀντιπαθείας — ἀσυμπαθεῖς) = ibidem.
- κα'. Ἐάν τις πεπόρνευκεν (Σκέψαι τὸν Ἀρην καὶ τὴν — πεπορνευκέναι λέγε) = ibid., f. 189v.
- κβ'. Περὶ καταρχῶν [in marg.] (Ἐν ταῖς καταρχαῖς — δὲ Δωρόθεός φησι δτὶ ... τὴν Σελήνην ἔθεωρει).
- κγ'. <Rhētorii>¹ Περὶ αἱρέσεων τῶν ἀστέρων. — κδ'. Περὶ παθοποιῶν ζῷων. — κε'. Περὶ ζῷων ἀσελγῶν καὶ σινοποιῶν. — κζ'. Περὶ τῶν αἱρέσεων τῶν τριγωνικῶν δεσποτῶν. — F. 38. κη'. Περὶ τῆς πλευρᾶς τῶν τριγωνικῶν καὶ τετραγώνων καὶ ἔξατγών σχημάτων. — κθ'. Περὶ ἀκουόντων καὶ βλεπόντων ἀλληλα ζῷων. — λ'. Περὶ ἐπιθεωρίας. — λα'. Περὶ συμφωνίας. — λβ'. Περὶ ἐπιδεκατείας. — λγ'. Περὶ ιδιοπροσωπίας. — λδ'. Περὶ μετοχῆς. — λε'. Περὶ δορυφορίας. — λς'. Περὶ ἀνταναλύσεως. — λζ'. Περὶ δεσποτείας ἀλλήλων. — λη'. Περὶ οἰκοδεσποτίας. — λθ'. Περὶ κολλήσεως. — μ'. Περὶ συνδέσμων. — μα'. Περὶ δομορροήσεως. — μβ'. Περὶ λαμπτηνῶν. — F. 39. μγ'. Περὶ τοῦ πώς χαίρουσι οἱ ἀστέρες. — μδ'. Περὶ τῶν δηλούμενων χρόνων κτλ. — με'. Περὶ τῶν ἀσυνδέτων ἀστέρων πρὸς τὴν Σελήνην. — μς'. Ἀποτελέσματα τῶν δορυφοριῶν τοῦ Ἡλίου. Cf. cod. Flor. 7, f. 191-196v.
- F. 39v. μζ'. Εἰ εὐδοκιμεῖ τις ἐν τῷ ἐλπιζομένῳ οὐ (Τοὺς λαχόντας τὴν οἰκοδεσποτίαν — ἐρώτησις) = cod. Flor. 7, f. 188v.
- μη'. Εἰ ἔγρυσός ἐστιν η τυνὴ περὶ ης η ἐρώτησις (Παρατήρει

¹ Capp. κγ'-μς' Antiochi vel potius Rhētorii edita sunt in Catalogo Florentino, p. 142 s.

- τὰ β' φῶτα ... Variae methodi indicantur. — Des. τὰ ἵσα ἀπὸ ὡροσκόπου) = *ibid.*, f. 188.
- Sine num. Εἰ ἄρρεν ἡ θῆλυ τὸ ἐγγάστριον ('Ο Εἰς τόπος — θῆλυ) ; cf. *ibid.*, f. 189.
- F. 40. μθ'. <*Rhetorii*> Περὶ ἄρρενικῶν καὶ θηλυκῶν ζωδίων καὶ ἀρρενούμενων καὶ τεθηλυμμένων τόπων καὶ ἀστέρων = *cod. Flor.* 7, f. 189v. *Editum in Catal. Flor.*, p. 144.
- ν'. Περὶ κλήρων σημασίας ('Ο κλῆρος τῆς Σελήνης ... Ἀποτελέσματα δὲ αὐτῶν εἰσὶ ταῦτα — προαναιρέσθαι λέτει) = *ibid.*, f. 195v. *Editum in Catal. Flor.*, p. 160 ss.
- να'. Περὶ τῆς ἐκ τῶν ἐνεργειῶν καὶ μορφώσεων ἐφημοσμένης τοῖς ζωδίοις διαφόρου προσηγορίας = *ibid.*, f. 197. *Editum in Catal. Flor.*, p. 164.
- F. 41v. νβ'. Περὶ τῶν ἐν ταῖς καταστάσεσι τῶν ἀέρων συμβαινόντων ἀνέμων δηλονότι ὑετῶν, βροντῶν, πρηστήρων, αὐχμῶν, σεισμῶν ἢ τῶν λοιπῶν τοιούτων. *Editum in appendice.*
- F. 43. νγ'. Καθολικὴ παρατήρησις ἀπὸ τῆς κατὰ τὴν θερινὴν τροπὴν ἐποχῆς τῆς Σελήνης (Εἰ κατὰ τὴν ἀρχὴν — ἔξομοιοῦνται) = *cod. Flor.* 7, f. 212.
- νδ'. <*Pauli Alexandrini*> Περὶ τῶν προσώπων ἢ ἐπέχουσι οἱ ζ' ἀστέρες ἐν τοῖς τῶν ζωδίων δεκανοῖς ('Ἐπειδὴ ἔκαστος — ἔχον οὔτως. Sequitur tabula) = *cod. Flor.* 7, f. 215.
- F. 43v. νε'. Περὶ 'Ηλίου ἐν ὁρίοις τῶν ἀλλων ('Ο 'Ηλιος ἐν ὁρίοις — ἐναντιότητα σημαίνει) = *ibid.*, f. 217v.
- νς'. Περὶ δραπετῶν (Σελήνη ἐν Κριῶ, δὲ φυγὴν τοχέως — εὑρεθῆσται δὲ δραπέτης) = *ibid.*, f. 219v.
- F. 44. νζ'. <*Theophili*> Περὶ ἐπιστρατείας ("Οταν τις ἐρωτήσῃ — ἐπίκεντροι ὅντες) = *ibid.*, f. 216v.
- νη'. Περὶ λόχου καὶ δόλου καὶ ἐνέδρας (Τοῖς δὲ ἐπιχειροῦσι λόχον ... Ἄλλο — Des. κυρίους) = *ibid.*, f. 216v.
- F. 44v. νθ'. Εἰς τὸ πῆχαι κορτίναν ('Εὰν ἐπιτραπῆς ὑπὸ βασιλέως — κίνδυνον φέρει) = *ibidem*.
- Ξ. Εἰ γίνεται τόde τὸ πρᾶγμα ἡ οὖ, καὶ εἰ ἐγγίζει ἡ βραδύνει (Πρὸ πάντων χρὴ σκοπεῖν — πρᾶγμα σημαίνουσι) = *cod. Flor.* 7, f. 216v.
- Ξα'. Περὶ φαρμακίας ('Ο 'Ερμῆς κακούμενος — καὶ σβεννύμενο) = *cod. Flor.* 7, f. 217.
- F. 44v. Ξβ'. Περὶ ἀποδημίας ('Ο μέλλων ἀποδημεῖν — ἡ ἐτέρας περιστάσεις) = *Heph. Theb.*, III, 30; cf. *cod. Flor.* 7, f. 173.
- F. 46v. Ξγ'. Περὶ ἀποτελεσμάτων ἀπὸ ἐκλείψεως (Σελήνην — κατὰ διάμετρον ζωδίοις).
- Ξδ'. <*Hephaestionis*> Περὶ ἀποτελεσμάτων ἀπὸ τῶν

- ἐκλείψεων καὶ τῶν κομητῶν = *cod. Flor.* 7, f. 112; cf. *cod. Flor.* 12, f. 117. *Edid. Olivieri, Studi italiani*, VI, p. 9.
- F. 49. Ξε'. Περὶ ἐμπράκτων ὡρῶν καὶ ὄνειρων (Περὶ δὲ ἐμπράκτων — οὐ μὴ ἀστοχήσεις τῆς αἰτήσεως) = *Heph. Theb.*, III, 23; cf. *cod. Flor.* 7, f. 172.
- F. 49v. Ξε'. Πότε δεῖ ἀρχοντι καὶ δυνάστη συντυχεῖν· Ἡφαιστίωνος ('Ἀρμόζει — τῷ 'Ἐρμῇ) = *Heph. Theb.*, III, 20; cf. *cod. Flor.* 7, f. 171v.
- Ξζ'. Περὶ αἱρέσεως καὶ συνθηκῶν (Εἴ τις χρήζων — προμάθης) = *Heph. Theb.*, III, 26; cf. *cod. Flor.* 7, f. 172v.
- Ξη'. Εάν δανείσασθαι θέλῃς ('Ἐστω ἡ Σελήνη — τῷ ὡροσκόπῳ) = *Heph. Theb.*, III, 28?
- Ξθ'. Περὶ διμιούντος ἔνεκέν τινος πράγματος ('Ἐὰν δέ τις — μαρτυρούντος) = *cod. Flor.* 7, f. 175v.
- F. 50. ο'. Πόταπον ἔξει τέλος ἔκαστον τῶν πραττομένων τηνώση οὕτως ('Ἐπιτήρει τῆς Σελήνης — τετράτωνον) = *cod. Flor.* 7, f. 176.
- οα'. Περὶ ἀγορασίας ἡ ναυπηγίας πλοίου (Περὶ δὲ συνωνῆς — ἀκτινοβολίας) = *Heph. Theb.*, III, 17; cf. *cod. Flor.* 7, f. 170.
- οβ'. Περὶ τεχνῶν διδασκαλίας (Σελήνη — ἡ διαμετρή) = *cod. Flor.* 7, f. 107v.
- ογ'. Περὶ κτίσεως (*sic*) δούλων (Σελήνη ἐν τοῖς — ἐμπόρους ἀγόραζε) = *ibidem*.
- F. 50v. οδ'. Περὶ πλοῦ καὶ ἐμπορίας (Σελήνης οὐσης — χαλεπώτατός ἐστι) = *ibidem*.
- οδ'. Περὶ ἐμπειρισχέσεως τριχῶς λεγομένης ('Ἐμπειρισχεῖσις — εὐεργετική) = *Heph. Theb.*, I, 15; cf. *cod. Flor.* 7, f. 107.
- ος'. Περὶ καθολικῶν ἐπισκέψεων καὶ ἀποτελουμένων (Τὰ καθόλου τινόμενα χώραις ἡ πόλεσι — τὸ πρὸ τῆς ἐκλείψεως) = *Heph. Theb.*, I, 20; cf. *cod. Flor.* 7, f. 108v.

Textus desinit in media pagina 51. Sequitur eadem manu figura thematis cui subscriptum est : Τὸ τῆς Κωνσταντινουπόλεως θεμάτιον ὅπερ ἐγένετο καθ' ὃν καιρὸν καὶ καθ' ἣν ὥραν ἤρξατο κτίζεσθαι ἔτους ἥσωλη' μηνὶ μαίψ ταῦτα ἡμέρᾳ β' ἵνδικτιώνος τρίτης¹ ὥρᾳ δευτέρᾳ κ'.

F. 51v. Ἀρχὴ τοῦ βροντολογίου ἐνὸς ἔκαστου μηνὸς. Ἀρχὴ τοῦ Κριοῦ ἡτοι Μαρτίου (Κριὸς (*sic*) ἐὰν βροντήσῃ καθὼς οἱ Αἰγύπτιοι γράφουσιν — Textus interrupitur in ima pagina 51v : καὶ ἔσται ἐτέρα δια...

¹ Annus 1330 est tertius decimus cycli indictionis. De re, cf. infra cod. 5, f. 40. — Ex his apparet imperatorem Andronicum post cladem prope Nicaeam acceptam, Turcis Thraciam vastantibus, moenia Constantinopolis annis 1329-1330 referuisse.

- F. 52 vacat. — F. 52^v. Possessoris nomini (vide supra) subiciuntur manu s. XV nomina mensium Romanorum, Aegyptiorum, Graecorum, Hebraeorum. — F. 53. Notula quaedam s. XV de praesagiis. — F. 53^v vacat.
- F. 54. Ψηφοφορία περὶ ἀπο(δή)μου (Ψήφισον τὸ — ἐπεὶ καὶ τὸ ζῷδιον τροπικὸν ἦν).
- F. 55^v. πδ'. Περὶ σχηματισμῶν τῆς Σελήνης πρὸς τοὺς λοιποὺς πλάνητας ('Η Σελήνη συνοδεύουσα τῷ — 'Ηλίῳ ἔστι βλαπτική) = cf. cod. Venet. 7, f. 3 et f. 303^v, φξα'.
- F. 56^v. πε'. Sine titulo (Εἰ θέλεις εὑρίσκειν τὴν Σελήνην — τετραπλασιάζ(εσθαι?)).
- πς'. Περὶ καιρῶν ταραχῆς ἐμπρησμοῦ σεισμοῦ καὶ καταποντισμοῦ (Βλέπε τὴν Σελήνην — ὑψοῦται) = cod. Venet. 7, f. 195.
- F. 57. πζ'. Περὶ δουλείας καὶ ἐλευθερώσεως ('Εάν ἔστι ή ἐρώτησις ἀπὸ τοῦ δούλου — ἐλευθεροῦται).
- F. 57. Περὶ τραμμάτων πιπτακίου ή χάρτης ή διδαχῆς παιδός ("Εστω ὁ ὡροσκόπος ...) = cf. cod. Venet. 7, f. 199^v, τλγ'.
- F. 57^v. Περὶ τινος θέλοντος δουλεῦσαι τινὶ εἰ ὥφεληθήσεται> ἐξ αὐτοῦ (Βλέπε τὸν ὡροσκόπον καὶ — τὸ ἐναντίον) = cod. Venet. 7, f. 119^v, ρμζ'.
- 'Εάν τίς σε ἐρωτῇ καταγορηθεὶς πῶς ἄρα λυτρωθήσεται τῆς κατηγορίας καὶ τῆς καταπλοκῆς (Σκόπει οὕτως — ὑποστρέψει) = cod. Venet. 6, f. 66, ie'.
- Περὶ ὁδοιπορίας ('Ο ώροσκόπος — ρητόν ἔστιν). Cf. cod. Venet. 7, f. 183^v, σνς'.
- ςγ'. <Ποῦ> εὐρεθήσεται τὸ ἀπολεσθὲν ή δ φεύγων ('Εὰν ἐν Κρόνου ζῷδιψ — ἐν πόλει) = ibid. f. 184, σνη'.
- ςδ'. Περὶ ἐρωτήσεως διτὶ γίνεται τόδε ή οὐ (Σκόπει τὸν οἰκοδεσπότην — ή ἀρχιερέα) = cf. cod. Venet. 7, f. 117, ρλ'.
- ςε'. Εἰ μὲν πρὸς βασιλέα τράψαι τις βούλεται τράμμα ("Εστω κατὰ τὸν κύριον — τῶν κακοποιῶν).
- F. 58. ης'. Εἰ ἔρχεται δ ἀπόδημος ('Εὰν οὐ κύριος τοῦ ὡροσκόπου — ἐλεύσεται).
- ςζ'. Περὶ ἀκοῆς τενομένης περὶ τινος εἰ ζῇ ή <ἔτελεύτησεν> ("Ορα τὴν Σελήνην — ἀνθρωπος) = cod. Venet. 7, f. 189^v, σπ'.
- ςη'. Περὶ βιβλίων ή τραμμάτων ή πραγματείας ή δίκης ή γνώσεως πότε γίνεται (Βλέπε τὸν Ἐρμῆν — εἰσιν) = cf. cod. Venet. 7, f. 192^v, σςγτ'.
- ςθ'. Περὶ πράξεων καὶ τῶν ἐν ἐλπίδι τὸ μέλλον θηρωμένων (Γένοιτο ἀν τὸ τέλος — εὐχρημάτιστα) = cod. Venet. 7, σςδ'.
- ρ'. Περὶ ἀρρώστου ("Οτε δὲ τεθνήξεται δ ἀρρωστῶν — τεθνήξεται) = ibid., f. 192^v, σςε'.

- F. 58^v. ρα'. Εἰ συμφέρει τενέσθαι τι καὶ συμφωνήσαι ή δοῦλον λαβεῖν ή τοιοῦτόν τι πρᾶξαι (Εἰ οὐ κύριος τοῦ ὡροσκόπου — τενέσθαι) = cod. Venet. 6, f. 66, λβ'; 7, f. 211, τπε'.
- ρβ'. Περὶ φρέατος ὄρυτής καὶ εἰ ἔστιν ἐν <τῷ> λάκκψ ή τῷ φρέατι χρυσίον (Εἰ Καρκίνος ὡροσκοπῆ — ὑπότειον) = cod. Venet. 7, f. 180^v, σμη'.
- ργ'. Εἰ οὐ ἀποδημῶν ἔρχεται καὶ πότε εἰσελεύσεται ("Ιδε περὶ τίνος ...) = cod. Venet. 6, f. 82^v, ρθ'; 7, f. 300^v, φμδ'.
- F. 59. ρδ'. Περὶ δραπέτου ('Εὰν η Σελήνη εἰς τὸ — οὐκ ἐξῆλθεν) = cod. Paris. 2506, f. 50, ρη'.
- ρε'. Περὶ κληρονομίας ('Εάν τις περὶ τούτου ἐρωτήσῃ — ἀκόπως) = cod. Venet. 7, f. 299^v, φμβ'.
- F. 59^v. ρς'. Περὶ ἀντιδίκων (Σκόπει τὸν ὡροσκόπον — εἰς τὸν ζ' τόπον). Cf. cod. Paris. 2506, f. 52^v, ρκγ'.
- ρζ'. Περὶ ἀγάπτης καὶ μίσους (Βλέπε τὸν ὡροσκόπον — ὑπότειον) = cod. Venet. 7, f. 206, τεδ'.
- ρη'. Περὶ ἀρρώστων καὶ ἐναποκλείστων ('Απὸ τοῦ ὡροσκόπου — δηλοῖ) = ibid., τεξ'.
- F. 60. Περὶ τοῦ εἰδέναι εἰ ἀληθεύει δ λέγων γινώσκειν τι ("Εστω ὁ ἀνθρωπος — ἀνωφελής ἔστιν) = cod. Venet. 7, f. 83, ρθ'.
- Περὶ ἀκοῆς εἰ ἀληθής καὶ εἰ καλή ή φαύλη (Βλέπε τὸν κύριον τοῦ ὡροσκόπου — πονηρούς) = cod. Paris. 2506, f. 55, ρμα'.
- Περὶ κέρδους ("Ορα τοὺς οἰκοδεσπότας — οὐδαμῶς) = cod. Venet. 7, f. 196, τθ'.
- Περὶ παραλίψεως οὐσίας (Εἰ μὲν συμφώνω — οὐσίαν) = ibid., τι'.
- Ποιώ μηνὶ τελευτήσει τις ἐπὶ ἑκάστης τενέσεως ('Απὸ 'Ηλίου — τέλος ἐπάξει) = cf. cod. Paris. 2506, f. 58^v, ρξβ'.
- F. 60^v. Περὶ καταρχῆς ('Επιτηρητέον τὸν τοῦ ὡροσκόπου — δ Ἀρης) = ibid., f. 59, ρξε'.
- Περὶ τράμματος εἰ κομισθήσεται ("Ορα τὸν Ἐρμῆν — δηλοῖ) = ibid., ρξς'.
- Περὶ αἰτήσεως εἰ γίνεται ή οὐ ("Εστιν η Σελήνη — γίνεται). = ibid., ρξη'; cod. Venet. 7, f. 197^v, τκδ'.
- Περὶ τοῦ γνῶναι τινὰς εἰ ἔχουσι πρὸς ἀλλήλους ἀγάπην, ή εἰ ἐρωτήσει τις εἰ ἀγαπάται παρ' ἔτερου (Βλέπε τὸν ὡροσκόπον — λάθρο δὲ ἔχθροι) = cod. Venet. 6, f. 68, μθ'.
- F. 61. Περὶ πράσεως ("Εστω η Σελήνη — ἐπικερδῆ) = cod. Venet. 6, f. 72, ξ'.
- Περὶ ἐλεύσεως ή μετάρσεως ἀπὸ οἴκου εἰς οἴκον ("Εστω ὡροκόπος — καὶ ἀγαθὴ καὶ ἀλυπος) = cod. Venet. 6, f. 85, ριδ'.
- Περὶ τοῦ γενέσθαι φανερὸν ή περίφημον δ βούλει ποιησαι

- (Ἐστω δὲ ὡροσκόπος — ἔξαγνιζέτωσαν) = cod. Venet. 6, f. 72, ξα'; 7, f. 199^v, τλς'.
- Περὶ τῶν ἐπομένων τῇ συνόδῳ καὶ πανσελήνῳ κέντρων (Τὰ κέντρα τὰ ἐπόμενα τῇ ... Sequitur Ὑπόδειγμα. — Des. ἀποφαίνεσθαι) = cod. Venet. 7, f. 302, φνη'.
- Περὶ ἀνέμων προγνώσεως (Δυνατὸν τὸν ἐκ τῶν ἀπορροιῶν καὶ συναφῶν — τινώσκεται) = cod. Venet. 7, f. 302^v, φνθ'; Paris. 2506, f. 70, σια'.
- F. 51v. Καθολικὰ παραγγέλματα ἀπὸ Σελήνης ἢ ὡροσκόπου τοῦτο τὸ κεφάλαιον σημαίνει οἵαν ἔξουσιν ἀρχῆν καὶ τέλος τὰ πράγματα (Ἐὰν ἡ Σελήνη συνάπτῃ — ποιοῖς) = Paris. 2506, f. 66^v, ργς'.
- Περὶ ἀποτυχίας (Οὐ “Ἡλιος — ἐπὶ τῶν τοιούτων τόπων δηλοῖ). Περὶ αἰτήσεως πότε ἔσται (Συμβάλλεται πρὸς τὰς αἰτήσεις — σκέψις τενέσθω) = cod. Venet. 7, f. 120, ρμθ'.
- Περὶ τοῦ καιροῦ τῶν ἀποτελεσμάτων (Τοὺς καιροὺς τῶν ἀποτελεσμάτων ...) = ibidem.
- F. 62. Περὶ τοῦ ποῦ ἔστι τὸ κλαπέν = cod. Venet. 7, f. 193, σγζ'.
- Editum in appendice.
- Εἰ νέος δὲ κλέπτης ἢ μέσος ἢ γέρων = cod. Venet. 7, f. 205, τξ'.
- Editum in appendice.
- Περὶ τοῦ εἴδους τοῦ κλέπτου. Editum in appendice.
- Περὶ τοῦ εἰ πλησίον ἔστιν ἢ πόρρω τῆς συγγενείας = cod. Venet. 7, f. 205^v, τξα'.
- Editum in appendice.
- F. 62v. Εἰ ἀρρηνὸς κλέπτης ἢ γυνὴ = cod. Venet. 7, f. 300, φμζ' ; f. 322, χιζ'.
- Editum in appendice.
- ρλγ'. Περὶ τοῦ ποιών τρόπῳ δὲ κλέπτης εἰσῆλθεν = cod. Venet. 7, f. 300, φμε'.
- Editum in appendice.
- ρλδ'. Περὶ προγνώσεως τοῦ ἐρωτῶντος περὶ τίνος (Ἐπετήρησαν δὲ ἀκριβῶς εἰς πρότυπον οἱ παλαιοὶ ἐκ τῆς ποσότητος τῶν μοιρῶν τοῦ ὡροσκόπου — ἢ δραπέτης ἢ τῶν ὅμοιών) = cod. Paris. 2506, f. 26, λα'.
- F. 64. Παράμονα (Ἐν τοῖς ἀνθρωποειδέσιν — φυλάσσεσθαι δὲ δεῖ οἰκοδομεῖν) = ibidem. Cf. cod. Venet. 7, f. 120 c., ρνα'.
- F. 65v. Περὶ συνελεύσεως (Μέλλων δὲ συγγίγνεσθαι — σπορῷ) = cod. Venet. 7, f. 178, σμδ' ; Hepha. Theb., III, 10.
- Περὶ χωρισμοῦ (Τοὺς δὲ χωρισμοὺς — ἀμφισβητήσιμα) = cod. Venet. 7, f. 180, σμε' ; Paris. 2506, f. 31, λε' ; Hepha. Theb., III, 11. ρμ'. Περὶ φρεάτων δρυγῆς καὶ λάκκων (Ορύττων δὲ λάκκους — ὑδωρ καλόν) = cod. Venet. 7, f. 180, σμζ' ; Hepha. Theb., III, 15.
- F. 66. Ἐκ τῶν ιατρομαθηματικῶν Ἐρμοῦ καὶ Πετοσίρεως καὶ τῶν συναγωγῶν Προτατόρου. Editum in Catal. Flor., p. 126, 6. — 128, 2.
- F. 66v. Πῶς δεῖ γνῶναι τὸν εἰσιόντα ποῖον σκόπον ἔχων εἰσέρχεται

- πρός σε (Ἐὰν τύχη Σελήνη — σχηματισθείς) = cod. Venet. 6, f. 66^v, κ'.
- ρμδ'. Εἰ ὠφέλιμος ἔσται ὁ ἐρωτῶν σε (Οταν τίς σε ἐρωτῶν — ἡ κίνδυνον σημαίνει) = ibidem, κα'.
- ρμε'. Περὶ τεταρτημορίων ἐκ τοῦ Παύλου (Τεταρτημόριον ἀρσενικόν — τελευτῆς) = cod. Venet. 7, f. 298^v; Paul. Alexandrin. D. 1^v, ed. 1586.
- ρμς'. Sine titulo. (Ἐκ τοῦ ὡροσκόπου δεῖ σκέπτεσθαι περὶ δόξης — περὶ δόσεως ἢ λήψεως).
- F. 67. Περὶ τοῦ πότε ἔσται τὸ ἀποτέλεσμα (Δεῖ λαβεῖν τὸν κύριον — τοῦ δωδεκατημορίου) = cod. Venet. 6, f. 80, γζ'.
- ρμη'. Περὶ τοῦ εὐτυχῆσαι τίνα ἀπὸ δούλου δν μέλλει λαβεῖν (Ἐστω δὲ κύριος τοῦ — οὐ ἐπιθυμεῖ) = cod. Venet. 7, f. 300, φμγ'.
- Περὶ βροχῶν καὶ ἀστραπῶν καὶ ἀνέμων καὶ ἀνομβρίας (Σκόπει ὅτε εἰσέρχεται — μᾶλλον ἀγαθόν) = cod. Venet. 7, f. 194^v, τδ'.
- F. 67v. Περὶ τοῦ εἰ λάβοι τις ἀξίαν εἶναι (sic) τι παρὰ βασιλέως (Σκόπει τὸν ὡροσκόπον — εἰ δὲ μή, οὐ) = cod. Venet. 7, f. 197^v, τκε'.
- F. 68. Περὶ τοῦ πότε γίνεται καὶ πότε λάβοι τὴν ἔξουσίαν καὶ τὴν ἀρχήν (Σκόπει τὸν “Ἡλιον — πρὸς τῶν κακοποιῶν) = cod. Venet. 7, f. 198, τκς'.
- Περὶ καιρῶν ταραχῆς ἐμπρησμοῦ σεισμοῦ καὶ καταποντισμοῦ = cod. Venet. 7, f. 195, τε'.
- Editum in appendice.
- Περὶ ἀποδημίας (Ἐστω δὲ ὡροσκόπος δὲ τόπος — ὑποστρέψει ταχέως).
- F. 68v. Περὶ μετοικίας καὶ περὶ τίνος μέλλοντος μετοικῆσαι εἰς ἔτέραν τὴν εἰ συμφέρει αὐτῷ (“Οταν μετοικῆσαι ἔκεισε — τὸ αὐταρκεῖς) = cod. Venet. 7, f. 302, φνζ'.
- Περὶ θανάτου ἀρρώστων καὶ τῶν ἐν φυλάκῃ ὄντων [αὐτῶν expunctum] (Εἰ δὲ κύριος — τελευτᾶ).
- Περὶ κρυπτοῦ θησαυροῦ (Βλέπε τὸν ζ' τόπον — ἀποφαίνου).
- Περὶ συστάσεως καὶ ἐμφυλίων πολέμων καὶ σφαγῆς (Ἄρης τῷ Ήλίῳ — πλησιφαής ἦ) = cod. Venet. 7, f. 194, το'.
- F. 69. Περὶ ἐπιτυχίας (“Ορα τοὺς ἀστέρας — ἀτε<λείωτοι>) = cod. Venet. 7, f. 194, τβ' ; f. 118^v, ρμα'.
- Περὶ τάμου (Σελήνη καὶ Ἀφροδίτη — ...). = ibid., f. 196^v, τια'.
- Περὶ ἀσθενῶν (Ἐὰν κατὰ τὴν ὥραν — τὸ σημεῖον) = ibid., f. 118^v, ρμβ'.
- Περὶ γυναικὸς ἀποχωρησάσης ἀπὸ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς εἰ πάλιν ὑποστρέψει (Ἐστω δὲ ὡροσκόπος — εἰρηνοποιήσει) = ibid., f. 197^v, τκγ'.
- Περὶ δραπετῶν (Ἐάν τις φύγῃ ἐν Ζωδίῳ — δραπέτης).
- Sine tit. (Εἰ βούλει εὑρεῖν τὸν καιρὸν τῆς ἐπικρατείας βασιλέως

- (Ἐστω δὲ ὡροσκόπος — ἔξαγωνιζέτωσαν) = cod. Venet. 6, f. 72, ξα'; 7, f. 199v, τλς'.
- Περὶ τῶν ἐπομένων τῇ συνόδῳ καὶ πανσελήνῳ κέντρων (Τὰ κέντρα τὰ ἐπόμενα τῇ ... Sequitur Ὑπόδειγμα. — Des. ἀποφαίνεσθαι) = cod. Venet. 7, f. 302, φνη'.
- Περὶ ἀνέμων προγνώσεως (Δυνατὸν τὸν ἐκ τῶν ἀπορροιῶν καὶ συναφῶν — γινώσκεται) = cod. Venet. 7, f. 302v, φνθ'; Paris. 2506, f. 70, σια'.
- F. 51v. Καθολικὰ παραγγέλματα ἀπὸ Σελήνης ἢ ὡροσκόπου τούτο τὸ κεφάλαιον σημαίνει οἵαν ἔξουσιν ἀρχῆν καὶ τέλος τὰ πράγματα (Ἐὰν ἡ Σελήνη συνάπτῃ — ποιοῖς) = Paris. 2506, f. 66v, ρζς'.
- Περὶ ἀποτυχίας (Οἱ Ἡλιος — ἐπὶ τῶν τοιούτων τόπων δηλοῖ). Περὶ αἰτήσεως πότε ἔσται (Συμβάλλεται πρὸς τὰς αἰτήσεις — σκέψις τενέσθω) = cod. Venet. 7, f. 120, ρμθ'.
- Περὶ τοῦ καιροῦ τῶν ἀποτελεσμάτων (Τοὺς καιροὺς τῶν ἀποτελεσμάτων ...) = ibidem.
- F. 62. Περὶ τοῦ ποῦ ἔστι τὸ κλαπέν = cod. Venet. 7, f. 193, σζζ'.
- Editum in appendice.
- Εἰ νέος δὲ κλέπτης ἢ μέσος ἢ τέρων = cod. Venet. 7, f. 205, τζ'.
- Editum in appendice.
- Περὶ τοῦ εἴδους τοῦ κλέπτου. Editum in appendice.
- Περὶ τοῦ εἰ πλησίον ἔστιν ἢ πόρρω τῆς συγτενείας = cod. Venet. 7, f. 205v, τεα'.
- Editum in appendice.
- F. 62v. Εἰ ἄρρην δὲ κλέπτης ἢ τυνή = cod. Venet. 7, f. 300, φμζ' ; f. 322, χιζ'.
- Editum in appendice.
- ρλγ'. Περὶ τοῦ ποιῶ τρόπῳ δὲ κλέπτης εἰσῆλθεν = cod. Venet. 7, f. 300, φμε'.
- Editum in appendice.
- ρλδ'. Περὶ προτυνώσεως τοῦ ἐρωτῶντος περὶ τίνος (Ἐπετίρησαν δὲ ἀκριβῶς εἰς πρότυνωσιν οἱ παλαιοὶ ἐκ τῆς ποσότητος τῶν μοιρῶν τοῦ ὡροσκόπου — ἢ δραπέτης ἢ τῶν δόμοιών) = cod. Paris. 2506, f. 26, λα'.
- F. 64. Παράμονα (Ἐν τοῖς ἀνθρωποειδέσιν — φυλάσσεσθαι δὲ δεῖ οἰκοδομεῖν) = ibidem. Cf. cod. Venet. 7, f. 120 c., ρνα'.
- F. 65v. Περὶ συνελεύσεως (Μέλλων δὲ συγγίγνεσθαι — σπορᾶ) = cod. Venet. 7, f. 178, σμδ' ; Heph. Theb., III, 10.
- Περὶ χωρισμοῦ (Τοὺς δὲ χωρισμοὺς — ἀμφισβητήσιμα) = cod. Venet. 7, f. 180, σμε' ; Paris. 2506, f. 31, λε' ; Heph. Theb., III, 11.
- ρμ'. Περὶ φρεάτων δρυγῆς καὶ λάκκων (Ορύττων δὲ λάκκους — ὑδωρ καλόν) = cod. Venet. 7, f. 180, σμζ' ; Heph. Theb., III, 15.
- F. 66. Ἐκ τῶν ἰατρομαθηματικῶν Ἐρμοῦ καὶ Πετοσίρεως καὶ τῶν συνατωγῶν Προταγόρου. Editum in Catal. Flor., p. 126, 6.—128, 2.
- F. 66v. Πῶς δεῖ γνῶναι τὸν εἰσιόντα ποῖον σκόπον ἔχων εἰσέρχεται

- πρός σε (Ἐὰν τύχῃ Σελήνη — σχηματισθείς) = cod. Venet. 6, f. 66v, κ'.
- ρμδ'. Εἰ ὡφέλιμος ἔσται ὁ ἐρωτῶν σε ("Οταν τίς σε ἐρωτῶν — ἡ κίνδυνον σημαίνει) = ibidem, κα'.
- ρμε'. Περὶ τεταρτημορίων ἐκ τοῦ Παύλου (Τεταρτημόριον ἀρσενικόν — τελευτῆς) = cod. Venet. 7, f. 298v; Paul. Alexandrin. D. 1v, ed. 1586.
- ρμς'. Sine titulo. (Ἐκ τοῦ ὡροσκόπου δεῖ σκέπτεσθαι περὶ δόξης — περὶ δόσεως ἢ λήψεως).
- F. 67. Περὶ τοῦ πότε ἔσται τὸ ἀποτέλεσμα (Δεῖ λαβεῖν τὸν κύριον — τοῦ δωδεκατημορίου) = cod. Venet. 6, f. 80, γζ'.
- ρμη'. Περὶ τοῦ εὐτυχῆσαι τινὰ ἀπὸ δούλου δν μέλλει λαβεῖν ("Ἐστω ὁ κύριος τοῦ — οὐ ἐπιθυμεῖ) = cod. Venet. 7, f. 300, φμγ'.
- Περὶ βροχῶν καὶ ἀστραπῶν καὶ ἀνέμων καὶ ἀνομβρίας (Σκόπει ὅτε εἰσέρχεται — μᾶλλον ἀγαθόν) = cod. Venet. 7, f. 194v, τδ'.
- F. 67v. Περὶ τοῦ εἰ λάβοι τις ἀξίαν εἶναι (sic) τι παρὰ βασιλέως (Σκόπει τὸν ὡροσκόπον — εἰ δὲ μή, οὐ) = cod. Venet. 7, f. 197v, τκε'.
- F. 68. Περὶ τοῦ πότε γίνεται καὶ πότε λάβοι τὴν ἔξουσίαν καὶ τὴν ἀρχήν (Σκόπει τὸν Ἡλιον — πρὸς τῶν κακοποιῶν) = cod. Venet. 7, f. 198, τκς'.
- Περὶ καιρῶν ταραχῆς ἐμπρησμοῦ σεισμοῦ καὶ καταποντισμοῦ = cod. Venet. 7, f. 195, τε'.
- Editum in appendice.
- Περὶ ἀποδημίας ("Ἐστω δὲ ὡροσκόπος ὁ τόπος — ὑποστρέψει ταχέως).
- F. 68v. Περὶ μετοικίας καὶ περὶ τίνος μέλλοντος μετοικῆσαι εἰς ἔτεραν γῆν εἰ συμφέρει αὐτῷ ("Οταν μετοικῆσαι ἔκεισε — τὸ αὐταρκεῖς) = cod. Venet. 7, f. 302, φνζ'.
- Περὶ θανάτου ἀρρώστων καὶ τῶν ἐν φυλάκῃ ὄντων [αὐτῶν εχρυπελτοῦ] (Εἰ δὲ κύριος — τελευτᾶ).
- Περὶ κρυπτοῦ θησαυροῦ (Βλέπε τὸν ζ' τόπον — ἀποφαίνου).
- Περὶ συστάσεως καὶ ἐμφυλίων πολέμων καὶ σφατῆς (Ἄρης τῷ Ἡλίῳ — πλησιφαής ἦ) = cod. Venet. 7, f. 194, τα'.
- F. 69. Περὶ ἐπιτυχίας ("Ορα τοὺς ἀστέρας — ἀτε<λείωτοι>) = cod. Venet. 7, f. 194, τβ' ; f. 118v, ρμα'.
- Περὶ τάμου (Σελήνη καὶ Ἀφροδίτη — ...). = ibid., f. 196v, τια'.
- Περὶ ἀσθενῶν (Ἐὰν κατὰ τὴν ὥραν — τὸ σημεῖον) = ibid., f. 118v, ρμβ'.
- Περὶ γυναικὸς ἀποχωρησάσης ἀπὸ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς εἰ πάλιν ὑποστρέψει ("Ἐστω δὲ ὡροσκόπος — εἰρηνοποιήσει) = ibid., f. 197v, τκγ'.
- Περὶ δραπετῶν (Ἐάν τις φύτῃ ἐν Ζωδίῳ — δραπέτης).
- Sine tit. (Εἰ βούλει εύρειν τὸν καιρὸν τῆς ἐπικρατείας βασιλέως

ἢ ἀρχοντός τινος ἢ στρατηγοῦ, λάβε — ἢ χρόνους).
Περὶ ἀρχόντων τῶν λαμβανόντων δούλους ἡτοι κριτῶν, κατέπάνω¹, ἀνωτέρω διοικητῶν, ἐπισκεπτητῶν ἢ λοιπῶν (Λάβε τὸν ὥροσκόπον — βίας καὶ ἀδικίας) = cod. Venet. 7, f. 301v, φνδ'.

F. 69v. Περὶ ἀγάπης τοῦ δήμου πρὸς τὸν ἀρχοντα καὶ αὐτοῦ πρὸς ἑκείνους (Σκόπει τὸν ζ' τόπον — εὐσπλαγχνίαν) = ibid., f. 207, τοα'; cod. Venet. 6, f. 70, νς'.

Πότε διαδεχθήσεται ("Οτε εὑρίσκεται — ἐπὶ τοῦ μεσουρανήματος") = cod. Venet. 7, f. 207, τοβ'; 6, f. 70v, νζ'.
ρξζ'. Περὶ ὀνείρων (Στήσας τὸ θεμάτιον — τοῦ τόπου ἀποφ<αίνου>) = cod. Venet. 6, f. 70v, νη'.

F. 70. Περὶ ἀποδημίας ὅτε τις βούλεται ἀποδημῆσαι ("Εστω ἀγαθοποίδς — λησταῖς περιπέσει") = ibid., νθ'.

Περὶ τοῦ δανείζεσθαι ("Εστω δὲ ὁ ὥροσκόπος — δανείζεσθαι") = cod. Venet. 7, f. 199, τλε'.

Περὶ πάσης κοινωνίας καὶ ἀγορᾶς καὶ ἀποκλεισμοῦ καὶ εἰ ἀληθὲς τὸ λεγόμενον ἢ ἀκουόμενον ἢ ψευδές (Δέον τὰς ἐπικοίνους κοινωνίας ποιεῖσθαι — μαρτυρούντων) = cod. Venet. 7, f. 200, τλζ'.

F. 70v. Ροα'. Περὶ κριτηρίων καὶ νίκης καὶ ἡττῆς ("Εστι δὲ καὶ ἔτερος τρόπος — καὶ οὐκ ἰδοι). Cf. Heph. Theb., III, 34.

F. 71. Λέοντος φιλοσόφου περὶ βασιλέων καὶ ἀρχόντων πῶς ἔστι γνῶναι τὸ μῆκος τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ καὶ τί γίνεται ἐν τῇ ἀρχῇ αὐτοῦ = cod. Venet. 7, f. 189v, σπα'. Editum in appendice.

Περὶ προβολῆς ἀρχοντος = ibid., f. 190, σπτ'. Editum in appendice.

F. 71v. Περὶ τροπῆς πραγμάτων σημείον χρήσιμον. Editum in appendice.

Περὶ τοῦ εἰδέναι τοῦ δείπνου τὴν κατασκευήν. Editum in appendice.

F. 72. Περὶ τοῦ τί γέτραπται ἐν τῇ δεδομένῃ ἐπιστολῇ ('Εὰν θέλῃς τὴν ἐπιστολὴν — ...') = cod. Venet. 7, f. 191, σπτ'.

ροη'. Περὶ ἀποδημίας ('Εάν τις βουλόμενος — ἔσται δὲ ἐκδημῶν). = ibid., f. 127, ρογ'.

ροθ'. Περὶ δραπετῶν ("Εσται δὲ ὁ ὥροσκόπος — ...").

F. 72v. <Τίνα> δηλοῦσι τὰ γράμματα καλὰ ἢ κακά (Βλέπε τὴν Σελήνην καὶ τὸν Ἐρμῆν — κακοποίδς ψευδῆ) = ibid., f. 193, σγη'.

Περὶ τοῦ <εἰς ἀποδοθήσεται ἢ γραφή> (Ποίησον τὸν ὥροσκόπον εἰς — ἀπέσωσε τὸ γράμμα) = ibid., f. 193v, σγθ'.

Sine tit. Σημ. δτὶ Σελήνης αὐξιφωτούσης — ἀνορύττειν.

F. 73. Περὶ γάμου ('Ἐν συνελεύσει... [Pleraque evanida sunt]... αὐτὴν ποιεῖ) = cf. cod. Venet. 6, f. 79v, γς'.

¹ De titulo δι κατεπάνω, cf. Jannaris, *Byz. Zeitschr.*, 1901, p. 204 s.

F. 73v. Περὶ τοῦ Ἀρεως εἰς τὴν ἀποδημίαν (<Εἶσ>ιδε καὶ τοῦτο — ...). Περὶ παραδόσεως τεχνῶν (Εἰσόμεθα δὲ εἰ εὔμαθεῖς — εἰς τὰς μαθῆσεις) = cod. Venet. 6, f. 79v, γε'.

<Καθολ>ικὰ παραγγέλματα (Καθόλου αἱ μὲν ἀπόρροιαι τῆς Σελήνης — τὴν τοῦ ἀστέρος φύσιν). Cf. supra, f. 37.

Περὶ πάσης ἐρωτήσεως ('Ἐπι πάσης ἐρωτήσεως — ἔχει ἀντ' ἑκείνου) = cod. Venet. 7, f. 168, σιθ'.

Plura deesse videntur.

5. Cod. C, VII, 15 (c, I, 43) = Pasini, *Codices Taurin.*, CCLXXXIII. — Chartaceus, cm. 20 × 15, ff. 177, Liber e pluribus codicibus consarcinatus et variis manibus s. XV-XVI scriptus. (Man. 1^a, ff. 1-21. — Man. 2^a, ff. 21-23. — Man. 3^a, ff. 25-31. — Man. 4^a, ff. 32-35. — Man. 5^a, ff. 37-43. — Man. 6^a, ff. 44-86. — Man. 7^a, ff. 87-133, 134-141. — Man. 8^a, f. 142-177).

F. 1. Manus recentior in marg. scripsit: *Astronomicon sine principio et quaedam alia*. (... τῆς τοῦ ὄρατοῦ τοῦδε κόσμου ποιήσεως — καὶ ἡ γραφὴ διαμαρτύρεται λέπουσα· ἐν ἀρχῇ κτλ.). — F. 7. Τοῦ αὐτοῦ μέθοδος περὶ τοῦ Πάσχα. Sequuntur variae methodi ad inveniendum Pascha et notae ac tabulae astromonicæ.

F. 25. Τοῦ σοφωτάτου καὶ λογιωτάτου κυροῦ Νικηφόρου τοῦ Γρηγορᾶ τῷ Καβάσιλᾳ κυρ<ῳ> Δημητρίῳ. Περὶ τοῦ Πάσχα ἀπόδειξις ὅπως χρὴ ποιεῖσθαι τὴν τούτου διόρθωσιν ('Ἐπειδὴ μοι φίλος εἰ τῶν πάνυ — πρὸς οὐρανὸν τοξεύειν) = cf. cod. Venet. 8, f. 32.

F. 32. Notula de cyclis planetarum, etc. — F. 33. Vacat.

F. 34. Περὶ διαιρέσεως τοῦ ἐνιαυτοῦ. — F. 35. Πρόγνωσις εύδιηγά (sic) ἀέρος (Τριταῖα καὶ τεταρταῖα οὖσα ἡ Σελήνη ...).

F. 35. Οἱ κύκλοι τοῦ Ήλιου. Sequuntur tabulae astromonicæ.

F. 38v-39. Notae de chiromantia cum figuris.

F. 39v. Sortes variorum auctorum: In marg. Πτολεμαίου. Λάβε δύο ὄνόματα μὴ ἐπίθετα. — F. 39bis. Περὶ ἀσθενοῦντος. Ψήφησον (sic) τὸ ὄνομα τοῦ ἀσθενοῦντος. — F. 39bisv. Ψήφος Πυθατορικὴ πρὸς τὸ γνῶναι περὶ μονομαχίας τίς νικᾷ καὶ τίς ήτταται, cum tabula. — Τὰ ἐπτὰ θεάματα. — F. 40. Περὶ τῶν ιβ' Ζῳδίων καὶ τοὺς (sic) λεπτούς αὐτῶν. — Χρὴ εἰδέναι ὅτι τῷ σωλζ' ἔτη τοῦ κόσμου (1329 p. C. n.) ἐπηξαν τοὺς θεμελίους τῶν δυτικῶν τειχῶν τῆς Κωνσταντινουπόλεως¹ κτλ. — F. 40v. Οἱ ἐν τῷ Αἰδη πλούσιοι ἔλεος ας (?) τῶν πρὸς τοῦ Αβραάμ. — F. 43v. Nota ad annum αφμβ' (1542) pertinens.

F. 44. Sine titulo. Οἱ οὐρανὸς λέγει δὲ μέγας βασιλεὺς καπνοείδης ἔνι, ἄλλοι δὲ κρυσταλλοείδης ἔνι λέπουσιν. Est brevis tractatus

¹ Cf. supra p. 9, cod. 4 f. 51.

astronomiae cuius auctor non traditur. Sine dubio recentior est. Figurae accurate coloribus depictae textum illustrant. Pauca capitula ad astrologiam iudicariam pertinent : F. 63. Περὶ τῶν ιβ' Ζῳδίων μέθοδος ἀκριβεστάτη (Τῶν στερεῶν ζῳδίων ὥροσκοπούντων αἱ κτήσεις βέβαιοι εἰσι...). — F. 64. Περὶ τοῦ πῶς δεῖ εὐρίσκειν τὸν βασιλεύοντα ἀστέρα τοῦ χρόνου (Ἐστω σοι δῆλον καὶ τοῦτο...) — F. 67. Περὶ τῶν ἑπτὰ πλανήτων (Ἐν ταῖς ἀπορουμέναις καὶ ἀμυδραῖς εὐρέσεσιν εἴπον οἱ ἀποτελεσματικοὶ...). — F. 68v. Περὶ τῶν ἑπτὰ πλανήτων ἐν ἡ κυριεύουσιν τὰς ζ' ἡμέρας τῆς ἑβδομάδος καὶ ὥρας αὐτῶν. Sequitur longissima expositio cum tabulis et figuris de planetis dierum et horarum dominis.

F. 75v. Ἐρμηνεία Σολομώντος πρὸς νίδον αὐτοῦ Ἱεροβοάμ λέγων. Ἐγὼ δὲ πατήρ σου Σωλομὸν ἐντέλωμαί σοι, ἀκριβώτατέ μου νίè Ἱεροβοάμ, τὴν τῆς τέχνης σοφίαν καὶ βάλε αὐτὴν κατὰ νοῦν ἀκριβῶς κ. τ. λ.

Inc. Ἐπίσκεψις τῶν ἑπτὰ πλανήτων καὶ ἀτινα χρὴ πράττειν ἐν ταῖς ὥραις αὐτῶν ἐν ἡ κυριεύουσι τὰς ζ' ἡμέρας τῆς ἑυδομάδος (*sic*) καὶ ὥρας αὐτῶν. Τῇ κυριακῇ ἡμέρᾳ κυριεύῃ ὁ μέτας τίτας Ἡλιος... Sequitur invocatio Solis. — F. 76. Προσευχὴ τοῦ νότου καὶ τῶν νοτικῶν ἀνέμων. — F. 76v. Ἀρχὴ σὺν θεῷ τοῦ σεληνοδρομίου. — F. 77. Μέθοδος περὶ τῆς Σελήνης ἔτερα ὀφέλημος (*sic*). Agit de Luna in singulis signis zodiaci. — Sequuntur aliae methodi eiusdem generis. — F. 83v. Περὶ τοῦ πῶς δεῖ εὐρίσκειν τὸ βασιλεύων (*sic*) Ζῳδίον κατ' ἐνιαυτὸν ἥτουν τὸν καθ' ἔνα χρόνον. — Περὶ τῆς τῶν ζῳδίων βασιλείας. — F. 84v. Περὶ τῶν ιβ' ζῳδίων τοῦ οὐρανοῦ — Des. ... καὶ εἰ ἄρχεται εἰς τὸν ἤχθυν ἐν τῇ ια' τοῦ Φε(βρουαρίου) μηνὸς ὥρᾳ τ' τῆς ἡμέρας καὶ ἔκει (?) τελειοῦται. Sequuntur tabulae.

F. 87-133. Dialogus trium viatorum de ieunio et observantia dominicorum praeceptorum et apostolicarum traditionum.

F. 134. <Isaac Argyri> Παράδοσις εἰς τοὺς Περσικοὺς προχείρους κανόνας τῆς ἀστρονομίας (Inc. Ἡ τῶν Περσικῶν κανόνων σύστασις τέτονε τοῖς ἑκεῖσε μαθηματικοῖς κατὰ τὸ α' ἔτος Ἰασδαγέρδου Σαριὲν τοῦ Μαστρέ ...) = cf. cod. Flor. 7, f. 2 ss. Textus abrumpitur f. 141v.

F. 142. Ptolemaei tetrabiblus. Praemittitur index capitulorum libri primi. — F. 163 liber secundus incipit, „indice pariter praemitto. Textus abrumpitur in cap. iii huius libri (f. 171v) ... ὥστε καὶ τοὺς τάμους δι' ἀρπαγῶν τίνεσθαι (p. 70, l. 13, edit. 1553).

F. 172 ad finem. — Fragmenta astronomica : Περὶ τῆς εὐρέσεως τῆς ἡμέρας τῶν Περσῶν κατὰ τὸν ζητούμενον μῆνα (?) τῶν Ἑλλήνων etc. Sequuntur tabulae astronomicae.

CODEX BERGOMAS

CODEX BERGOMAS

6. Bibliothecae municipalis. cod. Δ, 5, 13. — Chartaceus, saec. XVI, ff. 114,
mill. 205 × 145.

- F. 1. Κλαυδίου Πτολεμαίου τῆς (superscr. τῶν) πρὸς Σύρον
ἀποτέλεσματικῆς (superscr. ἀποτελεσματικῶν) τετραβίβλου τὸ
πρῶτον προοίμιον. Praemittitur capitulorum primi libri
tabula. — F. 32. incipit liber secundus; f. 58, liber tertius,
f. 96, liber quartus, omnes item cum tabula. — Des. f. 106v ...
ἐκ τῆς συγκράσεως. — Textus ubique correctus est a manu
altera, quae multas varias lectiones in margine addidit. —
F. 107-8 vacant.
- F. 109. Κλαυδίου Πτολεμαίου βιβλίον δὲ καρπὸς ἐν κεφαλαίοις
ρ'. — Des. f. 114v. Hoc quoque opusculum ab altera manu
correctum est. — Cf. cod. Flor. 3, f. 19v.

CODEX PARMENSIS

CODEX PARMENSIS

7. Bibliothecae Palatinae, cod. 165 (olim HH, IX, 34). — Chartaceus, ff. 90, mill. 217 × 143, saec. XIV exaratus, ut ex notulis quae in extremo folio a manu prima additae sunt, patet (v. infra). — Cf. Martini, *Catalogo di manoscritti greci nelle bibl. ital.*, I, 1893, p. 179 ss.¹.

- F. 1. Περὶ τῆς τοῦ Ἡλίου λοξώσεως (Ἐπεὶ δὲ χρήσιμον εἰς τοὺς περὶ Ἡλίου λόγους — σαφηνείας ἔνεκα μεταχειριζόμεθα).
- F. 2. Sine titulo. (Κοινὸν ἔχει ἡ Σελήνη τοῖς ε' πλανήταις — τὴν δὲ εἰς τὰ ἡγούμενα).
- F. 2v. Opusculum asceticum sine titulo (Γλῶτταν ἐπισχεῖν τῶν πολλῶν — με διαμαρτεῖν).
- F. 5. Τῶν ἀσαφῶς εἰρημένων Πτολεμαίω καὶ δυσπαρα<κ>ολουθίτως ἐν τῇ αὐτοῦ τετραβίλῳ ἐπὶ τὸ σαφέστερον καὶ εὐπαρακολούθητον μεταχείρησις. — Est Proeli, quae fertur, paraphrasis in Ptolemaeum ab Allatio a. 1635 edita.
- F. 77. Κεφάλαια ἑκατὸν τοῦ σοφωτάτου Πτολεμαίου ἄτινα καὶ καρποὶ ἐπονομάζονται. Cf. cod. Flor. 3, f. 19v.
- F. 82v. Παύλου Ἀλεξανδρέως εἰσαγωγικαὶ μέθοδοι εἰς τὴν ἀποτελεσματικὴν ἐπιστήμην. Inter f. 84v et 85v (... ἀριθμὸς τοῦ Ζῳδιακοῦ κύκλου — οὐ μὴν ἀλλὰ παρατηρεῖσθαι δεῖ) permulta intercederunt. Des. f. 88v : Τέλος εἰσαγωγῆς Παύλου Ἀλεξανδρέως. — Cf. cod. Flor. 1, f. 146.
- F. 88v. ‘Υπάρχου (sic) περὶ τῶν δώδεκα τῶν Ζῳδίων (Κριὸς λέγεται — ἐπωνομάσθη). Cf. cod. Mediol. 12, f. 188.
- F. 90. Notulae quaedam astrologi qui codicem descriptisit : Κατὰ τὸ ,ζωθ'ον ἔτος ἀπὸ κτίσεως κόσμου (= 1371 p. C.) ... Κατὰ δὲ τὸ ,ζωπ' ἔτος (= 1374 p. C.) ἡνίκα κύκλος Ἡλίου κβ' ... Κατὰ

¹ In hoc codice Parmensi inveniuntur eadem opera atque in codice Veneto 1, ff. 187 ss., qui forsitan ex eo descriptus est. — Dubito an hic quoque liber manu Eleutheri astrologi (v. p. 6, n. 1) exaratus sit, nec praefectus bibliothecae Parmensis, qui intercedente Domenico Bassi imaginem photographicam codicis Taurinensis contulit, aliquid asseverare ausus est.

τὴν ιαην ἴνδικτιῶνα ἥλθον μετὰ τοῦ δικαίου (?) κατὰ μῆνα
αὐτ(οῦστον) εἰς τὴν Κωνσταντίνου πόλιν ὡς ἔθος (?) ... Ἐξῆλ-
θον σὺν θεῷ Ῥόδου ιουλίῳ σ' ἔτους ,σωπγ' (1372 p. C.) ἢτοι
περσικοῦ ἔτους ψυμδου μέχερ κεη καὶ παρώδευσε ≈ α μ' με" ...
Cf. Martini, *op. cit.*, p. 180.

CODICES MUTINENSES

CODICES MUTINENSES

8. Cod. 15 = III, A, 1. — Chartace., mill. 212 × 147, ff. 229, saec. XV. — Cf. descriptionem Victorii Puntoni, *Indice dei codici greci della bibl. Estense di Modena* in *Studi ital. di filol. class.*, IV, 1896, p. 390.

Post Nicephori Blenniidac epitomen de auscultatione naturali sequuntur diagrammata astronomica, fragmenta philosophica et F. 158, diagramma astrologicum (thema geniturae) cui subicitur explanatio : Τούτι τὸ διάγραμμα καλεῖται θεμάτιον, κείται δὲ ἐν δώδεκα τμήμασιν — τοῦ ὑπέρ γῆς μεσουρανήματος ἡ τοῦ ὑπὸ γῆς.

9. Cod. 40 = II, B, 3. — Chartaceus, mill. 224 × 162, ff. 196, scriptus anno 1490 a Michaeli Suliardo (f. 189^v) : [Ἐ]γράφη παρ' ἔμοι Μιχαὴλ Σουλιάρδου ἐκ χώρας Ναυπλίουν "Αργους ἐν ἔτει ζῶ την" (= 1490 p. C.), ἵνδ. Θ' μηνός Οκτωβρίου κ', ἐν Μεθώνῃ ἡμέρᾳ τ', ὥρᾳ τ' τῆς ἡμέρας). F. 1^v et 195 leguntur nomina possessorum Albertus Pius et Georgius Valla. — Cf. Puntoni, *Indice*, p. 406.

F. 2. <Ἐ>ξήγησις <ἀ>νώνυμος <ε>ἰς τὴν τετράβιβλον τοῦ Πτολεμαίου quadringentis capitibus divisa. Editum Hieronymus Wolff., Basileae, 1559; cf. cod. Flor. 3, f. 115.

F. 160^v legitur. Τέλος τῆς ἔξηγησεως τοῦ Πτολεμαίου Κλαυδίου μαθηματικῆς τετραβίβλου. Deinde sine titulo. Ἐπειδὴ συμβαίνει πολλάκις τὴν τοῦ ὡροσκόπου — τὰς ἀρχὰς πάντων τῶν κέντρων.

F. 161. Πορφυρίου φιλοσόφου εἰσαγωγὴ εἰς τὴν ἀποτελεσματικήν. Editum ibidem; cf. cod. Flor. 3, f. 1.

F. 172. Σχολὴ (*sic*) ἐκ τῶν Δημοφίλου. Editum ibidem; cf. cod. Flor. 6, f. 164. — Est revera pars commentarii Porphyrii. « In editione Basil. nonnulla desiderantur quae in hoc codice habentur; deest inter cetera caput inscriptum εἰς πόσας μοίρας ἀφικοῦνται αἱ ἀκτίνες τῶν ζ' πλανητῶν ἔμπροσθεν καὶ ὅπισθεν ». [Gabardi ap. Puntoni].

F. 188^v. Παύλου Ἀλεξανδρέως περὶ οἰκοδεσποτείας (<Ο> τῆς οἰκοδεσποτείας τρόπος καταλαμβάνεται οὕτως — ἡμέραι κέ', ὥραι

κε' (*sic*) = Paul. Alex., p. Q, 4^v, ed. 1586. — Subicitur (f. 189).
 <Τ>έλος τῆς μαθητικῆς καὶ ἀποτελεσματικῆς βίβλου τετρακτίς Πτολεμαίου τοῦ Αἰγυπτίου.

F. 189^v-191^v. *Diagrammata astrologica cum commentario*: Ἐμοὶ πάλιν καὶ τὸ αὐτὸ τεμάτιον περὶ τοῦ εὑρεῖν τὸν κλήρον τῆς τύχης — διὸ καὶ ἐμερίσθη οὕτως. — F. 192 ss. *vacua sunt*.

10. Cod. 42 = II, B. 5. — *Membranac.*, ff. 137, *scriptus saec. XII-XIII manu monachi Gregorii*. — Cf. Puntoni, *Indice*, p. 407 ss.

). *Inter varia opera variorum auctorum invenitur :*

F. 131-133. Τοῦ αὐτοῦ (id est, ut videtur, Νικήτα φιλοσόφου τοῦ Παφλατόνος) ὅτι πολυάσχολον πρᾶτμα ἡ ἀστρολογία (Οὐ βουλομένοις ἡμῖν εὐθὺς παρατίνεται τὸ ἀστρονομεῖν — τὴν γνῶσιν τούτων ἀκολουθεῖν). *Excerpta in appendice invenies*.

11. Cod. 85 = III, C. 6. — *Chartaceus*, mill. 235 × 170, ff. 100, saec. XV scripsit Michael Suliardus (f. 96 rubr.: Τῷ συντελεστῇ τῶν καλῶν θεῶν χάρις θεοῦ τὸ δῶρον καὶ πόνος Μιχαήλου Σουλιάρδου τοιγαροῦν ἐκ χώρας τῶν Ἀρτείων). *Nomina possessorum leguntur f. 100^v*: Γεωργίου τοῦ Βάλλα ἔστι τὸ βιβλίον (deletum) et f. 4^v: Ἀλβέρτου Πίου Καρπαίων ἄρχοντος κτῆμα. — *Descriptil. Puntoni, Indice*, p. 441 s.¹.

F. 1-4 *vacant*. — F. 5. Κλαυδίου Πτολομαίου κεφάλαια τῆς ἀστρονομικῆς τέχνης, *Praemillitur Ptolemaei vita* (Οὗτος ὁ Πτολομαῖος κατὰ τοὺς Ἀνδριανοῦ (*sic*) μὲν ἦνθησε χρόνους — καὶ ἴστορίας ἀναγράφουσι). Ed. Boll, *Studien über Cl. Ptolemäus*, p. 53. — *Sqr. Prooimio Tetrabiblio*.

F. 5. "Οτι καταληπτὴ πέψυκεν ἡ δι' ἀστρονομίας πρόγνωσις = Tetrabibl. I, 1.

F. 10. β'. "Οτι καὶ ὄφελιμος (*sic*) ἔστιν ἡ δι' ἀστρονομίας πρόγνωσις = Tetrab. I, 2.

F. 12. γ'. Περὶ τῆς τῶν ἑπτὰ πλανήτων δυνάμεως = Tetrab. I, 3.

F. 13. δ'. Περὶ ἀταθοποιῶν καὶ κακοποιῶν ἀστέρων (Τούτων οὕτως ἔχόντων — προστίνονται).

ε'. Περὶ ἀρσενικῶν καὶ θηλυκῶν ἀστέρων = Tetrab. I, 4.

F. 13^v. ζ'. Περὶ ἡμερινῶν καὶ νυκτερινῶν ἀστέρων = Tetrab. I, 5.

ζ'. Περὶ τῆς δυνάμεως τῶν πρὸς Ἡλιον σχηματισμῶν τῶν ἀστέρων = Tetrab. I, 6.

F. 14. η'. Περὶ τῆς δυνάμεως τῶν ἀπλανῶν ἀστέρων = Tetrab. I, 7.

F. 16. θ'. Περὶ τριγώνων σχημάτων = Tetrab. I, 16.

¹ Huius libri Mutinensis gemellus est cod. Monacensis 287; affines sunt Vindobonensis phil. 179, Vaticanus 1290 (ff. 57-82 = Mutin. ff. 1-38), qui postea suo quisque loco describentur.

- F. 17^v. ι'. "Ἐτερον κεφάλαιον περὶ τριγώνων (Τρίγωνα μὲν σχήματα — τῆς αὐτῶν κινήσεως).
- F. 18. ια'. Περὶ καθολικῶν κλιμάτων ἰδιώματα = Tetrab. II, 1.
- F. 19. ιβ'. Περὶ τῶν χωρῶν πρὸς τὰ τρίγωνα καὶ τοὺς ἀστέρας συνοικήσεως = Tetrab. II, 2.
- F. 20^v. ιγ'. Περὶ τῶν πλανήτων ποιότητος ἀποτέλεσμα = Tetrab. II, 6.
- F. 23. ιδ'. Περὶ χρωμάτων ἐκλείψεων καὶ κομήτων καὶ τῶν τοιούτων = Tetrab. II, 7.
- F. 23^v. ιε'. Περὶ τῆς φύσεως τῶν δώδεκα ζῳδίων καὶ πρὸς τὰ ἐνιαύσια καταστήματα τῶν φυσικῶν ἰδιωμάτων (Τὸ δωδεκάστοιχον μόρφωμα — ἀναπληροῦσιν). Excerptum ex Tetrab. II, 13, addita tamen dodecaeteride quadam.
- F. 25^v. Sine num. Περὶ μορφῆς καὶ κράσεως σωματικῆς ἐκ τῶν πλανώμένων καὶ ἀπλανῶν = Tetrab. III, 14.
- F. 27. Sine num. Περὶ τῶν ἀπλανῶν ζῳδίων οὕτως παραδεδώκασιν (Τὰ μὲν οὖν ἀνθρωποειδῆ — κακῶς ἀεὶ διακείμενος).
- F. 28. ιζ'. Περὶ τροπικῶν καὶ ἴσημερινῶν καὶ στερεῶν καὶ δισώμων ζῳδίων = Tetrab. I, 9.
- F. 28^v. ιη'. Περὶ τῶν σχηματιζομένων δωδεκατημορίων = Tetrab. I, 11.
- F. 29. ιθ'. Περὶ οἰκων πλανήτων καὶ ἀπλανῶν ἀστέρων = Tetrab. I, 15.
- F. 30. ικ'. Τὰ δὲ καλούμενα τῶν πλανωμένων ὑψώματα λότον ἔχει τοιόνδε = Tetrab. I, 17.
- F. 30^v. ικα'. Περὶ τῶν σχηματιζομένων δωδεκατημορίων = Tetrab. I, 11.
- Περὶ τῶν ήλιακῶν οὕτως ἔχομεν διατινώσκειν — δρμαῖς καταλήγει. Excerptum ex Tetrab. p. 204, 20-207, 6.
- F. 31^v. ικβ'. Περὶ μορφώσεως ζῳδίων καὶ τῶν πλανήτων ('Ο ζῳδιακὸς κύκλος — κύστης καὶ κοιλία).
- κγ'. Περὶ σινῶν καὶ παθῶν σωματικῶν καὶ ψυχικῶν = Tetrab. III, 15.
- F. 33. ικδ'. Περὶ συναφῶν τῆς Σελήνης πρὸς τοὺς ἀστέρας τῶν πλανήτων (Σελήνη συνοδεύουσα τῷ Κρόνῳ — εὐθετοῦσιν). Sequuntur, f. 35^v, notulae quaedam byzantini astrologi. Extrema edetur in appendice.
- F. 36. ικε'. Περὶ τοῦ πῶς ὀφείλεις εὑρίσκειν τὴν μοῖραν τῆς τῶν φωστήρων συζυγίας (Ἀπόγραψαι τὰς κατὰ — φωστήρων). *Sqr. Ἀλλως* (Εἰ βούλει εὑρίσκειν — "Ἡλιος καὶ Σελήνη").
- F. 36^v. ικζ'. Περὶ τῶν εζ' (*sic*) σφαίρας οὐρανίου ζωνῶν ('Εν κύκλῳ τὸ πᾶν ...). — Sequuntur notulae breves de diversis rebus astonomicis.
- F. 38. Sine num. Σχήματα τῆς Σελήνης εἰσὶ ταῦτα (Σύνοδος Σελήνης κ. τ. λ.).

- "Ετερον πάθος ἐκλείψεως Σελήνης καὶ Ἡλίου (Γίνωσκε ούν δι — πορεύεται). Σqr. Συνάντησις μέν ἔστιν ὅταν ... "Εξαλμά ἔστιν Ἡλίου ὅταν ...
- F. 39. κη'. Περὶ φωσφορίας (Φωσφορίαι δὲ λέγονται — θαλάσση).
F. 39v. κθ'. Περὶ αἱρέσεως καὶ δορυφορίας ("Οτι τοῦ Ἡλίου καὶ Σελήνης αἱρέσεις — τὸν τῆς γῆς κῶνον).
λ'. Περίμετρος οὐρανοῦ καὶ χρονικοῦ κινήματος καὶ συστάσεις κόσμου ('Ο τύρος τοῦ — τὴν ἀκίνητον πνεῦσιν).
F. 41. Sine num. Περὶ συνόδου Ἡλίου καὶ Σελήνης ("Οταν θέλης εὑρεῖν τὴν σύνοδον τῆς Σελήνης — πέμπτῳ λεπτῷ ἐξέρχεται). Desinit in media pagina 41; pagina 41v vacua est.
F. 42. 'Ἐκ τῶν Ἀντιόχου θησαυρῶν ἐξήγησις καὶ ἐπίλυσις πάσης ἀστρονομίας. Incipit prooemium. α'. Τίνος ἔνεκεν τῶν ... Sequuntur capitula : β'. Περὶ ἀρρενικῶν καὶ θηλυκῶν ζῳδίων τόπων καὶ ἀστέρων. — γ'. Περὶ αἱρέσεως ἀστέρων. — δ'. Περὶ ἔμπαθῶν ζῳδίων. — ε'. Περὶ ὑψηλάτων καὶ ταπεινωμάτων. — ζ'. Περὶ ἐναντιωμάτων τῶν ἀστέρων. — η'. Περὶ δεκανῶν καὶ τῶν παρανατελλόντων αὐτοῖς ἀστέρων (Post ὑπομνήσκομεν οὕτως addit rubr. : ζήτει καὶ εἰκοστῷ δευτέρῳ κεφαλαίῳ ἔμπροσθεν. Seiunctur excerptum Teucri Babylonii). — θ'. Περὶ τῶν ἀπλανῶν ἀστέρων καὶ τῶν παρανατελλόντων αὐτοῖς. — ι'. Περὶ ὄριών καὶ λαμπρῶν καὶ σκιερῶν μοιρῶν. — ια'. Περὶ τριγώνων τετραγώνων καὶ ἔξατρων ὡς ἐν τύπῳ διαμέτρων. — ιβ'. Περὶ ἀσυνδέτων ζῳδίων καὶ συμπάθειαν ἔχόντων πρὸς ἀλληλα. — ιγ'. Περὶ βλεπόντων καὶ ἀκούοντων, δεξιῶν καὶ ἀριστερῶν. — ιδ'. Περὶ δορυφορίας (*sic*) ἀστέρων. — ιε'. Περὶ ἰδιοτροπίας (*sic*). — ις'. Περὶ ἀποτελεσμάτων ζῳδίων καὶ πλανήτων. — ιζ'. Περὶ κλήρων. — ιη'. Περὶ δωρίας (*sic*) Ἡλίου ἀποτελεσμάτων. — Edita in *Catal. Florent.*, p. 140-164.
F. 51v. ιθ'. Περὶ σινωτικῶν μοιρῶν τῶν ζῳδίων (Τῶν ζῳδίων σινωτικαὶ μοῖραι — ἀπὸ μοίρας κε' ἔως κε').
κ'. Περὶ σινῶν φαλακρῶν, ποδαλγῶν, μενομένων (*sic*), ἀσελτῶν καὶ τῶν λοιπῶν παθῶν (Οἱ Λεοντιανοὶ καὶ Παρθενιανοὶ — κυναιδίζοντες τοῖς τρόποις).
F. 52. κα'. Περὶ τοῦ πολεύοντος καὶ διέποντος ("Οτι τὸν πολεύοντα — ἐπισυναπτικὴ κακῶν).
F. 53v. κβ'. Περὶ δεκανῶν ἀσελγοποιῶν ('Η Ἀφροδίτῃ ἐπιτυχούσα — μάλιστα δὲ ἐσπέριος).
F. 54. κγ'. Περὶ φάσεων τῆς Σελήνης (Εἰσὶ τῆς Σελήνης φάσεις ια' — βιοθανασίαν).
F. 54v. κδ'. Περὶ ρήτορων καὶ παιδευτῶν καὶ ἐτέρων ὑποθέσεων ('Ἐὰν δ τοῦ Ἐρμοῦ — τοῦ Κρόνου βορειοῦντος).

- F. 55. κε'. Περὶ ἡς κινήσεως ποιεῖ δ "Ἡλιος ἀπὸ ζῳδίου εἰς ζῳδιον (Ποιεῖται μὲν δ "Ἡλιος τὴν — κορυφὴν ήμῶν τόπου).
F. 55v. κς'. Περὶ ὧν ποιοῦνται φάσεων πρὸς τὸν "Ἡλιον οἱ πέντε ἀστέρες (Ποιοῦνται δὲ φάσεις πρὸς — φανεροί εἰσιν).
F. 56. κζ'. Περὶ φάσεως καὶ μοιρῶν καὶ λεπτῶν καὶ στηριγμῶν τῶν ε' ἀστέρων ('Ο μὲν τοῦ Κρόνου ἀστήρ — ἐκ ψύχους τινωσκομένη).
F. 58. κη'. Σχόλεα (*sic*) διάφορα ἀστρολογουμένων ("Οτι δ ζῳδιακὸς κύκλος — ἐπὶ βορρᾶν πλάτος).
F. 59. κθ'. Περὶ λοξώσεως Ἡλίου καὶ Σελήνης ("Οτι ή λόξωσίς ἔστιν — συστοίχως τῷ παντί).
F. 59v. λ'. Περὶ ἐκλείψεως Σελήνης καὶ Ἡλίου καὶ σχηματισμῶν (Πᾶσα Σελήνη ἐκλείπουσα — οὐ τίνεται ἐκλειψις).
F. 63v. Sine nūm. Περὶ Ἡλίου ἐκλείψεως ('Η τάρ τοῦ Ἡλίου ἐκλειψις — καταγράφομεν).
F. 64. "Οτι ἐν τῇ συντάξει δείκυνται γραμμικῶς ή Σελήνη δ' κύκλους βαδίζουσα. Illustrantur figurae astronomicae.
F. 66. Περὶ τῶν τοῦ Ἡλίου τροπῶν (Τέσσαρας τοίνυν τροπάς...).
F. 67. Περὶ πάθους (*sic*) Ἡλίου ἐκλείψεως (Φασὶν ούν οἱ περὶ τὴν τέχνην τῆς ἀστρολογίας ἡσχολημένοι — δι — καὶ τοῖς πλείοσι λέγεται).
F. 68. Sine titulo. ('Ιστέον δὲ δι — εἰς τμήματα — ἀστρων πληθὺν ούδεις οἰδε λέγειν).
F. 68v. *<Antiochi>* calendarium astronomicum cum figura caeli et versibus iambicis Byzantini singulis mensibus (Εἰσὶ δὲ καὶ τὰ ἀνατέλλοντα — τὴν μελάγχολον μόνην).
F. 74v. Περὶ καλανδῶν ('Ἐὰν γένηται κάλανδα τῇ α' — ποταμῶν κινήσεις ἐκ πολυομβρίας).
Περὶ τῆς τοῦ Κυνὸς ἐπιτολῆς ('Η τοῦ Κυνὸς ἐπιτολὴ τίνεται — σπάνησις ποταμῶν καὶ πηγῶν).
F. 75v. 'Ορφέως διὰ στίχων ήρωικῶν περὶ σεισμῶν. Cf. cod. Flor. 5, f. 367; cod. Mediol. 5, f. 100.
F. 77. Ψῆφος τοῦ σόφου Πυθαγόρα (Πολλὰ μαθῶν καὶ πολλὰ πειρασθεῖς ἵνα — δ πειριττεύσει νικήσει). Cf. infra cod. 18, f. 274.
F. 78. "Ετερος ψῆφος περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως (Ψήφισον τὸ ὄνομα — κανὼν διηλοῖ).
Τὸν αὐτοῦ ψῆφος περὶ ζωῆς καὶ θανάτου (Ψήφισον τὸ ὄνομα — τὸν θάνατον). — Sqr. epigrammata quaedam Anthologiae. — Dimidia p. 78v vacua est.
F. 79. Παύλου 'Αλεξανδρέως [immo] Iuliani Laodicensis ἐπίσκεψις ἀστρονομική. Περὶ τῶν ιβ' ζῳδίων ἐξήγησις (Πρῶτον ζῷον δ Κριός· ἀρσενικόν, ισημερινόν, τροπικόν — ήτις καλεῖται ύδωρ).

- F. 80^v. Περὶ ἐποχῶν καὶ κέντρων καὶ κλήρων τῶν ἑπτὰ πλανημένων ἀστέρων. Editum in appendice.
- F. 82. Περὶ ἀνέμων προγνώσεως ("Οτι δυνατὸν ἐκ τῶν ἀποριῶν — βραδύνει).
- F. 82^v. Περὶ δωδεκατημορίων ("Οτι τὸ τῶν ἀστέρων — ἐμπαθεῖς ἢ ἐπισινεῖς).
Περὶ τῶν δώδεκα τόπων τῶν ἀστρολογικῶν διαθέσεων (Τοῦτο δὲ ἐπὶ πάσης πράξεως βιωτικῆς — τοῦ θεάματος καταγράφεται οὕτως).
- F. 83. Ἰουλιανοῦ Λαοδικέως ἐπίσκεψις ἀστρονομική. Περὶ τῆς τῶν μετεώρων σημειώσεως Ἡλίου καὶ Σελήνης καὶ τῶν ἀστέρων (Χρήσιμοι δ' ἀν εἰεν πρὸς τὰς — καὶ τῶν τοιούτων).
- F. 84. Περὶ νεφελῶν ("Ωσαύτως δὲ καὶ τὰ νέφη — ἀνεμον).
- F. 84^v. Περὶ τοῦ πῶς δεῖ εὐρίσκειν τὴν περιφέρειαν ἑκάστης ήμέρας καὶ ὥρας ἰσημερινῆς (Γνῶθι τὸν Ἡλίον — τὴν ζητουμένην ήμέραν).
Πῶς ὀφείλεις εὐρίσκειν τὸ μεσημβρινὸν ὑψωμα ἑκάστης ήμέρας (Βλέπε τὴν ἐποχὴν τοῦ Ἡλίου — ζητουμένην ήμέραν).
- F. 85. Περὶ ἐκλείψεως Ἡλίου (Εἰ βούλει γνῶναι τὴν τοῦ Ἡλίου — οἱ διακεκρυμένοι δάκτυλοι).
- F. 86. Περὶ τῶν ὥρων τῆς ἐκλείψεως (Εἰ δὲ βούλῃ γνῶναι καὶ τὰς ὥρας — τὴν ἀνακάθαρσιν).
Περὶ τοῦ γνῶναι τὴν ἐποχὴν τοῦ Ἡλίου (Λαμβάνομεν τὰ ὄμαλὰ κινήματα — λέγομεν εἶναι τὸν Ἡλίον).
- F. 86^v. Sine titulo. [Fuit Περὶ τοῦ γνῶναι τὴν ἐποχὴν τῆς Σελήνης] (Λαμβάνομεν τὰ ὄμαλὰ — ἐν τῷ Ζῳδιακῷ).
Περὶ <τῆς> τῶν ε' ἀστέρων κατὰ μῆκος ψηφοφορίας ('Ἐπὶ μὲν τῶν τριῶν ἀστέρων — καλῶς ἔχρησάμεθα).
- F. 87^v. Περὶ <τῆς> τῶν ε' ἀστέρων ἡψας ἀνατολῆς καὶ ἐσπερίας ('Ιδίως δὲ καθ' ἔκαστον — συνίστανται τὸν δρίζοντα).
- F. 88. Περὶ τοῦ γνῶναι τὸν Ἡλίον ἐν ποιᾳ μοίρᾳ τοῦ Ζῳδίου ἐστί ('Ο Ἡλίος τὴν ἀπὸ Ζῳδίου κίνησιν — λέγε τὴν τοῦ Ἡλίου μοίραν).
Περὶ τῆς συγγενείας τῶν δων στοιχείων σχῆμα (Τὸ ὄδωρ μὲν ἐστι — στερέωμα). — Hic desinit opus Iuliani Laodicensis.
- F. 88^v. Sine titulo. Τέσσαρα βιβλία εἰσὶ· τῆς μαθηματικῆς... Sequitur diagramma de quatuor scientiis mathematicis; tum aliud de numeris qui vocantur ἀρτιάκις ἀρτιοι, περισσάρτιοι, etc.
Ἡρακλείτου τοῦ φιλοσόφου περὶ ἀρχῶν ἀστέρων ('Ἐπει δέ φασί τινες εἰς ἀρχὰς κεῖσθαι — ἐθέλη ὁ ποιήσας αὐτὸν). Opusculum christiani cuiusdam.
- F. 89^v. Figura orbis terrarum. Subicitur: Ἰστέον ὅτι ὁ μὲν ὡκεανὸς — θερμὰ ὄδατα ἀναδίδονται.

- F. 90. Περὶ τῶν δ' σχημάτων τῶν ιβ' ζῳδίων. Figurae quattuor : σχῆμα τετράγωνον, σχῆμα τρίγωνον, σχῆμα ἔξατων, σχῆμα διάμετρον.
- F. 91. Sine titulo. Ή γῇ οἴα τις στιγμή — ἐξερχόμεναι.
Σχῆμα οὐρανῶν. Πρόκλοι οὐρανοδρόμου (sic) (Τὸ μὲν ἄνωθεν τῆς τῆς ήμισφαίριον...) Adicitur figura.
- F. 91^v. Ἰστέον ὅτι ἡμιφαῖς δ ὡρανὸς φαίνεται — δύσιν Ἡλίου.
Ἰστέον ὅτι ἡ πρώτη καὶ ἀνωτάτω ζώνη — δι' ήμέρας κθ' καὶ τέταρτον.
- F. 92. Ἰστέον ὅτι ὁ κύκλος τοῦ ἡλιακοῦ χρόνου — ἴδου ήμέρα μία.
Ο δὲ τῆς Σελήνης κύκλος — χρόνου.
Χρὴ δὲ γινώσκειν ὅτι ἀπὸ τὸν πρώτον κύκλον (sic) τῆς Σελήνης — δ καὶ ἐμβόλιμος λέγεται.
Ἐτέρα μέθοδος περὶ τῶν τῆς Σελήνης προγνώσεων Μελάμπους (sic) τοῦ ἀστρολόγου. Editum in appendice.
- F. 93^v. Ἐτέρα ἐπίσκεψις τῶν ἑπτὰ πλανήτων. Editum in appendice.
- F. 94. Πέρσου φιλοσόφου καὶ ἀστρολόγου τοῦ Μαζονατῆ ἐπίσκεψις παρατηρησιμός. Editum in appendice.
- F. 94^v. Περὶ τῶν ἀστέρων ποιούντων τάραξιν εἰς τὴν ὑπ' οὐρανὸν ἦ ὅμβρους ἢ ἀνέμους ἢ σημειά τινα· εἰσὶ γὰρ ήμέραι ταῦτα τινόμεναι (Μηνὶ ιαννουαρίῳ εἰσὶ τὰς δ' κυριεύει ἀστὴρ δύνοματα (sic) γαμπίνης καὶ ποιεῖ τάραξιν — τὰ πληθωρικὰ πάθη).
- F. 95^v. Ἰπποκράτους πρόγνωσις περὶ τῶν δ' ὥρων ("Ἄν μὲν χειμῶν αὐχμηρὸς — καὶ μελατχολίαι). — F. 96^v sqq. vacua sunt.
12. Cod. 132 = III, D, 13. — Chartaceus, mill. 221 × 162, ff. 147, saec. XV. — Cf. Puntoni, *Indice*, p. 469.
- F. 2. Φησὶν ὁ Διόδωρος δι Σικελιώτης ὅτι Αἰγύπτιος Ἐρμῆς ἐποίησε πρώτος λύραν τετράχορδον. κ. τ. λ. Sequitur commentarium: 'Ἐπεὶ δὲ καὶ τὰς ἐπιγραφὰς τῶν μὴ σωζομένων κεφαλαίων ἀπατεῖς ήμᾶς ἐξηγήσασθαι καὶ ἐκδούναι τίνα ἀν μάλιστα δ Πτολεμαῖος εἶπεν — δυνάμεις λέγομεν τοίνυν. — Δόξα σοι δ θεός.'
- F. 13. <Αμμονίη Hermiae filii?> Ἐτέρα ἐξήγησις περὶ τοῦ ἀστρολάβου (Εἰ βούλῃ γινώσκειν τὴν τοῦ ἀστρολάβου μέθοδον — πρότερον διεταξάμεθα). Eadem capita in cod. Magliab. 2, f. 161 ss. (*Studi ital.*, II, 1894, p. 546) inveniuntur.
- F. 16^v. Τοῦ Γρηγορᾶ κυροῦ Νικηφόρου τοῦ φιλοσόφου πόνημα περὶ κατασκευῆς καὶ τενέσεως ἀστρολάβου (Περὶ τῶν τοῦ δριγάνου τυμπάνων — κατατεγραμμένον χειμερινὸν κύκλον. Τέλος τοῦ λόγου τοῦ κυροῦ Γρηγορᾶ). Cf. cod. Mediol. 34 et 10, f. 29. Idem opusculum invenit in cod. Magliab. ss., f. 163^v.
- F. 26. Ἰστέον δὲ καὶ τοῦτο ὡς ήμεῖς πρὸς βορρᾶν... Cf. ibid., f. 169^v.

- <Macarii Hieromonachi> ('Επεὶ δὲ τῷ λόγῳ τούτῳ τῆς — τῶν καθ' ἡμῖν λογιωτέρων ἀνδρῶν). Cf. *ibid.*, f. 169v.
- F. 26v. Sine tit. ("Οταν ἀπὸ τυμπάνου τοῦ τοῖς τρισὶ κύκλοις — καὶ τοῦτο μὲν τοιοῦτον). Cf. *ibidem.* — F. 27v-29v vacua.
- F. 30. Τάδε ἔνεστιν ἐν τῷ α' βιβλίῳ Κλαυδίου Πτολεμαίου τῶν πρὸς Σύρον ἀποτελεσμάτων. *Sequitur tabula. Incipit quadripartitum*, f. 31. *Desinit*, f. 126. — F. 126v-127v vacua sunt.
- F. 128. <Porphyrii> Περὶ τῶν λεγέσιν δεκανῶν καὶ τῶν παρανατελλόντων αὐτοῖς καὶ προσώπων. — Περὶ τῆς τῶν ἀπλανῶν λαμπρῶν ἀστέρων καὶ τῶν παρανατελλόντων δυνάμεως. — F. 128v. Περὶ τῶν ὄριων κατ' Αἰγυπτίους καὶ Πτολεμαίους καὶ λαμπρῶν καὶ σκιερῶν μοιρῶν. — F. 129v. Περὶ τριγώνων καὶ τετραγώνων καὶ διαμέτρων καὶ τῶν ἀσυνδέτων λόγον ἔχοντων πρὸς ἄλληλα ὡς ἐν τύπῳ διαμέτρων. — F. 130v. Περὶ χρόνων καὶ κέντρων καὶ ἐπαναφορῶν καὶ ἀποκλιμάτων. — F. 131. Ἐκ πόσων τρόπων γίνονται τὰ ἀποτελέσματα τῶν πλανήτων. — F. 132. Ἐκθεσις εἰς τὰς μαρτυρίας τῶν πλανήτων. *Desinit* f. 133. ... καὶ τὸ δύνον διαδείκνυται. *Sunt capitula septem Porphyrii Introductionis* (p. 199-204, edit. Basil. 1559), quae in opere suo repetit Rhetorius. Cf. *Catal. Florent.*, p. 151.
- F. 134. Κλαυδίου Πτολεμαίου βιβλίον διαρπός. Cf. *cod. Flor.* 3, f. 19v.
- F. 142. Περὶ τῶν τῆς Σελήνης ἡμερινῶν παρόδων τίνα σημαίνει καθ' ἔκαστην αὐτῆς ἐν τοῖς τῶν Ζῳδίων δεκανοῖς διάφορον πάροδον καὶ σημασίαν (Τῆς Σελήνης ἀπὸ α' μοίρας Κριοῦ μέχρι μοίρας ιβ' — γαμεῖν δὲ λυσιτελές, πλεῖν δὲ ἀσύμφορον, διεσμευθεῖς οὐ λυθήσεται).
13. Cod. 174 = II. F. 9. — *Chartaceus*, mill. 290 × 215, ff. 266, anno 1488 p. C. n. *Scrispsit totum Georgius Valla* (p. 257: Γεωργίος διδάσκαλος Πλακεντίνος ἐξέγραψε ἐν Ἐνετίαις ἔτει ἀπὸ Θεοφονίας αὐτην', ποιανεψιῶνος (2 litt. eras.) δεκάτη ίσταμένου). — Cf. *Puntoni, Indice*, p. 494.
- F. 1-2, vacua; f. 2v, index latinus; f. 3, diagrammata astronomica; f. 3v, notulae mathematicae.
- F. 4. Ptolemaei μηθηματικὴ σύνταξις sive Almagestus [non Quadruplicatum], ut scripsit Puntonij. Des. f. 257. — F. 257v-258 vacua sunt.
- F. 259. Notulae geographicae.
- F. 259v. Κλαυδίου Πτολεμαίου βιβλίον διαρπός. Cf. *supra cod. 12*, f. 134.
- F. 262. Ἐπιστολὴ Πετοσίρεως φιλοσόφου πρὸς Νεχεψὼν βασιλέα. *Editum in appendice.*
- F. 263. Ἐτέρα ψῆφος περὶ διαγνώσεως ἀρρώστων εἰ ἀγαστήσονται

ἢ τεθνήζονται καὶ ποίαν ἡμέραν τελευτῶσιν οἱ εὑρισκόμενοι εἰς τὸν τοῦ θανάτου λαχμόν (Ἐὰν ἐν κυριακῇ ἢ τετράδι — ἡ τετάρτη ♀, ἡ πέμπτη ♀').

Ψῆφος διατηνωστικὴ ζωῆς καὶ θανάτου (Μάθε πότε κατεκλίθη ὁ ἀρρώστος — ζωὴ σκότος ὑπὲρ τὴν).

Sequuntur f. 264, *diagrammata astronomica* (Τὸ ὑπὲρ τὴν (sic) ἡμισφαίριον — τὸ ὑπὲρ τὴν ἡμισφαίριον). F. 265-266 vacua sunt.

14. Cod. 189 = III. F. 11. — *Chartaceus*, mill. 307 × 227; ff. 409, saec. XIV. F. 1-8 sunt alia manu exarata saec. XV. — Cf. *Puntoni, Indice*, p. 499.

Ante Porphyrii et Aristotelis philosophica scripta inveniuntur *diagrammata astronomica* et

F. 2v, *versus*: Κριός προηγός ἐστιν ἀρχὴ τοῦ χρόνου — οἱ δ' Ἰχθύες δήλωσις ἰχθύων τένους. Cf. *Cougny, Anthol. palat. append.*, III, 239 et *infra cod. 15*, f. 42.

15. Cod. 215 = III. G. 11. — *Chartaceus*, mill. 237 × 237, ff. 45, saec. XV. F. 1, *nomen possessoris Alberti Pii*. — Cf. *Puntoni, Indice*, p. 510.

F. 2. *Cleomedis de motu circulari corporum caelestium* cum Ioh. Pediasimi expositione. Cf. Dom. Bassi, *Rendiconti Istit. Lombardo*, ser. II, t. XXXI, 1893, p. 17.

F. 34. *Sine titulo*. (Iohannis Pediasimi?) (*Δέον* καὶ περὶ τῶν ἡμερῶν τῆς Σελήνης — ἔτερος τράφει δύο σημεῖα καὶ ταῦτα μὲν οὕτως).

F. 37v. Τοῦ αὐτοῦ ὑπάτου τῶν φιλοσόφων [*sc. Pediasimi*] (*Τὸ δὲ τοὺς ἀστέρας τοὺς ἐπτά τοὺς πλάνητας — συνετῶς τὰ τοιαῦτα ἔρευνάντες*). Cf. Bassi, *ibid.*, p. 18.

F. 38v. Ἐπινεόνται καὶ τοῦτο τὸ σχῆμα καὶ ταυτὶ πρὸς δήλωσιν τέτραπται παρὰ κυροῦ Δημητρίου τοῦ Τρικλυνίου (*Εἰδέναι* χρὴ ὡς οἱ τῆς Σελήνης σχηματισμοὶ δύο καὶ δέκα — ἀν σχοῖη συντιθεμένους, τέλος).

F. 42. *Diagrammata astronomica* quibus inscribitur: Σχῆμα τοῦ πρώτου λόγου. — Σχῆμα τοῦ δευτέρου λόγου, ἐπινόμα δὲ κυροῦ Νικολάου τοῦ Καβασιλᾶ. — "Ἐτερον σχῆμα τοῦ εἰρημένου σαφέστερον. — Ἀπλανῆς σφαῖρα. — Δεῖ γινώσκειν δι τὸ "Ηλιος ... ἐκείνῳ ἐστὶ η Σελήνη τῷ Ζῳδίῳ. — Κριός προηγός κ. τ. λ. (ut in cod. 14), etc.

F. 44. (*Manu Georgii Valla*). 'Ο μὲν Κρόνος ἐκληρώσατο ἀπὸ τῶν Ζῳδίων δράκοντας καὶ ὄφεις — καὶ μέταξαν καὶ τὰ τοιαῦτα. *Editum in appendice.*

16. Cod. 239 = III. F. 16. — *Chartaceus*, cm. 30 × 21, ff. 160, saec. XV, madore pessumdatuſ ita ut tituli plerique et litterae rubro pigmento exarata nunc sint evanida.

- F. 1. Anonymi commentarium in Ptolemaei tetrabiblum (Τὰ προσόμια ποιεῖται ὁ Πτολεμαῖος ...). Cf. supra cod. 9, f. 2.
Opus anonymum desinit eadem nota ('Ἐπειδὴ συμβαίνει — τῶν κέντρων) atque in codice ss.
- F. 139. Πορφυρίου φιλοσόφου εἰσαγωγὴ εἰς τὴν ἀποτελεσματικήν εἰς Demophili quae feruntur scholiis. Cf. supra cod. 9, f. 161.

CODICES BONONIENSES

CODICES BONONIENSES

---

17. Bibliothecae universitatis, cod. 2280. — Chartac., mill. 330 × 232; ff. 318, saec. XVI, nempe ff. 1-253 + 305-318 scripsit Valerianus Albini annis 1528-1529, ff. 254-304 altera manus, quae amici eius Fulgenti Foroliviensis esse videtur; olim monasterii S. Salvatoris Bononiensis. — Cf. Olivieri, *Indice dei codici greci delle biblioteche di Bologna* in *Studi italiani di filol. class.*, III, 1895, p. 397.

- F. 1. Cl. Ptolemaei geographiae libri VIII.
F. 168^v. Nomina mensium apud Romanos, Graecos, Athenienses, Hebraeos, Aegyptios, Macedones, Bithynos, Cyprios, Cappadoces.
F. 169. Ἐξηγητής ἀνώνυμος εἰς τὴν τετράβιβλον Πτολεμαίου. Cf. supra, cod. 9, f. 2.
F. 253. Diagrammata : Θεμάτιον et imagines trigonicarum radiationum.
F. 254. Cl. Ptolemaei harmonicorum libri III.
F. 305. Πορφυρίου φιλοσόφου εἰσαγωγή εἰς τὴν ἀποτελεσματικήν τοῦ Πτολεμαίου. Cf. supra, cod. 9, f. 161.
F. 311. Σχόλια ἐκ τῶν Δημοφίλου (immo Porphyrii). Cf. ibid., f. 172.
F. 317^v. Diagramma astrologicum : Κανόνιον τοῦ δλου κύκλου τῶν ιβ' ζωδίων καὶ πῶς μερίζεται εἰς τοὺς σχηματισμούς.
F. 318. Diagramma cui praemittitur adnotatio : Ζήτησον τὴν αὐτοῦ ἔξηγησιν ἐν κεφαλαίῳ ρητῷ.

18. Cod. 3632. — Chartac., mill. 296 × 219, ff. 475, saec. XV. Ff. 1-7 et 274-278 binis columnis aliisque manibus sunt exarata. Liber multis imaginibus pictis ornatus. — Cf. descriptionem Alexandri Olivieri, *Indice*, p. 442 ss.

Partem priorem huius libri obtinent excerpta multifaria, pleraque ex libris medicinalibus, quae ad astrologiam non pertinent. Alteram totam recensemus codicis mendosa scribendi ratione accurate servata.

F. 266^v legitur rubrica : Βυβλίων ἀστρονομικῶν ἐκ μέρους ἀπὸ τοῦ προχύρου τηνὰ μερηκά· πασχάλ(ιον), σεληνοδρόμ(ιον), Πυθα-

- τυωρικά, ἀποτελεσματικά, πατρονόμια, βροντολόγιον, σησμολόγιον, Ζψδιακή κίνησις, σωφοῦ Λέοντος τέχνη, λαγκανομαντίαις (i. e. λεκανομαντίαι), ἐκ τοῦ Σωλομώντος τηνά διάφορα, πράξης καὶ ἐνεργίες καὶ ἄλλα τηνά καὶ λακμυτύριον (i. e. λαξευτήριον) καὶ δεκάλογος τὸν ἀγίων ἀποστόλων καὶ ἐκ μέρους ἀπὸ τοῦ Ῥαμπλίου καὶ πάμπολα τηνά ὀφέλιμα καὶ δεδοκημασμένα.
- F. 266v. *Sine tit. Γνωστέον δὲ ὅτι ιβ' ἡσὴ ζψδια — καὶ ἐναντίας et aliae notulae astronomicae.*
- F. 267. *Diagramma astronomicum.*
- F. 267v. *Figura caeli cum zodiaco picto. Subiungitur tabula mathematica cum annotatione : Αὐτῇ ἡ μέθοδος Πυθαγώρου φιλοσόφου κτλ.*
- F. 268-271v. *Diagrammata et figurae astronomicae, mathematicae, chiromanticae, magicae; f. 270v legitur iterum nomen Pythagori philosophi.*
- F. 272. <*Apomasaris*> Περὶ χρωνοκράτωρος (Εἴπερ τύχῃ ὁ Κρόνος χρωνοκράτωρ — πανταχοῦ εὐθηνία) = cod. Flor. 11, f. 9v. Περὶ ἐκλήψεως Σελήνης (Ἐὰν τένηται ἔκλεψις — ἡ ἥχθυες[sic]) = ibid., f. 12v.
- Περὶ τῆς μεθόδου τῶν Χειρανήτων ἡτοι ἐναλατῇ τοῦ κοσμικοῦ ἔτους = ibid., f. 13v. Editum in appendice.
- Περὶ τῆς τοῦ Κηνὸς ἐπιτολῆς καὶ τὸν ἐξ αὐτοῦ σημενομένων συμπτωμάτων = ibid., f. 14. Editum ibidem.
- Περὶ ὑετόν (”Ιδε ὅτε ἡσέλθη — ψυχρά) = ibid. f. 14.
- F. 272v. Περὶ ἀνέμον (Ἐν τῇ σημασίᾳ — θερμούς) = ibidem.
- Περὶ τῆς τοῦ παντὸς συστάσεως = ibid., f. 14v. Editum in appendice.
- Περὶ καταρχῆς κτήσματος (Κτήσματος — ἀναβένουσαν).
- Περὶ δανίου (Μὴ δανήσης — αὔτα).
- Περὶ κλωπῆς (”Οτε κλάπη — ἀπολάβης).
- Περὴ ἀτωρᾶς (”Οτε ἀτωράσῃ — εὐθηνός) = ibid., f. 25.
- F. 273. Περὶ γραμάτων (Εἰ βούλει γράφειν γράμματα — ἀνεπιτίδιον).
- Περὶ γάμου (Ἐὰν τίχῃ ἡ Σελήνη — Ζψδιψ ἐστὶ ἀταθόν).
- Περὶ τοῦ γνῶναι πόσα τὰ κλαπέντα ηδ(η) [sic pro εἰδῃ] (Ἐὰν τίχῃ ὁ Ἡλιος — ἀνὰ ἑκατόν) = ibid., f. 21v.
- Περὶ θυσαυρῶν (Εἰ της ἔχη κεκριμένων — ἐδιδάχθης).
- Περὶ ποῦ ἔχη ἡ Σελήνη μετάλην δύναμιν καὶ ποῦ ὁ ἥλιος καὶ

¹ Capita quae ff. 272-273 et 280-281 obtinent, et quorum index f. 282 praebetur, ex Apomasaris, quae feruntur, collectaneis excerpta esse collato codice Florentino 11 appareat. Quae omnia ex codice Angelicano 29, anni 1388, quo Apomasaris opus exstat, fluxisse, ex fragmentis quae edemus veri fiet simile.

- ποταπὶ ἡ φήσις τοῦ Κρόνου (Ἡ Σελήνη μετάλην — Κρόνον) = ibid., f. 59.
- F. 273v. Περὶ τοῦ ὅτε ὁ τενηθῆς ἐν δισώμῳ Ζψδιψ οὐ μὲν προκόψῃ (“Οτε τύχῃ δροσκώπος — βασιλέως) = ibid., f. 59v.
- Περὶ τοῦ ἔν τησι τοῦ σώματος ἔκαστος τὸν ἀστέρων ἔχη ἐνέργειαν (Ἐνέργειαν ἔχει — πόδα) = ibidem.
- Περὶ πετνίου οίων ζατρικίου ἡ ταυλίου. Editum in appendice.
- Περὶ ὑπομνηστικοῦ (Εἰ βούλει πεῦσε — τιουτότροπον) = ibid., f. 116v.
- Περὶ σπορᾶς (Εἰ βούλει σπῦρε — κρίτων) = ibidem.
- Περὶ φητίας δένδρων [Posterius adiectum] (Εἰ δένδρα βούλει — δεσπότου) = ibid., f. 117.
- F. 274-8 [alia manu exarata]. Πυθαγόρου Ἰλιάδι χαίριν· Ψῆφος Πιθαγόρου (Πολλὰ παθῶν καὶ πολλὰ — ἐκεῖνος ἐστὶν ὁ κλέψας). Cf. supra, cod. 11, f. 77, et Laurent. 86, 14, f. 37 [v. infra]. — Sequuntur Πλινθίδες seu tabulae cabalisticæ.
- F. 275. Πρόλογος. Περὶ βροντῶν (Ποικίλη τε μὴν οὕσης — τὰ πρώτα λαβεῖν).
- Βροντολόγιον Δαβὶδ τοῦ προφήτου (Ἐὰν βροντήσει — δηλοῖ).
- Ἐρμοῦ τοῦ τρισμετίστου (Ἐὰν βροντήσει — ἀέρων εὐκρασία).
- F. 277. Σεισμολόγιον τοῦ Ὁρφέως. Μὴν σεπτέμβριος (Τοῦ Ἀρεως ὄντος ἐν Παρθένῳ — κακὰ ἐσται ἐν τῇ πόλει ἐκείνῃ).
- F. 278. Ἐκλογὴ δουλειῶν [i. e. negoliiorum] ἀναγκαίων ἐν τῷ την Σελήνην (sic) ὑπάρχειν συνάντημα τῶν δώδεκα Ζψδίων (Ἐν Κριῷ οὕσης — ἀπὸ πόλεως ἐξελθεῖν οὐχί).
- F. 279. Curationes variae. Περὶ λιθιάσεως. Περίσπατα φυσικά. κτλ.
- F. 280. <*Apomasaris*> Περὶ τοῦ πότε καλή ἐστι ἡ τῆς θαλάσσης ἀποδιμία (Μὴ τῆς ἀποδίμη — ἡ ἀποδιμία ἀσταθής (?)).
- Περὶ ἀντιδίκου (Εἴπεν τῷ ἐάν — ἀντίδικος αὐτοῦ).
- Περὶ ἐρωτικὸν (sic) Ζώων (Τὰ Ζψδια τὰ — ἐπιθιμῶν).
- Περὶ τῆς ἐνέργειας τῆς Σελήνης ἐὰν ἡ ἀγαθυνομένη ἡ κακουμένη ἡ κενοδρομοῦσα (Γίνωσκε ὅτι — ἀπραξία καὶ ἀρτία) = cod. Flor. 11, f. 134v.
- Περὶ τῆς βραδιτίτος τὸν ἀργῶν ἀστέρων καὶ τῆς τὸν κακοπίὸν σημασίας (Ἴνα κοπιή (?) — στερεῶν Ζψδίων) = ibidem.
- Περὶ τῆς σημασίας τῶν στερεῶν Ζψδίων (Τὰ στερεὰ Ζψδια — βασιλεὺς ἀκοτανθήσεται) = ibid., f. 134.
- Περὶ τοῦ γνῶναι διὰ πίας ἀρωστίας τῆς ἀποθανῆται (Ο ἔχων τὸν — τελευτής).
- Περὶ τῆς τῶν ἀστέρων χαρᾶς (Ἡ Ἀφροδίτη — τῷ σ' τόπῳ).
- Περὶ ὑετόν (Εἰ βούλει γνῶναι πότε ἐσται — ἀμφύτερα).
- F. 280v. Περὶ χαρακτῆρος προσώπου ἀπὸ τὸν δεκανόν (Ο αἱς δεκανὸς

τοῦ Κριοῦ — εἰς θάνατον). Cf. *Catal. Venet.*, p. 153 ss., Achmetis excerptum ab Apomasaris omnino differt.

- F. 281. Περὶ τῆς ἐνεργείας τῆς Σελήνης ἐὰν ἢ ἀταθινομένη κτλ. Cf. supra, f. 280.

Περὶ γάμου (“Οτε μέλλει τυνέκη συναφθῆνε — τῷ Θ) = cod. Flor. 11, f. 111v.

Περὶ χρίσματος (“Αφαῖς τὸ χρῆσμα — μεσαζόντων) = cod. Flor. 10, f. 111.

Περὶ ἀφέρεσαις τρηχῶν (Μὴ ἀφέρεσαι — ἐν Δ) = ibidem.

Περὶ κόψεος ὀνήχων (Μὴ (ϵ)πηχύριης — ἢ τὸ Λέοντι) = ibid., f. 111v.

F. 281v. Περὴ σηνγκόπης καὶ ἐνδίσεως νέων ἴματίον (Μὴ κόψης ἴματίον — ζψδιψ) = ibidem.

Περὶ καθαρσίου (Οὐ χρὴ — ἡ Σελήνη) = ibidem.

Περὶ τοῦ ἑκβαλεῖν αἷμα (Εἰ βούλει ἑκβαλεῖν — τοῦ Ἐρμοῦ). = ibid., f. 112.

Περὶ ἰατρίας κεφαλῆς (Τὴν κεφαλὴν — ἀταθοποιὸν ζψδιον) = ibidem.

Περὶ δανίου (Μὴ δώτ (?) δανίον — τοῦ δάνους) = ibidem.

Περὶ ἐτίὸν [i. e. αἰτιῶν] ἀρένον καὶ θυλέων ζψδιῶν (‘Ομολογούμενος — ἔξῆς πίη οὕτως).

Περὶ εὐθηνήας ἢ κνηπίας (Εἰ βούλει περὶ εὐθηνίας — τῆς συνόδου) = ibid., f. 106.

Περὶ ἀπόδιμίας διὰ πλόος (Πήγησον τὸν ὄροσκόπον — ζψδίοις) = cod. Flor. 11, f. 110v.

Deinde inveniuntur iterum capitula Περὶ γάμου. — Περὴ χρήσιατος. — Περὶ κουρεύματος. — Περὶ ὄνιχων. — Περὶ ὑματίων σιγκόπης. — Περὶ καθαρίου quae supra (f. 281-281^v) recensuimus et repetuntur sicut in cod. Flor. 11, ff. 110^v ss. et 135 ss. Deinde

Περὶ χυρουργίας (Μηδὲν χυρουργήσῃς τὴν α' — χυρουργῆς). Περὶ ἐκβαλῆν αἵματ (Εἰ βούλει ἐκβαλεῖν — φλεβοτομίας). Cf. supra f. 281^v.

- F. 282. Index in ff. 272-3, 289-281.
 F. 282v. Notulae variae magicae.
 F. 283. Circuli quibus inscribitur : 'Ο κύκλος τῆς θαλάσσης. — 'Ο κύκλος τῆς Σελήνης. — 'Ο κύκλος τῆς γῆς etc. In circulis notae leguntur : Ἀρχει ἀπὸ τὴν α' τοῦ Δεκεμβρίου κτλ.
 F. 283v-284. Tabulae astronomicae de cursu lunaee. Secunda inscribitur : Μέθοδος δι' οὐ εύρησκεται ἡ σύνοδος καὶ δι πανσέληνος ...
 F. 284v. Σόφου Λέοντος ἔρτων (?) Θεσαλωνίκης ('Εν ἡμέρᾳ Ἀρεως, Διὸς, Κρόνου — καὶ φόβου θεοῦ). Sequitur Πίναξ τοῦ λόγου

(... ιβ'. Πλεύσον ἀκίνδυνος). — F. 285. Πίναξ ἔτερος τῶν ὄνομάτων.

- F. 285v. *Imago viri sedentis cui superscribitur Λέων δ σοφώτατος.*

F. 286. *Sine titulo < Astrampsychi decades > : Δεκάς α'. 'Ρουβί θεωρόν (α' Ούκ αιχης (sic) ἐλπύδα πίστεως — [Δεκάς ργ'] ... ἵ ἀπολλάγησε τῆς γυνεκὸς ἄρτι).* Edidit Hercher, 1863.

F. 294v. *Notulae : "Οταν θέλης νὰ πήσης ψηφοφωρίαν — τοῦ θεμελίου.*

F. 295. *Computationes astronomicae in annos ,ςθνς'-,ςθνη',*
,ςθνδ,, ,ςθξ'-,ςθξη' et fortasse ,ςθνε', scilicet in annos
1448-1450, 1446, 1452-1460, 1447.

F. 296. *Imago picta viri sedentis cum annotatione : 'Ο Πέρσης δ Ζανατῆς, ἄραψ δ Ἀλής.*

F. 296v. *Πόνημα Πέρσου φιλοσόφου τοῦνομα Ζανατῆ μετέβλυθι δὲ εἰς*
ἥμας κατὰ τὸ ,ςψῳδ' (1266) *ἔτος παρὰ Ἀρσενίου μοναχοῦ*
κελεύσῃ τῆς κυρίας (Χρὴ δὲ τὸν μετερχώμενον τήνδε τὴν
τέχνην μὲν βέβυλον εἶναι...). — *Opus geomantiae.* Cf. supra,
*cod. 11, f. 94 et Krumbacher, *Gesch. Byz. Lit.* 2, p. 631,*
n. 4.

F. 311. *Imago hominis cum nominibus planetarum quibus unum-*
quodque membrum eius subicitur. — F. 311v. *Vacat.*

F. 312. *Acephala. Incipiunt a cap. σ' in marg. signalo : (Γήνοσκαι*
(= γίνωσκε), ὡ ἀνθρωπε, ὅτι στρουθίον οὐκε ἐκπεπτωκότι εἰς
παγήδαν [i. e. παγίδα] ἢ μὴ θελήματι θεοῦ — καὶ σώσον ἀπὸ
παντὸς κακοῦ καὶ παρέχε τὰς ἐλπίδας αὐτοῦ).

F. 314. *Imagines pictae : 'Ο Εύδόξιος δ ἔτυπτιος δ ἀστρωνόμος ετ*
οῖ μαθηταί.

F. 314v. *Πατρωνόμιον. Signum Arietis ('Ο γενηθῆς νεότερος ἐν κερῷ*
(καιρῷ) τοῦ Ζωδίου τοῦ Κριοῦ — ἀπὸ θύρατων τελευτήσει).

F. 316v. *Πατρονόμιον γυνεκῶν ('Η γενηθῆσα κόρη ἐν κερῷ Ζωδίου τοῦ*
Κριοῦ — νεύση).

F. 317v. *Ἐκ τῆς γεναθλικῆς βύβλου τῆς ἀποταλεσματικῆς τοῦ Πτολε-*
μαίου μερικὰ περὶ τε ἀρένον καὶ θυλίων τέκνων ('Ἐν ἑκάστῳ
Ζωδίῳ (ἔχι μύρας λ' — ταχῖαν γλόσσαν ἔξελάλην). Cf. *Tetra-*
bibl., III, 7.

Pergit f. 319. *Σελήνης οὔσης τῷ Κριῷ ... Des. Σελήνης οὔσης ἐν*
Ιχθύσι — τὰ σημβησώμενα.

F. 320v. *Imago viri, ut supra f. 314; adscribitur : Πτολομαίου περὶ*
τῶν ιβ' Ζωδίων (Κριὸς Ζωδίον ἀρρενικόν κ. τ. λ.)

F. 321. *<Theophilii> 'Ἐκ τῆς ιβ' τρόπου 'Ορφέος : Περὶ καταρχόν.*
Περὶ τροπικῶν ζοδίων καὶ δισώμων καὶ στερεῶν (Τὸν τροπικὸν
Ζωδίον ὥροσκοπούντων — ἐσήμανεν). Cf. cod. Vatic. 212, f. 106.

F. 321v. *Formulae magicae cum nolis cryptographicis.*

- F. 322^v. Imagines pictae : 'Ο Πτωλομαίων δ ἑτύπτιος — δ Ἀκουτυόρης (?).
- F. 323. Κατ' Εὐδόξιον καὶ κατὰ Πτολωμέων τῶν Ἐτύπτιον καὶ καθ' Ἐληνας σωφοὺς ἀστρωθεάμωνας (*sic*) ὄφυλη (= ὁφεῖλε) σκωπῆν τῇ κ' ιουλλίου μηνός, δια(φ)ερούστης ἡμέρας ἐν πίσιν ζῳδίῳ εὑρέθη ἡ Σελήνη (Καὶ ἡ μὲν τῷ Κριῳ εὑρέθη ἡ Σελήνη ταῦτα ἀποβήσεται τῷ αὐτῷ κερῷ καὶ χρόνῳ — πάντα γενήσονται).
- F. 325. Περὶ ποιὸ ζῳδίῳ περιπολεύοι τὸν χρώνον ("Ἐτους Κριοῦ ἔστι ἀνοχὴ καὶ χυμῶνες — δὲ Διονισιακὸς καρπὸς πλίνον πάντων). Dodecaeteris chaldaica, cf. Boll, *Catal. Venet.*, p. 139 s. et *Catal. Mediol.*, p. 30 s.
- F. 327^v. Ἀράβων λέξεις λέγοντες (*sic*) ἡ ἀστέρες ἡ μεγάλ(οι) (Κριός λέγετε Χαμάλ — Χούτ).
- Brontologium et Σεισμολόγιον sine titulo. Editum in appendice.
- F. 329. Notulae quaedam de planetis. — Καλαντωλόγιον (Τῇ κε' τοῦ Δικευρ(ίου) [*sic*] μηνὸς ἔστι ἡ κατὰ σάρκα γένησις — τὰ μέλοντα ἐν τούτῳ τῷ χρώνῳ).
- F. 329^v. Notulae astronomicae : "Ορα τὰ ἀπὸ κτίσεως κόσμου ἔτη ... Ἡμέρα α' ὥρα α' Ἡλιος..."
- F. 330. Aliae notae : 'Ἐν ὥρᾳ Ἡλίου ἔστι ἀγαθοποιός... Αἱ ἡμέραι ἀς ἐφανέροσεν δὲ θεός "Ἐσδραν τὸν ἵεραν ... 'Ο Κριός πρᾶδος, ταπεινός ...
- F. 330^v. Tabula : Τὰ ζῳδία τὰ καθ' ἑκάστην ἡμέραν πλεοναζόντων κτλ.
- F. 331. Imago picta zodiaci cum notulis adscriptis.
- F. 331^v. Τὰ φησικά ἀποτελέσματα αὐτὸν [*sc.* τῶν ζ' πλανήτων] ('Ἡμέρα πρώτῃ Ἡλίου, αἱ ὥραι αὐτοῦ η' τε κβ' δ Ἡλιος εὔκρατος — καὶ τὴν σχολεοτέραν αὐτοῦ περιπάτισην).
- F. 333^v. [Σεληνοδρόμιον τὸ καθ' ἑκάστην ἡμέραν ἀγαθὸν καὶ φαῦλον]. ('Ἐν τῇ α' αὐτῆς ηον (*sic*) τῆς Σελήνης Ἄδαμ ἐπλάσθη. 'Ἡμέρα καλὴ καὶ ἀγαθὴ — ἔστι χρίσμος). Cf. *Catal. Mediol.*, p. 32 ss.
- F. 334^v. Περὶ τὰ οὐράνια καὶ τὰ ἐπίγια ἔργα καὶ στιχῖα, λέτο δὲ τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς καὶ ἀστέρων καὶ κωμυτῶν νεφελῶν θαλασσὸν ὑδάτων σημῦνον βροντῶν καὶ πλανήτων καὶ ζῳδίων, ἥλιου τε καὶ Σελήνης ἐκλύψεος αὐτὸν. Περὶ οὐρανοῦ ('Ο οὐρανὸς — αὐτῆς). — F. 335^v. Περὶ τὸ τῆς γῆς σχῆμα (Τὸ τῆς γῆς σχῆμα ...). — F. 336^v. Περὶ παραδίσου. — F. 337. Περὶ σημοῦ. — F. 337^v. Περὶ θαλασσόν. — Περὶ ἀκεανοῦ. — F. 338. Περὶ νεφελῶν. — Περὶ βροντῶν ἡ ἀστραπῶν. — F. 338^v. Περὶ κομυτῶν. — Πότε ἔζερχεται καὶ εἰσέρχεται δ 'Ἡλιος εἰς τὸ ζῳδίον. — Δωδεκαπλασιασμὸς οὗτος.
- F. 339. Notulae astronomicae.

- F. 339^v. Imagines pictae : Ἀστρονόμος δ 'Ιρακλῆς¹ — Μαθητής.
- F. 340. Tabulae astronomicae de cursu lunae, ubi et eclipses notantur.
- F. 344^v. Tractatus divinationis per λακανομαντείαν, καθρεπτομαντείαν (i. e. κατοπτρομαντείαν?) etc. cum imaginibus multis appictis. Inter alios delineantur δὲ πέρσος δὲ λαγκανόμαντις τούνομα Ἀπολώνιος et δὲ Συμονήδης. — Insunt multae notae cryptographicae, cf. Olivier, l. c., p. 455.
- F. 351^v. Alphabeta varia (Φρατκιά, βουλγαρικά, συριανικά, ἔβραικά, τουρκικά, ἀρμενικά). Sunt nomina litterarum.
- F. 352^v. Χρωνογράφος μερηκῶν ('Ἐπὶ σωκτ' (1315) σεπτεμβρίου κθ' γέτονεν δὲ σημὸς δὲ μεγάς — Ultimus annus est σελα' (1423)).
- F. 353. Περὶ βωτανῶν που ἔχων τὴν ἐνέργειαν ('Ἀμπελος — ὀφθαλμίας). — Sequuntur multa alia de plantis medicinalibus et remediis variis; magica nonnulla.
- F. 357^v. Περὶ τῆς καλῆς τῶν ὄρέων ἐν τῇ (πρώτῃ) Ἀυτούστου που ἡδης αὐτήν (Τῇ α' τοῦ Ἀυτούστου μηνὸς ...). Sequitur series nominum cum numeris.
- F. 358. Brontologium. Μηνὶ Σεπτεμβρίῳ ἐὰν βροντήσῃ οὕτως εὐφορίᾳ ...
- F. 358^v. Computations astronomicae in annos σεληνικούς - σεληνικούς (a. 1441-1447).
- F. 359. Ἀριστοτέλους περὶ μαθηματικῶν 'Ἐρμοὺς πρὸς Ἀλέξανδρον βασιλέα πιθέντα καὶ διδαχθέντα ('Ἐστι τοῦ ἡμετέρου χρωτου ἡμ') (?) τῶν ἡγεμονικῶν ἔχι οὕτος ...).
- F. 360. Sequuntur multae figurae talismanicae et formulae magicae.
- F. 363. Lexicon. Ἀχάληος, Ἀσκολαβάτης, Ἀνεμώναι etc., cum transcriptione nominis cuiusque cryptographicæ.
- F. 363^v. Σκευασία τῆς διὰ Καστωρίου ἐμπλάστρον πρὸς ισχιατικοὺς τοὺς τὰ ισχία ἀγανακτοῦντας ...
- F. 369. Lexicon eorundem nominum quae supra enumerantur cum interpretatione vulgari. — Alia lexicographicæ.
- F. 375. Chronographica quaedam (Βασιλεύοι α'ος Ἀσυρίον Βῦλος ...).
- F. 377-434 obtinent nolae medicinales. — F. 378^v. Elenchus quorumdam mendicamentorum graecus, arabicus turcicus. — F. 379^v. Περὶ ὑπνου ἀρώστου. — F. 380^v. Ὁπταρίου (*sic*) περὶ ζψων φθαρτικῶν et praesertim figuræ pictæ plantarum, animalium etc. Cf. Olivier, l. c., p. 455.
- F. 435^v. Περὶ βωτανῶν τῶν ιβ' ζῳδίων 'Ἐρμοῦ τοῦ Τρισμετίστου καὶ περὶ βωτανῶν τὸν ζ' πλανήτων. Edidit Pitra, *Anal. sacra*, V, 2, p. 282 ss.; cf. cod. Venet. 7, f. 324.

¹ De Hercule astrologo, cf. Bouché-Leclercq, *Astrologie grecque*, p. 576.

F. 436v. Διαθήκη τοῦ σοφωτάτου Σολωμῶντος υἱοῦ Δαβίδ κτλ. Insunt
figurae decanorum. Cf. Migne, *P.G.*, 122, p. 1315 ss.; Cony-
beare, *Jewish Quarterly Review*, 1898, p. 34. Edidit Istrin,
Odessa, 1899.

F. 442. Index in ff. 444-466v.

Exinde incipiunt opera varia de somniorum interpretatione :

(F. 443) Συρὶμ τοῦ ὀνειροκριτικοῦ, (f. 467) Ἐρμηνείας (cf. cod.
Flor. LXXXVI, 14, f. 1 [v. infra]) et alia de lapidibus (f. 468) et περὶ¹
φλεβοτομίας (f. 469v). — Desinit haec tertia pars f. 475.

CODICES NEAPOLITANI

CODICES NEAPOLITANI

19. (Il. C. 33, olim 34). — Charlac., cm. 21,2 × 14,8, saec. XV (a. 1495), ff. iv + 530 (non 616 neque 551, ut perperam in cod. legitur) + iv. — Constat ex diversis codicibus in unum collectis, quos partim (an omnes?) serpsit Johannes quidam sacerdos et tabularius, cuius nomen pluribus locis (cf. infraius etiam ad ff. 42 et 48 comparet. Passim non modo schemata et diagrammata, quae scriptiones illustrant, verum etiam imagineulae (nounullas indicabimus), quibus initium et finis opusculorum notatur. F. 476^v leguntur versiculi qui sequuntur uno tenore exarati :

Ἐννη^ς διαμαλδὸς τουτίκληη Ξηροκάλιτ^{<ος>} (Ι. Ξηροκάλτος)
καὶ θεηπόλος οἰκτιστος καὶ ἀλιτρός (*sic*) καὶ μύστης
ταύτην τὴν βιβλον ἔγραψα μετὰ πολλοῦ τοῦ μόχθου
έρανισάμενος αὐτὴν ἀπὸ πολλῶν βιβλίων,
ἔχων ἐντὸς συγγράμματα εὑχριστα (*sic*) ψύχοτρόφα
παιαποίκιλα ποιήματα πλάσματα καὶ συνθέσεις
ἀνδρῶν ἐντίμων εὐγενῶν, ἀρίστων συγγραφέων,
κλεινῶν ἐνδόξων ποιητῶν καὶ μεταλορρημόνων.
Ἶτω γε τούτων ἑρασθεῖς, ὡς μέλιττες ἀνθέων,
έρανον ποιησάμενος μελιειδῶν ἀμττων (*sic*)
ἐντεῦθεν ἀνοικοδομιῶν παιδείας τοὺς οἰκεισήσους (*sic*)
σῦμβλον (*sic*) ἐσθλόν τῆς γνώσεως κηροπλαστῶν ἐκ λόγων
ἀσμένιος ἐκδειμάμενος ταύτην κάτῳ σὺν πόθῳ
πρὸς τέρψιν καὶ πρὸς χαρμονὴν ψυχῆς τε καὶ καρδίας
παραμυθίας ἔνεκεν καὶ κουφισμῶν τῷ πόνῳ
καὶ συμφορῶν παντοδαπῶν τοῦ πολυστόνου βίου.
τοίνυν ὑμᾶς, πανέντιμοι, πάντας καθικετεύω
τοὺς ἐντυγχάνοντας καλῇ [I. m. καλῶς εκ καλλῶς αἱ viii.] πυκτίδι τῇ
εὔχεσθαι δὴ ὑπὲρ ἐμοῦ θεῷ φιλανθρώπῳ, [παρούσῃ]
ὅπως παριδῇ τὴν ἐμὴν πληθὺν ἀμαρτημάτων,
καὶ τάξει με τῇ δεξιᾷ μοιρᾳ τῶν σωζομένων.
ἀμὴν ἀμὴν καὶ τένοιτο χριστός μου τένοιτο μοι †

Tum infraius : 'Ἐγώ ἵω^{άννη}ς Ἱερε^{ύς} καὶ ταμβουλ^{άριος}ς τὴν
παρούσαν βιβλον ἔγραψα καὶ ὑπ^έγραψα^{ψα} ἐν τῇς ἐνσάρκου οἰκονο-
μίᾳς τοῦ κυρίου^ν ἡμῶν Ιησού^ν χριστο^ν, α' ν' Γ' ε' ἐν μηνὶ Ιουν^{ίῳ}
εἰς τὴν κτ' τέλος Propter codicis praestantiam nounulla indicabimus, quae
stricto iure ad astrologiam iudicariam non spectant. — Cf. Cyrillus, *Codd. Graeci*
mss. R. Biblioth. Borbonicae, II. 7 sqq.

Post opuscula et excerpta varia inveniuntur :

- F. 13. Περὶ τῶν ιβ' ζῷδιών τοῦ οὐρανοῦ. Περὶ ζῷδίων ('Επάνωθεν δὲ τοῦ ζ' οὐρανοῦ ἔστιν ὁ ζῷδιακὸς κῦκλος' — δ' Ἡλιος ἐν αὐτοῖς).
Περὶ τῆς ἑκβολῆς τοῦ Ἡλίου ἐν τοῖς ζῷδιοις ('Ἐπιδὴ [sic] τὰ ιβ' ζῷδια — ἐρμηνεύεται').
- F. 13v. Περὶ ἑκβολῆς καὶ ἑκκλίσεως τῆς Ζ. ('Ιδοὺ διεχαράξαμεν καὶ ἐφανερώσαμεν — ἡμέραις β' καὶ ὥμησιν [sic, an (leg. η') μησίν?]).
- F. 14. Περὶ ἀγαθῶν ζῷδιών καὶ πονηρῶν καὶ μέσων (Τὰ ἀγαθὰ Κριός Δίδυμοι Παρθένοις — εἰς καλὸν ἑκβαίνουσιν). Cf. cod. Mediol. 7, f. 43v.
Περὶ κομήτων (sic) τῶν πιπτόντων ἐξ ὑψους οὕτω καὶ λέγουσιν τινὲς εἶνε (sic) ἀστέρων εστί (sic) (Οἱ κομήται οὐκ εἰσὶν ἀστέρων εστί — πνεύματα πονηρά).
Πῶς λαμβάνεται η τὸ φῶς καὶ αὐθις καὶ λίτει (sic) [Titulus partim recisus] (Ο μὲν ἐν τῷ δ' οὐρανῷ ἔνι — καὶ η πρὸς ἀνατολήν καὶ λίτει [verbum quod sequitur non intellegimus]).
- F. 14v. Περὶ πῶς πιάνεται η καὶ οὐ φωτίζεται ('Ἐπειδὴ δὴ ὡς προεπιπαμεν — οὐ πιάνεται η η. τέλος').
- F. 15. Περὶ τοῦ πῶς πιάνεται δ' Ἡλίος καὶ σκοτοῦται ('Ο Ἡλιος ἔστιν ἐν τῷ δ' οὐρανῷ — καὶ οὐ κατέρρει φύσιν τάξεως).
<Sine titulo> ('Ἐν τῷ δ' οὐρανῷ ἔνθα δ' Ἡλίος ἔνει, εἰσὶν καμάραις (sic) τ' — καὶ τὸν χειμῶνα [sic]).
Περὶ τοῦ ὑδατώδους? ζῷδίου [Titulus partim recisus] (Δεῖ γινώσκειν — καὶ ἰχθύς).
Περὶ τοῦ ὄντος [οὐρανοῦ?] λεγομένου ἀνάστρου [Titulus partim recisus] ('Ἔστιν δὲ καὶ ἔννατος οὐρανὸς λεγόμενος ἀνάστρος — τῶν πραγμάτων τῶν μελόντων προγνώσεως').
- F. 15v. Περὶ θανάτου βασιλέως (Γνωστὸν ἔστω σοι καὶ τοῦτο — καὶ θάνατον βασιλέως προμηνύουσι καὶ οὕτως ἔστιν).
- Περὶ δόλοχρον<ι>κ<οῦ> ὅμβρου καὶ ἀνομβρίας [Titulus partim recisus] (Διετραφάμεθα ὅτι δ' ζῷδια εἰσὶν — καὶ οὕτως ἔστιν [verbum quod sequitur non intellegimus]).
Περὶ πῶς δεῖ εὑρίσκειν τὸν βασιλεύοντα ἀστέρα τοῦ ζῷδιών κατὰ ἐνιαυτόν ('Ἔστε [sic] δῆλον ὅτι τὰ ιβ' ζῷδια ὕσπερ τάξιν τινὰν κρατοῦσιν — εἰ ἐρευνᾷ τοῖς [sic] τῶν ζῷδιών βασιλεύειν). Cf. supra, cod. Taurin. 5, f. 83v.
- F. 16. Περὶ ζῷδίων ... [reliqua cum margine recisa desiderantur] (Δεῖ γινώσκειν ὅτι τὰ ζῷδια μόνα — μετὰ πάντων τῶν πλανήτων [sic]).

Περὶ διμοίων? πλανήτων (Εἰσὶν τινὰ ζῷδια ἀπέρ εἰσὶν κατά τοῦ τῆς πιότητος [sic] καὶ κράσιν καὶ ἀπαράλακτον [sic] φύσιν — πέφυκεν εἶναι καὶ οὕτως ἔστιν).

Περὶ πῶς δῆλον στρατεύεσθαι (Τῆς η οὔσης ἐν τῷ Λέοντι — οὐ νικεθεῖ πόποται [sic] ut videtur; scriptum enim est per compendium}).

Περὶ τοῦ πῶς δεῖ εὑρεῖν ἐνὸς ἔκάστου ζῷδιον (Λάμβανε τὰ στοιχεῖα τοῦ ὄντος — καὶ νοεῖς ἐνὸς ἔκάστου άνθρωπου ζῷδιον).

F. 16v. Περὶ ἀστραπῆς καὶ κεραυνοῦ (Καὶ ἀρτὰ ἀκούομεν — οὐκ ἔστι βλεπτική ἀλλὰ παρ' εὐθύς).

<Sine titulo> (Δεῖ δὲ τενομένου τοῦ σιτκρούσματος [sic] — κτύπον καὶ πῦρ τεννώσιν καὶ οὕτως ἔστιν).

Περὶ τῆς συλλήψεως τοῦ θανάτου καὶ τῆς αὐτοῦ προσκυνήσεως ἐν τῷ τοῦ θεοῦ θρόνῳ (Συνουσιαζομένου τοῦ ἀνδρὸς — διὰ τοῦτο καὶ ἐν τῇ γ' καὶ θ' καὶ μ' ἡμέρᾳ ποιούμεν μνημόσυνα). Cf. Krambacher, *Gesch. d. Byz. Litt.* 2, p. 620, n. 7.

F. 17. <Sortes variae> Έὰν θέλῃς νὰ εἰδεῖς ἀνθρωπον ὃν ἐπιθυμεῖς. — Ψίφος (sic) περὶ κρίσεως ή ἀνίσταται ή οὐ. — "Ἐτερος ψήφος διμοίως. Sequitur series dierum fastorum et nefastorum, quibus apponuntur verba ζωή θάνατος. — Περὶ τοῦ γνῶναι τὸν νικῶντα ἐν μάχῃ καὶ τὸν νικόμενον etc. — Περὶ τοῦ γνῶναι τὸν κλέψαντα. Tum alia eiusdem generis, quae passim ob chartae condicionem vix leguntur, cum schematim nonnullis. — Cf. supra, cod. Taurin. 5, f. 39bis, cod. Mutin. 11, f. 78.

Sequuntur (ff. 18-31) interrogations, excerpta ex Patribus etc.

- F. 31. Βίβλος πέφυκε φιλοσοφίας ὡδε τῶν βουλομένων σὺν θεῷ ἀτίθηνται τι. Ποίημα Πέρσου φιλοσόφου τοῦ Μαζουνατή. αὐτὸς τὰρ ἐτεχνεύσατο καὶ κατασφίσατο τήνδε τὴν τέχνην διὰ φάρμακου πρὸς μετὰ βολὰς (sic) τε καὶ ποιότητας τῶν ἀστέρων τοῖς βουλομένοις λέγεται τὰ συμβησόμενα ἀγαθά τε καὶ φαῦλα καθῶς μετατάξαντα μικρὸν καθόλως δηλωθήσεται. 'Υπομνήσης δὲ ἀρτίως δπως καὶ πότε μετεστοιχειώθη ἀπό στοιχείων καὶ γλώσσης Περσίδος εἰς τὴν τῶν Ρωμαίων γραφὴν καὶ διάλεκτον παρὰ Ἀρσενίου μοναχοῦ. 'Ἐν τὰρ τῷ ζῷον δέ τοις [sic] ἔτει ἀπὸ κτίσεως κόσμου (= 1266 p. C.) ἔξεπιτροπής τῆς εὐσεβεστάτης κυρίας Θεωδώρας (sic) ή βίβλος αὐτῆς τοῖς Ρωμαίοις ἐτένετο (Χρή γινώσκειν ὅτι οἱ προσάλληλοι τῶν ἀστέρων σχηματισμοί — αὐτῷ σὺν παρόμαρτυρούντων [sic]). Vide

- supra, cod. Bonon. 18, f. 296v; cf. etiam cod. Mediol. 11, f. 18 sqq. Capitula sunt haecce :
- F. 34v. <Κ>ρίσις τῶν σχισμάτων [immo σχημάτων] ὥδε (sic) ἡμέρ<ας> ε' (α'. Όφιτης δ καὶ λεχνεία τηνώρισον ὅτι τὸ προκείμενον σχῆμα<α> — καὶ εἰς τυναῖκας).
Κρίσις καταστροφ<ής> σχήματος ἡμέρ<ας> ζ' (β'. Ό κλαγτύς· ἔστι δὲ τὸ παρὸν σχῆμα<α> φαῦλ<ον> — ψιγόφθαλμος δμοίως καὶ εἰς τυναῖκας).
- F. 35. Κρίσις σχήματος χοβροῦ <?> (γ'. Τούτ<ο> [sic] τὸ σχῆμα<α> φαῦλον ἔστι — ἔχει ἐν τῷ προσώπ<ψ> σημείον βδελυρόν).
- F. 35v. <Σine titulo> (δ'. Τοῦτ<ο> τὸ σχῆμα<α> ἀγαθὸν — δμοίως καὶ τυναῖκων).
Κρίσις νόστρα τουλχαρίτη (ε'. Τοῦτ<ο> τὸ σχῆμα<α> ἀγαθὸν ἔστι — ταῦτα τὰ σημεία καὶ εἰς τυναῖκα).
- F. 36. Κρίσις σχήματος τ<ος> θαπίθες' καὶ ἀντιπαλχαρίτη (ζ'. Τοῦτ<ο> τὸ σχῆμα<α> ἔξοδικ<ὸ>ν καὶ φαῦλον ἔστιν — δμοίως καὶ εἰς τυναῖκ<α>).
<Κ>ρίσις σχήματος τ<ος> χαιμὰ καὶ ἀντιπάλη ἡ τάχηλ (η'. Τοῦτ<ο> τὸ σχῆμα ἀγαθὸν καὶ εἰσοδ<ι>κ<ὸ>ν ἔστι — ἐν τῷ σφονδύλ<ψ>).
- F. 36v. Κρίσις ταράχ τζόταλαι (θ'. Τοῦτ<ο> τὸ σχῆμα<α> ἀγαθὸν ἔξοδ<ι>κ<ὸ>ν ἔστι — ἔχων ἐν τῷ προσ<ώ>π<ψ> ἐλαίαν ἐρωτικό<ν?>).
Κρίσις σχήματος ναγκαλχάτ (ι'. Τοῦτ<ο> τὸ σχῆμα φαῦλ<ον> εἰσοδ<ι>κ<ὸ>ν ἔστι — νοθογένητος ἀσελτεῖς).
<Σ>χημα (sic) κατδιουτάχηλ. (ια'. Τοῦτ<ο> τὸ σχῆμα α> ἀγαθὸν εἰσοδ<ι>κ<ὸ>ν ἔστιν — ταῦτα δὲ εἰς τυναῖκας).
- F. 37. Κρίσις σχήματος καπδθαχαριτη (ιβ'. Τοῦτ<ο> τὸ σχῆμα φαῦλον ἔξοδ<ι>κ<ὸ>ν ἔστι — τὸ αὐτὸ καὶ εἰς τύναια).
Κρίσ<ις> σχήματος τζιάματ (ιγ'. Τοῦτ<ο> τὸ σχῆμα α> συγκεκραμένον ἔστιν ἄπασιν τοῖς σχήμασι — καὶ ἐν τῷ σφονδύλῳ ἔξει σημεῖον).
Κρίσις σχήματος ὄκλα (ιδ'. "Οταν ἐν τῷ πρώτῳ οἴκῳ — τὰ αὐτὰ καὶ εἰς τύναια).
- F. 37v. Κρίσ<ις> σχήματος ἡτζιματί (sic) (ιε'. Τοῦτ<ο> τὸ σχῆμα ἔνδειξιν ποιεῖ — ἴδιοτρόπως μαγκίπων ἔσται).
Κρίσ<ις> σχήματος τρίβου (ις'. "Εστι δὲ συγκεκραμένη — ἐν τοῖς μύλοις σημείᾳ). Cum schemasin in marg. Subiectiuntur tabulae ad easdem XVI κρίσεις spectantes cum (f. 41v) schemate ad epist. Pythagorae, de qua cf. infra ad f. 44, et signis astrologicis. Sub schemate Pythagoreo haec leguntur : Δεῖ

- σ<ε> τινώσκ<ειν> ὅτι διὰ τὴν σπανίαν τῶν χαρτίων διεχάραξα ὕδε τὸν Πυθατόραν. — F. 42 ad signa astrol. apponitur notula, quae inc. Γνώρισον καὶ τὴν ἐν τῷ πόλῳ τῶν ζ' πλανήτων καθήδρυσιν (sic) etc. Infra rubro colore : ιω<άννης?> σοφία πόσα δύνασαι πρόσχεις ἀνω τῆς τέχνης τὴν ἀκριβίαν (sic).
- F. 42v. Ἀκριβῆς (sic) φιλοσοφία τῶν Χαλδαίων. Editum in appendice (cf. ad. cod. Mutin. 11, f. 93).
- F. 43. Ιστορία τῶν ζ' πλανητῶν τοῦ οὐρανοῦ [quo titulo notula iteratur quam nuper f. 42 indicavimus] (Γνώρισον — ἐν τῷ ζ').
<De XVI schemasin, quae ex simplicibus elementis (α' γ' ζ' θ' ι' λ' ν' ο' ρ' τ' φ' ψ') aut ex duplicibus (β' δ' η' κ' μ' ξ' π' σ' υ' χ' ω') constant> (Τοῦτ<ο> τὸ σχῆμα<α> ἔστι τοιοῦτον. Ἡτοι ἀπὸ δ' μονῶν (sic) τραμμάτων — π<ἀ>σ<α> ἡ ἐρώτ<η>σ<ις> ἐναντία ὑπάρχει † τέλος). In margg. schemata apponuntur.
- F. 44. Περὶ τῶν ζ' πλανητῶν τῆς ἡμέρας (Ἡμέρᾳ απ' ☽ — καὶ ἄπαν τὸ τινόμενον ἐν αὐτῇ. τέλος).
<Epistula Pythagorae ad Telaugem> (Πολλὰ παθῶν — καὶ δι νεότερος). Cf. Iriarte, *codd. Matrit.* p. 337. Tum post lemma rubricatum, cuius initium enucleare non potuimus, haec notula : συνεπόμενος τῆς Πυθατορικῆς ἀλφαβήτου ἀκριβῆς ψήφιζε τὸν φιλοσοφώτ<α>τ<ον> Πυθατόρα (sic) τοῦ ἐνοεῖν (sic) καὶ στοχάζεσθαι τοῦ μέλοντος (sic) τὶ πράγματ<ος>. Cf. supra, cod. Mutin. 11, f. 77; cod. Bonon. 18, f. 274.
- F. 45. Ορα δὲ καὶ κατάστασιν καὶ παρατήρησιν τῶν ζωδ<ίων> πρὸς <ς> τὸν δρόμον τῆς ☽ (Τῆς ☽ οὐσης ἐν Κριψὶ καλὸν ὑπάρχει ὁδεύειν — τὸ τινόμενον τῇ α' ἡμέρᾳ παράβουλον· τῇ β' τρόφημα).
- F. 46. Ετ<έ>ρα ἐρμην<εία> εἰς τ<ά> ζωδ<ία> πρὸς τὴν ☽ ὁμοι τῆς fort. leg. πρὸς τὴν τῆς Σελήνης δρόμον δμοίως; ("Οσα πρὸς ἀσκημοσύνην (sic) κτάσθαι — καὶ κοινωνίαν ἀρχεσθαι").
- F. 46v. Astronomica quaedam et physica (Γηρίζει δι οὐρανὸς τήρισμα ἐν — ἀκούωμεν καὶ ὀσφραινόμεθα).
<Formulae magicæ complures etc.> (Ἐν ὀνόματι τοῦ π<α>τ<ρ>ό<δ>ς καὶ τοῦ σιοῦ καὶ τοῦ ἀγίου πνεύματος· Ἀλέξανδρ<ος> ἐγενήθη εἰς Μακεδόν<ας> καὶ ὑπήντησεν αὐτῷ δι ἀρχιστρατηγ<η>τ<ός> Μιχαὴλ καὶ ἵδον [sic] αὐτὸν εἰπεν ποὺ τρέχεις Αλέξανδρ<ε> etc.). Sequuntur figurae duae et notulae astrologicae (Εἰς [sic] θέλεις εύρειν τὸν ☽ ἐν ποιώ ζωδ<ίω> καὶ μοιρά ἔστι etc.). Tum (f. 48) τέλος σὺν θεοφύλακτοις ταῦτα τράφη (sic). Denique eadem manu monocondylion : Ιωάννης νοτάριος ταῦτα τράφη (sic). Denique eadem manu tabula astro-

nomica, quam sequitur notula alia perbrevis (Κῦλος τῆς οὐσίας etc.).

- F. 49. Ταύτη ἐστὶν ἡ ἔρμηνία τοῦ φεγγαρίου κατὰ πο' ἡπάγει ἡ ταῦλα τοῦ Σολομῶν· πάντοτες ἐνθυμοῦ καὶ αὐτιγ· τρέχει τὸ τράμμα τὸ λεγόμενον ἀλφα· καὶ πάγει εἰς τις δύμπροι· πᾶς χρόνος?· ἔναν ὅπισθω τοῦ ἀλλου· ἔως τὸ τ'· καὶ ἀπὸ ἑκεῖ πατένει πάλιν εἰς τὸ ἀλφα· καὶ εἰ πάγει ἡτις ἀλλάσσονται τὸ τράμμα καθαρόνον, ἔναν ὅπισθω τοῦ ἀλλου· καὶ ἀρχίζει ἀπὸ Ήλίου ἀνατείλαντος· καὶ βαστάζει ἔως ἀλητής ἡμέρας αὐτοῦ· Ἡλίου ἀνατείλαντος· καὶ ἐστὶν δὲ πίνακάς του ὁ ὑπότος· ἀρχήζωντα ἀπὸ τὸν ιαννουάριον μήνα ἀπού ἔνε ἡ ἀρχὴ τοῦ κόσμου.
- F. 52. <Scriptiuncula de computationibus astronomicis> ("Οταν θέλεις εὑρεῖν τὸ θεμέλιον τῆς σκράτης [sic] τὸν κῦκλον τῆς Σελήνης — τῶν ὄγίων ἀποστόλων ἡ σαρακοστή).

Sequuntur (ff. 53-232) scripta varia omnia sere ecclesiastica et vitae sanctorum.

F. 232v. Φυλακτὴ ριστὸς (Ο Χριστὸς ἐτάφη — τοῦ βοηθεῖν τοῦ δούλου τοῦ Θεοῦ δόξιο). Tum crux cum formula quadam adscripta.

Διάγνωσις τῶν ζωδίων (Ο Κριός ὀφελεῖ διὰ νὰ βαλεῖν? χάρτην — Ο Τοξότης ὀφελεῖ εἰς τὸ ποιῆσαι χωράφια καρποθήναι ... μὴ φοβεῖ τίνα).

F. 233. Ἀρχὴ τῆς λεκανομαντίας. Editum in appendice. Tum (f. 233v) <formula quaedam magica> (Καλυστέρα σου αν' ἀστρον — ἐπεὶ βάλε εἰς πῦρ). Cf. supra, cod. Bonon. 18, f. 344v.

F. 233v. <Prectiones et formulae exorcisticae cum schematis et characteribus arcanis, ut Εὐχὴ (sic) εἰς τὸν ἐπιληψίαν· ἥτουν εἰς τὸν γλυκήν (sic). — Εἰς νύπτιον δὲ εἰς τὸν τράχηλον αὐτοῦ ὅπαν ὑπνῆ, καὶ εἰρηνεύῃ. — Εἰς τυνὴν (sic) ἦν οὐ δύναται τεκεῖν· λέγε εἰς τὸ δεξιὸν αὐτῆς ὠτίον. — Εἰ δὲ τὸ κοιτάριον οὐ πεσεῖται λέγε οὕτως· οὐχιριστὸς etc. etc.

F. 235v. Ἐρμηνεία τῶν τοιούτων σημείων [sc. non modo signorum caelestium et arcanorum, verum etiam compendiorum quibus saepissime librarius utitur]. Sequuntur quaedam arcanis litteris exarata.

F. 237. <Ισοψηφία> (Τὸ μὲν τοῦ στοιχείου ροστὸς ὄνομα ἀριθμεῖται ασοα'· τοσαῦτα ἔτει [sic] — ἀμαυρωθήσεται).

Sortes quaedam, ut Ψίφος περὶ μάχης. Περὶ παραμονῆς. Περὶ ὁδοιπορούντων. Περὶ ἀποδημίας οὕτως [sed titulus tantum]. Περὶ ἀπολίας (sic) οὕτως [titulus tantum]. Περὶ ἐλευθερίας οὕτως [imperf., ut videtur]. Περὶ τάμου. Περὶ κλέπτου? etc. Cum imaginibus et delineationibus in marg. Succedunt quaedam arcanis item litteris partim scripta; tum (f. 237v) Περὶ πῶς δεῖ εύρισκεν τὴν ἀπόκρεα. F. 237v. Ονηροκριτικὸν τῆς (Τὴν αὐτὴν ἡμέραν ὅπερ ἀντίδεις, εἰς χωρὰν μεταβίσεται — Τῇ κ' ὅπερ ἔαντιδεις, ἀληθῆς ἐστὶν καὶ χωρὰν τενέσθαι). Inserta est ab initio figura muliebris.

Sequuntur (ff. 238v-277v) vita s. Nicolai et opus grammaticum.

F. 278. Βασιλεὶ μεγάλῳ Πτωλεμαῖῳ (sic) Ἄστροι άψυχοι (sic) ιερεὺς καὶ βίβλων ἐπιγραφεὺς ἴδιῳ δεσπότῳ την ("Οτι μήδεν [sic] ὄφειλέν σε τῶν καλῶν — τενομένην τε καὶ ἐπιγραμένην πρόνοιαν. ἔρρωστος). Ταύτη τῇ τυνώσει καὶ Ἀλέξανδρος — ἐκράτησεν· ἔτραψε δὲ καὶ ἴδιον αὐτῷ βιβλίον — ἔχει. Ο σκεπτόμενος ἀναγινωσκέτω τὰς σκέψεις — καὶ εὑρήσεις περὶ οὐ θέλης μαθεῖν. Ο δὲ παραδιδοὺς, οὕτως παραδώσει· ἐν ἀρχῇ βουλόμενος μαθεῖν· λατράνεις — καὶ ἐπιθυμεῖς τοῦ ἀκούσαι. Καὶ ἐτεροτρόπως δὲ εἰ βούλει μανθάνειν — οἷον περὶ ἀπωλείας. Εὐχὴ πρὸς τὸν Θεόν. Παντοκράτωρ καὶ θεός θεὲς διώνυσε — ἐπιζητουμένην βεβαίωσιν. Ταύτην τὴν εὐχὴν λέτε πρὶν λάχης — ἡτις ἐστὶν αὐτή: αὐταὶ αἱ ἡμέραι τῆς σκέψεως μέλει λειτεῖ· ἐπερωτάντων. Τῇ α' ἡμέρᾳ πρωὶ ἐπερώτα· Τῇ β' δήλις [sic] — τῇ λ' δήλης). — F. 280v. <Ζητήματα> ab initio ad ρβ<ε> ἀπαλλάσσομαι τοῖς φίλοις. — F. 282. Χρισμοὶ καὶ σημεῖα. — F. 283. Ἀρχὴ τῶν δεκάδων [quae singulae nomina prophetarum ut lemmata rubro colore praefixa habent et usque ad ριγ' pergunt)]. Cf. *Astrampsychi Oraculorum decades III* ed. R. Hercher (Berolini 1863), a cuius editione codex valde discrepat praecipue ab initio; et cod. Mediol. I, f. 64v sqq.

F. 307v. Πετοσίρεος (sic) φιλοσόφου (Περὶ ἐνὸς ἐκάστου τῶν ὑπερεθείων — ταχέως τελευτήσει). Cf. cod. Mutin. 13, f. 262 et infra, cod. Flor. suppl. 29, f. 96. Quae subsequuntur usque ad f. 310, eiusdem opusculi capita videntur esse.

F. 308. Ἀλλος ψῆφος (Ἐὰν τῆς Σελήνης ὁ ἀριθμὸς εὐρεθῇ ἐν τῷ ὑπερεθείῳ — τελευτῇ).

F. 308v. Υπόδειγμα ἀριφραδές (Ἐστω εἰναι τὴν Σελήνην ἡμέρων ΙΖ καὶ ἔχει τὸν παρακείμενον ἀριθμὸν ωγ' — μικρὸς θάνατος). Subiectuntur tabella quatuor column. cum titulo: Σελήνης ἡμέρας καὶ ἀριθμοί, diagramma quod inscribitur "Οργανον,

- et tabella altera in quatuor item columnas distincta cum titulo praefixo : Ψήφος τοῦ ὑφελεῖν ἐπὶ τῶν κθ¹.
- F. 310. Ἐτέρος ψῆφος (Λάβε τὸν ποσὸν τῆς ἡ ἐκ τῆς ἡμέρας> ἡς κατεκλίθη δὲ ἀσθενῶν — καὶ εὐρήσεις τὸ λεγόμενον). In fine numeri dierum vītae et mortis et tertia tabella, cui praeponitur lemma : Ὁ ὑφειλμὸς ἔνει ἐπὶ τῶν τριάκοντα.
- F. 311. Ἐτέρα μέθοδος, Αἰγυπτιακῇ (*sic*) περὶ ζωῆς καὶ θανάτου (Ψήφιζε ἀπὸ τας [*sic*] κε' τοῦ κατ' Αἴγυπτίων μηνὸς τοῦ κατὰ Ἀλεξανδρέων πανέμου — καὶ εὐρήσεις τὴν ἀπόβασιν τοῦ νοσοῦντος). Subnecluntur tabellae duae, quarum altera inscribitur: Οὗτοι οἱ στίχοι τῆς εὐρέσεως, altera : Ψήφος (*sic*) τοῦ ὑφελεῖς (*sic*) ἐπὶ τῶν λεγόμενων. Cf. supra, f. 17, nec non cod. Taurin. 5, f. 39bis et cod. Mutin. 11, f. 78.
- F. 312v. Σημασία τῶν πλανητῶν ἃτοι σκέψης τοῦ γινώσκειν> ἐκ θεωρίας τὸν ἄνθρωπον εἰς ποῖον ἀστέρα κείται (Κρόνου σημεῖον σημαίνει ἄνδρας μελαχροὺς, σκυθρωπὸν — καὶ καθ' οἶον ἀνάκεινται ἀστέρες). Cum signis planetarum in margine.
- F. 313v. Οσαι ὥραι ἀγαθὴ (*sic*) τῆς ἡμέρας> καὶ τῆς νυκτὸς καὶ δσαι φαύλαι (*sic*) εἰς τὸ πράττειν ἢ βούλεται τίς· ἀρχομαι ἀπὸ κυριακῆς ἔως σαββάτου κατὰ τὴν τῶν ζ' πλανητῶν ἀστέρων θέσην> (*Ημέρας* κυριακή καὶ ὥρα α' ἔξουσιάζει δὲ Ἡλιος καὶ ἔστιν ἀγαθὴ εἰς πᾶσαν πράξιν — πᾶσαι αἱ ὥραι τῆς ὅλης εὐδομάδος [*sic*]). Mox tabula, ubi indicantur planetae, qui singulis horis et dici et noctis praevalent.
- F. 315. Εὐχὴ λεγομένη εἰς κλέπτην (Δέσποτα καὶ ὑρίτης ησού χριστὸς δὲ θεός> ἡ μῶν δὲ καταπέμψας τὸν ἄτιόν σου ἀγγελον — μετὰ φόβου. Πρὸ τῆς εὐχῆς> λαμβάνει εἰ — δὲ ιερεὺς> ὅπερ ἐφύλαξεν ἀρτον — πνίγον αὐτὸν. Τέλος). Tum versiculi uno tenore scripti, qui eduntur in appendice. Denique (f. 315v) in spatio, quod vacuum reliquerat, idem librarius inscripsit Γράμματα ἱεροτυφικά· ἀπερ ἐν τείχοις (*sic*) καὶ ἐν πέτραις ἔγραφον Ἑλληνες. Vacat f. 316.
- F. 317. Michaelis Pselli capp. ργ' de omnifaria doctrina cum sex aliis “ex alio”, περὶ σεισμοῦ, περὶ θερμῶν ὑδάτων, περὶ ἐπιγείων καὶ ἐπουρανίων, περὶ τῶν δὲ στοιχείων, περὶ νεφελῶν, περὶ βροντῶν καὶ ἀστραπῶν. Cf. supra, cod. Bonon. 18, f. 337 sq.
- F. 375. Ἐτέρα κεφάλαια ἐκβληθέντα ἐκ τῆς ἀστρονομικῆς τέχνης· αἱ [sine titulo] (Τὸ οὐράνιον σῶμα τινὲς κρύσταλον πεπηγμένον εἴπον — ἐκ τῶν δὲ στοιχείων εἰσίν).

¹ Ergo in Catal. Flor., p. 61 (cod. 12, f. 23-23v) pro nomine astrologi ‘Υφίλαι legendum est verbum ὑφεῖλαι. „Kroll.

- F. 376. β'. Σχῆμα τῆς οὐρανοῦ σφαίρας τοῦ ὑπεργείου καὶ τοῦ ὑπογείου ἡμικυκλίου Πρόκλου οὐρανοδρόμου (Τὸ μὲν οὖν ἀνωθεν τῆς γῆς ἡμισφαίριον μοίρας ἡλιακάς ἔχει ρπ' — τὴν δὲ νύκτα μεγάλην). Cf. supra, cod. Mutin. 11, f. 91 et infra, f. 384.
- γ'. Περὶ οὐρανοῦ ('Ο οὐρανὸς μὲν καταφύσιν [*sic*] εἰς ἐστὶ — διὸ τὰς ιβ' μοίρας τοῦ κόσμου).
- F. 376v. δ'. Διὰ τί πλανήτας ἐκάλεσαν τοὺς ζ' ἀστέρας (Πλανήτας> ἐκάλεσαν τοὺς ζ' ἀστέρας — καὶ ἀναλογεῖ τῷ ἡ τῷ ψυχρῷ μέχρι τέλους).
- F. 378v. ε'. Περὶ τοῦ Ἡλίου πιάνεται ('Ο Ἡλιος μέτας ὧν οὐ δύναται δὲ ἀστήρ ἐκεῖνος — τὰς δας ὥρας ὅπερ ποιεῖ).
- F. 379. ζ'. Κανόνιον τῶν κδ' βαθμῶν καὶ τῶν δ' ἀνέμων. Ἀντιόχου ('Ἐπει τὰρ ἐκάστου ἀνέμου ἐστὶ τέταρτον μόριον — τὸ ἀνάπαλιν συνοείσθω). Praesigitur diagramma.
- F. 379v. ζ'. Παύλος οὐρανοδρόμος [*Iulianus Laodicensis*] ἐπίσκεψις ἀστρονομικῆς (*sic*) περὶ τῶν ιβ' ζῳδίων. Editum in appendice. Sequitur ἀνακεφαλαίωσις> cum lemmate: Καταμέρος (*sic*) μὲν οὕτως εἴπωμεν (*sie*)· συλλήβδην δὲ οὕτως ἐροῦμεν (Τροπικά· Φ Θ Σ Δ Ζ — ἐν ὥρας α' β' τ' ε' μέχρι ληγ' γ'). Cf. supra, cod. Mutin. 11, f. 79.
- F. 382. η'. Περὶ τοῦ Ἡλίου πότε δέχονται αὐτοὺς τὰ ζῳδία ('Ο φρ δέχεται τὸν Ἡλιον — Οἱ ζῳδίαι ἐν φεβρουαρίοις εἰς τὴν κ' ὥραν> νυκτὸς ι').
- F. 382v. θ'. Κλίμα πρώτον ἀναφορὰ τοῦ διὰ Μερόης (Τὸ πρῶτον κλίμα δὲ καλεῖται διὰ Μερόης — τὸ δὲ διάστημα μιλίων ρπε').
- F. 383. <ι'. Σχῆμα σφαιροειδὲς τοῦ δρατοῦ κόσμου> (Φασὶ δέ τινες διτὶ τὸ μάκρος τῆς γῆς εἰναι — θερμὰ ὄντα αναδίδονται). Inseritur diagramma. Cf. supra, cod. Mutin. 11, f. 89v.
- F. 383v. ια'. Περὶ τὴν φύσιν> καὶ οἰκείων στοιχείων τῶν ιβ' ζῳδίων καὶ τῶν στοιχείων (Τὸ πῦρ θερμὸν καὶ ξηρὸν — ἀπὸ τῶν δὲ στοιχείων ἐγγινομένη). Inseritur diagramma.
- F. 384. ιβ'. Σχόλιον. Πρόκλος οὐρανοδρόμου περὶ ἀνατολῶν καὶ δύσεων> ἀστρων (Περὶ ἀνατολῶν καὶ δύσεων ἀστρων εἰπεῖν ἀστρολογικῶς δρμημένης μοι — διὸ τοῦ ἀρκτικοῦ κόλπου). Cum diagrammate margin. Cf. supra, f. 376.
- F. 386v. ιγ'. Κλαυδίου *Ptolemaei* περὶ ἀγαθῶν καὶ κακοποιῶν ἀστρων (Τούτων οὕτως ἔχόντων ἐπὶ δὲ τῶν τεσσάρων σωμάτων — προσγίγνωνται) = Tetrabibl. ed. Camerarii (Norimbergae 1535) f. 5v, l. 5-16.
- F. 387. ιδ'. Κλαυδίου *Ptolemaei* περὶ ἐνεργείας τῶν ζ' πλανητῶν> ἀλλήλοις κοινωνησάντων ('Ο μὲν οὖν. ἡ καὶ δὲ ἐπελθόντες τοὺς ἀλλήλων τόπους — τὰ τέλη ἀποτελεῖ). Con-

- stat locis nonnullis ex capp. περὶ φίλων καὶ ἔχθρῶν (ibid. f. 50, l. 26 sqq.) et περὶ ποιότητος θανάτου (ibid. f. 51v, l. 18 sqq.). Cf. supra, cod. Mutin. 11, f. 30.
- F. 387v. ιε'. Τοῦ αὐτ<οῦ> περὶ τῶν ιβ' Ζῳδίων καὶ τῶν πλανητῶν καὶ τῶν συνεργουσῶν βότανῶν αὐτοῖς ('Ο Ζῳδιακὸς κύκλος μεμορφομένος [sic] — καὶ κοιλία). Cf. ibid. f. 31v.
Sequitur pars altera cum lemma: Εἰσὶ δὲ καὶ αἱ τούτων βότανες αἱ συνεργοῦσ<i>ι</i> κατὰ τὴν ἴδιαν αὐτῶν φύσιν. Editum in appendice.
- F. 388v. ις'. <Rheto rii> Περὶ τῶν ἀσυνδέτων ἀστέρων πρὸς τὰ φῶτα ('Ηὰν [sic] μὲν ἡ ἄσυνδετος τυχοῦσα ☽ — καὶ μᾶλλον ἀνοίγουσ). Cf. cod. Flor. 12, f. 93 et Append., p. 163, l. 24-164, l. 6.
- F. 389. Ιουλιανοῦ Λαοδικαίως (sic). Cf. infra, f. 417v.
- ιζ'. Ήλιοδόρου (sic) ἐπίσκεψις τῶν πλανητῶν, πῶς κυριεύουσι τὰς Ζ' ἡμέρας τῆς ἑβδομάδ<o>ος</o> καὶ τὰς ιβ' ὥρ<a>ας. Editum in appendice.
- F. 390v. ιη'. Πε<r>ὶ τῶν ἐνεργειῶν τῶν πλανήτων (sic) ἐν ταῖς ὥραις κυριεύοντων. Editum in appendice. Sequitur Σχηματογραφία [i.e. imagines signorum zodiaci, planetarum etc. cum enucleatione]; tum Ἀλητορία (sic) τῶν ιβ' μηνῶν vel potius nomina mensium apud Athenienses, Aegyptios, Macedonas, Graecos.
- F. 392. ιθ'. Περὶ πόθεν λαμβάν<ει> ἡ ἡ τὸ φῶς (Τὸ φῶς ἡ ἡ τοῦ Ήλίου λαμβάν<ει>· λαμβάνεται δὲ οὕτως — καὶ ἐλατοῦται [sic] ἡ ἡ ὁώς ἔφημεν).
- F. 392v. κ'. Πε<r>ὶ τῆς ἡ ἐκλήψ<εως> (Γίνωσκ<ε> οὖν ὅτι ἐπάνωθεν τῆς ἡ — καὶ τὸν ἴδιον δρόμον πορεύεται). Subicitur schema.
- F. 393. κα'. Περὶ τῶν τῆς ἡ παρατηρίσεων (sic) Πέρσου φιλοσόφου τοῦ Μαζουνατ<η>. Editum in appendice. Tum <notula de diebus utilibus sec. Hesiodum> ('Ησιόδος λέγει — αὐταὶ εἰσὶν μέτ<a> ώφελος [sic]). Cum schemate subiecto.
- F. 396. κβ'. Ἐτέρα ἐπίσκεψις τῆς ἡ καὶ πε<r>ὶ τῶν σχηματισμῶν αὐτῆς καὶ τῶν ὄνομασιῶν. Editum in appendice.
- F. 398. κγ'. Περὶ ἀστέρων ποιούντων [sed in cod. ποιοῦντα] τάραξιν καὶ κίνδυνον εἰς τ<ὸν> ὑπουρ<r>ὸν & νὸν ἡ ὅμβρους ἡ ἀνέμους ἡ πυρκαιάς ἡ σημεῖα τινὰ etc. Πέρσου φιλοσόφου τοῦ Μαζουνατ<η>. Editum in appendice.
- F. 399. κδ'. Ἐτ<έ>ρ<a> ἐπίσκεψις σελινιακ<η> (sic) περὶ προτρηνώσεων Μελάμπο<d>ος ἀστρολόγου ('Ἐν τῷ μεσουρανήματι ἡ — φθορὰν κτηνῶν δηλοῖ). Cf. supra, cod. Mutin. 11, f. 92.
- F. 400. κε'. Χρήσμα (sic) τεχν<ω>θὲν παρὰ τοῦ Οὐάλεντος. Editum in appendice. Subiciuntur tabellae duae astrologicae et in fine adnotatio perbrevis.

Horum XXV capp. quae praecedunt non secus alique capp. Pselli indiculus exstat f. 477-480v.

- F. 403. Μερικὰ ἀποτελέσματα ἐκ διαφόρων ἀποτελεσματικῶν Οὐάλεντος, Μασάλη, Ρητορίου, Μαξίμου, Υφαιστίνου [leg. 'Υφαιστίνων], Προτατόρου (sic) καὶ ἔτερων ('Ιησοῦ καὶ ταῖς πρεσβείαις τῆς παναμώμου καὶ παναχράντου ὑπερευ-λογημένης) θεοτοκοῦ καὶ πάντων τῶν ἀγίων τέτονεν ἡ εὐλογημένη (?) καὶ εύτυχης ἐρώτησις καθολική τοῦ θεοφιλάκτου (sic) Ἰωάννου τοῦ Συναδινοῦ (sic) τοῦ παρόντος φεβρουαρίου μηνὸς· τῆς πα [hic lacuna trium vel quatuor vocabulorum] αμέτοῦ, σχετικά (= 1153) ἔτους ἀπὸ κτίσεως κόσμου etc. — F. 404, l. 17. Ταῦτα μὲν ἔγραψα ἀπὸ παλαιοῦ θέματος· ἵνα ἔστιν εἰς παράδειγμα τῶν νέων τῶν θελόντων μανθάνειν τὰ θέματα καὶ τὰς κρίσεις αὐτῶν· τὰ διὰ μέσου τῆς Ζωῆς καὶ τοῦ θανάτου δηλοῦσιν οἱ ιβ' τόποι· ἀκουσον λοιπὸν καὶ περὶ τοῦ ἐνὸς τόπου τοῦ ὄροσκοπου). Post alia quaedam (quae ab extremis f. 404 lineis ad f. 405 pergit) habes lemmata primum rubrica, deinde atra-mento scripta, quibus op. capita videntur indicari. Haec sunt :

- F. 405. Πε<r>ὶ τοῦ πότεροῦ γίνεται (Θεώρησον τὸν οἰκοδεσπότην — χρεών λέγειν).
Εἰ γίνεται τὸ πράγμα ἡ οὐ ("Ίδε τὴν ἡ ἐν στερεῷ ζῳδίῳ — τὸ πραγμα") = cod. Venet. 6, f. 149. Cf. supra, cod. Taurin. 4, f. 44v.
Περὶ αἰτήσεως χάριτος καὶ δωρεῶν ('Εὰν παρά τινος αἰτήσαι θέλεις — καὶ πρὸς τέρψεις).
- F. 405v. Περὶ αἰτήσεως γενεθλίου (sic) ('Εὰν τινὸς γένεσιν θέάσαι — μέρη κτ').
Περὶ νοσούντων ('Ἐπὶ νοσούντος — τὰ οἰκεῖα).
- F. 406. Πε<r>ὶ πράσεως καὶ ἀτορᾶς (Τοῖς βουλομένοις ἀτοράζειν — πάντως). — "Αλλως (Σκέπτου εἶναι τὸν ὄροσκόπον τὸν ἀτοράζοντα — τετράποδα).
Περὶ ἀτορᾶς κτηνῶν (Ζῷα δὲ ἐὰν θέλεις ἀτοράσ<αι> — τὰ ὄπισθια).
- F. 406v. Περὶ δοδοπορίας (Βλέπε τὸν ὄροσκόπον — τάχιον).
Περὶ θησαυρῶν (Εἰ ἐρωτηθεὶς [sic] περὶ τόπου — δ Μασάλης). Οὐάλεντος περὶ τάμους (Τὸν μὲν ἄνδρα ἀπὸ τοῦ Ήλίου — παρακολουθεῖται) = Hephaest. III, 9. Cf. cod. Flor. 7, f. 167.
- F. 407. Περὶ κρίματος ἡ δίκης (Εἰ ἐρωτηθεὶς [sic] περὶ μάχης — σωθήσεται). In marg. leonis imaguncula.
- F. 407v. <Περὶ ἀρρωστιῶν> (Αἱ δὲ ἀρρωστίαι παρὰ τὴν φύσιν τῶν ζῳδίων — καὶ τὰ τῶν ἀστραφάλων). Cum signis zodiaci in margine.

- F. 408. <Quibus planetis singulae corporis partes subiectae sint> (Ἡ μὲν κοιλία καὶ σπλήν τῷ Ἡ — περὶ ἐκεῖνο τὸ μόριον). Cf. supra, cod. Bonon. 18, f. 311.
- F. 408v. Περὶ τῶν κλιμάτων (Τινὲς δὲ λαβόντες πρόφασι [sic] ἐκ τῶν προειρημένων καθολικῶν ὑποδειγμάτων — διὰ τῆς ὑπερβολῆς τῆς ἀγνοίας καὶ ὄκνου καὶ καταργημένου φθόνου). Μοx ante lemma, quod sequitur, haec leguntur: Χ<ριστὸ>ς ὅπου βούλεται νικᾶται φύσεως τάξις (sic).
- F. 409v. Περὶ ἐρωτήσεων ("Οτι πά<ση>ς ἐρωτήσεως τὸν ἐρωτῶντα — δηλωτικὸν τοῦ σκοποῦ").
- F. 410. Περὶ τοῦ εἰ ἔστι τινὶ ἀγαθὸν ἡ κακὸν καὶ πότε (Εἶπεν ὁ Μασάλης· εἰ βούλει γνῶναι — ἡ ♀ ἀνὰ η').
- F. 410v. Περὶ τοῦ πότε γίνεται ἡ ζητουμένη ὑπόθεσις ('Εάν ἐρωτηθεῖς [sic] πότε γίνεται — ἐν τῷ μεσουρανήματι). Cf. cod. Venet. 6, f. 148v. — "Ἄλλως ("Ιδε τὴν Κ εἰ ἐν τῷ στερεῷ ζωδίῳ — τὸ πράγμα).
- Περὶ ἀποδήμη<ου> ὑποστρέψει ἡ οὕτω ζῇ ἡ ἐτελεύτησεν (Σκόπει τὸν ὡροσκόπον. ἐάν ἐπιθεωρῆται<αι> ὑπὸ καλοποιῶν — ἐν τῇ αὐτοῦ ἀποδημίᾳ).
- F. 411. Περὶ ἀφροδισίων ἔρωτος (Τῆς Κ οὐσῆς μετὰ ♀ — Ζ' ≈). Monstri cuiusdam alali imaguncula in marg.
- F. 411v. Περὶ τοῦ ἔχθροὶς ἐπιτιθέναι<αι> (Δέον ἔχθροὶς ἐπιτίθεσθαι καὶ δολοποιεῖν — ἀμα καὶ ἀλιεύειν).
- F. 412. Περὶ δραπέτου Νικαέως Προταγόρου (sic). Editum in appendice. Aquilae coronatae imaguncula in marg. Cf. cod. Paris. 2506, f. 36.
- F. 412v. Μαξίμου περὶ δραπετῶν (Κ εἰν φρ δ φυτῶν ταχέως εὑρεθήσεται — ἐπανήξει δεσπότ<ην>. — "Ινα δὲ βεβαιότερον δυνόμεθαι<α> περὶ τούτων καταστοχάζεσθαι δεῖ καὶ τὰς τῶν ζωδίων φύσεις δράν οὕτως. Κ εἰν φρ ιμάτι<α> νομίσματα — ἀπώλοντο). — "Ἄλλως ("Ωρα Ἡ τὰ κλαπέντα ιμάτια — καὶ εὐρεθῆσ<ε>ται). Cf. cod. Venet. 6, f. 53.
- F. 413v. Περὶ ἀποκρυβῆς εἰ φυλαχθῆ τί [tum fenestra unius vel duorum verborum] ἡ ἐν τόπ<ψ> καὶ ἐρωτήθῃ<η> (sic) τί ἔστι (Γνώθ<ι> τὴν οὐσίαν τοῦ φυλαχθέντος — ἀπὸ τοῦ διέποντος). Subicilur schema cum lemmate marginali: Οὔτως γίνεται τὸ θέμα<α> τῶν ιβ' τόπων.
- F. 414. Περὶ στηριγμῶν τῶν ἀστέρων ('Ο Ἡ στηρίζων ἐν τῷ ὡροσκόπῳ κυριεύων — θάνατον δηλοῖ).
- F. 414v. Περὶ δωρυφορίας (Δωρυφορία ἔστιν ὅταν ἡ Κ εἰς τ<δ> ἔμπροσθεν μέρος — ἡ βιοθανάτους ποιήσει).
- F. 414v. <De XII locis> (Δεῖ πρῶτον ἐπιβλέπε<ειν> τὰς διαφορᾶς [sic] ἐπιγενέσεως [sic] etc. 'Ο πρῶτος τόπος> ὡροσκόπος — καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν δμοίων).

- F. 417v. Ίουλιανοῦ Λαοδικέως. Cf. supra, f. 389. Editum in appendice. Τοῦ αὐτοῦ. Editum in appendice.
- F. 418. Διαφορὰ ζωδίων μερική. Editum in appendice.
- F. 418v. Περὶ καταρχῶν πρὸς τὰ δρια τῶν ἀστέρων ('Ωροσκοπῶν Ἡ ἐν ιδίοις δρίοις χαλεπὸν — καὶ ὑφέλιμον ποιεῖ τὴν καταρχήν).
- F. 422. Περὶ τῶν τεταρτημορίων <ἐκ τοῦ Παύλου> (Τὸ τεταρτημόριον ἀρσενικόν ἔστι — ἔως τῆς τοῦ θανάτου τελευτῆς). Cf. supra, cod. Taurin. 4, f. 66v.
- F. 422v. <Sine titulo> (Συμβάλεται δὲ τὰ ἀκούοντα καὶ βλέποντα — τῶν εἰς τοῦ τὸ μέρος ἔξεταζομένων). Περὶ ἀποκλιμάτων (Τεσσάρων κέντρων ὄντων καὶ δ' ἐπαναφορῶν — εἴτε ἀστέρι). Prolinus cum lemmate marginali: 'Υποδείγματος χάρ<ιν> (Φέρε εἰπεῖν τὸν τοῦ Ζ' — χωρεῖν δυναμένας). Cf. cod. Flor. 8, f. 198.
- F. 423v. 'Εκ τοῦ 'Υφαιστίνου [sc. Ηερφαεστίονις] ἀπὸ τοῦ Τ' βιβλίου κεφαλαίου δ' (Τὰ μὲν τροπικὰ τῶν ζωδίων ῥαδίως τὰς μεταβολὰς — πάσ<η?> καταρχῆ).
- F. 424. Περὶ ζωδίων κράσεως ἐτέρου (Τῶν ζωδίων τὰ μὲν εἰσὶν ἀρρενικά — καὶ περὶ μὲν οὐν ἐκάστου ἐρώτησις).
- F. 424v. Περὶ ἡμερινῶν καὶ νυκτερινῶν ζωδίων καὶ πλατ<ίδων> καὶ ὄρθων καὶ τροπικῶν καὶ ποταπῶν τελ<όντων?> ἀποτελέσμαται<α> (Ημερινὰ ζωδία εἰσὶν — πράσσειν).
- F. 425. Περὶ τοῦ πῶς γνωσόμεθαι<α> τὸν τὸ κύρος <έχοντα> ἐπὶ πάσης ἐκζητήσεως (Πρὸ πάντων δὲ [fort. leg. δεῖ] ζητεῖν τὸν δεσπότην τοῦ ὡροσκόπου — ἡμιν ἔστιν).
- F. 426. Περὶ τῶν ιβ' μορίων τῶν ζωδίων τί σημαίνουσιν ('Επετίρησαν δὲ ἀκριβῶς εἰς πρότυνωσιν οἱ παλαιοὶ — περὶ ἀποβολῆς δραπέτου ἡ τῶν δμοίων). Cf. supra, cod. Taurin. 4, f. 62v.
- F. 427v. Περὶ τῶν ιβ' μορίων <τό> (Τὸ ιβ' μόριον τῶν ἀστέρων — ἡ σεσηνομένους καθίστησι). Cf. supra, cod. Mutin. 11, f. 82v.
- F. 430. Εἰς τ<δ> ποιεῖν κανόνι<ον> κατὰ τὸν Ἀλίμ (Ἐπὶ τῶν δμαλῶν κινημάτων τοῦ Ἁλίου — κατὰ δὲ εἴ ἔτη ιβ'· ιε'· ισ'· κδ').
- F. 430v. 'Εκ τῆς Ἁλιοδώρου ἀστρονομικῆς διδασκαλίας περὶ δεκανῶν ζωδίων. Editum in appendice.
- F. 432. Περὶ ὑψωμάτων καὶ ταπεινωμάτων. 'Αντιόχου. Editum in Catal. Flor., p. 147-148.
- F. 433. Περὶ αἱρέσεως τῶν ἀστρων. 'Αντιόχου. Editum ibidem, p. 146. Παύλου Ἀλεξανδρέως ("Οτι οἱ δεκανοὶ τῶν ζωδίων πρόσωπα λέγονται — δ' Τ' Θ.). Cf. Paul. Alexandr. B, 4v.
- F. 433v. Περὶ τοῦ Κυνὸς ἐπιτολῆς καὶ τῆς προγνώσεως τῶν ἔξ αὐτοῦ συμβαίνοντων. 'Αντιόχου. Editum in appendice. Avis cuiusdam imago in margine. Cf. supra, cod. Mutin. 11, f. 74v.

- F. 434. Περὶ τῆς τῶν μετεώρων σημειώσεως Ἡλίου Σελήνης καὶ ἀστέρων Ἰουλιανοῦ. (Χρήσιμοι δ' ἂν εἰεν πρὸς τὰς τῶν καταμέρος ἐπισημασίας προγνώσεις — καὶ βροντῶν καὶ τῶν τοιούτων). Monstri alati imago in marg. Cf. ibidem, f. 83^v.
- F. 435^v. Πε<ρ>i νεφῶν ('Ωσαύτως δὲ καὶ τὰ νέφη τόποις ὅριαν ὄντα παραπλήσια — ἀκολουθείας ἐκθήσωμεν). Cf. ibidem, f. 84.
- F. 436. Περὶ νεφελῶν ἐπίσκεψις Ἰουλιανοῦ Λαοδικέως (Αἱ νεφέλαι ἀερωδῆς [sic] πετώμεναι — καὶ ζέφυρον ἀνεμον). Cf. ibidem. Tum notula : 'Εστι δὲ καὶ ἀπὸ ἐπισκέψεως παλαιῶν ἐμπειρικῶν ἀνδρῶν· διὰ ἑνὸς ἐκάστου μηνὸς εὐρών (sic) ἡμέ<ρας> β' εὐχρησταῖς (sic) εἰς πᾶν καταρχὴν (sic) καὶ ὅλας β' ἐναντίας εἰς τὸ αὐτὸν εἰσὶ δὲ ἀπὸ ἐπισκέψεως αὗται. Subicitur tabula dierum fastorum et nefastorum secundum menses. Avis sig. partim recisa in marg.
- F. 437. Tabella cum lemmate : 'Ωρωσκόπιον τῶν ιβ' μηνῶν σημειούμενον διὰ τοῦ ἡλιακοῦ φωτὸς καὶ τῆς κείρας (= χειρὸς) ἑνὸς ἐκάστου καὶ διὰ τῶν πελμάτων εὑρισκομένον.
- F. 437^v. Ἀρχὴ τῆς ψηφοφορίας (Δεῖ πρὸ μηνὸς σεπτεμβρίου — ἐλέχθω).
- F. 439^v. Περὶ ἐκλεί<ψε>ως (Περὶ δὲ τῶν ἐκκλεί<ψε>ων ἴνεπιτόμω [sic] — τὴν κίνησιν).
- F. 440^v. Πε<ρ>i τῶν ἐκλειπτικῶν συνδέσμων ('Ἐπὶ τούτοις δεῖ ζητεῖν περὶ τῶν ἐκλειπτικῶν συνδέσμων — ἡ ἐκλεψις).
- Εὔρεσις συνδέσμων (Εύρισκονται δὲ οἱ σύνδεσμοι — ταῦτα περὶ τῶν β' φωστήρων).
- F. 441. Πε<ρ>i τῶν ε' πλανήτων ('Ἐπὶ δὲ τῶν ε' πλανομένων [sic] τριχῶς — ἐν ἐπιτόμῳ εἰρείσθω). Sequitur haec notula : Περὶ δὲ σχημάτων καὶ ύψωμάτων καὶ οἴκων ζήτειν διπισθεν.
- F. 442^v. Περὶ τῶν ζ' κλιμάτων (Κλίματα εἰσὶν ζ'· ἐν οἷς κλίμασι — μιλίων ρπε'). Cf. supra, cod. Taurin. 3, f. 15^v.
- F. 443^v. Ἐπιστολὴ Πέτρο<ου> φιλοσόφου εἰς τ<ὸν> π<ατ>ριάρχ<ην> κῦρ. Λουκ<ᾶν>. Edita in appendice.
- F. 446. Τοῦ αὐτοῦ Πέτρο<ου> φιλοσόφου ἔκθεσις περὶ ἀστρονομίας. <Prooemium> (Πάντα φθαρτὰ καὶ τρεπτὰ τὰ κτιστὰ λέγειν — καὶ τῆς ἀληθοῦς γνώσεως τῶν ὄντων ἀπολαβόντες· χάριτι τοῦ κ<υρίο>υ etc.) sequuntur capita, quae non omnia titulis distinguuntur, sc. (f. 447) <Περὶ οὐρανοῦ> (f. 448) Περὶ τοῦ Ἡλίου (f. 449) <Περὶ τῶν ιβ' πύρτων ἥτοι οἴκων> (f. 451) Περὶ τῶν τρίαντα τοῦ ἀνατολῶν καὶ δύσεων Ἡλίου (f. 452) <Περὶ τῶν δ' στοιχείων> (f. 453) <Διὰ ποίαν αἰτίαν καθ' ἔκαστον ἔτος παραλαμβάνει ἡ τὸν Ἡλίον ἐνδεκατέαρτον ἡμέρας> (f. 454) <De magnitudine Solis. De VII zonis> (f. 454^v) <Caput alterum de codem argumento> (f. 455^v) <Περὶ συνανατολῶν

καὶ συγκαταδύσεων> (f. 456^v) Περὶ μη<ν>δος ἔτι δὲ περὶ (f. 457^v) Σχήματα ἡ ἄπερ καλεῖται φάσ<εις>.

- F. 458. Capita alia astronomica, quae non videntur spectare ad idem opus : Περὶ τῆς ζ., πῶς δεῖ εύρισκειν τὸ θεμέλ<ιον> αὐτῆς. — F. 458^v. Περὶ τῶν λε<πτῶν> καὶ τῶν ὥρῶν οὔτως ἐστίν. — F. 459. Περὶ τοῦ γνῶναι ἐν ποιᾳ ἡμέ<ρ>ᾳ καὶ ὥρᾳ καὶ στιγμῇ (sic) τίνεται> ἡ <capita varia>. — F. 461. Περὶ τοῦ γνῶναι τὸν Ἡλίον ἐν ποιᾳ ζῷδ<ιψ> ἐστίν. — F. 461^v. Αἱ ἐννεακαὶδεκατηρίδες < ἐπακταί.
- F. 461^v. Τοῦ ἀτίου Μαξίμου μέθοδος τῆς ιδ' [= ἵνδικτιώνος?] ἐν συντόμῳ (Πάντοτε ὁ πρώτος κύκλος — ἀντὶ τῶν τριῶν πρόστιθε τέσσαρα). Mox capita alia : F. 462^v. Περὶ τῆς νηστείας τῶν ἀγίων ἀποστόλων cum tabella. Πε<ρ>i τῶν περισσῶν ἡμερῶν. Accedunt tabulae tres suppulationum singulae singulas pagellas complectentes. — F. 465. Πε<ρ>i τῆς <θεμελίου> etc. Cf. Petavii Doctr. temp., t. III, 1703, p. 170 sqq.
- F. 466. Ἡρωνος μὲν εἰτωτὴ (sic) τῶν τεωμετρουμένων. — F. 469^v-470^r vacant. — F. 470^v. De inventoribus artium. De mathematica.
- F. 471. Περὶ παρατηρήσεων τῶν φλεβοτομούντων ἐν τε τὰς (sic) τοῦ μη<νὸς> ἡμέ<ραις> καὶ τῆς ζ. (Ἀπὸ τῆς αἱ ἡμέ<ρας> ἔως τῆς ε' πρόσεχε σεωτὸν — καὶ ποιεὶ πλυνθορικὰ πάθη). — F. 472-475. Tabulae suppulationum et schema astronomiū. — F. 475^v-476^r vacant. Tum index de quo supra, ad f. 400.
- F. 481. < Precalculae et formulae exorcisticae> (Γράψον ταύτην εἰς χαρτὶ? ἀγέννητον μετὰ κιναβάρεως etc. Ιστερὸν εἴτε ἀστηρὸν ὅλον οὐδὲ τοῦ ζητοῦντος καὶ ρυσεφὶ etc. — Ἄλλως $\frac{\text{ι}\zeta\chi\zeta}{\nu\kappa\cdot\varphi\pi\pi\tau}$ 'Η ἐλπίς μου δ θεὸς καταφυγή μου δ χριστός etc. — Ποίησον καὶ κασιτήριον πλάκα etc.). In fine litterae et signa quaedam arcana.
- F. 483. Pholii epistulae cum aliis nonnullis aliorum.
- F. 518^v. Ἐπεὶ δὴ μὲν ἡ παροῦσα βίβλος ὑπαρχεὶ ὅλῃ (sic) μελικέλαδος καὶ ἀνθεσιν ἀναμιγνυμένη καὶ τὰ ἀδηλα εἰς φῶς φέροντα· πρέπον δέ ἐστιν ἵνα μὴ λίπηται αὐτῆς τί : λοιπὸν ἀρχομαι ὕδε τῶν ζῷδίων ἑνὸς ἐκάστου ἀνθρώπου· ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν· ιβ' ὑπάρχουσιν ὄλα· πρώτον δὲ ἀρχομαι ὁ (sic) ἀπὸ τοῦ φ. Cf. supra, cod. Bonon. 18, f. 314^v sqq. Editum in appendice.

In fine (f. 528^v) brevis quaedam tabella. Ψήφα καλῶς καὶ δ ἔχων τράμματα <α> τ' ἡ ια' ἡ ιβ' ἡ ιγ' ἔχει ζῷδ<ιον> φ — δ ἔχων κδ' τὸν ζ.

Infra monocondylion : Τέλος τῶν ζῷδίων.

20. (II. C. 34, olim 35). — Chartac., cm. 21 × 14, 6, saec. XVI, ff. iii + 161 + iii. — Cf. Cyrilus, II, 20 sqq.

Inter varia variorum scripta ut plurimum ecclesiastica invenitur:

- F. 100. *<Tractatus astronomicus>* Περὶ τοῦ χρόνου ὅλου μετρούμενος (*sic*) μηνῶν καὶ ἔβδομάδων ἡμέραι ὥραι τε καὶ στιγμαῖ ('Ο ἐνιαυτὸς ἔχει μῆνας ιβ' — ὑδρία γε' ι'). — F. 100v. † Ψῆφος τῶν κύκλων διαφόρων στοιχείων καὶ τοῦ πάσχα (Πενταπλασίασθν τὸν κυκλὸν [*sic*] — διὰ τὰ ια' λεπτά). — F. 101. † Ψῆφος τοῦ φέγγους δι' οὐ εύρήσεις καὶ τὸν θεμελίων ('Ο κύκλος τοῦ φέγγους — τοῦ ἀτίου Βασιλείου α'). — F. 102. Ψῆφος δι' οὐ εύρίσκεις τὸν κύκλον τοῦ φέγγους οἷος καὶ ἐστίν (Αναβαίνουσιν οἱ κύκλοι — κύκλος ιγ'). — Ψῆφος δι' οὐ εύρήσεις ποιά ἵνδυκτος (*sic*) ὑπάρχει (Κράτησον ἐν τῇ χειρὶ σου — ἵνδς' θε'). — Ψῆφος δι' οὐ εύρήσεις τὸν κύκλον τοῦ βισέξτου ('Ο κύκλος τοῦ βισέξτου — ἵνδς' θε'). — F. 102v. Ἡ ἐρμηνεία τοῦ βισέξτου (Πῶς ἐγένετο τὸ βισέξτον — τοῦ ἀγίου πάσχα). — F. 103v. Ψῆφος δι' οὐ εύρήσεις τὸν κύκλον τῆς Σελήνης ('Ο τοῦ [*sic*] Κύκλος — κύκλος τοῦ [*sic*] Κ ιγ'). — Ψῆφος δι' οὐ εύρήσεις τὸν κύκλον τοῦ Ἡλίου ('Ο μὲν κύκλος τοῦ Ἡλίου — ἵνδος' θ'). — Ψῆφος δι' οὐ εύρήσεις τὸν κύκλον τῆς θαλάσσης ('Ο τῆς θαλάσσης κύκλος — ἵνδικτος ἔννατος). — F. 104. Ψῆφος δι' οὐ εύρήσεις τὸν κύκλον τῆς γῆς ('Ο τῆς γῆς κύκλος — ἵνδος' θ'). — Μέθοδος δι' ής ἐστίν εύρειν πῶς καὶ πόθεν ὑπεισέρχονται αἱ ὥραι ἐκάστη χρόνῳ καὶ ἴστωσι (*sic*) τὴν ἡμέραν τοῦ βισέξτου ('Ο ἐνιαυτὸς — οὐκ ἐστιν). — F. 104v. Ἀλλως· δο ποιμενικὸς κύκλος οὗτως (Δεῖ ἀριθμεῖν — φηφίζεις). — F. 105. Ἐρμηνεία τοῦ Ἡλίου ("Ἡλιος καθαρὸς ἀνατέλλων εὐδίαν ἐπαγγέλλεται — χειμῶνας διηλοῦσιν"). — F. 105v. Ἐρμηνεία τῆς Σελήνης (Τριταία οὐσα ἡ Σελήνη — χειμῶνα σημαίνει). — F. 106. Μέθοδος τοῦ γνῶναι πόσας ὥρας λάμπει ἡ Σελήνη κατὰ νύκτα (Ἄπο πρώτης ἡμέρας — λάμπει ἡ Σελήνη). — F. 106v. † Περὶ τῶν τεσσάρων καιρῶν (Τὸ ξαρ — δεκε_κεμβρ>ίου). Des. ibidem.
- F. 123v. Ἡ ἐρμηνεία τοῦ σεισμολογίου διὰ τῶν ιβ' ζωδίων. Editum in appendice.
- F. 125v. † Ἐρμηνεία τοῦ βροντολογίου τὸ μηναῖον. Des. in f. 127. Editum in appendice.

21. (II. F. 21). — Chartac., cm. 21,9 × 14,8, saec. XV ex. et. (inde a f. 88) saec. XVI, ff. v + 130 + iii. Non unius manus. — Cf. Cyrilus, II, 166 sqq.

- F. 1. Pindari Olympia.
- F. 88. Κλαυδίου Πτολεμαίου βιβλίον διαφόρων κεφαλαίοις ρ'. Des. ἐτχώριος ἐσται διαφόρος. = Ed. Camerarii (Norim-

bergae 1535), f. 55v-59v. Sequitur notula eadem m.: 'Ο περιβόητος ἐν σοφίᾳ Πτολεμαῖος — ἄπαξ δὲ τῶν ζ'.

- F. 122. <Pseudo->Herodoti vita Homeri.

22. (III. AA. 7, olim III [perperam Cyrilus IV] A. 7). — Chartac., cm. 32,8 × 23,7, saec. XV ex., ff. i + 53 + x. — Cf. Cyrilus, II, 202 sqq.

- F. 1. Sub titulo 'Εκ τῶν ἐφημέρων τοῦ Κλαυδίου Τούσκου excerpta ex Ioh. Laur. Lydi libro de mensibus (Βροντὴ γίνεται εἰληθέντος πνεύματος — διημιουργικὸς ἀριθμὸς ὀνομάζεται).
- F. 34. 'Ἐφημερος τοῦ παντὸς ἐνιαυτοῦ σημείωσις ἐπὶ ἀνατολῶν τε καὶ δυσμῶν τῶν ἐν οὐρανῷ φαινομένων ἐκ τῶν Κλαυδίου τοῦ Θούσκου καθ' ἐρμηνείαν πρὸς λέξιν ('Ιαννουάριος. α' 'Ο "Ἡλιος ὑψοῦται — Ἰούλιος. ... γ' Ταραχαὶ τοῦ ἀέρος ἐκ τοῦ νότου). Vacant f. 38v et 39. Clodii Calendarium in Lydi de ostentis ed. Wachsmuth, p. 114-135, l. 23.
- F. 40. Zoroastris oracula cum Plethonis expositione. Vacat f. 46.
- F. 47. Plethonis de fato et Epinomis.

23. (III. C. 13). — Membran., cm. 33 × 23, saec. XVI (a. 1558, ut legitur f. 64), ii (chart.) + 346 + iii (chart.). — Cf. Cyrilus, II, 357 sqq.

- F. 1. Theonis et aliorum prolegomena in Ptolemaei magnam Syntaxin = cod. Laur. LXXXIX, 48, f. 7. Cf. Bandini, Catal., III, 413.
- F. 24. Κατασκευὴ καὶ χρῆσις κυκλικοῦ ἀστρολάβου (Λαβόντες κύκλους τρεῖς — τῶν προδιοπτευθέντων πλανωμένων ή μή). In fine (f. 28v) Τέλος τοῦ Βαρλαάμ [*sic*, sine distinctione inter Τέλος et nomen auctoris operis, cuius titulus sequitur] πῶς δεῖ ἐκ τῆς μαθηματικῆς τοῦ Πτολεμαίου συντάξεως ἀκριβέστερον ἐπιλογίζεσθαι ἡλιακὴν ἐκλεψιν. Huius tractatus, qui exstat etiam in cod. Laur. cit., f. 1, capp. indicavit Bandinius, ibid., 412 sq. Post Barlaami opusculum cit. (f. 33) eiusdem logisticā, (f. 65) Ptolemaei magna Syntaxis et (f. 266) Adrasti Harmonicorum libri.

24. (III. C. 20). — Membran., cm. 29 × 21, saec. XIV (immo ut putamus XV in.), ff. iii (chart.) + 243 + iii (chart.). — Cf. Cyrilus, II, 366 sqq.

- F. 1. Κλαυδίου Πτολεμαίου τῶν πρὸς Σύρον ἀποτελεσματικῶν βιβλίον <Ι-IV>. Cum diagrammatis. In fine Τέλος Κλαυδίου Πτολεμαίου ἀποτελεσματικῶν τέταρτον. Edidit Camerarius a. 1535. Cf. cod. Flor. 3, f. 58.
- F. 77. Ἐξήγησις εἰς τὴν τετράβιβλον Πτολεμαίου ἀνώνυμος. Des. τὸν χρόνον τῆς κολλήσεως. Edid. Hieron. Wolff a. 1559. Cf. cod. cit., f. 115.

- F. 186. Πορφυρίου φιλοσόφου εἰσαγωγὴ εἰς ἀποτελεσματικὴν Πτολεμαίου. Des. τῆς ♀ καὶ τοῦ ♂ ἰδ' ἔμπροσθεν Ζ' καὶ διπλῶς Ζ', p. 204, l. 25 edit. Wolffii. Cum diagrammatis. Cf. cod. cit., f. 1.

F. 202. Ἐτερα εἰς τὰ ἀποτελεσματικὰ συμβαλλόμενα ἐν δυσὶ βιβλίοις ἀνεπίγραφα ('Ο μὲν οὖν παντεπόπτης — ἄτινά ἔστιν ἐπὰν τῶν προκειμένων τόπων <nec plura>). Cf. cod. cit., f. 258. Sunt Vetti Valentis excerpta; cf. Catal. Venet., f. 83-121 et infra, cod. Flor. suppl. 31, f. 1. Nonnulla in appendice edentur.

25. (III. E. 19). — Chartac., cm. 19,6 × 14,3, saec. XV, ff. 1 + 2 (sine num.) + 278 + 11 (s. num.) + 1. — Cf. Cyrillus, II, 452 sqq.

Post Plethonis, Aristotelis, Gregorae, aliorum opp. varia
invenimus :

- F. 168. Ἰωάννου Ἀλεξανδρέως γραμματικοῦ περὶ τῆς τοῦ ἀστρολάβου χρήσεως τετραμένων ἔκαστον τί σημαίνει. Des. νοτιώτερός ἐστιν ἡ βορειότερος — ed. Hase, *Rhein. Mus.*, VI (1839), pp. 129-156, l. 3 a f. Cf. et cod. Mediol. 25, f. 147v.

F. 182. Ἐτέρα ἔξηγησις περὶ τοῦ ἀστρολάβου (Εἰ βούλει τινώσκειν τὴν τοῦ ἀστρολάβου μέθοδον — πρὸς τὸ κέντρον τοῦ μεσονυκτίου) = <Pseudo->*Aegypti* *interpr. de usu astrolabii* ed. ab Hase, *Rhein. Mus.*, t. cit., pp. 158-160.

F. 183. Γίνωσκε δὲ τοῦτο ὡς οἱ ἀστρονόμοι ὄνομάζουσι τινὰς δώδεκα οἰκοδεσποτίας ἃς διέρχονται — εἰς τὸν οἰκείους τόπους καθῶς πρότερον διεταζάμεθα. Cf. cod. Mediol. cit., f. 159v.

F. 185. <*Selenodromium per breve*> (<Τῆς> οὐσῆς ἐν τῷ συμφέρει φυτεύειν — ἐν δὲ Φ Σ Σ Χ Η ἢ Ο οὐδόλως ποιεῖν δέ). Sequitur tabella signa zodiaci exhibens cum singulorum interpretatione.

Sequuntur (inde a f. 186) alia quaedam philosophica.

26. (III. E. 27). — Chartae., cm. 21 × 15,6, saec. XV, ff. 1 + 218 + 1. — Cf. *Cyrillus*, II, 462 sqq.

F. 1 Mich. Pselli de omnifaria doctrina.

- F. 51v. <Ειusdem?> † Περὶ ἀστρονομίας (Πρῶτον μὲν εἰσὶν ζ' πλανῆται — ἐν ἔκαστον τούτων κατ' ἔνιαυτόν). — † Περὶ τῶν ιβ' Ζῳδίων πόθεν ἔσχον γέννησιν ('Εκ τοῦ πυρὸς Κριός, Λέων, Τοξότης — καὶ πόσας ἡμέρας ποιεῖ ἄνευ τῶν Ζῳδίων). Cf. infra, cod. 29, f. 40 et Martini-Bassi, *Codd. gr. Biblioth. Ambros.*, p. 124 ad cod. 112, f. 41.

F. 52. Ἐρμηνεία (Τῇ δεκάτῃ τοῦ μαρτίου εἰς τὴν κεφαλὴν τοῦ Κριοῦ — καὶ ποιεῖ ἅλλας ί' ἡμέρας ἑκτός). Τέλος.

F. 53. Niceph. Blemmydae institutio logices.

F. 133. Dionysii Alexandr. descriptio orbis cum expositione.

CODEX MESSANENSIS

CODEX MESSANENSIS

27. F. A. 9. — Chartae. cm. 23 × 17; ff. 1-116 (vacua : 16^v, 107^v, 116^v). Singula folia vacua adiecta sunt in principio et in fine, s. XV. (F. 1 in marg. inf. o *Magnum Aquinatis opus*) Jacobus m^a. de Aquino.

- F. 1. Πορφυρίου φιλοσόφου εἰσαγωγὴ εἰς τὴν ἀποτελεσματικὴν τοῦ Πτολεμαίου. (Προοίμιον. Inc. Ἐπειδὴ τὰ περὶ — καὶ ὅπισθεν ἐπτά) = cod. Flor. 3; supra cod. Bonon. 17, f. 305.
- F. 15. Diagramma. a) Κανόνιον τοῦ ὄλου κύκλου τῶν ιη' ζῳδίων καὶ πῶς μερίζεται εἰς τοὺς σχηματισμούς.— b) F. 16 et alterum cui praemitt. adn. Ζήτησον τὴν αὐτοῦ ἔξήγησιν ἐν κεφαλαιοῖς ρηγ'. (In medio diagrammate manus recentior exaravit : *Aquinatis opus est*) = cod. Bonon. 17, ff. 317^v, 318.
- F. 17. Ἐξηγητὴς ἀνώνυμος εἰς τὴν τετράβιβλον Πτολεμαίου = cod. Bonon. 17, f. 169. Σqq. τέλος τῆς τοῦ Πτολεμαίου Κλαυδίου μαθηματικῆς τετραβίβλου.
- F. 106^v. Μεσουράνημα· δὲ κλῆρος τύχης.
- F. 108. Κλαυδίου Πτολεμαίου σαφήνεια καὶ διάταξις τῶν προχειρῶν κανόνων τῆς ἀστρονομίας καὶ ὅπως χρηστέον (sic) αὐτοῖς μέθοδος ἐναρτήσει (<Η> μὲν σύστασις — σελιδίων παρακειμένων) = cod. Bonon. 2432, f. 43, cf. *Studi ital. di filol. class.*, III, p. 407.
- F. 113. <Π>ολλῶν ὄντων οἵς ἀστρονόμοι χρῶνται — στοιχειώσει ἀποδεδειγμένοις <*præfatio in Barlaami monachi Logisticae*> = cod. Bonon. 2432, f. 51 (ibidem).
- F. 113^v. Μέρος ἐστὶ μέγεθος μετέθους — ὅπερ ἔδει δεῖξαι· ἢν τριῶν ὄντων ἀριθμῶν <*fragmentum Barlaami Logisticae sive Arithmeticae subtilius demonstratae*>, v. cod. Laur. 89, sup. 48, f. 169 [Bandini, III, 414]; cf. cod. Bonon. 2432, f. 52, in *Studi ital.*, l. c.

SUPPLEMENTUM

CODICUM FLORENTINORUM

SUPPLEMENTUM

CODICUM FLORENTINORUM

Molesto casu factum est ut tres libri Laurentiani, quos Bandinius in catalogo a ceteris astrologorum codicibus se posuerat, in confi- ciendo primo huius operis volumine praetermitterentur. Cuius negle- gentiae sacerdiciae occasionem nobis praebuit hoc bibliothecarum Italicorum inventarium. — Codicem quoque 28 errore omissum esse nos monuit Franciscus Boll, totius laboris nostri socius, qui descriptionem eius nobis obtulit.

28. Laurentianus XXVIII, 43. — Chartac. in fol. min., cm. 28,5 × 21, s. XV, fol. 86. — Cf. Bandini, II, p. 65. Scripserunt librarii plures (f. 1-40 man. 1, f. 41-43 man. 2, f. 44-86 man. 3).

- F. 1 vacuum. — F. 1v. Cl. Ptolemaei Tetrabiblus. Des. f. 40v. — F. 41 vacuum.
F. 41v. 'Ο (sic) μέθοδος δι' ᾧς προχείρως εύρισκομεν τοὺς περ<σι- κοὺς> ἀριθμοὺς τοῖς ἀπλοῖς ἔτεσι τῶν ἀστέρων διὰ τῶν ἔμπροσθεν χειραμένων (sic) κανονίων ("Οταν προαιρώμεθα καὶ ἐκ τῶν παρόντων κανονίων — ἡ ἐποχὴ ἐνωθῇ). — 'Υπόδειγμα ("Εστω δὲ καὶ — ὡς ἀργῶν).
F. 42. Κανόνια τῆς κινήσεως τῶν θεμελίων τῶν ἐπτὰ ἀστέρων εἰς τὰ ἔτη τῶν Περσῶν (sequuntur tabulae).
Post f. 43 sequuntur 4 folia vacua.
F. 44. Δοκίμη. Πρόκλου διαδόχου Πλατωνικοῦ ὑποτύπωσις τῶν ἀστρονομικῶν ὑποθέσεων (<Π>λάτων μὲν δέ μέτας, ὥς ἐταίρε — τὸ ἐν αὐτοῖς. In fine f. 86 Τέλος τῆς τοῦ Πρόκλου ὑποτυπώ- σεως τῶν ἀστρονομικῶν ὑποθέσεων).
F. 86v. De principio anni ("Οτι ἡ λ' τοῦ σεπτεμβρίου ἐστὶ κυρίως ἀρχὴ τοῦ ἔτους καὶ οὐχ ἔτερα — τῆς κοσμογενείας αὐτῆς).

- 29.** Cod. Laur. LXXXVI, 14. — Chartac. ff. 145, mill. 285 × 205, saec. XV. — Cf. Bandini, *Catalog.*, t. III, p. 338.
- F. 1. Ἀρχὴ σὺν θεῷ τοῦ Πυθαγορικοῦ Λαξευτηρίου ἡτοι τοῦ Ῥαβολίου οὗτω πῶς λεγομένου Περσιστί. Inc. Τὸ εἰδος τόde τὸ δνομα ἐστὶ τοῦ Λαχιάμ. *Tractatus geomantiae* [cf. supra, cod. 18, f. 467; cod. Laur. XXVIII, 22 (Bandini); cod. Parisin. 2424, f. 163v]. *Pergit* f. 18^v disserens de significatiōnibus trium astrorum Εἰς ὅπερ δηλοῖ τόμον θαλάτιν τῶν τριῶν ἀστέρων (Ἄν ἀπὸ τοῦ χαῖμᾶ καὶ τζαμαάτ — ἀπὸ τῶν Σκλάβων. Τέλος τῶν τριῶν ἀστέρων).
- F. 25. Σημεῖα τῶν ἐπτὰ πλανήτων καὶ ἔτερα (Φαίνων ἡτοι Κρόνος ἢ ... Τέλος τῶν σημείων). Περὶ κομητῶν ἀστέρων. *Genera cometarum iuxta Aristotelem et Apuleium Romanum*. (Πρώτος ἵππιας ἀκτῖνας διαρρέει ...). Cf. Lydus, *De ostentis*, c. 10.
- F. 26^v. Σημεῖα τῶν ξεῆς δηλουμένων ("Οσοι τῶν λίθων εἰς ἀνακωκὴν χαλάζης — ἀφία ἀφρύξ"). *Circuli XII quibus depicta sunt planetarum ὑψώματα et ταπεινώματα*.
- F. 27. Μέθοδος τοῦ γνῶναι ἐν ποίῳ ζωδίῳ ἴσταται ὁ "Ἡλιος καὶ πόσων μοιρῶν ἐστίν" (Κράτησον ἀπὸ μηνὸς Σεπτεμβρίου — πόσων μοιρῶν ἐστιν).
- F. 27^v. Μέθοδος ἐν ποίῳ ζωδίῳ ἴσταται ἡ Σελήνη καὶ πόσων μοιρῶν ἐστί (Δωδεκαπλασίασον — οἴκου τοῦ Διός).
- F. 28^v. *Sine titulo, de virtutibus sponsae* (Τῆς Σελήνης οὕσης ἐν Κριῷ καὶ γάμου τελουμένου — οἴκου τοῦ Διός).
- F. 29. Περὶ τοῦ μὴ ἐπιθυμῆσαι ἄνδρα γυναικὸς καὶ γυναικὰ ἄνδρος (Χοίριον γάλα λαβών ...). *Sequuntur* f. 28 alia magica e. g. Πρὸς ἐκδημίαν τοῦ ἄνδρὸς ἵνα μὴ περιπέσῃ ἡ γυνὴ αὐτοῦ (Λαβών χολὴν ἐρίφου ...).
- F. 30. Μέθοδος προτγνωστικὴ τοῦ ἀγίου εὐαγγελίου καὶ τοῦ ψαλτηρίου. Ποίημα κυρίου Λέοντος τοῦ σοφοῦ (Λαβών τὸ ἄγιον εὐαγγέλιον — ἐρώτησιν εἰς τὸ ἐναντίον μετατρέπει).
- F. 30^v. Πῶς ὀφείλεις εὑρεῖν τὸ ζῷδιον ἐν ᾧ ἐτεννήθης (Λάβε τὰ στοιχεῖα τοῦ ὀνόματός σου καὶ τῆς μήτερός σου — ζῷδιον ἐστὶ ἐν ᾧ ἐτεννήθης).
- F. 31^v. Εὐχὴ λαξευτηρίου ('Ο ἀμέτρητον ἔχων τὴν δύναμιν — Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ καὶ πάντων τῶν ἀγίων ἀμήν). — *Sequitur tractatus geomantiae*. F. 32 legitur. 'Ερμηνεία τοῦ Ῥαμπλίου. — F. 32^v. 'Ερμηνεία τῶν ιβ' σχημάτων ἡ τόπων. — *Sequuntur* f. 34 capitula Περὶ ὑγείας εἰ ἐρωτήσει τις. — Περὶ κλεψίας. — Περὶ γυναικὸς εἰ ἐστιν ἔγκυος. — F. 34^v. Περὶ τοῦ παιδίου εἰ ἐστιν ἄρρεν ἡ θῆλυ. — Περὶ κτήσεως χρημάτων. —

- Περὶ ὄδοῦ. — F. 35. Περὶ δὲ τοῦ κτήσασθαι τὰ μὴ προσόντα. — Περὶ μεταλείου εἰ τενήσεται τῷ ἐρωτῶντι. — Περὶ ἄρρωστου. — F. 35^v. Περὶ ἐλευθερίας αἰχμαλώτων. — Περὶ τοῦ ἀτοράσαι γῆν. — Περὶ πολέμου. — Περὶ τοῦ τίς ὁ μέλλων νικήσαι. *Clauditur* hoc opus octo versibus de planetarum domiciliis, quos sequuntur ἔτερα εὐχὴ τοῦ αὐτοῦ.
- F. 37. Τοῦ Πυθαγόρου πλινθίδες, cf. supra, cod. 18, f. 274.
- F. 38. Πυθαγόρας Ἰλιάδι χαίρειν. 'Επιστόλη [cf. supra, cod. 18, f. 274]. *Sequuntur capitula : α'*. Ψήφος Πυθαγορικὴ πρὸς τὸ γνῶναι περὶ μονομαχίας τίς νικήσει. — Περὶ γάμου, etc. Praebentur tabulae cabalisticae. — Cf. supra cod. Mutin. 5, f. 39^{vis v}.
- F. 40. Περὶ στοιχείων (Τέσσαρα ἐστὶ — εύρος). Περὶ τῶν ιβ' ζωδίων πόθεν ἔσχον τὴν γένησιν ('Ἐκ τοῦ πυρὸς Κριός — Ἰχθύες), cf. supra, cod. Neap. 26, f. 51v.
- F. 44. Πόσας ἡμέρας τοῦ μηνὸς ἐπικρατεῖ ἔκαστον τῶν ζωδίων ('Ἐπικρατεῖ Κριός ἀπὸ κ' ...). *Agitur etiam de horis diurnis et nocturnis in quibus dominantur signum unumquodque*. — *Sequitur* f. 42^v. Περὶ ἀστρονομίας ἀποχῆς τοῦ χρόνου. — F. 43. 'Ερμηνεία τοῦ ὥρολοτίου.
- F. 45. Περὶ πολεύοντος καὶ διέποντος ἀστέρος χρόνον. 'Ημέρα Σαββάτου Κρόνος ἀστήρ ώρᾳ α' (Κρόνου πολεύοντος — καὶ τὴν τρίχα).
- F. 45^v. Περὶ σεισμῶν καὶ τῶν δι' αὐτῶν προτγνώσεων ἐκ τῶν οὐρανίων ζωδίων λαμβάνων τοῦ ἡλιακοῦ (?) (Μηνὶ ἀπριλίῳ Ἡλίου ὅντος ἐν Κριῷ — ἄτιμοι [sine multilum]).
- F. 46. 'Ωρολόγιον τῶν ἐπτὰ πλανήτων ("Οτι ὁ Κρόνος — τελευτήσει").
- F. 46^v. Περὶ συστάσεως τοῦ ἀνθρώπου (Συνίσταται ὁ ἄνθρωπος — τὸν ἐγκέφαλον).
- F. 47. 'Ερωτησις πόθεν οἱ ἄνθρωποι οἱ μὲν τελώσι πολλὰ καὶ ἀεί, οἱ δὲ στυγνάζουσιν. ἀπόκρισις (Οἱ μὲν αἵματος — κράσεως ὑγρᾶς).
- F. 47^v. "Οροι σφυγμῶν ιβ' κράσεως ψυχρᾶς καὶ ὑγρᾶς ('Ο μὲν ἔκτος λακτίζει ... Αδιειντιτριμόνιον quaedam de septem hominis aetatisbus ... τῷ ψυχρῷ τότε Κρόνῳ).
- F. 48. Πρὸς τὸ εὑρεθῆναι τὸν κλέπτην (Λαβών τὸ λευκὸν τοῦ ωοῦ — βάλε ὅπισθεν τῆς θύρας). *Formula devotionis contra furrem*.
- F. 49^v. Νικολάου 'Υδρούσης προοίμιον εἰς τὴν τοῦ λαξευτηρίου τέχνην ἐξελληνισθὲν παρ' αὐτοῦ ἐκ 'Ρωμαικῆς διαλέκτου Χαλδαίας οὕσης τὸ πρὶν καὶ συνταχθὲν ἐκ τε ἀλλῶν βίβλων Ἑλληνικῶν σποράδην ἡδη ὑπαρχούσων (Τοῖς μετιέναι τι τῶν οἰωνοῦν ἀταθῶν βουλομένοις ἔξεστιν ἐκ θεοῦ ποιήσασθαι τὴν ἀρχὴν...). — *Laudatur* f. 48^v Σελμῶν ὁ Ἀραψ ὁ πρὸς Μαμούν

- δάνακτα Βαβυλώνος! — F. 63^v ... τοῦ θεοῦ εὐδοκούμντος εὗρης τὴν τούτῳ σαφήνειαν. Plenius de hoc opere geomantico agit Bandinius, *l. c.*, p. 341. At non desinit, ut eredit vir eruditissimus, f. 63, ubi est capitulum Νόηματα Βουσὴθ φιλοσόφου περὶ σημασίας σχημάτων. Nam f. 68^v post capitulum Πρὸς τὸ νοῆσαι τίς ἡ πεῦσις τοῦ ἐλθόντος διὰ τὸ ἔρωτῆσαι, legitur rubro pigmento καὶ τοῦτο εὑρόν ἐγώ ὁ Νικόλαος ἀληθὲς ἐκ πείρας. Idem opus pergit usque ad f. 95.
- F. 95^v. Κύκλος Πετοσίρι. Diagramma astrologicum.
- F. 96. Πετοσίρις Νεκεψῷ τῷ τιμιωτάτῳ βασιλεῖ χαίρειν (Περὶ ἑνὸς ἐκάστου — δικίνδυνος ἢ οὐ), cf. cod. Mut. 13, f. 262. Edid. Riess, *Necheps. et Petos. fragm.*, n° 39 (p. 385).
- F. 96^v. Ψῆφος τῶν ἐβδομαδικῶν ἡμερῶν ἀκριβῆς διαγνωστικὸς (*sic*) Ζωῆς καὶ θανάτου (Μάθε ποίαν ἡμέραν — κατάκλισις). Sequuntur tabulae.
- F. 97. Ἀρχὴ τῶν τοῦ λαξευτηρίου κρίσεων ἐν ὀνόματι Κυρίου. Πρώτον περὶ συνάξεως Σελήνης καὶ Ἐρμοῦ ('Η σύναξις ἀφ' ἑαυτῆς διαπλασιασθεῖσα...). «Idem ferme tractatus geomanticus cum illo quem supra enuntiavimus (Nicolai Hydruntini)» [Bandini]. Des. f. 119^v ... καὶ ἐστιν ἔνταῦθα φροντὶς μετάλη. — Τέλος τῶν κρίσεων.
- F. 119^v. Σημεῖα οὐρανοῦ καὶ γῆς (Εἰς τὰ ἄκρα τῆς γῆς...). Sequitur σχῆμα cui ascribitur Ἰστορία Διονυσίου τοῦ Ἀρεοπαγίτου; deinde de signis zodiaci duodecim versus iambici quos edidit Bandini, p. 343. Cf. supra cod. 14, f. 2^v.
- F. 120^v. Diagramma astrologicum de trigonis tetragonis, etc. — Infra figura cui inscribitur Ἡ κίβωτος ἢν δικαῖος Νῶε κατεσκεύασεν.
- F. 121. Notulae chronologicae : annorum computationes ab Adam usque ad Constantinum.
- Περὶ τοῦ γνῶναι ἀρρωστον ('Ημέρᾳ πρώτῃ τῆς Σελήνης — ἐγερθήσεται).
- Περὶ διαγνώσεως ἀρρωστον (Τῆς Σελήνης αἱ ἡμέραι — τεθνήσεται).
- F. 121^v. Αἱ τῆς Σελήνης πεφωτισμένης ἡμέραι.
- F. 122. Ἐτι περὶ τῶν κρίσεων ἀπὸ ἐτέρου βιβλίου ('Ἐν ἀλλῳ οὐτῳ δρίζει εἰς στρατείαν θλιμένον. — Tractatus geomanticus. Des. f. 126^v. ... καὶ εἰς πᾶσαν ἄλλην πρᾶσιν. — Τέλος).
- F. 127. Ἀρχὴ σὺν θεῷ τῶν συντόμων κρίσεων (Περίοδοι πορίας ... — Breviarium geomantiae. Des. f. 133. ... μέσου βαθμοῦ).

¹ Id est Salmân vel Salam praefectus bibliothecae chalifae El Mâmûm (813-833, p. C.); cf. Suter, *Die Mathematiker und Astronomen der Araber*, 1900, p. 223.

- F. 134. Ἐσδρα τοῦ προφήτου κάλανδα ἡκριβωμένα τῆς ἐβδομάδος (Κυριακῇ ἡμέρᾳ εἰ γένονται κάλανδα, δι ἐνιαυτὸς ἔσται χρήσιμος πολεμικώτατος — καὶ μέλιτος λείψις). Cf. Mercati, *Note di letteratura biblica*, 1901, p. 74 s.; *Catal. Venet.*, p. 38, n. 1.
- F. 135. <Ζoroastri> Περὶ τοῦ ζῳδιακοῦ κύκλου καὶ δσα δ Ζεὺς ἀποτελεῖ περιπολεύων τοὺς ιβ' οἴκους καὶ περὶ τοῦ δωδεκαετήρου (*sic*) Διός. = *Geoponica*, I, 12 (p. 21 Beckh).
- F. 137. Περὶ ἀνθρώπου (Οὕτω μὲν οὖν τὴν νοητὴν οὐσίαν — βάρβαρε ποιητά).
- F. 137^v-138. Diagrammata astronomica : caelestes zone et zodiaci signa et planetarum motus. Alteri superscribitur : Ἀρχὴ σὺν θεῷ τῆς ἀστρονομίας. Textus incipit f. 138^v : Ἰδού βλέπομεν δτι δ οὐρανὸς ἔνι θέλομεν δὲ τοῦτο εἰδεῖν καὶ τί εἶδος ἔνι τὸ σῶμα τοῦ οὐρανοῦ ... Inveniuntur capita : f. 139. Περὶ τῶν ἑπτὰ ζωνῶν ('Ἐπειδὴ εἴπομεν — η Σελήνη). — F. 139^v. Περὶ ἐπομβρίας (Πρόσεχε καὶ δταν τενήθη τὸ φέγγος — ἐκ παντός). — F. 140. Περὶ τοῦ σχήματος τῆς τῆς κεφάλαιον α'. — Περὶ τοῦ ὡκεανοῦ. — F. 140^v. Περὶ γῆς καὶ ὑδάτων. — Περὶ τῶν νεφελῶν. — F. 141. Περὶ βροντῶν καὶ ἀστραπῶν. — F. 141^v. Οἱ κύκλοι τῆς κτίσεως. — Περὶ ἀνακαινίσεως κόσμου. — F. 142. Περὶ ἀνακαινίσεως οὐρανοῦ. — Περὶ τῶν ζ' χαρισμάτων τοῦ πνεύματος. — Περὶ τῶν μηνῶν. — Περὶ τῶν ζῳδίων. — Sequuntur f. 142^v versus politici quibus nomen scriptoris proditur 'Ἀνδρέας φιλολόγος [edidit Bandini, p. 344]. — Περὶ μεταβάσεως Ἡλίου ἀπὸ ζῳδίου εἰς ζῳδίον. — F. 143. Περὶ οὐρανοῦ τοῦ πόλου ἐπαρσέως ἀναφέρεται τρι... Desinit his verbis tractatus fine mutilus f. 145^v. — Nonnulla capit. repetuntur in cod. Bonon. 18, f. 334^v s. et cod. Neap. 19, f. 317 ss.
30. Cod. Laur. LXXXVI, 17, ff. 262, saec. XV, manu Michaelis Apostoli scriptus (f. 262 : Μιχαὴλ Ἀποστόλης Βυζαντίος ἄκων καὶ τούτη τὸ βιβλίον διὰ τὸ πάντας ἔχειν ἐξέτραψα). — Cf. Bandini, *Catal.*, t. III, p. 361.
- Eadem ad verbum continet atque codex 29, ex quo sine ullo dubio descriptus est. Itaque singula hic replicere supervacaneum visum est.
31. Cod. Laur. LXXXVI, 18. — Membran., ff. 19, mill. 265 × 170, nitidissime scriptus anno 1491 a Iohanne Rhoso (f. 19: Μετεγράφησαν καὶ ταῦτα Οὐενετίας παρ' ἐμοῦ Ιωάννου πρεσβυτέρου Ῥώσου τοῦ Κρητὸς χιλιοστῷ τετρακοσιοστῷ ἐνενηκοστῷ πρώτῳ μηνὸς Μαΐου εἰκόστη ἐβδόμη). — Cf. Bandini, *Catal. Bibl. Laur.*, t. III, p. 361.
- F. 1. Ἀετίου Ἀλεντος (*sic*) Ἀντιοχέως ἐκ τοῦ πρώτου βιβλίου τῶν ἀνθολογίων. Περὶ φύσεως, in marg. 'Ἡλιος ('Ο μὲν οὖν παντεπόπτης 'Ἡλιος...'). — Sequitur f. 1^v. Περὶ

φύσεως Σελήνης. — Περὶ φύσεως Κρόνου. — F. 2. Περὶ φύσεως Ζεύς (*sic*). — F. 2^v. Περὶ φύσεως Ἀρεως. — F. 3. Περὶ φύσεως Ἀφροδίτης (*sic*). — F. 3^v. Περὶ φύσεως Ἐρμοῦ. — Des. ... δόσεως λήψεως, κοινὸς τὰρ ὁ θεός. — Cf. *Catal. Venet.*, ff. 88-92¹.

Pergit sine titulo (f. 4). Οἱ μὲν οὖν ἀγαθοποιοὶ ἐπιτόπως καὶ καλῶς κείμενοι — οἵτινες ἀστέρες τῶν ιδίων εἰσὶν ἀποτελεσμάτων. — Cf. *ibid.*, p. 92, l. 7-24.

- F. 4^v. Περὶ τῆς τῶν δώδεκα ζῳδίων φύσεως. — Περὶ φύσεως Κριοῦ. — F. 5^v. Περὶ φύσεως Ταύρου. — F. 6^v. Περὶ φύσεως Διδύμων. — F. 7. Περὶ φύσεως Καρκίνου. — F. 7^v. Περὶ φύσεως Λέοντος. — F. 8^v. Περὶ φύσεως Παρθένου. — F. 9. Περὶ φύσεως Ζυγοῦ. — Περὶ φύσεως Σκορπίου. — F. 9^v. Περὶ φύσεως Τοξότου. — F. 10. Περὶ φύσεως Αἰγακέρου (*sic*). — F. 11. Περὶ φύσεως Υδροχόου. — F. 11^v. Περὶ φύσεως Διδύμων (Ι. Ἰχθύων). — Deinde pergit f. 13. Τούτων δὲ τῶν ζῳδίων τὰ μὲν ἔστιν ὅρθια — ἐπίκοινα δὲ χ η καὶ ::.

Nonnulla ex his capitibus in appendice eduntur.

- F. 13. Περὶ δρίων οἵτινες ἔξηκοντα καὶ πέντε τόποι λέγονται ἔχοντες οὕτω τῇ τάξει, καὶ τὰ ἀποτελέσματα πρὸς τὰς γενέσεις ('Ἐν Κριῷ αἱ πρῶται ἔξι μοῖραι Διός· εἰσὶ δὲ εὐκρατοὶ...'). Sequuntur Τοῦρος. — F. 13^v. Διδυμοί. — F. 14. Καρκίνος. — Λέωντος (*sic*). — F. 14^v. Παρθένος. — F. 15. Ζυγός. — F. 15^v. Σκορπίος. — F. 16. Τοξότης. — F. 16^v. Αἰγάκερος (*sic*). — F. 17. Υδροχόος. — F. 17^v. Ἰχθύες. Des. ... Ἐκθέμενοι οὖν διδασκαλικῶς περὶ ἕκαστης μόνης μοίρας τί ἀποτελεῖ φαμὲν ὅτι τοῦ οἰκοδεσπότου αὐτῆς ἐπικείμενου ἀποτελέσει τὸ ιδιον ἥτοι φαῦλον ἢ ἀγαθόν. — Τέλος σὺν θεῷ. Cf. *Catal. Venet.*, p. 100.
- F. 18. Περὶ ἀρρενικῶν καὶ θηλυκῶν μοιρῶν (Τῶν μὲν ἀρρενικῶν ζῳδίων αἱ πρῶται δύο καὶ ἡμίσεια μοίραι ἔσονται ἀρρενικαί — δμοίως καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν ζῳδίων). Cf. *cod. Venet.*, *ibidem*, f. 265.
- F. 18^v. Τέλος τῶν ἀνθολογίων καὶ περὶ τῆς τῶν δώδεκα ζῳδίων φύσεως.

¹ De necessitudine huius codicis Florentini cum libro Veneto in appendice agemus.

APPENDIX

EXCERPTA EX CODICE 4 (TAURIN. C, VII, 10)

Ex Heliodori commentario in Paulum Alexandrinum¹.

(F. 11v). Ἰστέον τοίνυν ὅτι περὶ τῶν τοιούτων κλήρων Ἐρμῇ τῷ Τρισμεγίστῳ γέγραπται ἐν βίβλῳ τῇ καλουμένῃ Παναρέτῳ², ἔνθα καὶ τὰ ἀποτελέσματα τούτων παραδίδωσι, δι' ὧν καὶ μόνων ἀν δύναιτο τις ἐφ' ἑκάστου πράγματος προλέγειν τὰ συμβησόμενα χωρὶς ἔτέρας 5 τινὸς ἐπισκέψεως· οὗτος οὖν δὲ θεῖος ἀνὴρ ἐπτὰ ἔφη εἶναι κλήρους κατὰ τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐπτὰ ἀστέρων, καὶ ὡνόμασε τὸν μὲν κλήρον τοῦ Ἡλίου Ἀγαθὸν Δαιμόνα, τὸν δὲ κλήρον τῆς Σελήνης Ἀγαθὴν Τύχην, τὸν δὲ κλήρον τοῦ Διὸς Νίκην, τὸν δὲ τοῦ Ἐρμοῦ (f. 12) Ἀνάτκην, τὸν δὲ τῆς Ἀφροδίτης Ἐρωτα, τὸν δὲ τοῦ Ἀρεως Τόλμην, τὸν δὲ τοῦ Κρόνου 10 Νέμεσιν· οὐ μάτην δὲ ταῦτα ἐθέσπισεν, ἀλλ’ ἐπειδὴ οἴα τις τύχη τοῦ παντός ἐστιν ἡ Σελήνη, τούτου χάριν τὸν κλήρον αὐτῆς Ἀγαθὴν Τύχην ὡνόμασεν, ἐπειδὴ δὲ καὶ δὲ Ἡλιος ἔφορός ἐστι τοῦ παντός, τούτου χάριν τὸν κλήρον αὐτοῦ Ἀγαθὸν Δαιμόνα ἐκάλεσεν· δμοίως δὲ καὶ τὸν τοῦ Διὸς Νίκην, ἐπειδὴ δὲ Ζεὺς νίκης καὶ δόξης ἐστὶ κύριος, καὶ τὸν 15 Ἐρμοῦ Ἀνάτκην, ἐπειδὴ δὲ Ἐρμῆς κύριός ἐστι λόγου, δὲ λόγος ἀναγκαστικὸς ὑπάρχει, καὶ τῶν λοιπῶν τοὺς κλήρους ὥσπαύτως κατὰ τὴν ἴδιοτροπίαν ἑκάστου τῶν ἐπτὰ ἀστέρων· καὶ ταῦτα μὲν περὶ τούτου.

(Fol. 12v). Ἐπεὶ δὲ ἐν τῇ προλαβούσῃ θεωρίᾳ τὴν μέθοδον τῆς τῶν κλήρων εὑρέσεως ἀνεβαλόμεθα, φέρε νῦν ἐπικαίρως ταύτην παραδώ-

Taurinensem) descripti; Parisinum 2507, f. 8 contuli. 10 τοῦτο T. 11 τοῦ χάριν T. 13-14 καὶ τὸν corr. Bidez: κατὰ τὸν codd. 14 νίκης P. 15 ἀνάγκης codd. 18 ἐπειδὴ codd.: corr. Kroll. 19 παραδώμεν P (f. 9): παραδώσομεν (?) T.

¹ Heliodori, Hermiae filii, qui circa annum 500 florebat, commentarium in Pauli Alexandrini Eisagathὴn in pluribus codicibus traditur, et hoc opus inlustris astronomi dignum est in primis quod edatur (cf. Catal. Venet., p. 81, n. 1). Quem laborecum nunc suscipere nequeamus, interim huius commentarii frustula quaedam publici iuris facere visum est, quibus Heliodorus veterum scriptorum auctoritatem invocat.

² De hac Hermetis de sortibus doctrina, cf. Paul. Alex., I, 2^r, et Catal. Flor., p. 168, 20 ss, p. 160, 12 ss. In codice Vaticano 1056, saec. XIV, f. 244, exstat excerptum Περὶ τῶν ἐπτὰ κλήρων τῶν ἐν τῷ Παναρέτῳ.

μεν, καὶ πρῶτον τε ἀρξάμεθα ἀπὸ τοῦ κλήρου τῆς Τύχης τουτέστι τῆς Σελήνης· ταύτην τὰρ "Ελληνες ἐκαλοῦντο τύχην, δι' ἣν αἰτίαν ἔμπροσθεν εἴπομεν. αὕτη τὰρ μᾶλλον τῶν ἄλλων ἀστέρων ἐτυπέρω οὐσα τῆς γῆς αὔξει καὶ μειοῖ τὰ ἐν τενέσει καὶ φθορῇ πράγματα. δι' ὃ καὶ ταύτη τὸν κλήρον τῆς Τύχης προσψκείωσεν δὲ θειότατος ἐκεῖνος 5 ἀνήρ, λέγω δὴ τὸν Τρισμέτιστον Ἐρμῆν. μετὰ δὲ τὸν τῆς Τύχης κλήρον ζητοῦμεν τὸν τοῦ καλουμένου Δαίμονος, τουτέστι τοῦ Ἡλίου· δαιμόνα τὰρ ἐκάλουν οἱ "Ελληνες τὸν "Ἡλιον διὰ τὸ τὰ τοιάδε τῶν ψυχῶν ἥθη, τίν τε φυσικὴν φρόνησιν καὶ τὴν προαίρεσιν, ὑπ' αὐτοῦ σημαίνεσθαι, ὡσπερ ἐκ τῆς Σελήνης τὰ τοῦ σώματος καὶ τὰ περὶ τὸ 10 σῶμα. περὶ ταῦτα τὰρ μάλιστα ἡ μεγίστη μαντεία κατατίνεται, ὡστε γνῶναι ἡθη τε ψυχῆς καὶ ποιότητα σώματος· ταύτῳ δὲ εἰπεῖν πῶς μὲν ψυχὴ πολιτεύεται κατὰ τὸν τῆδε κόσμον συνδεθεῖσα σώματι, πῶς δὲ τὸ σώμα διάκειται καὶ τὰ περὶ τὸ σώμα, καὶ ἀπλῶς εἰπεῖν πάντα τὰ οὐκ ἐφ' ἡμῖν ὑπαντήσει.

15

15

F. 17v. Περὶ τῆς διακρίσεως τῶν δώδεκα τόπων.

Περὶ δὲ τοῦ μερισμοῦ καὶ τῆς διακρίσεως τῶν τοιούτων ιβ' τόπων πολλή τις ἐγένετο διάλεξις καὶ ἀμφιβολία τῶν ἀστρολόγων· οἱ μὲν τὰρ τὸ Ζῷδιον αὐτὸν οὐ νοίρα εὑρίσκεται ὡροσκοπούσα ἡ μεσουρανοῦσα τόπον ὅλον ἀποφαίνονται· καὶ τούτῳ τῷ λόγῳ συμβαίνει καὶ ἄλλα μὲν 20 ὀμαρτήματα, μάλιστα δὲ ὅτι μὴ ἀπὸ τῆς ὡροσκοπούσης μοίρας ἄχρι τῆς μεσουρανούσης ἀεὶ τοῦ διαστήματος ὄντος ζῷδίων | ὄντος! σ' ἀλλ' ἢ πλείονος ἡ ἐλάττονος, ἐν μὲν τῷ πλείονι συμβαίνει περιττεύειν ζῷδιον ἀργόν, ἐν δὲ τῷ ἐλάττονι τόπον. ἔτεροι δὲ ἐκατέρωθεν τῆς ὡροσκοπούσης μοίρας ιε' λαμβάνοντες καὶ τῆς μεσουρανούσης ὁμοίως 25 τοὺς τόπους περιγράφουσι· καὶ οὕτω δ' ὁμοίως τὰ αὐτὰ συμβαίνουσιν ἀποτα· τῶν παλαιῶν δέ τις οὐ τὸ δύνομα λήθης βυθοῖς ὁ χρόνος παρέδωκεν, ἀφορμὴν λαβὼν τὸ τῷ θειοτάτῳ Πτολεμαίῳ ἐν τῷ περὶ χρόνων Ζωῆς δρῆθεν ὅτι τὸν ὡροσκοπούντα τόπον ἀπὸ ε' μοιρῶν τῶν προαναφερομένων τῆς ὡροσκοπούσης μοίρας δεῖ λαμβάνειν, μέθοδον 30 ἐκτίθησι ἡ καὶ τῶν ἄλλων πασῶν κρέιττων δοκεῖ παρ' ὅσον οὐδὲν τῶν ἐκείνοις ἀπόπων ἐν ταύτῃ συμβαίνει· ἔστι δὲ ἡ μέθοδος αὕτη.

F. 23. Περὶ ἀναγκαστικῆς μοίρας τοῦ ὡροσκόπου.

«Τὴν δὲ κατὰ τρίτων μονομοιρίαν οἱ σοφοὶ τῶν Αἰγυπτίων ὑπεστήσαντο χρήσιμον οὖσαν πρὸς πλείονα.» Κόπον ἔχων δὲ ἀστρο-

3 εἴπομεν ἔμπροσθεν P. 8-10 Cf. Macrob., *Sat.*, I, 19, 17; Firmic. IV, 1, 1 [Boll]. 9 τῆς τε φυσικῆς φρονήσεως P. 12 ταύτων P. 14 διακατακεῖται περὶ τὸ T. 15 οὐχ ὑφ' ἡμῖν P; cf. Porphyr. Περὶ τοῦ ἐφ' ἡμῖν ap. Stob. *Ecligr.* II, 8, 39 ss. [Boll]. 16 P. f. 15v. 17 τὸν μερισμὸν κ. τὴν διάκρισιν T. διάλεξις scripsi: διένεξις codd. 18 τοῖς ἀστρολόγοις P. 20 λογισμῷ ut vid. P. 22 ζῷδίων corr. Kroll: μοιρῶν cod. δόντος del. 26 καὶ omis. P. 28 Ptol., *Tetrab.*, p. 128, 2 (ed. 1553). 31 πάρον P. 32 ἐκείνοις dubium in T. 33 Paul. Al., P. 1v. 35 χρησίμην P.

λόγος παραδοῦναι ἡμῖν μέθοδον δι' ἣς δυνησόμεθα τὴν ὡροσκοπούσαν μοίραν λαμβάνειν, πρῶτον μὲν παρεκελεύσατο ἡμῖν τὴν ἐποχὴν τοῦ Ἡλίου λαμβάνειν ἐν ποιῷ ζωδίῳ καὶ ἐν ποιᾳ μοίρᾳ ἐστί, παραδούς μέθοδον καὶ λίαν παχυμερῆ καὶ τῆς ἀκριβείας πολλῆς ἐκπίπτουσαν, ὡς συμβαίνειν ἐντεῦθεν καὶ τὴν ὡροσκοπούσαν μοίραν ἔτι πρὸς τὸ σφαλερώτερον λαμβάνεσθαι διά τε τὸ μὴ ἀκριβῶς λαμβάνεσθαι τὴν ἐποχὴν τοῦ Ἡλίου καὶ ἔτι διὰ τὸ καὶ τὴν περὶ τῆς λήψεως τῆς ὡροσκοπούσης μοίρας μέθοδον καὶ αὐτὴν ὑπ' αὐτοῦ πρὸς τὸ πάντη παχυμερέστατα ἀποδεδόσθαι· διὸ ἐνταῦθα βουληθεῖς ἀκριβέστατα περὶ αὐτῆς ἐκθεῖναι πρῶτον ἐπραγμάτευσατο τὴν κατὰ τρίτων μονομοιρίαν ἵνα ταύτη χρώμενος οἶονει γνώμονι δι' αὐτῆς ἀκριβῶς καὶ ἀπταίστως τὴν ὡροσκοπούσαν μοίραν λαμβάνωμεν ὡσανεὶ καὶ ἀπὸ τῶν τοῦ Πτολεμαίου κανόνων εἴχομεν αὐτὴν ειλημμένην. — Indicanlur (f. 24v ss.) variae methodi ad invenientium horoscopum, auctorum nomine non addito.

F. C. .

F. 41v. νβ'. Περὶ τῶν ἐν ταῖς καταστάσεσι τῶν ἀέρων συμβαινόντων ἀνέμιαν, δηλονότι ὑετῶν, βροντῶν, πρηστήρων, αὐχμῶν, σεισμῶν καὶ τῶν λοιπῶν τοιούτων¹.

Κρόνος κυριεύσας τῶν ὄριων τῆς συζυγίας τῶν φωστήρων ἐν 20 Κριῷ καὶ ὧν ὑπαυγος ποιεῖ ὑετοὺς καὶ συννεφείας πλείστας, περὶ δὲ τοὺς ἀνθρώπους ἡευματικάς νόσους, δυσπνοίας· ἐσπέριος δὲ ὧν σημαίνει ψυχροτάτας τὰς τῶν ἀνέμων πνοάς· ἐψηστατικάς δὲ ἀνατέλλων εὐκρασίαν καὶ εὐαερίαν σημαίνει· στηρίζων δὲ βροντώδης καὶ κεραυνώδης.

1 Post. ἡμῖν, μέθοδον δι' ἣς δυνησόμεθα iter. T expunct. 3 καὶ ποιᾳ T. 4 καὶ μέθοδον codd. πολὺ corr. Kroll. 8 αὐτὴν T: ταύτην P. παντη] An παντη? 10 Λαμβάνεσθαι διά τοῦ μεσουρανούσης μοίρας δεῖ λαμβάνειν, μέθοδον 12 λαμβάνομεν codd. ὡσανεὶ καὶ P: ὡσαν ... T. 13 εἴχομεν lac. IV, litt. T. 16 — T(aurinensem) descripti, L(aurentianum) XXVIII, 13 f. = Florent. 7], f. 198 contuli. 20 συνεφείας T : συνεφείας L. 21 δυσπνοίας om. L. 23 εὐκρασίαν L (i. e. εὐκρατίαν); cf. p. 87, 24.

¹ Haec de tempestatis exilia prae sagia ex longiore opere excerpta esse crediderim forsitan versibus concepto. Astrologus quem epitomator expilavit, non solum de aeris mutationibus agebat sed de terrae motibus, quorum in titulo tantum (σεισμῶν) fit mentio, et de multis aliis eventis, quod frustulum p. 86, 14 servatum (καὶ στρατόπεδον - ἀνδρός) prodit. De auctore conjecturis abstinerem praestat, donec eiusdem tractatus alia recensio edatur plenior, ut videtur, quae in cod. Flor. 12, f. 95-98 exstat (Inc. Περὶ τροπῆς ἀέρων ἐκ τῶν Χαλδαιῶν καὶ Αἰγυπτίων ἐν ἐπιτομῇ ...). — Altamen cum vv. 42 ss. conferre iuvabit omina Iovis in singulis zodiaci signis quae Zoroastro tribuuntur in Geoponics, I, 12.

'Ἐν Ταύρῳ δὲ ὑπαυγος μὲν ὧν εὔκρασίας ἐπισημαντικός· ἐσπέριος δὲ ἔηρασίας ποιεῖ καὶ ἀνομβρίας τῷ καταστήματι· ἔῳς δὲ εὔκρατός ἐστι· στηρίζων δὲ διμβρώδης καὶ βροντώδης.

'Ἐν δὲ Διδύμοις ὑπαυγος μὲν ὧν ξηρὸς καὶ ἀνικμός ἐστιν· ἐσπέριος δὲ αὐχμώδης καὶ ἀνομβρος· ἔῳς δὲ εὔκρατός τε καὶ ἀνοσος· στηρίζων δὲ νοσώδης.

'Ἐν δὲ Καρκίνῳ ὑπαυγος μὲν ἡμεροσκοτίας ποιεῖ καὶ σφοδροὺς ἀνέμους καὶ θυέλλας· ἐσπέριος δὲ ναυαγίας ἐν τῇ θαλάσσῃ· ἔῳς δὲ ἀταθός καὶ εὔκρατος· στηρίζων δὲ νοσώδης.

'Ἐν δὲ Λέοντι ὑπαυγος μὲν ῥευματισμοὺς ποιεῖ καὶ ἐξ ὑγρῶν όχλήσεις,¹⁰ ἐν τῷ ἀρι δὲ ἔηρασίαν· ἐσπέριος δὲ αὐχμώδης ἐστιν· ἔῳς δὲ εὔκρατος καὶ ὑγείας μεγάλης ποιητικός· στηρίζων δὲ καυσώδης καὶ αὐχμώδης ἐστιν.

'Ἐν δὲ Παρθένῳ ὑπαυγος μὲν νόσους ἀνθρώποις ἐνσκήπτει· ἐσπέριος δὲ δυσαερίαν· ἔῳς δὲ ἀναξηραντικός τίνεται· στηρίζων δὲ νόσους ποιεῖ.¹⁵

'Ἐν δὲ Ζυγῷ ὑπαυγος μὲν πόνους ὀφθαλμῶν ἐνσκήπτει· ἐσπέριος δὲ ἀνωμαλίαν ἀέρος· ἔῳς δὲ ψυχρῶν καὶ ξηρῶν ἀνέμων ἐστὶ ποιητικός· στηρίζων δὲ τεταρταϊκὰς νόσους ἐμποιεῖ.

'Ἐν δὲ Σκορπίῳ ὑπαυγος μὲν ξηρὸν σημαίνει τὸν ἀέρα· ἐσπέριος δὲ διμβρον μετὰ ῥαδοίου ἥχου· ἔῳς δὲ ψύχος καὶ πάχνην· στηρίζων δὲ²⁰ ἀνωμαλίας ἀέρος.

'Ἐν δὲ Τοξότῃ ὑπαυγος μὲν ὑετοὺς καὶ εὐετηρίαν σημαίνει καὶ συννέφειαν ποιεῖ· (*l. 42*) ἐσπέριος δὲ ἀβροχίαν καὶ ἔηρασίαν· ἔῳς δὲ ψύχος καὶ παγετούς· στηρίζων δὲ νόσους ἀνθρώποις ἐνσκήπτει.

'Ἐν δὲ Αἰγάλεω ὑπαυγος μὲν ποιεῖ μελαμβορείους χειμῶνας· ἐσπέριος δὲ παγετούς· ἔῳς δὲ ἀρκτῷα καὶ ψυχρότατα πνεύματα· στηρίζων δὲ²⁵ ἡμεροσκοτίας.

'Ἐν δὲ Υδροχόῳ ὑπαυγος μὲν ποιεῖ χειμῶνα σκληρόν· ἐσπέριος δὲ φόβους ἐν θαλάσσῃ καὶ ποταμοῖς· ἔῳς δὲ παγετούς καὶ χειμῶνας· στηρίζων δὲ χιονώδης καὶ κρυσταλλώδης ἐστιν.³⁰

'Ἐν δὲ Ἰχθύσιν ὑπαυγος μὲν χιονώδης ἐστιν· ἐσπέριος δὲ βροχώδης· ἔῳς δὲ εὔκρατος· στηρίζων δὲ ἀνωμαλίαν περὶ τὸν ἀέρα ποιεῖ.

Ζεὺς κυριεύσας τῶν δρίων τῆς συζυγίας τῶν φωστήρων ἐν Κριῷ ὑπαυγος μὲν ὧν ποιεῖ ὑετούς· ἐσπέριος δὲ νεφέλας ὡς πλόκους ἐρίων· ἔῳς δὲ καρπῶν εὐφορίαν, εὐδίας· στηρίζων δὲ αὐξησιν καρπῶν καὶ³⁵ ὑγείαν βιών καὶ προβάτων.

'Ἐν δὲ Ταύρῳ ὑπαυγος μὲν συμμετρίαν ἀέρος δηλοῖ· ἐσπέριος δὲ διμβρους· ἔῳς δὲ καρπῶν εὐφορίαν· στηρίζων δὲ πρὸς τῇ τῶν καρπῶν εὐφορίᾳ καὶ ὑγείαν ἀνθρώπων καὶ ζώων νομὴν ἀταθήν.

² <καὶ βλαβερός> τῷ κατ. ? cf. ad 86, 6. ⁴ ὧν omis. T. ⁵ ἀχμώδης T. ⁷ ἡμεροσκοπίας L. ²⁰ ψυχρός L. ²² καὶ εὐετ. σημ. omis. L. συννέφιαν cod. ²⁴ ἐνσκήπτει omis. L. ²⁹ ποτάμους T. ³⁵ καρπῶν εὐφορίαν omis. L. ³⁶ καὶ ὑγ. - προβάτων omis. L.

'Ἐν δὲ Διδύμοις ὑπαυγος μὲν ὧν εὔκρασίαν δηλοῖ· ἐσπέριος δὲ ὑγείαν ἀνθρώποις· ἔῳς δὲ εὔκρασίαν καὶ ὑγείαν· στηρίζων δὲ οὐκ ἀλυσιτελής, νόσων ἀπαλλαγὴν καὶ ὑγείαν σημαίνει.

'Ἐν δὲ Καρκίνῳ ὑπαυγος μὲν εὐδίαν ἐν θαλάσσῃ σημαίνει καὶ αὐξησιν ἰχθύων· ἐσπέριος δὲ εὔκρατός ἐστι περὶ τὸν ἀέρα· ἔῳς δὲ εὔκρατος καὶ ὑγείας ποιητικός· στηρίζων δὲ οὐκ ἀλυσιτελής περὶ πᾶν κατάστημα.

'Ἐν δὲ Λέοντι ὑπαυγος μὲν ἐτήσια πνεύματα ποιεῖ· ἐσπέριος δὲ εὔκρασίαν παρέχει· ἔῳς δὲ ἀνατολικὸς ρώμην καὶ εὐεξίαν σημαίνει· στηρίζων δὲ νόσων ἀπαλλαγὴν.

'Ἐν δὲ Παρθένῳ ὑπαυγος μὲν εὐφορίαν σημαίνει· ἐσπέριος δὲ εὔκρασίαν· ἔῳς δὲ ὑγείαν καὶ στηρίζων δὲ δόμιως.

'Ἐν δὲ Ζυγῷ ὑπαυγος μὲν ὧν εὔκρατός ἐστιν· ἐσπέριος δὲ ὑγείειν ποιεῖ τὸ κατάστημα· ἔῳς δὲ νόσους ἀπελαύνει· στηρίζων δὲ εὐδίειν τὸν ἀέρα καθίστησιν.

'Ἐν δὲ Σκορπίῳ ὑπαυγος μὲν ὑετοὺς σημαίνει· ἐσπέριος δὲ εὔκρατός ἐστιν· ἔῳς δὲ εὐδίεινός τε καὶ αὐξητικὸς τῶν ἐν ὕδασιν ἰχθύων· στηρίζων δὲ ταλήνην ἐν θαλάσσῃ ποιεῖ καὶ νόσων ἀπαλλαγὴν.

'Ἐν δὲ Τοξότῃ ὑπαυγος μὲν ὑετοὺς εὔκρατος σημαίνει· ἐσπέριος δὲ πολλοὺς πέρα τοῦ δέοντος· ἔῳς δὲ εὐδίαν· στηρίζων δὲ εὐεξίαν ἀνθρώποις.

'Ἐν δὲ Αἰγάλεω ὑπαυγος ἔνυτρον τὸν ἀέρα σημαίνει· ἐσπέριος δὲ ὑετοὺς σημαίνει· ἔῳς δὲ ταλήνην ἐν θαλάσσῃ καὶ ποταμοῖς· στηρίζων δὲ διμβρους.

'Ἐν δὲ Υδροχόῳ ὑπαυγος μὲν εὔκρατός ἐστιν· ἐσπέριος δὲ πολύβροχος· ἔῳς δὲ ἀνοσος· στηρίζων δὲ βροχώδης καὶ θαλπηρός.

'Ἐν δὲ Ἰχθύσιν ὑπαυγος μὲν αὐξησιν ἰχθύων σημαίνει· ἐσπέριος δὲ εὔκρατός ἐστιν· ἔῳς δὲ ταλήνην ἐν θαλάσσῃ καὶ ποταμοῖς ποιεῖ· στηρίζων δὲ ἀβροχός ἐστιν.

'Ἄρης κυριεύσας τῶν ὄρίων τῆς συζυγίας τῶν φωστήρων ἐν Κριῷ ὑπαυγος μὲν ὧν εὐδίας ἐστὶ σημαντικός· ἐσπέριος δὲ ἐναντίος· ἔῳς δὲ ταραχώδης· στηρίζων δὲ βροντώδης καὶ ἀστραπώδης.

'Ἐν δὲ Ταύρῳ ὑπαυγος μὲν ὧν νηνεμίαν σημαίνει· ἐσπέριος δὲ εὐδίεινός ἐστιν· ἔῳς δὲ κινητικὸς πνευμάτων· στηρίζων δὲ ἀναξηραντικός τίνεται.

'Ἐν δὲ Διδύμοις ὑπαυγος μὲν ὧν νόσους ἀνθρώποις ἐνσκήπτει· ἐσπέριος δὲ καυσώδης ἐστιν· ἔῳς δὲ ταραχάς ἐμποιεῖ· στηρίζων δὲ θερμαντικός καὶ ἀναξηραντικός ἐστιν.

'Ἐν δὲ Καρκίνῳ ὑπαυγος μὲν ὧν καύσωνας ποιεῖ· ἐσπέριος δὲ

2-3 οὐκ ἀλυσιτελής omis. L.; cf. v. 6. ³ νόσων - σημαίνει in rasura L. ⁶ στηρίζων δὲ omis. L. περὶ τὸ κατ. T. ¹³ ὧν omis. T. ¹⁸ τράλην L. ¹⁹ ἀκράτους T. ³³ νηνεμίαν σημαίνει finis hexametri? δὲ omis. L. ³⁶ ὧν omis. T.

νόσους ἐνσκήπτει· ἔψις δὲ ταραχὰς ποιεῖ τῷ καταστήματι· στηρίζων δὲ ἀνύμαλος καὶ καυσώδης καὶ αὐχμηρός ἐστιν.

Ἐν δὲ Λέοντι ὑπαυγος μὲν ὥν νόσους ἐμποιεῖ τῷ <καταστήματι>· ἐσπέριος δὲ καύσωνας· ἔψις δὲ ταραχὰς ἐνσκήπτει· στηρίζων δὲ νοσώδης ἐστιν.

Ἐν δὲ Παρθένῳ ὑπαυγος μὲν ὥν βλαβερὸς τῷ καταστήματι, νόσους τὰρ ἐμποιεῖ· ἐσπέριος δὲ πνιγώδης ἐστιν· ἔψις δὲ ταραχὰς ἐμποιεῖ· στηρίζων δὲ ξηρασίαν ἀρέος σημαίνει.

Ἐν δὲ Ζυγῷ ὑπαυγος μὲν ὥν ξηρὸν τὸν ἀέρα καὶ ἄνικμον καθίστησιν· ἐσπέριος δὲ βροχώδης ἐστιν· ἔψις δὲ ταραχώδης καὶ βροντώδης· στηρίζων δὲ ξηρὸς καὶ ἄνικμος.

Ἐν δὲ Σκορπίῳ ὑπαυγος μὲν ὥν ταλήνην σημαίνει· ἐσπέριος δὲ νηνεμίαν· ἔψις δὲ κινητικός ἐστι πνευμάτων· στηρίζων δὲ ξηρὸς καὶ ἄνικμος βροντᾶς καὶ ἀστραπᾶς ποιεῖ καὶ στρατόπεδον κινεῖ καὶ θάνατον μετάλου ἀνδρὸς <σημαίνει>.

Ἐν δὲ Τοξότῃ ὑπαυγος μὲν ἄνικμός ἐστιν· ἐσπέριος δὲ νοσώδης καὶ μάλιστα λοιμικός· ἔψις δὲ ταραχώδης· στηρίζων δὲ ἀλυσιτελής καὶ βλαβερός.

Ἐν δὲ Αἰγάκερῳ ὑπαυγος μὲν θαλπηρός ἐστιν· ἐσπέριος δὲ εὔκρατος· ἔψις δὲ βλαβερός· στηρίζων δὲ ἀνύμαλος καὶ ἀλυσιτελής.

Ἐν δὲ Υδροχόῳ ὑπαυγος μὲν ὥν ἀβροχίαν σημαίνει· ἐσπέριος δὲ νηνεμίαν· ἔψις δὲ κινητικός ἐστι πνευμάτων· στηρίζων δὲ βλαβερός ἐν θαλάσσῃ.

Ἐν δὲ Ιχθύσιν ὑπαυγος μὲν ὥν ιχθύων σπάνιν σημαίνει· ἐσπέριος δὲ ἄνικμός ἐστιν· ἔψις δὲ ἀστραπώδης καὶ βροντώδης καὶ βροχώδης καὶ φθαρτικός.

Ἄφροδίτῃ κυριεύσασα τῶν δρίων τῆς συζυγίας τῶν φωστήρων ἐν Κριῷ ὑπαυγος μὲν οὖσα νηνεμίαν σημαίνει· ἐσπερία δὲ πνεύματα ποιεῖ· ἔψις δὲ βροντώδης καὶ δύμρωδης ἐστί.

Ἐν δὲ Ταύρῳ ὑπαυγος μὲν βροντώδης ἐστιν· ἐσπερία δὲ εύδιεινή· ἔψις δὲ εὔκρατος καὶ ὀφέλιμος τῷ καταστήματι.

Ἐν δὲ Διδύμοις ὑπαυγος μὲν ἀναξηραντική ἐστι· ἐσπερία δὲ πνευματώδης· ἔψις δὲ εύδιεινή καὶ εὔκρατος.

Ἐν δὲ Καρκίνῳ ὑπαυγος μὲν οὖσα νηνεμίαν δηλοῦ· ἐσπερία δὲ εὔκρατός ἐστι· ἔψις δὲ εὐδίας σημαντική.

Ἐν δὲ Λέοντι ὑπαυγος μὲν οὖσα καυσώδης ἐστιν· ἐσπερία δὲ νόσους κτίνεσιν ἐμποιεῖ· ἔψις δὲ εὔκρατός ἐστιν.

Ἐν δὲ Παρθένῳ ὑπαυγος μὲν οὖσα ξηραντική ἐστιν· ἐσπερία δὲ εὔκρατος· ἔψις δὲ ὑγραντική.

3 ὥν omis. T. τῷ ..... (verbūm evanid.) T : τῷ καταστήματι omis. L : restit. cf. vv. 1 et 6. 14-15 βροντᾶς-ἀνδρὸς omis. L. 19 σημαίνει suppl. 20 In marg. alio atramento εἶδον ψευδές T. 21 ὥν omis. T. 25 καὶ βροχώδης καὶ φθαρτικός omis. L. 27 ἐν Κριῷ superscr. L.

Ἐν δὲ Ζυγῷ ὑπαυγος μὲν οὖσα ἄνικμός ἐστιν· ἐσπερία δὲ εὔκρατος· ἔψις δὲ ζωοτόνος καὶ ὑγραντική.

Ἐν δὲ Σκορπίῳ ὑπαυγος μὲν ἄβροχός ἐστιν· ἐσπερία δὲ εὔβροχος· ἔψις δὲ πολύομβρος.

Ἐν δὲ Τοξότῃ ὑπαυγος μὲν βροχώδης ἐστιν· ἐσπερία δὲ ἀνεμώδης καὶ κρυώδης· ἔψις δὲ εὔκρατος.

Ἐν δὲ Αἰγάκερῳ ὑπαυγος μὲν παχνώδης ἐστιν· ἐσπερία δὲ εὔκρατος· ἔψις δὲ ὑετώδης.

Ἐν δὲ Υδροχόῳ ὑπαυγος μὲν νιφετώδης ἐστιν· ἐσπερία δὲ παγετώδης καὶ ἀνεμώδης· ἔψις δὲ βροχώδης καὶ δύμιλώδης.

Ἐν δὲ Ιχθύσιν ὑπαυγος μὲν πατετώδης καὶ ψυχρώδης ἐστιν· ἐσπερία δὲ ὑδατώδης καὶ ἀνεμώδης· ἔψις δὲ εὔκρατος καὶ ζωοτόνος καὶ βλαστική.

Ἐρμῆς κυριεύσας τῶν δρίων τῆς συζυγίας τῶν φωστήρων ἐν μὲν Κριῷ ὑπαυγος ὥν χάλαζαν ποιεῖ· ἐσπέριος δὲ ἡττὸν εὔκρατος· ἔψις δὲ καθαρὸν τὸν ἀέρα ποιεῖ.

Ἐν δὲ Ταύρῳ ὑπαυγος μὲν κατακλυστικός καὶ πολύομβρος ἐστιν· ἐσπέριος δὲ εὔκρατος· ἔψις δὲ καθαρὸν τὸν ἀέρα ποιεῖ.

Ἐν δὲ Διδύμοις ὑπαυγος μὲν διὰ τῆς καὶ θαλάσσης ἀνέμους ἐτέρει· ἐσπέριος δὲ ἀναξηραντικός ἐστιν· ἔψις δὲ εὔκρατος.

Ἐν δὲ Καρκίνῳ ὑπαυγος μὲν τὴν θάλασσαν ταράττει· ἐσπέριος δὲ ταλήνην σημαίνει· ἔψις δὲ εὔκρατός ἐστι καὶ ὑγείας σημαντικός.

Ἐν δὲ Λέοντι ὑπαυγος μὲν ἀπὸ λιβός ἀνεμον σημαίνει· ἐσπέριος δὲ πνιγώδης ἐστιν· ἔψις δὲ εὐάερος.

Ἐν δὲ Παρθένῳ ὑπαυγος μὲν λαίλαπας ἴσχυρὰς ἐσεσθαι ἐν τῇ θαλάσσῃ σημαίνει· ἐσπέριος δὲ ξηραντικός ἐστιν· ἔψις δὲ κάθυτρος μετὰ εὔκρασίας.

Ἐν δὲ Ζυγῷ ὑπαυγος μὲν ἀγόνων ἀνέμων ἐστι σημαντικός· ἐσπέριος δὲ κατὰ τι εὔκρατος· ἔψις δὲ κάθυτρος καὶ ὀφέλιμος.

Ἐν δὲ Σκορπίῳ ὑπαυγος μὲν χαλαζώδης ἐστιν· ἐσπέριος δὲ ἄβροχος· ἔψις δὲ ὑετώδης.

Ἐν δὲ Ταύρῳ ὑπαυγος μὲν πολύβροχός ἐστιν· ἐσπέριος δὲ ἄνικμος· ἔψις δὲ εὔκρατος καὶ ὑγεινός.

Ἐν δὲ Αἰγάκερῳ ὑπαυγος μὲν χιονώδης ἐστιν· ἐσπέριος δὲ πατετώδης· ἔψις δὲ βροχώδης.

Ἐν δὲ Υδροχόῳ ὑπαυγος μὲν χιονώδης ἐστιν· ἐσπέριος δὲ κρυσταλώδης καὶ ταρταρώδης· ἔψις δὲ ὑδατώδης.

Ἐν δὲ Ιχθύσιν ὑπαυγος μὲν χαλαζώδης καὶ κατακλυστικός ἐστιν· ἐσπέριος δὲ εὔκρατος· ἔψις δὲ ταληνότατος.

F. C.

1 ἄνικμός ει ἐσπερία δε in rasura L. 4 δε in rasura L. 13 καὶ ante βλαστ. omis. T. 24 εὔκρεος L. cf. p. 83, 23. 30 et 32 ἐσπέριος δε evanid. in T. 36 κρυσταλώδης T.

F. 62. Περὶ τοῦ ποῦ ἔστι τὸ κλαπέν¹.

Βλέπε τὸν κύριον τοῦ ὡροσκόπου καὶ τὸν κύριον τῆς Σελήνης καὶ τὸν κύριον τοῦ δευτέρου τόπου καὶ τὸν διέποντα καὶ εἰς εὐρέθη δικύριος τοῦ δευτέρου τόπου ἐν τῷ ὡροσκόπῳ ἢ εἰς ἐν τῶν κέντρων ἀπὸ τοῦ ὡροσκόπου ἤτοι εἰς τὸν τέταρτον τόπον ἀπὸ τοῦ τόπου ἐνθα ἔστιν δικύριος τοῦ ὡροσκόπου ἢ διέποντα [ἢ δικύριος τοῦ ὡροσκόπου] ἢ δικύριος τῆς Σελήνης ἢ δικύριος τοῦ τέταρτου ἢ εἰς τὸν τέταρτον τόπον ἢ εἰς ἐν τῶν κέντρων ἀπὸ τοῦ ὡροσκόπου, γίνωσκε διτὸν τὸ κλαπέν εἰς τὸν οἰκόν ἔστιν ἀφ' οὐκ ἐκλάπῃ· είτα δρὰ τὸν τέταρτον τόπον, καὶ εἰ μὲν ἔστι τὸ ἐν αὐτῷ ζῷδιον ὑδατῶδες, τὸ κλαπέν πρᾶγμα πλησίον ἔστιν 10 ὑδατος οἷον κιστέρνης, φρέατος, μιλιαροστασίου καὶ τῶν ὁμοίων· εἰ δὲ πυρῶδες, ἔστιν πλησίον ἐστίας, φούρνου, ματειρέου, καὶ τῶν τοιούτων· εἰ δὲ ἀερῶδες, εἰ μὲν Δίδυμοι εἰσιν, εἰς σενδούκιον ἔστι τὸ κλαπέν ἢ εἰς τοιχοαρμάριον ἢ εἰς τὸ σκεβροαβάκιον· εἰ δὲ Ζυγός, εἰς ἀνώτερν 20 ἢ τόπον ὑψηλὸν καὶ ἐμφωτον· εἰ δὲ πυρῶδες, εἰ μὲν Κριός ἢ Αἴγοκερως, εἰς τόπον προβάτων ἢ αἴγων· εἰ δὲ Τοξότης, εἰς τόπον ὄρμάτων καὶ πολεμικῶν ἔργων καὶ ἵππων· εἰ δὲ Λέων, εἰς τόπον φαλκωνίων, Ἱεράκων, λαγωδίων, πάρδων καὶ τῶν δομοίων· εἰ δὲ Σκορπίος, εἰς τόπον βοῶν ἢ εἰς χωράφιον καὶ εἱργασμένην τὴν· εἰ δὲ Παρθένος, εἰς τόπον σίτων καὶ κριθῆς καὶ τῶν τοιούτων.

Εἰ νέος δὲ κλέπτης ἢ μέσος ἢ τέρων.

Βλέπε τὸ τεκμήριον τῶν προειρημένων τόπων ἤτοι τοῦ κυρίου τοῦ β' τόπου <καὶ> τοῦ μεσουρανήματος καὶ τὴν Σελήνην εἰς ποιὸν δεκανὸν εὑρίσκεται τοῦ ζῷδιου, ἀρά εἰς τὸν πρῶτον δεκανὸν ἔστιν, ἢ εἰς τὸν δεύτερον, ἢ εἰς τὸν τρίτον, καὶ εἰ ἔστιν ἀνατολικός ἢ δυτικός ἢ οὐ δυτικός. καὶ εἰ μὲν εὐρέθη εἰς τὸν πρῶτον δεκανὸν τοῦ ζῷδιου καὶ ἔχει ἀνατολικὴν φάσιν, ἔσται νέος, εἰ δὲ εἰς τὸν δεύτερον δεκανόν, οὐκ ἔχει δὲ φάσιν οὔτε ἀνατολικὴν οὔτε δυτικὴν, ἔσται μέσος, εἰ δὲ εἰς τὸν ζῆχατον δεκανὸν ἢ ἔστι δυτικός, ἔσται τέρων.

T(aurinensem) descripti, P(arisinum) 2506, f. 52^v et V(enetum) 7 [Mare. 334] f. 193 contuli. 5 τὸν omis. P. : ἢ εἰς δύτόπον V. 9 ἐκλάπει V. 10 ἔστι obscur. in T. 11 κιστέρνης P: κινστέρνης V: evan. in T. μελιαροστασίου P: μελιοροστασίου V: omis. T. 12 πυρῶδες εἰ μὲν ~~π~~ P. ματειρίου V. 13 συνδούκιον P: σινδούκιον T: σενδουκ' V. 14 σκεβροαβάκιον T, V: σκεβροαβάξ P. Απ σκευοαβάκιον? ἀνώτερων V: ἀνωγ' T. 15 ἐμφωτον ^{γάνε} ἐμφυτον conicias. 16 ἀρμάτων iter. P. 17 τόπων P. 18 λατωνικῶν (^τ ε corr.) T: λακωνικῶν P, V: correxi. 19 ἐργασμένην codd. 21 — P, f. 53^v; V, f. 300. 21 δὲ κλέπτης omis. P, V. 23 καὶ addidi. 24 ἔστιν ή omis. P, V. 25 οὐ δυτικός. Απ οὐδέτερος? 26 εὐρεθῆ T. ἔχη T. 29 ζῆχατον P.

¹ Haec de furtis et furibus capitula auctoris cuiusdam Byzantini non tam propter doctrinam quam propter sermonem edidimus. Glossarum enim studiosis überem novorum vel rariorū vocabulorum praebebunt messem.

Περὶ τοῦ εἶδους τοῦ κλέπτου.

Εἰ δὲ Κρόνος εὐρέθη τεκμήριον ὧν τοῦ κλέπτου, ἔστι δὲ καὶ εἰς τὸν αὐτὸν οἶκον, ἔσται μελάγχρους ἢ μαῦρος, μικρόφθαλμος, κάτω βλέπων δταν δόδιπορη, δειλός, βαθύς, ἀργός, σκυθρωπός. εἰ δὲ δικύριος ἔστι τὸ τεκμήριον, ἔστι δὲ καὶ εἰς τὸν αὐτὸν οἶκον, ἔσται μαργαριταρόχροος ἢ σιτόχροος, εὐόφθαλμος, καλόφρυς, καλόσαρκος, εύπώτων· εἰ δὲ δικύριος ἔστιν, ἔστι δὲ καὶ εἰς τὸν αὐτὸν οἶκον, ἔσται πυρρός, ξανθός, γλαυκόφθαλμος ἢ ιερακόφθαλμος, καλόσαρκος, ἀπότολμος· εἰ δὲ δικύριος ἔστιν, ἔστι δὲ καὶ εἰς τὸν αὐτὸν οἶκον, ἔσται μαργαριταρόχροος, εὐόφθαλμος, 10 λαγνόφρυς, καλόσαρκος, παχύκνημος, μεταλοπρόσωπος, καλόθριξ· εἰ δὲ δικύριος ἔστιν, ἔστι δὲ καὶ εἰς τὸν αὐτὸν οἶκον, ἔσται μελάγχρους, ὑποκίτρινος, σύντομος, εὐθύγλωσσος, καλόθριξ· εἰ δὲ εὑρίσκεται εἰς τῶν ἀστέρων εἰς τὸν ἔτερον οἶκον, σύγκρινε τὴν δύναμιν ἀμφοτέρων καὶ οὕτως ἀποφαίνου.

Περὶ τοῦ εἰ πλησίον ἔστιν ἢ πόρρω τῆς συγγενείας.

15 Βλέπε τοὺς δύο φωστήρας καὶ εἰ μὲν βλέπουσιν ἀλλήλους ἀπὸ σχήματος τριγώνου ἢ ἐξατώνου, βλέπουσι δὲ καὶ τὸν ὡροσκόπον, δηλοῖ ὅτι δικέπτης ζῷος ἔστιν· εἰ δὲ ἀλλήλους μὲν βλέπουσι, τὸν ὡροσκόπον δὲ οὐδαμῶς, δηλοῖ ὅτι τηνώριμός ἔστι καὶ εἰσέρχεται εἰς τὸν οἶκον, οὐκ ἔστι δὲ ζῷος· εἰ δὲ οὐ βλέπουσιν ἀλλήλους οἱ δύο φωστήρες οὐδὲ 20 τὸν ὡροσκόπον, ξένος ἔστιν· εἰ δὲ βλέπει διεστίν τὸν ὡροσκόπον μόνον, τὸν δὲ ἔτερον οὐ βλέπει, ἀπὸ τοῦ οἴκου ἔστιν· εἰ δὲ ἀπὸ τούτων οὐδὲν νοεῖς ἐνθα ἔστιν, ἔσθ' ὅτε δὲ βλέπει τὸν ὄντα εἰς τὸν δεύτερον τόπον, καὶ εἰ ἔστι κακοποιὸς ἐκεῖνος, ἔστι τὸ τεκμήριον τοῦ κλέπτου· [^τ Η βλέπει κακοποιὸς οἶον] ἐὰν οὐ λάχωσιν οὕτως οἱ ἀστέρες, βλέπε τὸν 25 κύριον τοῦ ζ' τόπου καὶ τὸν ἀστέρα φυσικάτην ή Σελήνη, καὶ εἰ ἔχει τις ἔξ αυτῶν λόγον πρὸς τὸν ὡροσκόπον, οἵον τις ἔστιν διορικράτωρ ή ψυκοκράτωρ ή οἰκοδεσπότης αὐτοῦ, δηλοῖ συγγενή εἶναι τὸν κλέπτην.

Τίνι ἐδόθη τὸ κλαπέν.

Εἰ εὗρης τινὰ ἀστέρα ἀναμεταξὺ τοῦ ὡροσκόπου καὶ τοῦ τετάρτου τόπου ή ἀναμεταξὺ τοῦ τεκμήριου τοῦ κλέπτου μέχρι οὐ μοιρῶν, ἐκεῖνον λέγε εἶναι τὸν κλέπτην <ἢ> ἀποδέκτην.

Paris., f. 53^v; Venet., f. 205. 1 τὸν κλέπτου omis. P. 2 εὐρεθῆ V. ὧν V: δν P, T. 2-3 τὸν αὐτὸν P, V: τὸν αὐτὸν T: corr. 4 δεινός V. βαθύς] Απ βραδύς? Salurnus enim latus est. 5 τὸ omis T, V. αὐτὸν codd., ac sic deinceps. 6 δ ἀπό Αρης omis. T. 7 πυρός P, T: π. ρός (sic) V. 9 μαργαριτόχροος T, sed cf. v. 5. 10 λαγνόφρυς codd.: corr. 11 μεταλόχρους T. 14 — P, f. 53; V, f. 205. τῆς συγγενείας omis. V ut vid. 16 καὶ - δηλοῖ evan. in T. 18 δηλοῖ evan. in T. 19 οὐ βλέπουσι itēratum exp. T. 20 δὲ εἰς evanid. T. αὐτῶν T, V: αὐτὸν P. 21-22 Si ex his non intellegis ubi sit (sur), interdum spectare iuvat planctam in secundo loco... 24 ή - οἰον seclusi, videntur ή βλέπει κακοποιόν post ἐκεῖνος transferenda esse. 24 εἰ οὐ λαχουσιν P, V. 26 δ omis. P. 28 ss. Capit. Τίνι - κλαπέν omis. T. — P, f. 53; V, f. 300^v. 30 ἐκεῖνο V. 31 ή inserui.

F. 62v. Εἰ ἄρρην δὲ κλέπτης ἡ τυνή.

Βλέπε τὸ τοῦ κλέπτου τεκμήριον καὶ τὸν ἀστέρα ὃ συνάπτει ἡ Σελήνη καὶ τὸν κύριον τοῦ ζ' τόπου καὶ εἰ εἰσὶν ἀρσενικοὶ ἢ ** εἰ μὲν εἰς τὸν ὄροσκόπον εὐρέθη ἀστὴρ μῆτ ὁ κύριος τοῦ ὄροσκοπου, ἐκεῖνός ἔστιν δὲ κλέπτης· εἰ δὲ μή, βλέπε τὸν ζ' τόπον καὶ διὰ εὑρῆσης ἐκεῖσε, 5 καν τε κύριος ἔστι τοῦ αὐτοῦ τόπου καν τε μῆτ, ἐκεῖνός ἔστιν· εἰ δὲ μή, βλέπε τὸν ὄντα εἰς τὸν ιβ' τόπον, εἰ δὲ οὐδὲ ἐκεῖ ἔστι τις, βλέπε τὸν θ'· εἰ δὲ οὐδὲ ἐκεῖ ἔστι τις, βλέπε τὸν κύριον τοῦ ζ' τόπου καὶ εἰ μὲν ἔστιν εἰς ζῷδιον ἢ εἰς τεταρτημόριον ἀρσενικὸν ἢ ἐὰν ἢ 10 ἀνατολικῆς φάσεως, τὸ τεκμήριον τοῦ κλέπτου ἄρρεν ἔσται, εἰ δὲ τὸ ἀνάπαλιν, θηλυκόν.

Περὶ τοῦ ποίω τρόπω δὲ κλέπτης εἰσῆλθεν.

Βλέπε τοὺς ἑπτὰ ἀστέρας καὶ τὸν κύριον τοῦ δευτέρου τόπου καὶ τὸν μεσουρανήματος καὶ τὴν Σελήνην καὶ εἰ μὲν δὲ Κρόνος δρᾶ τὸν κύριον τοῦ δευτέρου τόπου ἢ τὸν μεσουρανήματος ἢ τὴν Σελήνην, δὲ κλέπτης 15 εἰσῆλθε διὰ μηχανῆς τινος λάθρᾳ ἢ κατὰ τὸν νυκτερινὸν καιρὸν ἢ ἐξηλώσας τὴν θύραν· εἰ δὲ δὲ Ἀρης, φανερῶς καὶ ἀναισχύντως ἢ συντρίψας τὴν θύραν ἢ ὀρύξας τὸν τοίχον ἢ ἀνῆλθεν ἀναρριχώμενος ἢ διὰ σκαλωσίας· εἰ δὲ δὲ Ζεύς, δὲ κλέπτης οὐκ ἢ κλέπτης οὐδὲ ἐκλεψεν ἐνεργῶς ἀλλὰ μετριάζων· εἰ δὲ δὲ Ἀφροδίτη, δμοίως τὰ αὐτὰ δηλοῖ· καὶ 20 εἰ δὲ Ἡλιος ἢ ἀπὸ τριγώνου ἢ ἔξαγώνου βλέπει τῶν προειρημένων τόπων τοὺς κυρίους καὶ τὴν Σελήνην *** εἰ δὲ δὲ ἀπὸ τετραγώνου ἢ διαμέτρου ἢ συνόδου, εὐτενὴ δηλοῖ τὸν κλέπτην εἶναι καὶ ἐνεργῶς κλέψαι. εἰ δὲ δὲ Ἐρμῆς βλέπει τοὺς προειρημένους, συνάπτει δὲ καὶ τῷ Ἀρει καὶ τῷ Κρόνῳ ἢ βλέπει αὐτούς, δηλοῖ δὲ τι εἰσῆλθε διὰ δόλου καὶ 25 μηχανῆς· πλὴν εἰ μὲν δὲ κύριος τοῦ β' τόπου κακοῦται παρὰ τῶν κακοποιῶν ἢ ἔστι κεκαυμένος, ἀπολεῖται τὸ κλαπὲν παντελῶς· εἰ δὲ βλέπει τοὺς κακοποιοὺς ἀπὸ τριγώνου ἢ ἔξαγώνου, μέρος μὲν ἀπολεῖται, μέρος δὲ οὐ· εἰ δὲ δὲ οἱ ἀγαθοποιοὶ βλέπουσιν αὐτόν, ἀπαν εὐρεθῆσται τὸ κλαπέν.

F. C. 30

1 Εἰ ἄρρεν ἔστιν (cet. omis.) P. V. 2 τοῦ omis. P. 3 lacunam sign. Kroll. 5 βλέπει P: βλέπ' V. β' τόπον T. 7 οὐδὲ ἐκεῖ T. V. 8 βλέπει τὸν θ' - τις omis. T. 8-9 Post τόπου lacun. circ. 33 litt. in P; in apographio suo, Paris. 2424, al. m. supplevit καὶ εἰ μὲν ἔστι εἰς, quod V in textu habet: τόπου εἰ εἰς ζῷδιον sine lacuna T. 9 ἢ T: ἔστι P. V. 10 ἄρρην T. 12 - P, f. 53; V, f. 300. 14 Κρόνος] κύριος codd.; corr. 17 θήραν P. 21 εἰ omis. P. V. ἢ αντε ἀπὸ omis. P; ἢ ἀπὸ τῷ ἢ σω' V. τὸν προειρημένον τόπον V: τῶν) προειρημέν(ων) τόπ(ων) ε corr. T. Post Σελ. lacunam sign. Kroll. 23 ἢ συνόδου T: ἢ cum signo quod pro διάμετρος usupratut P. V. 25 αὐτούς scripsi: αὐτόν codd. 26 παρὰ T: πρὸς P. V. 27 τὸν κακοποιούν V. An κεκαυμένος? 28 ἢ σω' V.

F. 68. Περὶ καιρῶν ταραχῆς, ἐμπρησμοῦ, σεισμοῦ καὶ καταποντισμοῦ.

Βλέπε τὴν Σελήνην ὅτε ἔστιν ὑπαυγος καὶ ἐὰν λάχωσιν οἱ δύο φωστήρες εἰς τὸν δωδέκατον τόπον ἀπὸ τῆς ὥρας τῆς συνόδου εἰς 5 ζῷδιον ὑδατῶδες καὶ βλέπῃ κακοποιὸς ἐν τῷ ὑποτείῳ, κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην τενήσεται θόρυβος ἢ σεισμός· δμοίως καὶ ἐὰν τύχῃ εἰς ἀπόκλιμα ἀπὸ μεσημβρίας καὶ βλέπῃ κακοποιὸς εἰς ὑπότειον, δύο τινὲς ἐν ὑδατὶ πνιγήσονται· καὶ εἰ εὐρέθη ἡ Σελήνη εἰς τὰς αὐγὰς τοῦ Ἡλίου καὶ τετραγωνίζει ἢ διαμετρεῖ κακοποιὸν ἐν τῷ ὑποτείῳ καὶ ἔστιν εἰς 10 ζῷδιον πυρῶδες, γίνεται ἐμπρησμός· ὅτε δὲ εἰσιν οἱ δύο φωστήρες εἰς τὸν δωδέκατον τόπον ἢ εἰς τὸν ἔνατον τόπον, εἰ μὲν λάχοι ἡ σύνοδος εἰς τὸν δωδέκατον τόπον, τενήσεται θόρυβος πρωΐ· εἰ δὲ εἰς τὸν ἔνατον τόπον, τὸ δειλινόν· εἰ δὲ ἐν ἐσπέρᾳ τένοιτο ἡ σύνοδος, δὲ θόρυβος ἐν νυκτὶ τενήσεται· εἰ δὲ δὲ ἡ Σελήνη τύχοι ὑπαυγος καὶ ταπεινοῦται κατὰ 15 τὸ νότιον μέρος ἢ ταπεινοῦται ἐν Ζυρῷ ἢ ἐν Σκορπίῳ, καὶ λήγει καὶ ἀφαιρεῖ τοῖς ἀριθμοῖς, τουτέστιν ὅτε περιπατεῖ κατὰ τὸ ἡμερούκτιον ἔλαττον τοῦ μέσου δρόμου τῶν δμαλῶν κινημάτων καὶ λειψιφωτεῖ ἥτοι ὅτε ἔστι κατὰ τὸ τέλος τοῦ μηνὸς καὶ ταπεινοῦται κατὰ τὸ νότιον μέρος, ἥτοι ὅτε ἔστιν ἀναμεταξύ τοῦ καταβιβάζοντος ἐννενήκοστὴ μοῖρα 20 καὶ βλέπει ταύτην κακῶς διακειμένην καὶ ἀγαθοποιὸς οὐ <συ>σχηματίζει κατὰ τὸν καιρὸν ἐκείνον, κατά τινας τόπους τενήσεται θόρυβος ἢ ταραχὴ ἢ ἐμπρησμός ἢ σεισμός· δμοίως δὲ καὶ ὅτε συνοδεύει δύο κακοποιοῖς ἐν Κριῷ, τενήσεται ἡ βλάβη εἰς ἀρχοντας καὶ ποιμένας· δμοίως λοιπὸν ἀποφαίνου κατὰ τὴν τάξιν τῶν ζῷδιων οἵον εἰ μὲν ἐν τῇ Παρθένῳ 25 τύχοι, εἰς ἀνθρώπους καὶ εἰς τὸν σῖτον καὶ καθεξῆς· σημαίνει δὲ δὲ μὲν Κριὸς ἀρχὴν ἀνατολῆς, δὲ δὲ Λέων τὸ μέσον τῆς ἀνατολῆς, δὲ δὲ Τοξότης τοὺς ὑψηλοὺς τόπους, δὲ δὲ Σκορπίος καὶ τὸ αὐτοῦ τρίτων ἀρχὴν τοῦ νότου, οἱ Δίδυμοι ἀρχὴν τῆς δύσεως μετὰ τῶν αὐτοῦ τριτωνοκρατόρων, δὲ δὲ Καρκίνος μετὰ τῶν αὐτοῦ τριτωνοκρατόρων ἀρχὴν βορρᾶ. F.C.

1 Taurinensem descripti; Parisinum 2506, f. 64 (c. ρπη'); Venetum 7 [Marc. 33], f. 295, contuli. Sermonem barbarum corrigere nolui. 3 ἐὰν T: εἰ P, V. 5 ἐν omis. P, T. 6 εἰ τύχει P, V. εἰς om. V. 7 ἀπὸ omis. P. βλέπει V. 8 εἰ P, V: ἐὰν T. εὐρέθη δὲ P. 11 ἔνατον codd. τόπον omis. V. λάχοι omis. V. 12 τὸν δωδέκατον obliit. in T: τὸν ιβ' P. τενήσεται corr., cf. v. 14: τένηται P: τίνεται T, V. 13 τόπον omis. V. 14 τένηται P, V. 15 ἐν omis. V. 16 ἢ ὅτε V. 19 ἢ ὅτε V. 19-20 ἐννενήκοντα μοῖραι codd., corr. Kroll coll. Firmic. Mat. VIII, f. 101v. 20 σχηματίζει codd. 21 γένηται P, V. ἢ ταραχὴ omis. T. 22-23 δμοίως - ποιμένας omis. T. 23 κακοποιούς V. 24 τὸν ζῷδιον οἴην T. εἰς τὴν V. 25 τύχοι T: τύχη P: τύχ. V. 25-26 Σήμαινε δὲ ὅτι δὲ μὲν Κριὸς σημαίνει T. 26 ἀρχὴ P. 28 ἀρχὴ codd. τῆς omis. V. δύσεως omis. T. 28 et 29 τὸν αὐτοῦ τριτωνοκράτορος T. 29 ἀρχὴ codd. βορρᾶ V. - P et V subiungunt: ἵστεον δὲ τὸ δύσομενος ἀστὴρ τὴν ἀρχὴν τοῦ Κριοῦ ἐκεῖνος ἔστιν δὲ κύριος τοῦ χρόνου ἐκείνου, καὶ εἰ μὲν δὲ Ζεὺς ὑψοῦται καὶ ἡ Ἀφροδίτη [Ζεὺς ἢ ή Α. ύψ. V] δηλοῖ εὐθηνίαν, εἰ δὲ δὲ Ἐρμῆς [εἰ Ε'. δὲ V], μέσον τῶν χρόνων, εἰ δὲ δὲ Κρόνος, ἀστοχίαν καὶ ταραχής, εἰ δὲ δὲ Ἀρης, πολέμους καὶ φήμας ἐναντίας καὶ πυρκαϊδές· ταῦτα δὲ βλέπε κατὰ τὰς δ' τροπὰς καὶ ποιὸς ἀστὴρ ύψοῦται.

F. 71. Λέοντος φιλοσόφου¹ περὶ βασιλέων
καὶ ἀρχόντων πῶς ἔστι γνῶναι τὸ μῆκος τῆς ἀρχῆς αὐτῶν
καὶ τί γίνεται ἐν τῇ ἀρχῇ αὐτῶν.

Σκόπει τὸν "Ἡλιον καὶ ἔαν ἔστιν ἐν τῷ ὡροσκόψῳ ἡ εἰς ἐν τῶν κέντρων καὶ ἐπιθεωρῇ πρὸς τοὺς ἀγαθοποιοὺς ἡ δρᾶται ὑπ’ αὐτῶν, ἡ 5 βασιλεία ἑκείνη μακρομερεύσει καὶ ὄφεται ἡ ἐπιτέρπεται καὶ ἀγαπᾷ ἀπὸ ταλάνης τῆς βασιλείας αὐτοῦ· καὶ ἔαν ἐπιθεωρῶσιν ἀγαθοποιοὶ καὶ κακοποιοί, ἔσται ἐν καλοῖς καὶ κακοῖς· καὶ εἰ ἐρωτᾶσαι, καὶ ὁ "Ἡλιος τύχοι εἶναι ἐν κακῷ τόπῳ ἥτοι τῷ δωδεκάτῳ ἡ ἔκτῳ ἀπὸ τοῦ ὡροσκόπου, γνῶθι ὅτι ἡ ἀρχὴ αὐτοῦ δλίγη ἔστι· καὶ ἔαν οἱ κακοποιοὶ ἐπιθεωροῦντες αὐτὸν ἐν αὐτῷ τῷ κακῷ τόπῳ, μέτρει ἀπὸ τοῦ ζῳδίου ἐν ψήφῳ ἔστιν ὁ "Ἡλιος ἔως τοῦ ζῳδίου ἐν ψήφῳ ἔστιν ὁ κακοποιὸς ἐπιθεωρῶν αὐτόν, ἡ βασιλεία αὐτοῦ ἐν τῷ μηνὶ ἔκεινη, ἐν ψήφῳ τοῦ κακοποιοῦ, ἔρωτήθης περὶ αὐτοῦ, κακοῦται· καὶ ἔαν ὥσιν οἱ ἀγαθοποιοὶ ἐπιθεωροῦντες αὐτὸν ἐν αὐτῷ τῷ κακῷ τόπῳ, μέτρει ἀπὸ τοῦ ζῳδίου ἐν ψήφῳ ἔστιν ὁ "Ἡλιος ζήσεται κατὰ ζῳδίου μῆνα ἔνα· εἰ δὲ ἔστιν ὁ "Ἡλιος, 15 ὅταν ἐρωτηθῆται, ὅπισθεν τοῦ κέντρου ἥτοι τοῦ β' ἡ τοῦ ε' ἡ τοῦ ια' ἀπὸ τοῦ ὡροσκόπου, καὶ ἐνωτισθῆται περὶ τῆς βασιλείας αὐτοῦ, ἔαν ὥσιν οἱ ἐπιθεωροῦντες αὐτὸν ἀγαθοποιοί, ἡ βασιλεία γίνεται ταχεῖα, εἰ δὲ κακοποιοὶ ἐπιθεωροῦνται, ἡ βασιλεία ἑκείνη ἔσται μετὰ βίας καὶ αἵματοχυσίας· εἰ δὲ ἐπιθεωρήσουσιν ἀγαθοποιοὶ καὶ κακοποιοὶ ἄμα, ἔσται ἐν 20 καλοῖς καὶ κακοῖς.

Εἰ δὲ βούλει εἰδέναι πότε γίνεται ἡ βασιλεία ἑκείνη ὑπὲρ ής ἐρωτήθης, σκόπει ὅτε ἐρωτηθῆται τὸν Δία ἐν ποίῳ ζῳδίῳ ἔστι καὶ ἀριθμησον ἀπὸ αὐτοῦ ἔως τῆς Σελήνης ὅσα ζῳδία καὶ μοῖραι μεταξὺ αὐτῶν· καὶ ὅσα ζῳδία πλήρῃ εὑρηται, λέγε κατὰ ζῳδίου ἔτος α' καὶ μῆνα α', καὶ ὅσοι 25 εἰσὶ βαθμοὶ ἥτοι μοῖραι, ἡμερ(ῶν) εἰσὶ καὶ ὥρων· εἰ δὲ βούλει γνῶναι ἐν ποίῳ μηνὶ ἔσται ἡ βασιλεία ἑκείνη, δὸς τὸν ἀριθμὸν ὃν εὑρες μεταξὺ Διός καὶ Σελήνης ἀπὸ τε βαθμῶν ἥτοι μοιρῶν ἑκάστῳ ζῳδίῳ ἀπὸ "Ἡλιος ἀρέαμενος μέχρις οὗ καταλήξει ὁ ἀριθμός, καὶ ὅταν εἰσέλθῃ ἐν αὐτῷ ὁ "Ἡλιος, τότε ἔσται ἡ βασιλεία ἑκείνη.

F. C. 30

T(aurinensem) descripsi; P(arisinum) 2506, f. 42^v et V(enetum) 7, f. 189^v contuli.
1 Λέοντος βασιλέως περὶ βασιλείας V. 2 αὐτοῦ V. 3 αὐτοῦ T. V. 4 εἰ ἔστι T.
5 ἐπιθεωρήθη codd.; corr. Kroll. 7 δὲ ἐπιθ. V. 8 ἐρωτᾶς P. V. τύχοι P.:
τύχη P. V. 9 ἡ τῶν ιβ' ἡ σ' V. ἔκτῳ evan. in. T. τοῦ omis. V. 11 αὐτοῦ omis.
P. T. ἐν omis. P. T. 12 καὶ κακοῦται P. εἰσιν P. V. οἱ ἀγαθοποιοὶ evan. in. T.
12-13 ἐπιθεωροῦντες T. 13 ἐν τῷ κακῷ τόπῳ V: ἐν αὐτῷ τῷ κακοποιῷ τόπῳ P. T.
καὶ μετρ' T. V. 13-14 ἐν ψ V: 8 P. T. 15 οὕτω T. ἔνα μῆνα V. 16 δτε P. V.
17 εἰσιν P. V. 18 βασιλεία αὐτοῦ V. ταχεῖα γίνεται T: γίνεται ταχέως V: γένεται
ταχεῖα P. 19 ἐπιθεωρῶσιν V. 22 βούλει γνῶναι V. 22-23 ἐρωτηθεῖς P. 24 ἀπ'
αὐτοῦ V. ἥτοι μοιρῶν P. T. Απ τόσαι ἡμέραι; 26 εἰσι om. T.

¹ De Leone philosopho, cf. Krumbacher, *Gesch. Byz. Lit.*², p. 722, et *Catal. Venet.*, p. 73, cod. 9.

Περὶ τῆς αὐτῆς τοῦ ἀρχοντος ἰδέας.

Εἰ δὲ βούλει γνῶναι καὶ τὸ εἶδος αὐτοῦ, σκόπει τὴν μοῖραν ἐν ποίῳ προσώπῳ καταλήγει· καὶ εἰ ἔστι πρόσωπον "Ἡλίου, ἔστιν οὔτος ἔχων στήθος πλατύ, ξανθός, φαλακρός, ἀπὸ οἴκου βασιλικοῦ· εἰ δὲ Διός, 5 σιτόχρους, εὐόφθαλμος, σιγηλός, πρᾶος, ἀληθής, ἐλεύθερος, δίκαιος, θεόφοβος, ἀπ' οἴκου εὐτενοῦς· εἰ δὲ Ἐρμοῦ, νεώτερος, ὑπαχρος, Φρόνιμος, νουνεχής, τραφεὺς <ἢ> ἀπ' οἴκου τραφέων· εἰ δὲ εἰς Ἀρεως πρόσωπον καταλήγει, γλαυκός, σιτόχρους, ὑπόξανθος, μικρός, ψεύστης, αἵματοχύτης· καὶ ἔσται οὔτος ἀπὸ τῶν ἀρχόντων θεμάτων ἢ 10 τῶν τοιούτων οίκων· εἰ δὲ Ἀφροδίτης, νεώτερος, σιτόχρους, ὑπέρυθρος, ἀπὸ οἴκου εὐτενοῦς, σιγηλός, καὶ ὀξύτητα ἔχων· εἰ δὲ Κρόνου, ισχνός, δεδεμένον ἔχων τὸ πρόσωπον, δεὶ λυπηρός· εἰ δὲ Σελήνης, μακρός, λευκός, νουνεχής, φρόνιμος, εὐπρόθετος, ἀπ' οἴκου βασιλικοῦ.

F. C.

15 F. 71. <Theophili¹ Περὶ προβολῆς ἀρχοντος.

Ἐὰν ἐρωτηθῆται περὶ βασιλέως ἡ σατράπου περὶ προβολῆς τίνος εἴτε ἐπὶ χώραν εἴτε ἐπὶ στρατόν, αὐτὸν μὲν τὸν βασιλέα ἡ τὸν σατράπην ἐκ τοῦ ὡροσκόπου λάμβανε, τὸν δὲ προβαλλόμενον ἥτοι προαγόμενον εἰς ἔξουσίαν ἐκ τοῦ δύνοντος, αὐτὴν δὲ τὴν ἔξουσίαν καὶ τὴν χώραν 20 καὶ τὴν πόλιν ἐκ τοῦ μεσουρανήματος, τὴν ἔκβασιν δὲ τῆς ἔξουσιαστικῆς ὑποστασίας ἐκ τοῦ ὑπογείου, καὶ αὐτὴν τὴν προσάρεσν τοῦ προβαλλομένου ἐξ αὐτοῦ τοῦ δύνοντος ζῳδίου. ἔὰν γὰρ πλάτιον τύχῃ τὸ ζ' ζῳδίον κακούμενον ὑπὸ τίνος τῶν φθοροποιῶν ἡ δ κύ(ριος) αὐτοῦ 25 ἡ ψαυτος ἡ ἀναποδίζων ἡ κακὴν ἔχων θέσιν, δολερὸν καὶ κακότροπον ἡ ψαυτος ἡ ἀναποδίζων ἡ κακὴν ἔχων θέσιν, δολερὸν καὶ κακότροπον 30 καὶ ἀποίητον τὸν ἄνδρα λέγε. εἰ δὲ ὅρθον ἔστι τὸ ζ' ζῳδίον καὶ ὑπὸ ἀγαθοποιού μαρτυρεῖται ἡ καὶ δ κύ(ριος) αὐτοῦ ἔξαυγος ὡν εὐθυπορεῖ καλὴν θέσιν ἔχων, ἀπλούν καὶ ἀκέραιον καὶ πεποιημένον τὸν ἄνδρα λέγε· ἀγαθοποιούς ἐπών τῷ μεσουρανήματι ἡ μαρτυρῶν τῷ κυρίῳ 35

1-13 Omis. T. Ex Paris. f. 43 et Venet. f. 190 edidi. 1 Απ αὐτοῦ? Ιδαῖας P. 3-4 στήθος ἔχων V. 7 ἡ supplevi, cf. 9. 9 οὕτως P. 13 εὐπρόθετος] Fort. εὐπρόσιος. 15 Paris. f. 43^v; Venet. f. 190. 16 περὶ P. T: παρὰ V. 17 ἡ τὸν evan. in T. 18 ὡροσκόπου scripsi: μεσουρανήματος (signo astr.) codd. προβαλλόμενον ἥτοι T. V. 19-20 ἡ τὴν πόλιν καὶ τ. χ. V. 21 ύποστασίας P: ύπηρεσίας T. V. 22 προβαλλόμενον P. (προιαίρε)σον evan. T. 23 ζ' ante ζῳδίου omis. T. τῶν φθοροποιῶν evan. in T. 24 ἡ omis. V. 25 ἡ P. V. 26 μαρτυρῆται V: evan. T. εὐθυπορῆ V. 27 ἔχων θέσιν V. 28 λέγει V. ἔπων P. V: δοντων T.

¹ Hoc capitulum iam Leonis philosophi non esse sed Theophilii Edesseni (cf. *Cat. Flor.*, p. 129, n. 1) animadvertis, dum codicem Parisinum 2417 saec. XIII evolvo, ubi (f. 39) in libro "Theophilii philosophi", traditur. Idem cap. περὶ προβολῆς ἀρχοντος memorat index operum Theophilii in codd. Vatic. 212, f. 108; Paris. Suppl. gr. 1241, f. 22, κε', servatus.

αύτοῦ ἰσχυρὸν δόντα δυνάστην καὶ δραστήριον καὶ ἐπωφελῆ <τὸν> ἄγδρα λέγει κατὰ τὴν ἔξουσίαν· κακοποιὸς δὲ τῷ μεσουρανήματι ἐπών ἡ μαρτυρῶν καὶ τοῦ κυρίου αύτοῦ κακήν ἔχοντος θέσιν φαύλην καὶ ἀλλόκοτον καὶ βριαράν λέγει τὴν ἔξουσίαν ἡ μὴ τελεσθήσεσθαι τὴν προβολήν τῷ δύνοντὶ ἐπών φθοροποιὸς ἡ μεσουρανῶν παραιτεῖσθαι σημαίνει τὸν χειροτονούμενον τὴν ἔξουσίαν· τὸ ὑπόγειον ἐπιβλέπων φθοροποιὸς ἡ ἐπ' αὐτῷ ὧν κακὸν τέλος τῇ ἔξουσίᾳ δίδωσιν. — Εἰ δὲ καὶ περὶ δύο τινῶν ἡ τριῶν ἐρωτηθῆσ, σκόπει τοὺς <τοῦ> τῆς δύσεως ζῷδίου τριτωνικοὺς δεσπότας, τὸν α' καὶ τὸν β' καὶ τὸν γ', ὅποιαν φάσιν ἡ θέσιν ἔχουσι καὶ ὑπὸ τίνων μαρτυροῦνται, ἀπονέμων δηλαδὴ 10 τὸν α' τῷ α' τριτωνικῷ δεσπότῃ, τὸν δὲ β' τῷ β', τὸν δὲ γ' τῷ γ', καὶ οὕτως σύγκρισιν ποιούμενος τῶν ζῷδίων καὶ τῶν ἀστέρων βλέπε καὶ τὴν Σελήνην· ἀγαθοποιῷ μὲν γάρ συνάπτουσα καλὴν τὴν ἔκβασιν δηλοῖ τῆς ἔξουσίας, κακοποιῷ δὲ φαύλην.

F. C.

F. 71v. Περὶ τοῦ εἰδέναι τοῦ δείπνου τὴν κατασκευήν.

15

Ἐὰν τὴν Σελήνην Ἀφροδίτη ἐπιθεωρήσῃ, μύρα ἡ στέφανοι δοθῆσονται· ἐὰν δὲ ὁ Κρόνος συμφωνήσῃ ἐν Ἰχθύσι [καὶ], θαλασσίοις ὄψιοις ἔσεται ἡ τράπεζα πλήθουσα, χθεσινὰ δέ τινα ἐτοιμασθήσεται διὰ τὸ τὸν Κρόνον μαρτυρεῖν· ἐὰν δὲ ἡ Σελήνη σὺν Ἐρμῇ τύχῃ ἡ καὶ ἐπιθεωρηθῇ, ἔσονται μικρολογία περὶ τὸν δεῖπνον καὶ περὶ ἀποδημῶν 20 διαλογισμοί, περὶ τε μαθημάτων καὶ ξενιτεῶν, περὶ ἀγγελιῶν τινῶν καὶ πραγμάτων καινῶν· ταῦτα δὲ πάντα γενήσεται ἐάν τις τῶν ἀστέρων κείμενος τύχῃ Ζῳδιακῶς ἡ καὶ ὄρικῶς· ἐάν οἱ κακοποιοὶ τύχωσι Ζυγῷ ἡ τοῖς Διδύμοις, ῥαφάνων ἡ ῥῖζῶν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον δεῖ ἀπέχεσθαι· ἐάν δὲ ἐν Παρθένῳ ἡ Ζυγῷ, σεύτλου τε καὶ ὀσπρίου· τότε γάρ μέτισται 25 βλάβαι ἀπὸ τῶν προειρημένων ἐδεσμάτων τοῖς ἀνθρώποις παρακολουθήσουσιν ἀδεῶς προσφερομένοις τὰ παρηγγελμένα· ἐὰν δὲ Τοξότῃ, ἀπὸ ἀτριμαίων, ἐὰν δὲ Ἰχθύσι ἀπὸ κογχυλίων καὶ τῶν λοιπῶν ιχθύων· μάλιστα δὲ τότε ταῦτα ἐπιβλαβῇ τίνεται, ὅταν οἱ κακοποιοὶ παρώσιν τοῖς ζῷδίοις ἡ καὶ τετράτωνοι ἐπιθεωρῶσιν· ἐὰν ἡ Σελήνη μετὰ τοῦ 30 Ἀρεως ὑπάρχῃ, κληθεῖς μὴ ἐπινεύσης, ἐπεὶ τοῖς περὶ τὸν δεῖπνον

1 αὐτοῦ ἰσχυρὸν δόντος codd.: correxi. τὸν suppl. 2 λέγε P, T. 3 μαρτυρῶν V, T : μεσουρανῶν P. 4 λέγει T : λέγε P, V. τελεστήσεται codd.; corr. 5 μεσουρανῶν P, T : μαρτυρεῖ V. 6 ἐπιβλέπει V : εἰ ἐπιβλέπει T. 7 ἐπ' αὐτοῦ ut vid. T. 8 παρὰ V. ἐρωτιθεῖς V : ἐρωτηθεῖς P, T. τοῦ suppl. Kroll. 9 τζ' δεσπότας V. 12 σύγκρισιν V : σύγκρασιν P, T. 13 γάρ omis. T. 14 τὴν φαυλήν T. 15-Venet. f. 190^v; Parisin. f. 45 contul. 17 καὶ delevi. 18 ἔσεται P, V et ut vid. T (ex versu?). χέρσινα coni., sed de pridiano cibo recalesfacto forlassesse agitur. 19 καὶ omis. P, V. 20 τὸν (non τὸ) δεῖπνον dixit hic astrologus, cf. v. 31. 23 ὄρικῶς P, V. 24 Pro signo Geminorum signum Tetragonī habent P, T : ἡτοι τοῦ □ V. 25 Ζυγῷ aut hic aut v. 23 corrupt. 28 ἀτριμίων T : ἀτρικίων P, V : ἀτριμαίων corr.; cf. Ptolem. ap. Athen. 749f. 29 τότε omis. T. τίνονται P, V. 31 τοῖς τε T, P.

δυσχρηστίαι τινὲς ἔσονται· ἐὰν δὲ μετὰ Κρόνου οὕσης Σελήνης κληθῆσ, ἐξ ἀνάτκης ἀπεπτήσεις καὶ ἐν αὐτῷ δὲ τῷ δείπνῳ ἀηδῶς διατεθήσῃ διὰ τὸ ῥυπαρὸς πάνυ γενέσθαι καὶ διακονεῖσθαι ἀκαθάρτως, λυπηρῶς τε διάξεις· ἐὰν δὲ μετὰ Ἀφροδίτης καὶ Ἐρμοῦ ἡ Σελήνη τύχῃ, ὅταν τίς 5 σε καλῇ, πορεύου· ἔσται γάρ πᾶσα εὐφροσύνη τε καὶ ἱλαρία, παιδιά τε καὶ ὄρχήσεις καὶ εὔστομα σκάμματα καὶ ἀκροαμάτων ἐπιδείξεις.

F. C.

1 κληθεῖς V. 2 ἀπεπτήσεις omis. T. spatio rel. 3 ἀκαθάρτως T : ἀκαθαρτα P : ἀκαθάρτης V. 5 κάλει T. ἱλαρία P : ἱλαρὰ V : evanid. in T. παιδιά corr. : παιδεῖαι P : παιδείας V : evanid. in T. 6 εὐτῆμα V. σκάμματα T, V.

EXCERPTUM EX CODICE 10 (MUTIN. 42)

Ex pusillo opusculo, quod in antiquo saeculi XII codice Mutinensi traditur, fragmentum hoc edere visum est, quippe quod ad historiam astrologiae apud Byzantinos non prorsus sit inutile. Incommodum tamen assert perplexa codicis dispositio, unde de scriptoris nomine dubitatio exoritur. Nam post (f. 125) Νικήτα φιλοσόφου Παφλαγόνος tractatūm pερὶ συντελείας, sequitur (f. 128^r) Τοῦ πάπα Ρύμης πρὸς τὸν αὐτὸν πατριδρχὸν Ἀντιοχεῖας, i. e. epistula Leonis IX ad Petrum patriarcham Antiochiae, deinde (f. 129^r) Τοῦ αὐτοῦ περὶ γεωγραφικοῦ πίνακος, cuius auctor magna ex parte Strabonem expilavit, tandem Τοῦ αὐτοῦ excerptum de quo hic agitur. Itaque aut ad episcopum Nicetam Paphlagonem, insignem saeculi IX "philosophum", aut ad Petrum patriarcham Antiochiae, qui saeculo XI florebat, referendum est. Ex editis vix inter utrumque diiudicari potest.

F. 131. Τοῦ αὐτοῦ ὅτι πολυάσχολον πρᾶγμα ἡ ἀστρολογία.

Οὐ βουλομένοις ἡμῖν εὐθὺς παραγίνεται τὸ ἀστρονομεῖν ἢ τὸ ἀστρολογεῖν ἀλλὰ λίαν σπουδάζουσιν· οὐ γάρ ἀστρονόμος ἀθρόον δὲ τὴν σκιὰν τοῦ Ἡλίου θηρώμενος οὐδ' ὁ μετεωρήσας τῷ ἀστρολάβῳ τὸν "Ἡλιον, ἀλλ', ἵνα δή σοι τὰ μεγάλα ἐν βραχεῖ παραστήσωμαι, ὥστε ἔχειν 5 τινῶσκειν καὶ θαυμάζειν τὸ μέγεθος ***" ἡ ἀστρονομικὴ ἐπιστήμη ἐστί. ἐπειδὴ ἡ τοῦ χρόνου ἀρχὴ Ἡλίου ἐπεμβάντος ἐν τῷ Κριῷ τίνεται, δεῖ πρώτον ψηφίζειν αὐτὴν τὴν ἐπέμβασιν τοῦ φωστήρος καὶ τὴν ἐποχήν, εἶτα καὶ τὰς ἀκριβεῖς τῶν πλανήτων ἐποχὰς καὶ μετὰ ταῦτα τὸν ὄροσκόπον καὶ τὸν οἰκοδεσπότην αὐτοῦ καὶ τοὺς τῶν λοιπῶν ἀστέρων 10 δριοκράτορας καὶ τίνα τόπον εἰς ἔκαστος αὐτῶν ἐπέχει, εἴτε οἰκεῖον εἴτε ἀλλότριον, ὡς δὲ καὶ τρίγωνον καὶ ὑψωμα· ἴστεον δέ σοι καὶ τοὺς τῶν εἱρ(ημ)έ(νων) ἡγεμόνας καὶ τίς μὲν ὁ στηρίζων, τίς δὲ ὁ προποδί-Ζων ἡ ὑπο<πο>δ(ίζων), τίς μὲν δὲ ταχεῖαν ἔχων τὴν κίνησιν, τίς δὲ βρα-δεῖαν, τίς <δ> ἔψις, τίς δὲ δυτικός, τίς δὲ ἐπίκεντρος, τίς δὲ κεκακωμένος, 15 τίς δὲ φάσιν πρὸ τῶν ἀλλων ποιούμενος, ποίᾳ δὲ ἐπίβλεψις ἐτέρῳ πρὸς

3 δὲ τὴν scripsi : ὅτι cod. 4 μετρήσας coni. Kroll. 6 Lacunam significavi. Pro ἀστρονομικὴ scribendūm esse ἀστρονομία sine lacuna coni. Boll. 13 εἰρημέ-νων] 1. χρόνων? 14 ὑποδ' cod.: ὑποποδίζων scripsi. 15 δὲ suppl.

ἕτερον, ποίᾳ συμφωνίᾳ ἡ ἐναντίωσις· πρὸ δὲ πάντων εἰδέναι σε χρεών ποῦ ἔστι ὁ τοῦ Διὸς ἀστήρ καὶ ἐν ποίοις ὄροις ἡ ζῳδίοις καὶ πότερον ἐλευθερούται τῶν κακοποιῶν ἡ ἐν αὐτοῖς περιέχεται· μὴ καταφρονητέον δέ σοι μηδὲ τὰ πλάτη τῶν ἀστέρων καὶ ἔφ' ἀ μέρη τυγχάνουσιν· σκο-5 πεν δὲ χρὴ καὶ τοὺς δεκανούς καὶ τὴν σύνοδον ἡ πρὸ τούτου πανσέ-ληνον, ἐκκητεῖν δὲ τὸν τοῦ Ἡλίου καὶ Διὸς λόγον, εἰθ' οὔτως τοῦ ἀστέρος τοῦ μείζονα λόγον ἔχοντος τῆς ἀρχῆς τοῦ χρόνου· τνωσθή-σεται πρώτον οὗτος ἐὰν ἐν τῷ ὄροσκόπῳ ἐστί, δεύτερον δὲ χρονοάρχης δὲ ἐν τῷ μεσουρανήματι καὶ τρίτον ὁ δύνων, τέταρτον ὁ ὑπὸ τῆν, 10 πέμπτον ὁ ἐπὶ τοῦ ἐνδεκάτου, ὃς ἔστι Διὸς τόπος, ἕκτον ὁ πέμπτος οἰκος, ἔβδομον ὁ ἐνατος· εἰ δὲ μηδεὶς εὑρεθεὶ τῶν ἀστέρων ἐπὶ τούτων ἐστικῶς τῶν τόπων, ζητῶμεν τὰ τρίγωνα τοῦ ὄροσκόπου καὶ ἔάν τις ἐν αὐτῷ τυγχάνῃ ὥν, λέγομεν αὐτὸν λόγον ἔχειν ἀρχῆς· καθυποτάξαι δὲ εὐθὺς δεῖ τὸν τὴν φάσιν ἔγγιστα ποιούμενον [ἢ καὶ ποιοῦντα], ἡ τὸν 15 μεταβαίνοντα ἐκ Ζιμδίου εἰς Ζῷδιον, καὶ δὲ τοῦ ὄροσκόπου δὲ δριο-κράτωρ οὐκ ἀμοιρος λόγου τενήσεται· σὺν τούτοις δὲ ζητητέον σοι τὸν δεσπότην τῶν δρίων τῆς προγενενημένης συνόδου ἡ πανσελήνου ἡ καὶ τῆς μελλούσης τίνεσθαι, δόπια ἀν τῷ τῆς τροπῆς χρόνῳ προσεγγίζη, ἡ καὶ τῶν δυεῖν· τὴν μὲν τὰρ βεβαίωσιν τῶν κράσεων τῶν ἐπιγινομένων 20 ἡ μέλλουσα δηλοῖ, τὴν δὲ τῆς ἀρχῆς τῶν πραγμάτων ἡ προλαβούσα, τὰ μέσα δὲ ὄροσκόπος τῆς συνόδου ἡ τῆς πανσελήνου· μέσα δὲ λέτω τὰ μετὰ τὴν φανέρωσιν τὴν ἐκδηλον τινόμενα, καὶ ἀρχὴ μὲν τοῦ καιροῦ ὁ ὄροσκόπος, μέσα δὲ τὰ τοῦ μεσουρανήματος, ἔπειτα τὰ τοῦ δύνον-τος, τελευταῖον δὲ τὰ ὑπὸ τῆν ἐὰν δὲ τύχη τετονοῦται ἔκλειψις ἐν τοῖς 25 τεταρτημορίοις ἡ ἀστέρων ἐπέμβασις καὶ μαρτυρία, ταῦτα δὴ τὰς ποιό-τητας τοῦ καιροῦ καὶ τῶν κρυψιωτέρων πραγμάτων καὶ μειζόνων δηλοῖ τὴν ἔκβασιν· ἐὰν δὲ καὶ σημεῖα ἔξ οὐρανοῦ παρακολουθήσῃ, κρυψίων καὶ ἀπροσδοκήτων πραγμάτων καινοτομίαν σημαίνει, καὶ εἰ μὲν τύχη ἐκλείπειν τὸν λόγον ἔχοντα τοῦ χρόνου ἀστέρα ἡ ἐπέμβασιν ποιήσασθαι, 30 καθολικὸν σημεῖον τῷ χρόνῳ τενήσεται, εἰ δὲ ἀλλως, μερικόν τῶν δὲ μεταβολῶν τῶν ὄρων πρώτη μὲν ἡ ἐν τῷ Κριῷ, δευτέρα δὲ ἡ ἐν τῷ Καρκίνῳ, τρίτη ἡ ἐν Συρῷ καὶ τετάρτη ἡ ἐν Αἰγαίοκερωτι· τῶν δὲ τετραρ-χῶν πρώτος μὲν δὲ τοῦ ὄροσκόπου, δεύτερος δὲ πρὸ τοῦ μεσουρανή-ματος, δὲ τρίτος δὲ πρὸ τοῦ δύνοντος καὶ τέταρτος δὲ ὑπόγειος· εἰ δὲ 35 μηδεὶς τύχῃ ἐπὶ τῶν κέντρων ἀφορώμενος πρὸς τὸν οἰκοδεσπότην τοῦ ὄροσκόπου κ. τ. λ.

Pergit disserens eodem modo per paginas tres et perorat his verbis (f. 133):

'Ἄλλα νῦν μὲν ἐς ἀστρονομικὴν ἔξιν μόνον ἐνάτων σε οὐδέν τι παρέξειμι τοῦ σκοποῦ· δόποταν δέ σοι τοὺς λόγους πάντων ἀνερευ-

3 ἐλευθερῶται cod. 10 Διὸς in rasura. 14 ἡ καὶ ποιοῦντα secl. Kroll. 20 ἡ μελλουσῶν cod. 21 ἡ τῆς cod. 29 ἐκλείπων cod. 32 αἰγαίοκερατι cod.

νήσωμαι, ἐπεκδιδάξω σε πῶς τῶν ἐν οὐρανῷ ἀστέρων καὶ τόπων τοὺς
μὲν ἀγαθοποιούς, τοὺς δὲ κακοποιούς ὄνομάζομεν· βουλοίμην μὲν οὖν
καὶ ἀγαπώην μηδένα λόγον ποιεῖσθαι πλὴν ἀρετῆς καὶ θείας***· μόνα
τὰρ ἡδη μοι ταῦτα καθήκει· ἐπεὶ δὲ οὐ πάντῃ, τοῦ πνεύματος ἀμφὶ⁵
ταῦτα ἔχω τοσοῦτον ὥστε διορθοῦσθαι τοὺς πταίοντας καὶ διδάσκειν
μὴ εὔληπτα οἰεσθαι τὰ μεγάλα μαθήματα, μηδ' εύθὺς βουλομένοις τὴν
γνῶσιν τούτων ἀκολουθεῖν.

F. C.

3 ἀγαπῶ δν μηδὲν ἄλογον cod. Post θείας lacunam signavi. 4 πόντ(i) vel πάν-
τ(ειν?) ut vid. cod.; corr. Boll.

EXCERPTA EX CODICE II (Mutin. 85)

F. 35v. Ἰστέον ὅτι οἱ "Ἐλληνες τὰς ἐπτὰ ἡμέρας τῶν ἐπτὰ πλανήτων
ἔφησαν εἶναι οἴκους, ἐν αἷς καὶ πολεύουσι καὶ διέπουσι καὶ ιθύνουσι καὶ
διοικοῦσι· εἰς ἃς καὶ οἱ τῶν Ἐλλήνων νομιζόμενοι θεοὶ ἐτιμώντο καὶ
έδοξάζοντο.

5 Τὴν μὲν πρώτην ἔνειμαν τοῦ Ἡλίου, διὸ καὶ ἡμεῖς, ταύτην τοῦ Ἡλίου
τῆς δικαιοσύνης Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ ἀφιερωσάμενοι¹.

Τὴν δευτέραν τῆς Σελήνης· ἡμεῖς δὲ ὡς δεύτερον φῶς οἱ ἄγρειοι ἐν
ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ ἀνατεθήκαμεν.

Τὴν δὲ τρίτην τοῦ Ἀρεως· ἡμεῖς δὲ τοῦ Προοδρόμου, ὡς ἔλεγχον τῶν
10 ἀθεμίτων πράξεων.

Τὴν δὲ τετάρτην τοῦ Ἐρμοῦ· ἡμεῖς δὲ τοῦ Σταυροῦ, ὅτι δὲ μὲν Ἐρμῆς
ἔφορος ὧν λόγου καὶ διδαχῆς· δὲ λόγος τοῦ Σταυροῦ τοῖς μὲν
ἀπολλυμένοις μωρίᾳ ἐστίν, τοῖς δὲ σωζομένοις δύναμις Θεοῦ.

Τὴν δὲ πέμπτην τοῦ Διός, ἡμεῖς δὲ τῶν Ἀποστόλων.

15 Τὴν δὲ ἕκτην τῆς Ἀφροδίτης, ἡμεῖς δὲ τὴν Θεοτόκον ὁδυρομένην διὰ
τὴν τοῦ υἱοῦ σταύρωσιν.

Τὴν δὲ ἑβδόμην τοῦ Κρόνου· φασὶ γὰρ τοῦτον πατέρα θεῶν· ἡμεῖς
δὲ τὸν Πατέρα ἡμῶν καὶ Θεὸν ἱκετεύομεν ὑπὲρ τῶν προαπελθόντων
πατέρων καὶ ἀδελφῶν.

F. C.

Mutineensem descripsi; Vaticanum 1290, f. 78^r contulit Boll. 1 τὰς om. V. 2 μὲν
οἶκοι M : εἴναι οἴκοι V. 2-3 διοικ. καὶ ιθυν. V. 3 οἱ omis. M. 5 τοῦ Ἡλίου] τῷ
Ἡλίῳ corr. nolii. ἡμεῖς] subaudi ēnēimamēn. 7 Αν τοῖς ἄγρειοις? 12 εὔφορος
codl. 13 ἀπολυμένοις M. Θεόν V. 15 Suppl. ἱκετεύομεν, cf. v. 18. 17 τὸν
Κρόνον M : τοῦ Ἐρμοῦ V. φησὶ cod.

Iuliani Laodicensis disquisitio astronomica.

Inter autores qui in astrologicis collectaneis laudantur, saepius occurrit nomen
Iuliani Laodicensis, sed, ut plerumque accidit, de vita eius nihil fere comperimus.
Aetas quoque eius non omnino certa est. Nam si sola philologia freti tempus vitae

¹ Saepissime a scriptoribus christianis Sol Iustitiae (Malach. IV, 2) deo Soli
Invicto opponitur; cf. mea *Monum. myst. Mithra*, I, 355; Kellner, *Heortologie*,
1901, p. 102. — Conferre iuvat quae de Lunae diebus congesit auctor anonymous
editus in *Catal. Mediol.*, p. 32 ss.

eius invenire conaremur, termini inter quos floruerit arcte circumscribi posse viderentur. Ac primum asseverari potest eum post medium saec. II et ante finem saeculi V floruisse. Nam caput ultimum libri II Tetrabibl., Peri τῆς τῶν μετεώρων ομηρισθεῶς in usum suum convertit (cf. *infra*, p. 109). Quod non ex Hephaestione habet, qui idem excerptum in fine libri sui primi addidit (I, 25; cf. Boll, *Sitzb. bayer. Akad.*, 1899, p. 94, n. 3), nedum ex Lydo (*De ostentis*, 9°, p. 21, ed. 2 Wachsmuth), qui eadem fere praebet, sed ex ipso Ptolemaeo, ut ex collatione nostra apparet. Eundem Ptolemaeum praeterea commemorat in cap. II, Περὶ ἐποχῶν καὶ κέντρων, p. 106 ss.— Versus etiam quosdam affert Dorothei (p. 105), qui in excerpto quoque περὶ πολέμου invocatur, sed nihil inde proficimus, nisi incertum per incertius illustrare conamur.

Opus autem Iuliani legitur Paulus Alexandrinus, qui exente saec. IV scripsit, nam verba praefationis eius Ἀπολλωνίου τοῦ Λαοδικέως ἐν τοῖς ἰδίοις πέντε βιβλίοις διοβάλλοντος τοὺς Αἰγυπτίους in Ιουλιανοῦ τοῦ Λαοδικέως corrigenda esse forsitan recte supposuit Lambecius (cf. Fabricius-Harles, *Bibl. gr.*, IV, 140). Coniectura sane est, at certe tria capita Iuliani Laodicensis de bello Palchus exente saeculo V, ut videtur, in farraginem suam admisit, qui et exordium Ἐπισκέψεως ἀστρονομικῆς (cf. *infra*, n° 1) descripsit et alioquin eum auctorem laudat (*infra*, n° 2, 8). Porro eadem tria capita repetiit Theophilus Edessenus, qui anno 785 obiit (cf. *infra*, n° 2).

Accedit aliud. Sic incipit byzantini cuiusdam saec. IX fragmentum Peri τῆς τῶν ἀπλανῶν ἀστέρων δυνάμεως in codice Paris. 2506, f. 11 (cf. Venet. 7, f. 100) servatum: Ὄναγκαῖον φήθην καὶ τὰς τῶν ἀπλανῶν δυνάμεις καθυποτέξαι... Σένας γάρ καὶ παραδόξους τεννήσεις παρασκευάζειν εἰώθασιν, ὡς φησιν ὁ πολυῖτωρ Ιουλιανὸς ἐν τοῖς αὐτοῦ ἀποτελέσμασιν. Huic autem excerpto cum capite Ἀποτελέσματα τῆς τῶν ἀπλανῶν ἀστέρων ἐποχῆς, quod ex codice Angel. 29 in Catalogo Florentino (p. 113) partim edidimus, ea est necessitudo ut vel lippis perspicuum fiat, aut ipsius Iuliani esse aut scriptoris qui Iulianum ad verbum expressit. Liber autem ex quo fluxit hoc caput anno 379 conscriptus est (cf. *Catal. Flor.*, p. 115, 5). Quibus omnibus indiciis probari videtur Iulianum Laodicensem saeculo quarto circa annum 379 floruisse.

Attamen ex astronomia peti posse argumenta quibus ad aetatem inferiorem detrudimur, animadvertisit Franciscus Boll, cui haec debeo: Novem stellarum fixarum positiones in capite II, quod edimus, indicantur, quarum si longitudinem et latitudinem cum numeris quos Ptolemaeus in *Syntaxis* libris VII-VIII praebet, contuleris, invenies latitudinem quidem eandem semper manere, longitudinem vero constanter (si codicis leves corruptelas correxeris) gradibus 3° 36' differre. Quod aperte monstrabit tabula haecce:

Ad Solem ὁ μεταξὺ τῶν χηλῶν τοῦ Σκορπίου.

Longitude. Iulianus: M_l 4° 46'
Ptolemaeus: 1° 10'
 $\frac{3^\circ}{3^\circ} \frac{36'}{36'}$

Latitude. Iulianus: 1° 30'
Ptolemaeus: 1° 30'

Ad Lunam ὁ ἐπὶ τῆς ἐκφύσεως τοῦ βορείου κέρατος τοῦ Ταύρου.

Longitude. Iulianus: W 19° 16'	Latitude. Iulianus: 0° 15'
Ptolemaeus: $\frac{15^\circ}{3^\circ} \frac{40'}{36'}$	Ptolemaeus: 0° 15'

Ad Saturnum ὁ ἐπόμενος τῷ ἐν τῷ βορείῳ τετραπλέύρῳ τοῦ Κριοῦ καὶ ἐπ' ἄκρου τοῦ μυκτήρος τοῦ Κήτους.

Longitude. Iulianus: W 21° 16'*	Latitude. Iulianus: 7° 45'
Ptolemaeus: $\frac{17^\circ}{3^\circ} \frac{40'}{36'}$	Ptolemaeus: 7° 45'

* Correctum ex Z' καὶ Z'' .

Ad Saturnum τῶν ἐν τῇ οὐρᾷ τοῦ Κριοῦ τριῶν ὁ προηγούμενος.

Longitude. Iulianus: W 27° < 26' >*	Latitude. Iulianus: 1° 40'
Ptolemaeus: $\frac{23^\circ}{3^\circ} \frac{50'}{36'}$	Ptolemaeus: 1° 40'

* κΖ' < κΣ' > correctum est ex κΖ'.

Ad Iovem ὁ ἐπ' ἄκρας τῆς νοτίας καὶ ἀριστέρου πτέρυγος τῆς Παρθένου.

Longitude. Iulianus: W 2° 36'	Latitude. Iulianus: 0° 10'
Ptolemaeus: $\frac{29^\circ}{3^\circ} \frac{36'}{36'}$	Ptolemaeus: 0° 10'

Ad Martem τῶν ἐν τοῖς γλουτοῖς τοῦ Λέοντος ὁ νοτιώτερος.

Longitude. Iulianus: Q 19° 56'*	Latitude. Iulianus: 9° 40'
Ptolemaeus: $\frac{16^\circ}{3^\circ} \frac{20'}{36'}$	Ptolemaeus: 9° 40'

* Pro ιθ' νς' traditur θ' νς'.

Ad Venerem ὁ ἐπόμενος τῶν ἐν τῷ σώματι τοῦ Σκορπίου.

Longitude. Iulianus: 18° 6'	Latitude. Iulianus: 5° 30'*
Ptolemaeus: $\frac{14^\circ}{3^\circ} \frac{30'}{36'}$	Ptolemaeus: 5° 30'

* Pro ε' λ' traditur ε' ιλ'.

Ad Venerem ὁ ἐπὶ τοῦ δεξιοῦ καὶ ἐπομένου γόνατος τοῦ Οφιούχου.

Longitude. Iulianus: M_l 24° 46'	Latitude. Iulianus: 7° 30'
Ptolemaeus: $\frac{21^\circ}{3^\circ} \frac{10'}{36'}$	Ptolemaeus: 7° 30'

Ad Mercurium ὁ ἐν τῷ σώματι τοῦ Σκορπίου ὁ μέσος ὑπόκιρρος δ καλούμενος Ἀντάρης.

Longitude. Iulianus: M_l 16° 16'	Latitude. Iulianus: 4° 0'
Ptolemaeus: $\frac{12^\circ}{3^\circ} \frac{40'}{36'}$	Ptolemaeus: 4°

Ex his patet Iulianum Ptolemaei libro usum esse sed numeros eius cor-
rexisse ut eos ad siderum collocationem sui temporis accommodaret. Illo autem
tempore norma Ptolemaei viguit pro centenis annis gradum unum adiciendum
esse (cf. e. g. *Catal. Flor.*, p. 115, l. 5). Ergo si Iulianus 3° 36' addidit, fere 360 annos
post Ptolemaeum vixit, id est circa annum 500.

Itaque philologia et astronomia non omnino consentiunt et ad hanc item diri-
mendum subsidium mathematicorum nobis est invocandum. Ansam enim ad
aetatem Iuliano accuratissime definiendam peritis dat idem caput II; nam septem
planetarum positus tam subtiliter indicavit astrologus ut temporis momentum, quo
caelum observaverit, inde computari possit. Quod cum a nemine hucusque conse-
qui potuerimus, iudicium in aliud tempus reservandum est. In *Catalogo Romano*
excerpta Iuliani Angelicana simul cum Parisinis (infra, n° 4) edemus, et testimoniis
novis allatis hanc quaestionem nos profligaturos esse speramus.

Non confundendum esse Iulianum Laodicensem cum Iulianis duo theurgis,
quorum prior Chaldaeus cognominatur, alter filius eius est, iam monuit Kroll
(*De oraculis Chaldaicis*, 71) rectissime; nam Iulianus hic iunior regnante Marco
Aurelio vixit, Iulianum autem astrologum hoc imperatore utique recentiorem esse
nunc vidimus.

Libri Iuliani Laodicensis qui quinque numero fuerunt, si Paulum Alexandrinum
testem afferre licet (cf. supra), iam nono saeculo periisse videntur. Certe in indi-
cibus qui exstant auctorum astrologicorum non memorantur (cf. *Cat. Flor.*, 81 s.).
Inter excerpta quae in miscellaneis codicibus tradita sunt primum obtinet locum :

1) Ἐπισκεψις ἀστρονομική capitibus XVIII divisa quae in cod. Vindob. phil.
gr. 179, f. 79-91 (cf. *Catal. Vindobonense* mox edendum) et in Mutinensi 11,
f. 79 ss. servatur, et cuius prima capita hic publici iuris facimus. Librum Vindobonensem,
intercedente Eugenio Bormann, comiter mihi descriptis Constantinus
Horna; Mutinensem ipse contuli. — Excerpta ex hoc opere passim inveniuntur :
Exordium expilavit Palchus (cf. *Catal. Flor.*, cod. 11, f. 247; Cod. Angelic. 29 [in
Studi ital. IV, p. 60], f. 119). Alia fragmenta traduntur in cod. Neap. 19, f. 434 s.
f. 417^r [supra, p. 62] et a Martinio et Bassio infra edentur.

2) Capita tria Περὶ πολέμου, περὶ πολέμου ἀλλη σκέψις, περὶ ἀναλύσεως
πολέμου, edidit Mai *Scriptorum. vet. nova collectio*, t. II (1827), p. 675-7, * ex
vetusto codice Vaticano qui vanissimae artis tractatum copiosum cum scholiis
continet, i. e. ex Vaticano 1056, saec. XIV, f. 87 s. Praeterea inveniuntur haec
eadem capita sine auctoris nomine in libro Palchi apotelesmatico (*Catal. Flor.*,
cod. 11, 236^r; Cod. Angelic. 29, f. 113) et cum rubrica ἐκ τοῦ Λαοδικέως Ἰουλιανοῦ
in libro Theophili Edesseni (Cod. Vatic. 212, f. 106, cap. λε'-λΖ'; Cod. Paris. suppl.
gr. 1241, f. 22).

3) Capita Περὶ καταστημάτων τῶν ζ' ἀστέρων et Περὶ καταρχῶν in "syntag-
mate Laurentiano, inserta libris mss. servantur pluribus (cf. e. g. *Cat. Venet.*,
cod. 5, f. 96^v; 7, f. 341^v; 8, f. 195^v) et a Guilelmo Kroll in *Catal. Flor.*, pp. 134 s.,
138 s. edita sunt.

4) Supra monstravimus ad Iulianum referenda esse capita. Περὶ τῆς τῶν ἀπλα-

νῶν ἀστέρων δυνάμεως codicis Parisini 2506 (ex quo descripti sunt Paris. 2420,
f. 88, 2424, f. 17) et Marciani 335, f. 100 et caput Ἀποτελέσματα τῆς τῶν ἀπλανῶν
ἀστέρων ἐποχῆς codicis Angel. 29 f. 188^v (cf. *Catal. Flor.*, p. 113). Ex rebus autem
et stylo apparent eiusdem auctoris esse excerpta duo propediem edenda, quae in
Angelico libro sequuntur (cf. Cod. Flor. 11, f. 297) Περὶ ἔμπαθών τόπων ἦτοι
μελῶν τῶν αἰνιγματωδῶν Ζῳδίων Κριοῦ, Ταύρου, Λέοντος, Παρθένου et Περὶ
σινοποιῶν μοιρῶν ἦτοι τόπων τῶν σινουμένων τὰς δψεις. Eiusdem vero argu-
menti sunt excerpta codd. Parisini f. 12 ss. et Marciani f. 297^v (*Catal. Venet.*, p. 43)
Καθολικά σχήματα περὶ σινῶν καὶ παθῶν quae ex toto vel partim ex Iuliani copiis
surrepta esse credam.

5) Caput Περὶ ἀτορασμοῦ exstat in cod. Vindob. 115, f. 159^r; cod. Marciano 334,
f. 52^r; cf. *Catal. Venet.*, 6, p. 21, et in *Catal. Vindobon.* edetur.

6) In codice Paris. 2506 saec. XIII post dimidiā paginam vacuam invenitur
(f. 120^r, τιβ') caput : Περὶ συναστρίας ὁ αὐτὸς Ἰουλιανὸς οὕτω φησίν· Εἶ ώροσκό-
πον τις ἔχει ... Cf. Boll, *Sphaera*, p. 31.

7) Versus quidam Περὶ νοσούντων ex Iuliano repetiūt scriptor anonymous editus
in *Catal. Flor.*, p. 125, l. 24 s.

8) Iulianum auctoreum laudat Palchus in cap. Περὶ ἀποδήμου ἀνακομιδῆς cod.
Flor. 11, f. 250 = cod. Angel. 29, f. 120.

9) Denique *Iuliani Laodicensis mathematici ad dominum Marcum imperatorem*
de bello opusculum latinum continet cod. Palat. 1416, saec. XV-XVI, f. 159r-165v;
eius initium edidit Ang. Mai, *Juris civilis anteiusianiani reliquiae ineditae*,
Rome, 1823, p. 156 ss. Quae dum in codice Palatino perlustro, facile mihi per-
suasi Guilelmu Kroll (*De orac. Chaldaicis*, p. 72) iure hunc libellum Iuliano
abiudicasse. Ista confecit falsarius aetatis "humanistarum", nescio quo astrolo-
gico opere usus. at iam in primis deprehenditur prooemii verbis, ubi imperatorem,
quasi iam mortuum, *dive Marce Auguste* alloquitur.

F. C.

Ιουλιανοῦ Λαοδικέως ἐπίσκεψις ἀστρονομική.

'Ο περὶ καταρχῶν λόγος καὶ ἀναγκαῖος καὶ ὡφέλιμος εἰς τὰς βιωτικὰς
πράξεις ἔστιν, ὡς ἡ πείρα αὐτὴ ἐναρτῶς μαρτυρεῖ· χρὴ δὲ ἀκριβῶς τὰς
τε τῶν ἀστέρων ἐποχὰς καὶ τὰς ὡροσκοπήσεις παρατηρεῖσθαι· ὁ
τὸν τοῦτο ἐμμελῶς ἔσονυχίζων ἀπταιστον εὑρήσει σχεδὸν τὸν περὶ¹⁰
καταρχῶν λόγον, ὁ δὲ βλακεύων καὶ ἐπιπολαίως αὐτὸς παραθεωρῶν
καὶ ἀμελῶς, καὶ διὰ τοῦτο, ὡς εἰκός, ἀμαρτάνων, αὐτὸς ἔσυτὸν
αἰτιάσθω τῆς ἀταλαιπώρου περὶ τῶν τηλικούτων διαθέσεως· οὐδὲ τὰρ
οἱ ἀμβλυώττοντες παρὰ τὴν τοῦ Ἡλίου αὐγὴν τοῦτο πάσχουσιν, ἀλλὰ
παρὰ τὴν οἰκείαν ἀνεπιτηδειότητα τῶν ὄφθαλμῶν, οὕτως οὖν καὶ οἱ

Cod. V(indobonensis) f. 79. A(ngelicanum) 29 ubi, f. 119, primum capit. exstat,
contuli. Hoc primum capitulum deest in codice M(utinensis). Orthographica plerum-
que adnotare supersedi. 1 λαοδικαῖς V. 2 ἀναγκαῖς V. 3 αὐτῇ A. 5 εὐρήσει
e corr. V. 6-7 αὐτὸς παρορῶν εἰκὼν ἀμαρτάνων (cet. omis.) V. ὡς τὸ εἰκός A.
8 αἰτιάσθω V. ταλαιπώρου A. 9 ἀμβλιώτωντες V. 9-10 Expectes τῆς - αὐγῆς et
τῆς - ἀνεπετηδειότητος. 10 οὕτως οὖν omis. V.

ἐν τοῖς συμβολαίοις μὴ ἀκριβοῦντες τὴν τοῦ οὐρανοῦ θέσιν παρὰ τὴν ἔαυτῶν ἀσθένειαν καὶ ἀνεπιτηδειότητα τῆς ἀγαθουργοῦ τῶν ἀστέρων ἀπορροίας ἀμοιρήσουσι καὶ διὰ τοῦτο δυσπραγήσουσιν. ήμεις δὲ θεὸν ἔχοντες ἵλεων καὶ πυρφόρων καὶ ἀναγωγῶν πτερούμενοι ἔρωτι ἥδη λέγωμεν.

Ἐπὶ πάσης καταρχῆς ὅστις ἔχει τὸν τοῦ Διὸς ἀστέρα ἔῳδον ὠροσκοποῦντα ἡ ἐν τῷ βίῳ, τοῦτ' ἔστι τῷ β' τόπῳ, ταχείας τῶν πραγμάτων τὰς ἑκβάσεις ἵστω τελεσθήσεσθαι, ἀλλὰ καὶ ἀγαθοποιῶν μαρτυρούντων αὐτῷ καὶ ἀγαθᾶς καὶ ὀφελίμους, κακοποιῶν δὲ ἐπιμόχθους καὶ δυσεπιτεύκτους. τὸ δὲ τέλος ἐκ τῆς ἐπικρατήσεως καὶ τῆς πλειονψηφορίας δηλωθήσεται, πλὴν ἡ μῆις ἀνωμαλίας ποιήσει· τῶν ἀγαθοποιῶν μὲν οὖν ἐπικρατησάντων ἐν καταρχαῖς τὸ γενόμενον καλὸν πέρας ἔξει, κακοποιῶν δέ, ἐλπί(δας) ὑπόφηναι εἰς τούναντίον περιτραπήσεσθαι. τὰς δὲ τῶν πραγμάτων ἀρχᾶς ἐκ τῶν ἐπικέντρων ἀστέρων γνωσόμεθα· ἐπὶ μὲν Κρόνου, Διός, Ἀρεως, ἐκ τοῦ ἔψου ἀνατολικοῦ πρώτου στηριγμοῦ, ἐπὶ δὲ Ἀφροδίτης, Ἐρμοῦ, ἐκ τοῦ ἐσπερίου αὐτῶν· τὰ δὲ τέλη τῶν πραγμάτων δὲ ἐπαναφερόμενος δηλώσει, ἀλλ' ἐπὶ μὲν Κρόνου, Διός, Ἀρεως, δὲ ἐσπέριος αὐτῶν, ἐπὶ δὲ Ἀφροδίτης, Ἐρμοῦ, δὲ ἔψους, ὡς ἐκ τούτου εἶναι δῆλον δι τοῦ Κρόνος, Ζεύς, Ἀρης ἔψοι ἐπαναφερόμενοι ἡ ἐσπέριοι ἐπίκεντροι οὐδὲν ἐν τούτοις προφιητεύσουσιν· ὁ μᾶσαύτως δὲ Ἀφροδίτη καὶ Ἐρμῆς <ἔψοι ἐπίκεντροι> ἦτοι ἐσπέριοι ἐπαναφερόμενοι, οὐδὲν βούλονται θεσπίζειν. εἰ δὲ, ὡς εἰρηται, πάντες εἰσὶν ἐπίκεντροι ἡ ἐπαναφερόμενοι, δὲς πρώτος τῷ κέντρῳ πελάζει ἡ τῇ ἐπαναφορᾷ ἐκείνος τηρητέος, εἰ δὲ ἰσόμοιροι τένοντο, δὲ ὠροσκοπῶν τὰς ἀρχᾶς δηλοῖ, δὲ μεσουρανῶν τὰ μέσα, δὲ δύνων τὰ τέλη. τῷ δὲ χρόνου οὕτως δρίσον· ἐπὶ μὲν τῶν κέντρων δὲ ὠροσκοπῶν δι παραλευθώς ἔστι, τὸ μεσουράνημα δὲ δὲ δύνων δὲ μέλλων· καὶ περὶ ἡλικίας μᾶσαύτως· δὲ μὲν ὠροσκόπος ἡ παιδική, τὸ μεσουράνημα ἡ ἀκμαστική, τὸ δὲ δύνον ἡ τεροντική· ἐπὶ δὲ πάντων, τούτεστι τῶν κέντρων καὶ τῶν ἐπαναφορῶν καὶ τῶν ἀποκλιμάτων, δὲ παραλευθῶς μὲν χρόνος τὸ ἀπόκλιμα, δὲ δὲ δύνων τὸ κέντρον, ἡ δὲ

2 ἐπιτηδειότητα V. 3 ἀπορίας (omis. ἀμοιρήσουσι) V. δυσπραγοῦσιν V. 4 Λεον V. 5 δέτομεν V. 8 ἵστω omis. V. 9 καὶ (prius) omis. V. κακοποιῶν V. 10-11 καὶ - πλειονψ. omis. V. qui post δηλωθ. add. καὶ τῆς ψηφοφορίας. — Πλειονψηφοφορία verbum novum est sed πλειονψηφία αριθ. Paul. Alex. invenitur. 11 μῆις V. 12 καταρχᾶς V. τὸ γενόμενον omis. V. 13 ἐλπί(δας) ὑπόφηναι omis. V. 14 περιτραπήσεται coddd., corr. τῶν δὲ τῶν V. 15 ἀνατολικοῦ ἔως Α : ἀναταξικοῦ V. 18 ἡ ἐσπέριε V. 19 δῆλον V: φανερὸν Α. 20 ἡ Α : οἱ V. οὐδὲν ἐν - προφητεύσουσιν omis. A. 21 προφητεύσωσιν V, corr. ἔψοι ἐπίκεντροι suppl. Bidez. 22 ἐπιφερόμενοι V. 22-24 εἰ δὲ ὡς - γένοντο omis. V. qui ἐπὶ μὲν τῶν κέντρων tantum habet. 23 δὲ πρώτος Α : corr. 26 περὶ δὲ χρόνου omis. A. οὕτως omis. V. δὲ δρίζων V: δρίζων Α. 27 δὲ (ante παρ.) omis. V. παραλευθός V. δὲ ante ἐνεστής omis. V. δὲ δύνων δὲ Α. τὸ μέλλον V. 28 ὠροσκόπων V. 27-29 τὸ μεσουράνημα - τεροντική omis. V. 30 δὲ omis. V. τούτεστι omis. V. 31 χρόνος omis V. δὲ ἐνεστ. (omis. δὲ) V. αὐτὸς omis. V.

ἐπαναφορὰ δὲ μέλλων· εἰ δὲ μηδένα ἔχει τὰ κέντρα, αὐτὰ τὰ ζῷδια μηνύσει τὴν ἔκβασιν ὅπως ἂν ἔχοι μαρτυρίας ἡ αὐτὴ ἡ οἰκοδεσποτεία αὐτῶν· εἰδέναι δὲ χρὴ ὡς καὶ οἱ κακοποιοὶ ἀγαθοποιῶν δύναμιν ἐπισχόντες καλῶν παρεκτικοὶ τίνονται, οἱ δὲ ἀγαθοποιοὶ κακωθέντες 5 ἀπρακτοὶ τίνονται· ἀλλ' οἱ μὲν μετὰ βίας τινὸς καὶ πλεονεξίας ἡ λοιδορίας ἀνύσουσιν, οἱ δὲ ἀγαθοποιοὶ μετὰ δικαιοσύνης καὶ πείθους καὶ εὐθυμίας καὶ ἀποδοχῆς· ἀγαθύνονται δὲ οἱ κακοποιοὶ ἀστέρες διταν ἐν ιδίοις οἴκοις ἡ ὑψώμασιν ἡ δρίοις ἡ τριγώνοις ὥσιν κατὰ αἴρεσιν· καιοῦνται δὲ οἱ ἀγαθοποιοὶ τοῖς τῶν εἰρημένων ἐναντίοις, 10 τοῦτ' ἔστιν ἐν τοῖς ἔαυτῶν ταπεινώμασιν ἡ παρ' αἴρεσιν καὶ τοῖς τοιούτοις πραῦνονται δὲ τῆς κακώσεως οἱ κακοποιοὶ τριτωνίζοντες τὴν Σελήνην ἡ τὸν ὠροσκόπον καὶ γάρ καλῶς εἴρηται·

Σχήμασι τριπλεύροις κακοερτέες ἀμβλύνονται·

καὶ 15 Ἀστὴρ οὔκετι φαύλος ἐπὴν ἀγαθὸν τόπον εὔρῃ.

“Αλλο τάρ ἔστι τὸ ποιὸν κατὰ φύσιν ἔκάστου ἀστέρος καὶ ἄλλο τὸ ἀγαθὸν καὶ ὀφελίμον ἡ τὸ ἐναντίον καὶ βλαβερόν. τοῦτο δὲ καὶ ἐξ αὐτῶν τῶν πραγμάτων δῆλον· τὰ τοῦ δοθέντα δῶρα τῆς Ἀφροδίτης τῷ Πάριδι βλαβερά ἥσαν δηλονότι, τὰ δὲ τῇ χρυσῇ τενεῷ τοῦ Κρόνου 20 δῶρα ἀγαθά· καὶ τὸ γενναῖον καὶ ἀγήτητον τοῦ Μακεδόνος Ἀλεξανδρου ἀρεικόν, ἡ δὲ διὰ τὴν μέθην συμβάσα αὐτῷ τελευτὴ ἀφροδισιακόν. ἀλλὰ καὶ πολλοὶ παρὰ τοῦ Διὸς πλοῦτον καὶ βασιλείαν λαβόντες δι' αὐτὸ τοῦτο κακῶς διεφθάρησαν· τούτων δὲ πάντων αἵτιον τὸ φύσιν ἀγαθουργὸν τῶν ἀστέρων, ἡ δὲ ἀνοικείως αὐτῶν τὴν ἀπόρροιαν δεχόμενη τένεσις βλάπτεται, καὶ τότε τίνονται οἱ ἀστέρες βλαπτικοί· κατὰ τὸ συμβεβηκός δὴ τὸ πάσχειν, ἀλλ' οὐ, μὰ Δία, διὰ τὸ ποιόν· οἱ τοῦν πυρέττοντες βλάπτονται ὑπὸ τῆς τὰ πάντα ζωοποιούσης Ἡλίου θερμότητος, διὰ τὴν ἔαυτῶν ἀνεπιτηδειότητα δηλονότι· οὐ τάρ τινες μὲν ἀγαθοὶ τῶν ἀστέρων, τινὲς δὲ κακοὶ ἀλλὰ πάντες ἀγαθοὶ καὶ τῷ δὲ πάντα δύνανται 25 κόσμῳ σωτήριοι καὶ ὀφελίμοι· πάντες γάρ οἱ ἀστέρες πάντα δύνανται κατὰ τὴν φύσιν τῶν μετεχόντων. μαρτυρεῖ δὲ τὰ πράγματα· κατακρίτους μὲν γάρ ποιεῖ Ζεύς, στρατοπεδάρχας δὲ Ἀρης, ἀτάφους δὲ “Ἡλίος, αὐτοκράτορας δὲ Κρόνος, ἐνθέους δὲ Ἀφροδίτη, ἀρχιμύστας δὲ ‘Ἐρμῆς· ἀλλ' ὀφελούσι μὲν οἱ κακοποιοὶ ἀγαθυνθέντες, ὡς εἴρηται, 30 βλάπτουσι δὲ οἱ ἀγαθοποιοὶ κακωθέντες· ἐὰν δέ τις αὐτοὺς καθ' αὐτοὺς

1 δὲ μέλλων δὲ ἡ ἐπαναφορά Α. 2 μηνήσει V. 2-3 ἡ αὐτή - αὐτῶν omis. V. 3 καὶ omis. V. 5-7 ἀλλ' οἱ μὲν - ἀποδοχῆς omis. V. 10 παραιρέσειν V, fors. recte, 10-11 καὶ τοῖς τοιούτοις omis. V. 13 Versus Dorothei, cf. Catal. Flor., p. 146, 12, et Usener, Rhein. Mus., N. F., LV, p. 332, 11. 15 καὶ ἀστὴρ οὔκετι V: ἀστὴρ δὲ οὔκετι Boll in Catal. Flor. ἐπ' ήν V. 15-30 Ἀλλο τάρ - ὀφελίμοι omis. V. 19 τὰ τέ cod. 25-26 κατὰ συμβεβηκός Ptol., Tetrab., p. 11, 1, 23 [Boll]. 26 πτσχον Α; corr. ποιεῖν cod., corr. collato v. 16. 27 ζωοποιούσα Α. 29 πάντα ἀγαθοὶ Α. 30 οἱ omis. A. 32 τάρ omis. A. 32 ss. Cf. excerptum quod ex cod, 19, f. 417' infra edent Martini et Bassi. 32 πρωτοπεδάρχας V. 34 ως εἴρηται omis. V.

έκλαμβάνη, οί μὲν περὶ τὸν Κρόνον καὶ Ἀρεα τῆς διακριτικῆς καὶ φθαρτικῆς ἐνεργείας ὅντες εὐρεθήσονται, οί δὲ περὶ τὸν Δία καὶ Ἀφροδίτην τῆς συγκριτικῆς καὶ αὐξητικῆς ἔσονται δὲ τότε οἱ ἀστέρες ἀποτελεστικοὶ ὅταν τὴν Σελήνην ἡ τὸν ὄροσκόπον ἡ τὸν σημαίνοντα τὸ ζητούμενον κεφαλαῖον τετρατωνίζωσιν.

5

β'. Περὶ ἐποχῶν καὶ κέντρων καὶ κλήρων τῶν ἐπτὰ πλανωμένων ἀστέρων·

Ἐστι μὲν οὖν οὕτως ἡ ἐπίσκεψις τῶν ἐπτὰ πλανήτων Θητης δ' η' ν', Ζητης ι' τι', Ηφαετης δ' ιβ', Ζητης ιζ' λε', Φητης ιη' κα' νη', Φητης ιδ' λβ'.

"Ηλιος Σκορπίου δ' η' ν'· λοξωθεὶς πρὸς τὸν ἰσημερινόν ἐπὶ τοῦ διὰ 10 τὸν πόλον αὐτοῦ κύκλου Ζητης πρὸς νότον μοί. ιτ', καὶ νότον κατέρχεται ἐπὶ βαθμοῦ τρίτου ἐπέχων τοῦ δ' βαθμοῦ λ'· συνεγγίζει δ' αὐτῷ ἀπλανῆς ἀστήρ διεταξὺ τῶν χηλῶν τοῦ Σκορπίου μεγέθους δ' ἐπέχων κατὰ μῆκος Σκορπίου δ' μς', κατὰ δὲ πλάτος ἐπέχων τοῦ διαμέσου τῶν Ζωδίων κύκλου πρὸς νότον α' λ'· ως ἀπέχειν τοῦ 'Ηλίου, κατὰ μὲν μῆκος 15 εἰς τὰ ἐπόμενα, ο' κδ', κατὰ δὲ πλάτος α' λς'· οἴκων Ἀρεως· δρίοις Ἀρεως κατὰ Πτολομαίον καὶ Αἰγυπτίους· τριγώνῳ Ἀφροδίτης, μετοχῇ Ἀρεως, δεκανῷ α' καὶ τρίτης Σελήνης, ύψωματι οὐδ(ενός), ταπεινώματι Σελήνης, προσώπῳ Ἀρεως, μονομοιρίᾳ Σελήνης.

Σελήνη Ταύρου ιη' τι', ἀπέχουσα κατὰ πλάτος ἀπὸ τοῦ διαμέσου τῶν Ζωδίων κύκλου πρὸς ἄρκτον β' μβ', ἀνέρχεται βορρᾶν ἐπὶ βαθμοῦ τρίτου ἐπέχουσα τοῦ βαθμοῦ τὸν ι' κδ'· συνεγγίζει δ' αὐτῇ ἀπλανῆς ἀστήρ δ' ἐπὶ τῆς ἐκφύσεως τοῦ βορείου κέρατος τοῦ Ταύρου, μεγέθους δ', ἐπέχων κατὰ μῆκος Ταύρου ιθ' ις', κατὰ δὲ πλάτος ἐπέχων τοῦ διαμέσου τῶν Ζωδίων κύκλου πρὸς νότον ο' ιε', ως ἀπέχειν τῆς 25 Σελήνης κατὰ μὲν μῆκος εἰς τὰ ἐπόμενα α' σ', κατὰ δὲ πλάτος πρὸς νότον β' νζ'· οἴκων Ἀφροδίτης· δρίοις κατὰ Πτολομαίον καὶ κατ' Αἰγυπτίους Διός, τριγώνῳ Ἀφροδίτης, μετοχῇ ιδίᾳ, τρίτου Ἀρεως, ύψωματι ιδίῳ, ταπεινώματι οὐδ(ενός), δεκανῷ β', προσώπῳ ιδίῳ, μονομοιρίᾳ Διός.

30

1 κατ' αὐτούς ἔκλαμβανε V; corr. 3 ἔπονται V. 4 τὸ μρ. V. 5 κη' (pro κεφαλ.) V. τετρατωνίζουσιν codd. 8 Incipit M, f. 80v. 8.9 omis. M. 9 Η ΙΙI cod. 10 In marg. λύσις deinde Περὶ ἥλιου V. Pro ἰσημερινὸν sigla praebent codd. quae μεσεμβρινὸν legenda esse videntur; corr. Boll. 11 πρὸς suppl. 12 αὐτοῦ codd.; corr. 13 ἀπέχων codd. 14 κατὰ δὲ πλάτος. "Latitudinum et longitudinum stellarum fixarum numeros ex Ptolemaeo correxiimus; sed numeros, quibus differentiae inter planetae et stellae cuiusdam fixae locos indicantur, raro corrigere ausi sumus, incerti saepe haerentes, utrum emendandus sit numerus planetae adscriptus an vero numerus differentiae. " Boll. 15 ἐπέχειν V : ἐπέχει M : corr. 17 κατὰ αἰγυπτίους omis. M. 18 καὶ γ' Ζητης ιη' Κ cod. Cf. Dorotheum apud Hephaest. I. 6; Bouché-Leclercq, Astr., 204. ύψωματι δ V : ύψωματι οὐδ' M. 20 Περὶ Σελήνης in marg. V. 21 ἐπιθμοῦ γ' V. 23 βορίου M : ώρίου V. 24 μέρος αὐτοῦ expunct. V. 25 ἐπέχειν V : ἐπέχει M : corr. 28-29 κατὰ - αἰγυπτίους omis. M. 28 τρίτου M : τρίτου V. 29 οὐδενός] οὐδ' M : δ V, cf. v. 18.

Κρόνος Κριοῦ κδ' κη', ἀπέχων κατὰ πλάτος <τοῦ> διαμέσου τῶν Ζωδίων κύκλου Ζητης πρὸς νότον, ἀνέρχεται <βορρᾶν> ἐπὶ βαθμοῦ α' ἐπέχων τοῦ βαθμοῦ τὸν η'· συνεγγίζουσι δ' αὐτῷ ἀστέρες ἀπλανεῖς, εἰς μὲν τὰ προηγούμενα δὲ ἐπόμενα τῷ ἐν τῷ διαμέσου τῶν Ζωδίων κύκλου Ζητης μέ', ως ἀπέχειν τοῦ Κρόνου κατὰ μῆκος εἰς τὰ προηγούμενα τῷ ιβ'· ι, κατὰ δὲ πλάτος δ' α'· εἰς δὲ τὰ ἐπόμενα συνεγγίζει αὐτῷ τῶν ἐν τῷ οὐράρτῳ τοῦ Κριοῦ τριῶν δὲ προηγούμενος, ἐπέχων κατὰ μῆκος 10 Κριοῦ ΚΖητης πρὸς νότον μέ', ως ἀπέχειν τοῦ Κρόνου κατὰ μῆκος εἰς τὰ ἐπόμενα β' νη', κατὰ δὲ πλάτος δ' με'· ἀμφότεροι δὲ ἀστέρες μετέθουσ δ'· ἀπὸ πρώτου τοῦ στηριγμοῦ, ἀφαιρέτης, ἐσπέριος φαινόμενος, ποιησάμενος τὴν τούτου ὀκρονυχίαν πρὸ δημερῶν πολλῶν, οἴκων Ἀρεως, δρίοις Ἀρεως, 15 τριγώνῳ Ἡλίου, μετοχῇ Διός καὶ τρίτου Κρόνου, ύψωματι Ἡλίου, ταπεινώματι ιδίῳ, δεκανῷ γ', προσώπῳ Ἀφροδίτης, μονομοιρίᾳ Ἐρμοῦ.

Ζεὺς Παρθένου δ' ιβ', ἀπέχων κατὰ πλάτος τοῦ διαμέσου τῶν Ζωδίων κύκλου πρὸς ἄρκτον ο' λε' βορρᾶν ἀνέρχεται ἐπὶ βαθμοῦ τρίτου συνεγγίζει δ' αὐτῷ ἀπλανῆς ἀστήρ δὲ ἀκρας τῆς νοτίας καὶ ἀριστερᾶς πτέρυγος τῆς Παρθένου μεγέθους γ', ἐπέχων κατὰ μῆκος Παρθένου β' λς', κατὰ δὲ πλάτος <τοῦ> διαμέσου τῶν Ζωδίων κύκλου πρὸς βορρᾶν ο' ι, ως ἀπέχειν κατὰ μῆκος τοῦ Διός εἰς τὰ προηγούμενα α' λς', κατὰ δὲ πλάτος ο' με'· μηδέπω ποιησάμενος τὸν πρώτον στηριγμόν, ἐψήσ φαινόμενος, οἴκων Ἐρμοῦ, δρίοις Ἐρμοῦ, τριγώνῳ Ἀφροδίτης, 20 ύψωματι ιδίῳ, ταπεινώματι Ἀφροδίτης, δεκανῷ α', προσώπῳ Ἡλίου, μονομοιρίᾳ Ἀρεως.

"Αρης Λέοντος ιζ' λε', ἀπέχων κατὰ πλάτος τοῦ διαμέσου τῶν Ζωδίων κύκλου πρὸς ἄρκτον α' ε', ἀνέρχεται βορρᾶν ἐπὶ βαθμοῦ β', ἐπέχων τοῦ βαθμοῦ τὸ ήμισυ· συνεγγίζει δ' αὐτῷ δὲ ἀπλανῆς ἀστήρ τῶν 25 ἐν τοῖς γλουτοῖς τοῦ Λέοντος δὲ νοτιώτερος μεγέθους γ', ἐπέχων κατὰ μῆκος Λέοντος <ι> θ' νς', κατὰ δὲ πλάτος ἀπέχων <πρὸς> βορρᾶν <τοῦ> διαμέσου τῶν Ζωδίων κύκλου θ' μ', ως ἀπέχειν τοῦ Ἀρεως κατὰ μῆκος

1 Περὶ Κρόνου ιη' in marg. V. Κριοῦ Ταύρου codd., corr. Boll. ἐπέχων codd. corr. τοῦ suppl. διὰ μέσου codd. 2 πρὸς suppl. βορρᾶν suppl. 4 δ' ἐπόμενος V. βορρᾶν διῆδη codd. 5 ἀπάκρου codd. 6 Ζητης codd., corr. κύκλου αντε πρὸς νότον transp. codd. 7 ἐπέχειν codd.: corr. 8 δ' w] "Numerus valde corruptus, debebat ο' με'." συνεγγίζων codd. 9 τῶν omis. M. 10 κς' suppl. Boll. τοῦ suppl. 12 ἀμφότεροι δὲ cum signo dubio V : ἀμφότερα δὲ cum simili signo M. 14 πρὸς V m. 1 : πρὸς V m. 2, M. ήμερῶν compendio VM. 15 τρίτου Κρόνου] cf. Bouché-Leclercq, Astr. gr., p. 203, n. 1. 17 Περὶ Ζητης in marg. V. Διός codd. 18 βορρᾶν M. 19 αὐτοῦ codd., corr. 21 τοῦ suppl. 21-22 πλάτος κύκλου (compendio) πρὸς βορρᾶν ο' ι ως ἐπέχειν τοῦ κατὰ M. 22 ἐπέχειν τοῦ κατὰ μῆκος Ζητης V. 23 πρώτον M : α' V. 27 Περὶ Ζητης in marg. V. ἐπέχων codd., corr. 29 ήμισυ ε corr. M : signum dulium V. αὐτοῦ codd., corr. ἀστήρ ἀπλανῆς (omis. δ) M. 31-32 ἐπέχων κύκλου (signo astr.) βορρᾶν διαμέσου τῶν Ζωδίων codd. 32 ἐπέχειν codd.

εἰς τὰ ἐπόμενα β' κα', κατὰ δὲ πλάτος η' λε' μηδέπω ποιησάμενος τὸν πρῶτον στηριγμόν, ἔῳς φαινόμενος, οἴκῳ Ἡλίου, δρίοις κατὰ Πτολεμαῖον Ἀφροδίτης, κατὰ δὲ Αἰγυπτίους Κρόνου, τριγώνῳ Ἡλίου, μετοχῇ Διός, ταπεινώματι καὶ ὑψώματι οὐδενός, δεκανῷ β', προσώπῳ Διός, μονομοιρίᾳ Σελήνης.

Ἀφροδίτη Σκορπίου κα' νῆ', ἀπέχουσα κατὰ πλάτος τοῦ διαμέσου τῶν ζῳδίων κύκλου πρὸς νότον οὐλ' κατέρχεται νότον ἐπὶ βαθμοῦ α', ἐπέχουσα δὲ τοῦ βαθμοῦ τὸ τ' ιε' συνεγγίζουσι δ' αὐτῇ ἀπλανεῖς ἀστέρες, εἰς μὲν τὰ προιγούμενα δὲ ἐπόμενος τῶν ἐν τῷ σώματι τοῦ Σκορπίου τριῶν ἐπέχων κατὰ μῆκος Σκορπίου ιη' σ', κατὰ δὲ πλάτος 10 ἐπέχων τοῦ διαμέσου τῶν ζῳδίων κύκλου πρὸς νότον ε' λ', ὡς ἀπέχειν τῆς Ἀφροδίτης κατὰ μὲν μῆκος εἰς τὰ ἐπόμενα γ' νβ', κατὰ δὲ πλάτος δ' να' εἰς δὲ τὰ ἐπόμενα συνεγγίζει [δ'] αὐτῇ δὲ τοῦ δεξιοῦ καὶ ἐπομένου γόνατος τοῦ ὄφιούχου ἐπέχων κατὰ μῆκος Σκορπίου κδ' μσ', κατὰ δὲ πλάτος ἀπέχων τοῦ διαμέσου τῶν ζῳδίων κύκλου πρὸς βορρᾶν ζ' λ', 15 ὡς ἀπέχειν τῆς Ἀφροδίτης κατὰ μῆκος εἰς τὰ ἐπόμενα β' μη', κατὰ δὲ πλάτος η' θ' ἀμφότεροι εἰσὶ μεγέθους τ'. προσθέτης δὲ καὶ μήπω ποιησαμένη τὸν πρῶτον στηριγμόν, ἐσπερία φαινομένη, οἴκῳ Ἀρεως δρίοις κατὰ Πτολομαῖον Ἐρμοῦ, κατὰ δὲ [δὲ] Αἰγυπτίους Διός, τριγώνῳ ιδίῳ, μετοχῇ Ἀρεως καὶ τρίτης Σελήνης, ὑψώματι οὐδενός, 20 ταπεινώματι Σελήνης, δεκανῷ τ', προσώπῳ ιδίῳ, μονομοιρίᾳ Ἀρεως.

Ἐρμῆς Σκορπίου ιδ' λβ', ἀπέχων κατὰ πλάτος τοῦ διαμέσου τῶν ζῳδίων κύκλου πρὸς νότον α' λε', κατέρχεται νότον ἐπὶ βαθμοῦ γ' ἐπέχων τοῦ βαθμοῦ τὸ ε' ι' συνεγγίζει δ' αὐτῷ ἀπλανῆς ἀστήρ δὲ ἐν τῷ σώματι τοῦ Σκορπίου δὲ μέσος ὑπόκιρρος καὶ καλούμενος Ἀντάρης 25 μεγέθους β', ἐπέχων κατὰ μῆκος Σκορπίου ισ' ισ', κατὰ δὲ πλάτος τοῦ διαμέσου τῶν ζῳδίων κύκλου πρὸς νότον δ' ο', ὡς ἀπέχειν τοῦ Ἐρμοῦ κατὰ μῆκος εἰς τὰ ἐπόμενα α' μδ', κατὰ δὲ πλάτος κβ', προσθέτης, μηδέπω ποιησάμενος τὸν πρῶτον στηριγμόν, ἐσπερίος, ὑπαυτῆς, μέλλων ποιήσασθαι τὴν ἐσπερίαν ἀνατολὴν μετὰ ἡμέρας δ', οἴκῳ 30

2 πρῶτον M : α' V. 3 κατὰ πτολομαῖον omis. M. κατὰ δὲ αἰγυπτίους V : τινὲς δὲ καὶ M. 4 ταπεινῶμα καὶ ὑψώματα codd. 6 περὶ ♀ in marg. V. Ἀφροδίτης codd. 6-7 τοῦ - ζῳδίων suppl. 8 συνεγγίζει M. αὐτῆς codd. 8-9 ἀπλανῆς ἀστήρ M. 9 στόματι codd., corr. Boll ex Ptolemaeo. 11 τοῦ - κύκλου omis. M. νότον ε' ιλ' codd., corr. Boll. ἀπέχειν scripsi : ἐπέχειν codd. 12 μὲν superser. V. γ' νο' cod., corr. Boll. 13 εἰς - ἐπόμενα omis. M. ἀστήρ ἀπλανῆς ante δὲ add. M. [δ'] seclu-it Bidez. 13-14 καὶ ἐπομένου omis. M. 14-45 κατὰ δὲ M : καὶ κατὰ V. 15 ἀπέχων - ζῳδίων omis. M : ἐπέχων V : corr. 16 μη' superser. M. κατὰ δὲ M : καὶ κατὰ V. 17 νθ' cod., corr. Boll. ἀμφοτέρ' V : ἀμφοτέρα M. καὶ omis. V. 19 κατὰ πτολομαῖον omis. M. κατὰ δὲ δὲ αἰγυπτίους V : τινὲς δὲ M. 22 Περὶ ♀ in marg. V. Ἐρμῆς scripsi : Ἐρμοῦ codd. 23 α' λε' κατέρχεται νότον omis. M. 24 ἀστήρ ἀπλανῆς M. 25 σώματι scripsi : στόματι codd. μέσος - καὶ omis. M. ὑπόκιρρος scripsi : ὑπόκυρος codd., cf. infra (p. 109) ad p. 101, 15, Ptolemaei. καλλούμενος V. 25-26 ὑπόκυρος μεγέθους δύο M. 27 ζ' δο' V : ζ' δ' M, corr. Boll ex Ptolemaeo. ἐπέχων M. 28 εἰς τὰ ἐπόμενα omis. M. 28-29 προστέθην M.

Ἄρεως, δρίοις κατὰ Πτολομαῖον Διός, κατὰ δὲ Αἰγυπτίους Ἐρμοῦ, τριγώνῳ Ἀφροδίτης, μετοχῇ Ἀρεως καὶ τρίτης Σελήνης, ὑψώματι οὐδενός, ταπεινώματι Σελήνης, δεκανῷ δευτέρῳ, προσώπῳ Ἡλίου, μονομοιρίᾳ Ἀρεως.

γ'. Περὶ τῆς τῶν μετεώρων σημειώσεως Ἡλίου Σελήνης καὶ ἀστέρων.

Incipit (l. 83) : Χρήσιμοι δὲ ἂν εἰν πρὸς τὰς τῶν κατὰ μέρος ἐπισημασιῶν... Est extreum caput libri II Tetrabiblio Περὶ τῆς τῶν μετεώρων σημειώσεως. Itaque satis esse duxi varias lectiones codicum V M adnotare, collata Ptolemaei editione a. 1553. Orthographica plenumque neglexi.

P. 100, 3 περὶ τὸν "Ἡλιόν τε καὶ codd. 5 μὲν omis. codd. 6 ἡμερησίας codd. ἀνατέλοντα codd. 6-7 πρὸς δὲ τ. ν. δύνοντα omis. codd. 8 κατὰ] καὶ M. 10 ἐπίπαν (ἐπειπαν V) πρὸς τοὺς μένοντας codd. 11 ἀνεπίσκοπος καὶ εὐταθεῖς codd. 12 Post δύνων, δὲ ἀνεπίσκοπος καὶ εὐταθεῖς codd. 13 ἀκτίνας εἰς codd. 14 καὶ ἀκτίνας codd. 15 ή ὡς έ. ἡλιωμένας "Ἡλιος add. codd. 16 καὶ ἀκτίνας codd. 17 ὑπόκυρα καὶ ώς εἰς codd. 18-19 ἐστὶ δηλωτικός omis. codd. 20 τίνεται μέγας (μέτρα M) codd. 22 ἄλλων ἔχων codd. καθ' ἐνὸς μέρους codd. 23 καὶ omis.

P. 101, 2 τριῶν ἡμερῶν τρεῖς παρόδοις (cet. omiss.) codd. 8 ὑποκεκινημένων ἀνέμων ἐστὶ δηλωτική codd. 9 καθ' δὲ V. καθ' δ μ. π. α. πρόσνευσιν omis. M. ποιεῖται αὐτῇ V. 10 μελένη M. ταχεῖα M. 11 ἐστὶ σημαντική codd. 12 ὅλως codd. 13 μία omis. codd. καὶ αὐτῇ omis. M. 14 εὐδείαν omis. M. 15 ὑπόκυροι codd. 16 καὶ ώς εἰρητηνυμέναι codd. 17 ἀχλωδῆς M. παχεῖα codd. τοὺς omis. εἰρητηνυμέναι codd. 18 ὑποχλώρη δὲ καὶ μέλαινα καὶ ῥηγνυμένη codd. 19 ἀμφοτέρους V. 20 μείζωνες M. τε omis. codd. 21 ἀστέρας omis. codd. 22 ἄλλως codd. 24 ἐναπτηλημένων V : ἐναπτηλημένων M. 25 τι omis. M.

P. 102, 1 μὲν omis. codd. 2 πρὸς τὰς codd. 4 μὴν δὲ ἄλλὰ καὶ τῶν ιδίων (ιδίως M) codd. 5 νεφελοειδῶς M. 7 ή παχεῖαι M. 10-13 ἐπάνιδίων (ιδίως M) codd. 17 τοσοῦτον ὄσα V. 19 σύστασις τίνεδε - νότον omis. codd. 24 Ante ωσαύτως titulum Περὶ νεφελῶν add. M. τὰ ταῦται . 24 Ante ωσαύτως titulum Περὶ νεφελῶν add. M. τὰ ταῦται . 24 Ante ωσαύτως titulum Περὶ νεφελῶν add. M. τὰ ταῦται . 24-25 ἐν δπ. - δρίοις omis. codd. 25 τόποις δρίων codd. 26 τίνονται M. αἱ τε δὲ (δὲ omis. M) συνιστάμεναι codd.

P. 103, 2 χειμόνος codd. 3 προσημαίνουσιν Cetera desunt in M (cf. infra). 4 ιδιόχρωοι cod. 5 τὰ δὲ cod. τῆς ὑπὸ cod. 7-8 ή μὲν ... ἐπίσκεψις cod. 10 ὑπομνηματιθῶ cod. 12 προγνώσεως τὰς πραγματείας omis. cod. 13 ἐκθήσομεν cod.

1 κατὰ πτολομαῖον omis. M. κατὰ δὲ αἰγυπτίους V : τινὲς δὲ M. 2 καὶ τρίτον ζ : ζ τριτ' ζ V, corr. 3 δεκάνῳ β' V.

Post verbum προσημαίνουσιν subiungit cod. Mutinensis sine intermissione caput XVIII codicis Vindobonensis (f. 91):

Περὶ νεφελῶν ἐπίσκεψις.

Αἱ νεφέλαι ἀερώδες πετόμεναι καθαρὰς τὰς ἄκρας τοῦ ὅρους δεικνύουσαι εὐδίαν σημαίνουσιν, καὶ ἐπὶ τῆς θαλάσσης χθαμαλὰ φαι- 5 νόμεναι κατάπαυσιν χειμῶνος δηλοῦσιν· ἔὰν ἐπὶ τὰς κορυφὰς τῶν ὁρέων ἐφεζόμεναι [καὶ] ὡς ἐν κύκλῳ ἐπαίρωνται ἔως κορυφῶν τῶν ὁρέων, ἐκεῖθεν ἐλεύσεται ὁ ἀνεμος. ἔὰν αἱ κορυφαὶ τῶν ὁρέων ὡσὶ καθαραὶ, τοῖς δὲ στέρνοις αὐτῶν προσπελάζει τὰ νέφη, δεικνύουσιν αὐταὶ τὸν ἐπιόντα ἀνεμον· διμίχλη ἑωθινὴ ἐν μὲν τῇ γῇ καὶ τοῖς πεδίοις 10 πίπτουσα εὐδίαν σημαίνει· πρὸς οὐρανὸν δὲ ἀνερχομένη νεφέλῃ γίνεται καὶ διμβρους καὶ ἀνέμους ἔχει συνεχεῖς· διμίχλη εἰ μὲν παχνώσῃ, βορρᾶν δηλοῖ, εἰ δὲ ὑγρὰ καὶ δροσώδης, εὔρον ἢ νότον· διμίχλη <εἰ> διαχυθῇ ἔως τρίτης ὥρας, εὐδίαν σημαίνει, εἰ δὲ περαιτέρω γίνεται, αἴθριαν καὶ εὐδίαν ἔξει τὸ πέλαγος καὶ ζέφυρον ἀνεμον. F. C. 15

F. 92. [Ἐτέρα] μέθοδος περὶ τῶν τῆς Σελήνης προγνώσεων.
Μελάμπους τοῦ ἀστρολόγου¹.

Κριός. — Ἐὰν ἐν τῷ Κριῷ ἡ Σελήνη κατὰ τὴν πρώτην φυλακὴν τὰς κεραίας συνάγῃ, ἀταθόν σημαίνει καιρόν· εἰ σεισμὸς γίνεται, σημαίνει πολεμίων κίνησιν· εἰ κεραυνὸς γίνεται, σημαίνει σπάνιησιν καρπῶν· 20

3 Titul. omis. M, cf. supra p. 109 ad p. 102, 24, Ptol. 4 καὶ πάλιν αἱ ν. M. ἀερώδης V, δερψδεις coni. Kroll. 5 τῆς omis. V. χθεμαλὰ V. 7 καὶ delevi. ἐπαίρεται M: ἐπαίρηται V. 9 δεικνύουσαι codd.: corr. 12 παχνῶν V: παχνίσει M. Exspectes παχνώθῃ. 13 δρωσάδη V. εἰ suppl. 14 περετέρω codd. 16 Codicem Mutinensem descriptis Alexander Olivieri. Collationem codicis Monacensis gr. 287 (= B), f. 150, nobis obtulit Boll, qui eum archetypum Mutinensis esse credebat. Codicem N(eapolitanum) 19 (f. 399) qui aliam praeberet recensionem, comiter nobis contulit Aemygdius Martini. Orthographica adnotare supersedimus. 17 ^a Μελάμπους videatur leg. non Μελάμποδος quod dedimus in *Catal.* (p. 58). Cum solium in N a tineis corrosum sit, nonnulla passim desunt quae lectionem incertam efficiunt [Martini]. 18 τῷ μαρτίῳ (non μεσουρανήματι ut perperam legimus [p. 58]) N. 19 συνάγει M. καιρόν omis N. 20 γίνεται κεραυνός N. σπάνιαν (*sic*) σημαίνει N.

¹ [Lunarium Melampodis (nam Μελάμπους pro Μελάμποδος errore scripsit librarius) non solum in codicibus quibus usi sumus traditū sed etiam in codd. Vindob., 179, f. 135 et 190, f. 74, ubi inscribitur Ἐτέρα μέθοδος σηληνιακὴ περὶ τῆς σελήνης προγνώσεων Μελάμπους τοῦ ἀστρολόγου (Fabricius-Harles, *Bibl. gr.*, IV, 160; cf. Bernhardy ad Suidam s. v.). Ibi ad menses relata sunt, sicut in Neapolitano, quae hic ad signa; nam incipit ἐν τῷ Μαρτίῳ... Saepius edita sunt (denuo a Franz, *Script. Physiōnōm. ret.*, 1780, p. 451 ss.) opuscula eidem Melampodi attributa de divinatione ex palpitationibus muscularum et ex naevis corporis (Μελάμποδος ἱερογραμματέως περὶ παλμῶν μαντικὴ πρὸς Πτολεμαῖον βασιλέα et Περὶ ἔλαιων τοῦ σώματος; cf. Bouché-Leclercq, *Hist. Divin.*, I, 165, 175). Quae omnia

εἰ δὲ γίνηται διμίχλη, εὐφορίαν· εἰ δὲ βροντήσῃ, σημαίνει ἀπώλειαν· εἰ δὲ αἵματώδης γίνηται ἡ Σελήνη, σίτου εὐφορίαν σημαίνει· εἰ δὲ πνεύματα μετάλα πνεύσωσιν, σ. /¹γει φθορὰν κτηνῶν.

Ταῦρος. — Ἐὰν ἐν Ταύρῳ ἡ Σελήνη γίνηται ταραχώδης, ταραχὴν 5 σημαίνει ἔθνων· εἰ δὲ αἵματώδης γίνηται, σίτου εὐφορίαν σημαίνει· εἰ δὲ γίνηται ἥχος ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, πόλεμον σημαίνει καὶ ἔθνων ἐπανάστασιν· εἰ δὲ πνεύσωσι μετάλα πνεύματα, φθορὰν σημαίνει κτηνῶν· εἰ δὲ βροντή γίνηται, σπάνησιν σημαίνει καρπῶν.

Δίδυμοι. — Ἐὰν ἐν Διδύμοις ἡ Σελήνη συνοδεύῃ τῷ Ἡλίῳ καὶ 10 ἐκλείπῃ, ἡ ὑποκάτωθεν τούτων χώρα ἐρημωθήσεται· εἰ δὲ ἡ Σελήνη ἐκλείπῃ, φθορὰν μετάλην σημαίνει· εἰ δὲ τὰς κεραίας ἔξι ίσσου ἰσάσῃ, θόρυβον σημαίνει· εἰ δὲ σεισμὸς γίνηται, θόρυβος καὶ πολέμους δηλοῖ, εἰ δὲ βροντή, ἀκαταστασίαν ἔθνων· εἰ δὲ διμίχλη πέσῃ, φθορὰν σημαίνει ἀνθρώπων.

15 15. Καρκίνος. — Ἐν Καρκίνῳ δὲ εἰ ὁ Ἡλιος ἀμαυρωθῇ καὶ ἐκλείψῃ, μεταβολαι ἔσονται· εἰ δὲ Σελήνη, λιμός γενήσεται καὶ φθορὰ ἀνθρώπων· εἰ δὲ πρηστήρ πέσῃ, θόρυβος ἔσται· εἰ δὲ διμίχλη πέσῃ, σίτος 20 ἔσται πολὺς· εἰ δὲ σεισμὸς γίνηται, φθορὰν σημαίνει ἀνθρώπων, εἰ δὲ βροντή, σίτου σημαίνει φθοράν· εἰ δὲ αἵματώδης ἡ Σελήνη φανῇ, δλεθρον σημαίνει· εἰ δὲ δέ κεραυνὸς γίνηται, παραθαλάσσιοι τόποι ἐρη-

1 εἰ δὲ γίνηται διμίχλη BM: ἡ δὲ διμίχλη N. εὐφορίαν BN: εὐτροφίαν M. σημαίνει add. B. βροντήσει codd.: corr. ἀπολίαν σημαίνει N. 2 ἡ ante Σελ. omis. B. ἡ Σελήνη φανῇ N. σίτου omis. B. σημαίνει εὐφορίαν B. 4 Ἐν τῷ ἀπτριλλῷ ἡ Σελήνη ὅταν ἐνει ἐν Ταύρῳ ταραχώδης γίνηται ταραχὴν ἀνθρώπων σημαίνει N. 5 γίνηται BM: φανῇ N. σίτου εὐφ. σημ. BM: σίτος (ut vid.) ἔσται ἐν τῇ γῇ πολὺς N. 6 δὲ deest N. 6-7 ἐπανάστασιν ἔθνων N: ἐπανάστησιν M. 7 δὲ deest N. πνεύματα μεγάλα πνεύσωσιν N. 8 σπάνιαν (*sic*) N. σημαίνει καρπῶν deest N. 9 Ἐὰν τῷ παίδι ἡ N. συνοδεύσει codd.: corr. 10 ἐκλείπει BM. ὑπὸ κάτωθεν M. τούτων (sc. Lunae et Solis) BN: τούτου M. ἡ ante Σελ. omis. N. 11 μετάλην deest N. εἰ δὲ τὰς - σημαίνει omis. BM. ἴσσαις N: corr. 12 εἰς σεισμὸς N. 13 βροντή N: βροντή B: βροντὴ ut vid. M. ἀκαταστασίαν σημαίνει N. δὲ omis. N. 13-14 φθορὰν ἀνθρ. σημαίνει N. 15 ἐκλείψει codd.: corr. 16 μεταβολάς N. δὲ B. γενήσεται] ἔσται N. 17 εἰ δὲ (alterum) δὲ omis. N. 18 εἰ δὲ (prius) δὲ omis. N. ἀνθρώπων σημαίνει N. 19 βροντή B. φθόραν σίτου σημαίνει N. εἰ αἵματ. γίνηται ἡ Σελήνη N. φανεῖ B. 20 παραθαλάσσιος τόπος ἐρημωθήσεται BM; at cf. Lydum, p. 51, 13.

ex collectaneis hausta esse evidentur Περὶ τεράτων καὶ σημείων, quibus Artemidorus (III, 28) vel potius auctor eius Apollonius Attalensis usus est (Susemihl, *Griech. Lit. Alexandr.*, I, 873). Ideo autem maxime dignum est quod edatur excerptum Mutinense quod ex eodem fonte fluxit atque capitula 17-20 Lydi de Ostentis, ad Capitonem referenda, si Curtio Wachsmuth assentiamur. At illis eandem esse originem atque huic fragmento primo obtutu manifestum fiet, si e. g. versus de Capricorno, quibus incipit scriptor byzantinus, contuleris. Itaque haud minimi est momenti hoc Mutinopolis frustulum et ad autores Iohannis Lydi cognoscendos et ad lacunas codicis Caseolinii explendas.

μωθήσονται· εἰ δὲ Σελήνη ἐκτείνη τὴν μίαν κεραίαν, ὅδωρ τένηται καὶ αύχμός.

Λέων. — Ἐὰν ἐν Λέοντι ὁ "Ἡλιος ἀμαυρωθῆ, δυναστῶν σημαίνει κίνδυνον· εἰ δὲ σεισμὸς τένηται, θόρυβος ἔσται· εἰ δὲ ἡ Σελήνη αἴματωθῆ, ἀνάγκην σημαίνει τοῖς ἀνθρώποις· εἰ δὲ βροντή, φθοράν σημαίνει· εἰ δὲ δύμιχλη, ἀγαθὸν σημαίνει καιρόν.

Παρθένος. — Ἐὰν ἐν Παρθένῳ τάραξις τένηται τῆς Σελήνης, λιμὸν σημαίνει· εἰ δὲ βροντήσῃ, θόρυβον μέταν· εἰ δὲ δύμιχλη, ἀγαθὸν σημαίνει καιρόν.

Ζυγός. — Ἐὰν ἐν Ζυγῷ ὁ "Ἡλιος τένηται ἐρυθρός, ἐθνῶν ἐπανά- 10 στασιν σημαίνει· εἰ δὲ Σελήνη ἀμαυρωθῆσεται, κτηνῶν σημαίνει φθοράν· εἰ δὲ τένηται ἥχος, ἀπώλειαν σημαίνει δυναστῶν· εἰ δὲ ἡ Σελήνη σύνεγγυς ἔξει τὰς κεραίας, ὅδωρ πολὺ τενήσεται καὶ σίτου πληθύς· εἰ δὲ δύμιχλη πέσῃ, ἀφορία ἔσται.

Σκορπίος. — Ἐὰν ἐν Σκορπίῳ ἡ Σελήνη αἴματώδης τένηται, ταρα- 15 χὴν σημαίνει ἐθνῶν, εἰ δὲ δύμιχλη, σίτου σημαίνει φθοράν· εἰ δὲ ὁ "Ἡλιος ἐκλείπῃ ἢ ἡ Σελήνη, θάνατος ἔσται ἀνθρώποις· εἰ δὲ ἥχος τένηται, πόλεμον σημαίνει· εἰ δὲ τῆς Σελήνης αἱ κεραίαι συνέλθωσιν, σίτος τένηται πολύς.

Τοξότης. — Ἐὰν ἐν Τοξότῃ ἡ Σελήνη αἴματώδης τένηται, ἀκατα- 20 στασίαν σημαίνει ἐθνῶν καὶ ἐπανάστασιν· εἰ δὲ δύμιχλη, φθορὰν σημαίνει σίτου· εἰ δὲ ὁ "Ἡλιος πλησίον Σελήνης αἴματωθῆ, λύπην καὶ θόρυβον σημαίνει· εἰ δὲ δύμιχλη πέσῃ, χάλαζα ἀφανίσει τοὺς καρπούς.

Αἰγάλεως. — Ἐὰν ἐν Αἰγάλεωψῃ ἡ Σελήνη ἀμαυρωθῆ, εὐθηνίᾳ ἔσται· εἰ δὲ ἐν τῇ δευτέρᾳ φυλακῇ ἀμαυρωθῆ, πολέμους σημαίνει· εἰ δὲ σεισμὸς τένηται, σημαίνει φθοράν· εἰ δὲ δύμιχλη πέσῃ, σίτου σημαίνει φθοράν.

1 ἔκτείνει codd.: corr. μίαν omis. BM; cf. Lyd., p. 51, 17. 3 Ἐν τῷ Λέοντι ὁ "Ἡλιος εἰ ἀμαυρωθῆ δυνάσταις (sic) κινδυνεύσουσιν N. 4 δὲ ante σεισμ. omis. BN. ἡ ante Σελήνη omis. BM. αἴματωθεῖ M: αἴματώδης ἔσται N. 5 ἀνάγκη τένηται N. βροντῇ B. εἰ δὲ] δὲ omis. N. 6 Post ἀγαθὸν deest vocabulum nunc evanidum N. 7 Ἐν τῇ Παρθένῳ ἔάν τένηται τάραξις τῆς Σελ. λιμὸς τένηται· εἰ δὲ βροντή θόρυβος μέτας N. 8-9 ἀγαθὸν καιρὸν σημαίνει N. 10 Ἐάν (Ἐν?) τῷ Ζυγῷ ὁ "Ἡλιος ἐρυθρός τένηται εἰ (?) ut vid.; litterae evanidae) μάχη τενήσεται ἐν τοῖς ἔθνεσι· εἰ δὲ ἡ Σελήνη N. 12 εἰ ἥχος τένηται δυνάσταις (sic) ἀπολοῦνται· εἰ δὲ N. ἡ ante Σελ. omis. B. 13 συνέγγυς (sic) N. κερέας M. 14 πληθύν BM: fort. πληθός N. 15 Ἐν Σκορπίῳ ἡ Σελήνη N. 16 φθ. σίτου σημ. N. εἰ δὲ ἐκλ. ὁ "Ἡλιος N. 17 ἐκλείπει codd. τοῖς ἀνθρώποις N. 18 πόλεμος ἔσται τῇ γῇ N. δὲ ἡ Σελήνη τὰς κεραίας (κερέας M) συνδέει σίτου εὐφορίαν σημαίνει BM, at cf. Lydum, p. 54, 1. 20 Ἐν τῷ Τοξότῃ εἰ ἡ N. ἀκαταστασία τένηται ἐθνῶν καὶ αἱ ἐπαναστάσεις N. 21 σημαίνει δηλοῦ N. 22 ἔάν δὲ ὁ "Ἡλιος τῆς Σελήνης πλησίον [tum lacuna trium vel quattuor litterarum ob corrosionem folii] καὶ αἴματωθῆ N. λύπην καὶ omis. BM. 23 πέσῃ omis. BM. χάλαζα τοὺς καρποὺς διαφθείρει N. 24 Ἐν Αἰγάλεωψῃ ἡ Σελήνη ἀμυδρὰ φανή N. εὐθυνία N. 25 ἐν δὲ τῇ δευτέρᾳ BN. 26 φθ. σημαίνει N. δὲ] deest N. 26-27 φθορὰν σίτου σημαίνει N.

Ὑδροχόος. — Ἐὰν ἐν Υδροχόῳ ἡ Σελήνη κατὰ τὴν πρώτην ἢ τὴν δευτέραν φυλακὴν ἀμαυρωθῆ, πολέμους σημαίνει καὶ ἀκαταστασίας, σίτου δὲ σπανίαν· εἰ σεισμὸς τένηται, νόσους καὶ λοιμικὰ δηλοῖ· εἰ ἥχος τένηται, ἐπικαρπίαν καὶ εὐθηνίαν δηλοῖ· εἰ δὲ δύμιχλη πέσῃ, σίτου σημαίνει φθοράν.

Ἴχθυς. — Ἐὰν ἐν Ἰχθύσι ἡ Σελήνη ἐπιλάμψῃ, σίτος ἔσται πολύς· εἰ δὲ ἐκλείψῃ ἡ Σελήνη, ἐλάττωσιν σημαίνει ἀνθρώπων καὶ νόσους καὶ ἀκαταστασίας· εἰ δὲ ὁ "Ἡλιος, παντοίων καρπῶν φθορὰν δηλοῖ· εἰ δὲ σεισμὸς τένηται, φθορὰν κτηνῶν δηλοῖ.

10 Ἰστέον δὲ διτὶ ἡ εἰρημένη πρόγνωσις ὀλικῶς μὲν τελειοῦται εἰς τὸν ἐνιαυσιαῖον δρόμον τῶν ζῷων, μερικῶς δὲ εἰς τὸν μηνιαῖον.

A. O.

1-2 ἡ Σελήνη - φυλακὴν omis. BM; cf. Lydum, p. 48, 14. ἀμαυρωθῆσεται B. 2 πολέμους καὶ ἀκαταστασίας (sic) σημαίνει N. 3 σπανία N. εἰ corr. ex ἡ M. νόσους καὶ λοιμικὰ δηλοῖ (sic) N: σημαίνει φθορὰν BM. εἰ ἥχος - δηλοῖ omis. BM. 4 εἰ δὲ δύμιχλη - φθορὰν omis. N. ἡ δὲ B. 6 Ἐν Ἰχθύσι ἡ Σελήνη ἔάν N. ἐπιλάμψῃ codd. 7 ἐκλείψῃ codd. 7-9 ἐκλείψῃ, φθορὰν καὶ νόσους ἀνθρώπων δηλοῖ· εἰ δὲ ὁ Ήλιος ἐκλείψῃ, φθορὰν σημαίνει καρπῶν· εἰ δὲ σεισμός, φθορὰν σημαίνει κτηνῶν BM. 11 τὸ μηνιαῖον M: τὸ μηνιαῖον B. In marg. extant signa zodiaci in N.

De septem mundi aetatibus.

Ex codice Mutinensi breve descripseram fragmentum, quo traditur septem planetas vicissim per mille annos mundi principatum accepisse, cum consortes laboris nostri Aemygdius Martini et Dominicus Bassi mihi excerptum plenius miserunt ex libro Neapolitano (cod. 19, f. 42^v) haustum, ubi eadem "philosophia „Chaldaeis tribuitur. Compilator fonte in habuit opus cuius recensionem paulo diversam in praestantissimo codice Vaticano 191, saec. XIII, f. 229^v ss. inveni. Primum capitulum inscribitur Θεμέλιος τῆς ἀστρονομικῆς τέχνης κατὰ τοὺς Χαλδαίους δόξα [initium edidit Pitra, Anal. sacra, V, 2, p. 300; cf. mea Mon. Myst. Mithra, I, 35], cuius extrema verba repetuntur ab excerptore Neapolitano; sequitur in Vaticano (f. 231) novum capitulum Περὶ τῶν ζ' ἀστέρων κ. τ. λ. (cf. ad p. 116, 3), quod cum reliquo fragmento Neapolitano paene ad verbum consentit. Itaque visum est hic primum epitomen Mutinensem, quae textus genuini interdum sīda est testis, deinde recensionem Neapolitanam cum Vaticana coniunctim publici iuris facere.

Astrologi planetas non solum singulis hebdomadis diebus singulisque dierum horis praesidere docuerunt, sed eos per longas annorum series vicissim χρονοκρατορίαν exercuisse et cuiusque temporis mores ad similitudinem propriarum virtutum conformasse. Quae dogmata solus, quod sciām, superstitione auctorū diserte exponit Firmicus Maternus, III, 1, 10 ss., nisi Hephaestio in fine libri II adhuc inediti, ubi de planetarum χρονοκρατορίᾳ agit, similia praebeat (cf. Engelbrechti editionem p. 25); sed scriptor latinus ab hisce "Chaldaeorum, praeceptis

valde discrepat. Auctorem Firmianae historiae Posidonium esse opinatus est Bouché-Leclercq (*Astrol. gr.*, 498 ss., cf. 187, n. 1), nescio an recte. Quas fabulas revera ab antiquis Chaldaeis originem accepisse mihi quidem veri simile est, nam late inter Asiaticas sectas, velut apud Mandaeos, diffusa est doctrina septem aetatum septem planetis subiectarum vel, quod idem valet, septem metallorum nominibus distinctarum (vide Boussel, *Archiv f. Religionsw.*, IV, 1901, 244 ss.; Chwolsohn, *Die Ssabier*, I, 766, et mea *Monum. myst. Mithra*, I, 157, n. 1, cf. etiam S. Reinach, *Revue hist. des relig.*, XLII, 1900, p. 374 ss.).

Accedit quod saeculo XV patriarcha Georgius Scholarios, qui et Gennadius nuncupatur, hanc doctrinam de septem planetis per ordinem dominantibus in libro quadam astrologico, sicut et apud Firmicum (III, 1, 9), cum alia invenit coniunctam quae sine ullo dubio ad Chaldaeos est referenda. Cum verear ut labii editio *Dialogi Christiani cum Iudeo* (1893) plerisque astrologiae studiosis praestosit, ipsa Gennadii verba asserre mihi liceat (p. 37, v. 23 ss.) :

Συγγάμμασι παλαιοτέρων ἐλληνιστῶν ἐνεύχουμεν εἰς ἀστρολογίαν ἀναγομένοις ἐν οἷς ... φασὶν τὴν ἐβδόμην χιλιάδα ταῦτην, χρονοκρατορίαν οὖσαν Σελήνης τῆς ὑστάτης ἐν τοῖς πλανήταις, καὶ αὐτὴν ὑστάτην εἶναι· διὸ καὶ τὰ τῶν ἀνθρώπων πάντα σύμφωνα ἔσεσθαι τῇ Σελήνῃ κατά τε Ζωῆς Βραχύτητα καὶ τύχης ἀστασίαν καὶ μεταβολὴν προαιρέσεως, ὥσπερ καὶ ἐπὶ τῶν προτέρων χιλιάδων τὰ τῶν ἀνθρώπων σύμφωνα τότε τοῖς ἐν ἑκάστῃ χρονοκρατοῦσι πλανήταις ἡν· οἷον εὐθὺς ἡ πρώτη χιλιάς ὑπὸ Κρόνου χρονοκρατουμένη τὸν πρώτου ἀνθρώπους ἤνεγκε πλεῖστον μὲν βιοῦντας χρόνον, ἀπλότητι δὲ καὶ Ζωῆς χρωμένους ἀτέχνῳ· καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων χιλιάδων ὥσαύτως ... καὶ συμπληρουμένης, φασὶν ἐκεῖνοι, τῆς ἐβδόμης ταυτὴν χιλιάδος τοὺς πλανωμένους ἀστέρας [καὶ] τοὺς ἐπτά συνοδεύσειν ἐν μιᾷ τοῦ Λέοντος μοίρᾳ καὶ τότε πυρὸς αἰθερίου κατακλυσμῷ τὰ περὶ τὴν γῆν ἀφανισθήσεται πάντα, ὥσπερ δὴ καὶ τὸν μέγαν ἐκεῖνον ἐπὶ Νινεΐς κατακλυσμὸν δι' ὕδατων γένεσθαι συνοδευσάντων πάντων τῶν τοιούτων ἀστέρων ἐν μιᾷ μοίρᾳ Καρκίνου, ὕδατος Ζωδίου τυγχάνοντος. Berosum autem "qui Belum interpretatus est", docuisse conflagrationem terrarum accidere quando omnes sidera in Cancerum convenerint, diluvium vero cum in Capricornum, Seneca Q. N. III 29 nos certiores facit. Alii vero sicut Gennadius de Leone et Capricorno loquuntur (cf. Catal. Flor., p. 163 ad v. 19 et mea *Mon. myst. Mithra* I, 169).

F. C.

F. 93v. Ἐτέρα ἐπίσκεψις τῶν ἐπτὰ πλανήτων.

ἢ. Ἐν ταῖς ἀπορουμέναις καὶ ἀμυδρᾶς εὑρέσεσιν εἴπον οἱ ἀποτελεσματικοὶ ὅτι ὁ πρῶτος καὶ ἀνώτατος τῶν πλανήτων ἀστέρων Κρόνος ἐκυρίευσε τὴν πρώτην χιλιάδα τῶν χρόνων καὶ ἐπείπερ πορεύεται δ ὁ αὐτὸς ἀστὴρ ἐν τῇ ἀνωτάτῳ Ζώνῃ δι' ἐτῶν λ'. δθεν ἐτένοντο οἱ 5 ἀνθρωποι ἐν τῇ πρώτῃ χιλιάδι μακροχρόνοι καὶ τὰ Κρονικὰ ἐπιτηδεύοντες ἐν ἴσοτητι βίου.

4 χιλιάδαν cod. 5 ss. anacoluthum corrigerem nolui.

Ζ'. Τὴν δὲ δευτέραν χιλιάδα ἐκυρίευσεν δὲ Ζεύς, τὸ ἔχουσα ἡ τούτου Ζώνη πολὺ ἔλαττων τῆς προτέρας, παροδεύων τὴν ἰδίαν πορείαν δι' ἐτῶν ιβ', δθεν ἐτένοντο οἱ ἀνθρωποι τὴν δευτέραν χιλιάδα ὀλιγοχρόνιοι τῶν προτέρων κατὰ τὴν τοῦ ἀστέρος πορείαν τε καὶ ἐνέργειαν.

Ὀ'. Τὴν δὲ τρίτην χιλιάδα ἐκυρίευσεν δὲ τρίτος τῶν πλανήτων Ἀρης τὴν τρίτην Ζώνην ἔλαττον τῆς δευτέρας, παροδεύων δὲ τὴν ἰδίαν πορείαν δι' ἐτῶν β'. δθεν ἐλαττώθη δι' βίος τῶν ἀνθρώπων καὶ ὀλιγοχρόνιοι ἐτένοντο τῶν προτέρων διὰ τὴν τοῦ ἀστέρος ἔλαττωσιν καὶ ἐνέργειαν.

Ϟ. Τὴν δὲ τετάρτην χιλιάδα ἐκυρίευσεν δὲ Ἡλιος, τὴν τετάρτην καὶ μεσαιτάτην Ζώνην ἐπέχων, ἢτις ἔλαττων ἐστὶ τῆς τρίτης, παροδεύων δὲ τὴν ἰδίαν πορείαν δι' ἡμερῶν τζε'. δθεν καὶ ἐλαττώθη δι' βίος τῶν ἀνθρώπων τῶν προτέρων.

Ϙ. Τὴν δὲ πέμπτην χιλιάδα ἐκυρίευσεν δὲ Ἄφροδίτη τῆς πέμπτης Ζώνης, ἢτις ἔχει τὸ μέτρον τῆς περιφερείας ἔλαττον τῆς τετάρτης· δθεν καὶ ὀλιγοχρόνιοι οἱ ἀνθρώποι τετράντασιν τῶν προτέρων ἀνθρώπων.

ϙ. Τὴν δὲ ἕκτην χιλιάδα ἐκυρίευσεν δὲ Ἐρμῆς, τὴν ἕκτην Ζώνην ἢτις ἔχει τὸ μέτρον ἔλαττον τῆς πέμπτης· ἵσοδρομος τάρη ἐστὶ τῷ Ἡλίῳ καὶ οὐ δύναται χωρισθῆναι αὐτοῦ πλέον μοιρῶν κέ' καὶ περιοδεύων ἐκάστη ωοίκω ήμέρας κη', δὲ Ἡλιος λ' καὶ ὀλίγον τῶν ε' ἡς', ἔλαττώθη εἰς τὸν διὰ τὴν τοιαύτην αἵτιαν.

ϙ. Τὴν δὲ ἐβδόμην χιλιάδα ἐκυρίευσεν δὲ Σελήνη τὴν ἐβδόμην Ζώνην ὡς κατωτέρων οὖσαν τῶν λοιπῶν, ἢτις ἔχει τὸ μέτρον τῆς περιφερείας πολὺ ἔλαττον πάντων· παροδεύει τάρη ἀπὸ τόπου εἰς τόπον καὶ ἀπαρτίζει τὸν ἕδιον κύκλον δι' ἡμερῶν κθ' ἡμισυ· δθεν πολλὰ ἔλαττώθη δι' τῶν ἀνθρώπων βίος τῇ ἐβδόμῃ χιλιάδι καὶ ὀλιγοχρόνιοι τῶν προτέρων ἐτένοντο. ἔτι δὲ μᾶλλον ἐτένοντο οἱ ἀνθρωποι ἀσύστατοι, ψεύσται, ἀπιστοι, δόλιοι παρομοιωθέντες τῇ σεληνιακῇ πορείᾳ καὶ ἐνέργειᾳ, ποτὲ βορείᾳ, ποτὲ νοτίᾳ, ποτὲ αὐξανούσῃ, ποτὲ φθινούσῃ καὶ μὴ ἔχούσῃ στέγην τοιαύτητος.

Ἄκριβής φιλοσοφία τῶν Χαλδαίων.

Ἐπειδὴ οἱ ἀποτελεσματικοὶ ἐκ τούτων τῶν προφάσεων ἀποτελούσι τὰς τενέσεις τῶν ἀνθρώπων, λαβόντες πρόφασιν ἐκ τῆς τοῦ κόσμου

I κυριεύσας cod. Sequentia quoque mendosa sunt. 3-4 χιλιάδαν cod. δλιγοχρόνιοι μετρούσι τοιαύτητεροι scripsit semper epitomator. 6 ἔλαττον cod. 8-9 τῆς ἐνέργειας eonii. Kroll. 11 μεσεπτήτην. 19-20 καὶ -ης' deest in altera recensione. "Mercurius in singulis signis versatur dies XXVIII, Sol XXX, et partem quandam reliquorum anni dierum quinque vel sex (scilicet $12 \times 30 = 360 + 5$ vel $6 = 365$ vel 366). , Boll. 20 τῶν corr. Boll.: τῆς cod. 29 αὐξανούσα cod. φθινούσα cod. 30 ἔχων cod. τοιαύτητος προ ταυτότητος scripsisse vid. epitomator. 31 Titulum omisit V(aticanus); cf. praelectionem. 33 τέννησεις N(eapolitanus).

κτίσεως, πειράσαντες μάθωμεν ἐκ τῶν παρελθόντων πραγμάτων τὰ μέλλοντα τίνεσθαι ἐσχάτως.

Ἐπειδὴ ἰδόντες τὸν Κρόνον κυριεύσαντα τὴν πρώτην χιλιάδα καὶ τὴν πρώτην καὶ ἀνωτάτω Ζώνην, ἡτις ἔχει μέγεθος καὶ μῆκος τῆς περιφερείας αὐτῆς ὑπὲρ πασῶν τῶν Ζωνῶν, πορεύεται δὲ αὐτὸς ἀστὴρ ἐν τῇ 5 αὐτῇ Ζώνῃ περιοδεύων αὐτὴν δὲ ἐτῶν λ', δθεν ἐτένοντο οἱ ἄνθρωποι ἐν τῇ πρώτῃ χιλιάδι μακρόβιοι καὶ πολυχρόνοι καὶ τὰ Κρονικὰ ἐπιτηδεύοντες, οἷον γεωργίαν, φυτουργίαν, κτίσεις οἰκημάτων, ἴσοτητα βίου.

Τὴν <δὲ> δευτέραν χιλιάδα ἐκυρίευσεν δὲ Ζεὺς καὶ τὴν δευτέραν Ζώνην 10 ἔχουσαν τὸ μέτρον τῆς περιφερείας αὐτῆς ἔλαττον τῆς πρώτης Ζώνης, περιοδεύων αὐτὴν δὲ ἐτῶν ιβ'. δθεν ἐτένοντο οἱ ἄνθρωποι τῆς χιλιάδος ἔκεινης ὀλιγοχρονιώτεροι τῶν παρελθόντων, ἐπιτηδεύομενοι τὰ Δικά πράγματα ἥτοι ἀρχεῖν ἀλλήλοις καὶ ἀρχεσθαι δίκην βασιλείας καὶ κτίσεις πόλεων καὶ δικαιοσύνην καὶ ἀγαθότητα καὶ ἀγάπην ἀνυπό- 15 κριτον καὶ εὐτεκνίαν.

Ωσαύτως τὴν τρίτην χιλιάδα ἐκυρίευσεν δὲ Ἀρης καὶ τὴν τρίτην Ζώνην ἔχουσαν τὸ μέτρον τῆς περιφερείας αὐτῆς τῆς δευτέρας Ζώνης· περιοδεύει δὲ δὲ αὐτὸς ἀστὴρ τὴν τοιαύτην Ζώνην δὲ ἐτῶν β'. δθεν ἐλαττώθη δὲ βιός τῶν ἀνθρώπων καὶ ὀλιγοχρονιώτεροι τεγόνασι 20 τῶν προειρημένων καὶ ἐτένοντο ἐν τῇ χιλιάδι ταύτῃ φόνοι, πόλεμοι, μάχαι, ἀδικίαι, χωρισμοί, μερισμοί καὶ δσα τούτοις παραπλήσια κατὰ τὴν φύσιν τοῦ αὐτοῦ ἀστέρος.

Τὴν <δὲ> τετάρτην χιλιάδα κυριεύσας δὲ Ἡλιος <καὶ> τὴν τετάρτην καὶ μεσαιτάτην Ζώνην, ἡτις ἔχει τὸ μέτρον τῆς περιφερείας αὐτῆς ἔλαττον 25

1 κτίσεως V : συστάσεως N. πειράσαντες μάθωμεν scripsi : πειράσαντες μαθόντες V : omis. N. πραγμάτων V : χρόνων N. 3 Ante ἐπειδὴ πονυμ cap. inc. in V cum titulo : Περὶ τῶν ζ' ἀστέρων τῶν πλανήτων καὶ τῶν ζ' Ζωνῶν καὶ ὅπως ἐγένοντο οἱ ἄνθρωποι πολυχρόνοι ἐν τῇ πρώτῃ χιλιοντατηρίδι. 3-5 Anacoluthum corrigere nolui. 4 καὶ ἀνωτάτω omis. N. ἡτις ἔχει scripsi : ἡτις ἔχουσα V. omis. N. τὸ ὑπερμεγθ' N. 4-5 ὑπερφερείας N. 5 παρὰ πασῶν N. ἐπείπερ πορεύεται N. 6 αὐτὴν omis. N. ἔτει N. 6-8 ἐτένοντο μακροχρόνοι οἱ ἄνθρωποι καὶ πολλῶν χρόνων καὶ τὰ κρονικὰ ἐπιτηδεύοντο ἡγουν γεωργίαν. 10 δὲ add. Martini Bassi. κυριεύσας codd. ὑπὲρ τὴν (omis. καὶ) N. 11 ἔχουσα N. ὑπεριφερείας (omis. αὐτῆς) N. 12 δὲ αὐτὸς ἀστὴρ ante δὲ ἐτῶν add. V. ἔτει N. τὴν χ. ἔκεινης N. 13 διλιγοχρόνοι ὅταν N. δικά V : ίδικα N. 14 ἥτους N. ἀλλήλους V : ἀλλήλοις N. καὶ ἀρχ. δ. βασ. omis. N. 15 κτίσεις V : κτήσ(εις) N. καὶ ante δικαιοσ. ετ ἀγαθ. omis. N. 15-16 διακαιοσύνης κ. ἀγαθότητος κ. ἀγάπης ἀνυποκρίτου κ. εὐτεκνίας V. 16 καὶ εὐτεκνίαν omis. N. 17 ωσαύτως καὶ N. 17-18 καὶ τὴν τρίτην Ζώνην omis. N. 18-19 ἔλαττον ὑπεριφερεία αὐτῆς τῆς Ζώνης N. 19 δὲ omis. N. αὐτὴν δὲ αὐτὸς ἀστὴρ (omiss. τὴν τ. ζ.) N. διὰ μηνῶν ι' V. Revera revolutio Martis est 687 dierum. 21 προειρημένων V : παρελθόντων N. καὶ ἐτένοντο οἱ ἄνθρωποι φονεῖς, μοιχοί, πολέμοι καὶ δσα παραπλήσια τοῦ αὐτοῦ ἀστέρος N. 24 Ἐν τῷ τετάρτῳ οἴκῳ ἐκυρίευσεν N : καὶ τετάρτην V : τὴν δὲ τετάρτην corr. Bassi. καὶ suppl. Bassi. 25 ἔχει τὸ scripsit Martini : ἔχουσα τὸ (sic) V : ὑπὲρ τὸ N. Fort. leg. ἐκληρώσατο τὸ.

τῆς τρίτης, περιοδεύει αὐτὴν δὲ αὐτὸς ἀστὴρ δι' ἡμερῶν τξ' τέταρτον· δθεν ἐλαττώθη ἐν τῇ χιλιάδι ἔκεινη δ βίος τῶν ἀνθρώπων καὶ ὀλιγοχρονιώτεροι τεγόνασι παρὰ τοὺς προλαβόντας αὐτοὺς καὶ ἐτένοντο βασιλεῖς ισχυροί, δυνάσται μεγάλοι, ἔνδοξοι, ἔχοντες δικαιοσύνην καὶ δσα τούτοις παραπλήσια κατὰ τὴν φύσιν αὐτοῦ¹.

Τὴν δὲ πέμπτην χιλιάδα καὶ τὴν πέμπτην Ζώνην ἐκυρίευσεν δὲ Ἀφροδίτη, ἡτις ἔχει τὸ μέτρον τῆς περιφερείας αὐτῆς ἔλαττον τῆς τετάρτης· περιοδεύει αὐτὴν δὲ αὐτὸς ἀστὴρ διὰ μηνῶν δέκα· δθεν ἐλαττώθη δ βίος τῶν ἀνθρώπων τῆς χιλιάδος ἔκεινης καὶ ὀλιγοχρονιώτεροι τεγόνασι παρὰ τοὺς προλαβόντας αὐτούς καὶ ἐτένοντο ἐν τῇ χιλιάδι ἔκεινη δσα ἐπέχει Ἀφροδίτη ἡγουν ἐπιθυμῶν ὑπερβολαί, ἀφροδισίαι, πορνεῖαι, εἰδωλολατρείαι, ἔορτικά συμπόσιοι ια δσα τούτοις παραπλήσιά ἐστιν.

Τὴν δὲ ἕκτην χιλιάδα καὶ τὴν ἕκτην Ζώνην ἐκυρίευσεν δὲ Ἐρμῆς, ἡτις ἔχει τὸ μέτρον τῆς περιφερείας αὐτῆς ἔλαττον τῆς πέμπτης· είχε δὲ δὲ αὐτὸς ἀστὴρ μέτρον τῆς περιόδου αὐτοῦ μηνας σ' πρὸς τὸ μέτρον τῆς περιφερείας τῆς Ζώνης αὐτοῦ· ἀλλ' οὐκ ἡδύνατο χωρισθῆναι τοῦ Ἡλίου πλέον μοιρῶν κε' καὶ διὰ τὴν αἰτίαν ταύτην ἐποιεῖτο στηριγμοὺς καὶ ἀναποδισμοὺς δισσῶς τῶν λοιπῶν ἀστέρων καὶ περιώδευε διὰ μηνῶν δύδεκα· δθεν ἐλαττώθη δ βίος τῶν ἀνθρώπων ἐν τῇ αὐτῇ χιλιάδι καὶ ὀλιγοχρονιώτεροι τεγόνασι παρὰ τοὺς προλαβόντας αὐτούς, καὶ ἐφάνησαν ἐν τῇ χιλιάδι ἔκεινη αἱ Ἐρμαϊκαὶ ἐπιστήμαι καὶ τέχναι ἡγουν προφητεῖαι, μαντεῖαι, φιλοσοφία, ἀστρονομία, τραμματική, ὑητορική, ἀριθμητική, γεωμετρία καὶ τὰ τούτοις παραπλήσια.

Τὴν δὲ ἑβδόμην χιλιάδα καὶ τὴν ἑβδόμην Ζώνην καὶ κατωτέραν πάντων ἐκυρίευσεν δὲ Σελήνη, ἡτις ἔχει τὸ μέτρον τῆς περιφερείας αὐτῆς πολὺ ἔλαττον πάντων τῶν Ζωνῶν πρὸς τὴν ἑγρίζουσα· διαπο-

1 περιοδεύει δὲ V. αὐτὴν omis. N. ἀστὴρ N : ἥλιος V. τέταρτον omis. N. ἔχουσαν δὲ ὄλου ἐνιαυτοῦ ἐκυρίευσαν λοιμός add. N. 2 δθεν καὶ N. 3 πρὸς τὸν προλαβόντα N. προσλαβόντας V. αὐτοὺς καὶ omis. N. 4-5 δυνάσται - αὐτοῦ omis. N. 6 δὲ omis. N. η omis. V. 7 ἔχουσα V. 8 περιοδεύει καὶ αὐτὴ δὲ ἐνιαυτοῦ N. Pro δέκα leg. εἴκοσι? 9 τῆς χιλ. ἔκεινης omis. N. 10 πρὸς τὸν παρελθόντα αὐτὸν N. 10-11 ἐν τῇ ὑπερβολαί omis. N. 12 εἰδωλολατρείαι omis. N. ἔρωτικά συμπόσια N. τούτοις omis. N. ἐστιν omis. N. 13 δὲ omis. N. ἡτις V : καὶ N. 14-16 αὐτῆς - αὐτοῦ omis. N. qui δὲ ἐνιαυτοῦ ἐνός ταῦτα habet. 16 εἰδύνατο N. τὸν ἥλιον V. 17 Legendum μοιρῶν κθ'. καὶ διὰ - ταύτην omis. N. καὶ (ante ἀναπ.) omis. N. 18 δισσῶς V : διὰ N. 18-19 καὶ περιοδεύων ἐν ἐκδστψ οἴκων ἡμέρας κη' καὶ ἐλαττώθη N. cf. epitomen Mutin., hinc pleniorēm. 19 δθεν V : καὶ N. ἐν τῇ a. χιλιάδι omis. N. 20-21 παρὰ - ἡγουν omis. N. 22 φιλοσοφίαι N. ἀστρονομίαι omis. V : ἀστρονομίαι N. τραμματικοῖN. 23 ἀριθμητικὴ καὶ τὰ δμοια N. 24 δὲ omis. N. τὴν ἑβδόμην (alt.) omis. N. 24-25 καὶ κατωτέραν πάντων omis. N. 25 ἔχει N : ἔχουσα V. 26 πάντων omis. N. τῶν Ζωνῶν V : τῶν Ζψδίων N. ἔως ἑγρίζουσα N.

¹ Sol enim reges facit et principibus virtutes impertit regias; cf. Mon. Myst. de Mithra, 1, p. 291 ss.

ρεύεται ἡ αὐτὴ Σελήνη ἐν τῇ αὐτῇ Ζώνῃ ἀπὸ σημείου ἐπὶ τὸ αὐτὸ σημεῖον ἥγουν ἀπὸ συνόδου ἐπὶ τὴν ἔχομένην σύνοδον δι' ἡμερῶν καὶ ὡρῶν ή· ὅθεν ἐλαττώθη ὁ βίος τῶν ἀνθρώπων ἐν τῇ χιλιάδι ταύτῃ καὶ ὀλιγοχρονιώτεροι τεγόνασι παρὰ τοὺς προλαβόντας αὐτοὺς πάνυ, καὶ ἔτενοντο ἐν τῇ χιλιάδι ταύτῃ <οἱ> ἀνθρωποι ἀσύστατοι, ψεῦσται, 5 ἄπιστοι, δόλιοι, φθονεροί, ἐπίβουλοι, προδόται, μισόκαλοι, φιλόμαχοι, πλάνοι, μὴ ἔχοντες ἀγάπην βεβαίαν· παριψυμοιώθησαν γάρ τῇ Σελήνῃ ποτὲ μὲν ληγούσῃ, ποτὲ δὲ αὐξανούσῃ, ποτὲ δὲ ἀφωτίστῳ, ποτὲ βορείᾳ, ποτὲ νοτίᾳ, μὴ ἔχούσῃ στάσιν ἐν ταυτότητι καὶ κρίσιν ἐν οὐδεμιᾷ ὥρᾳ.

Λοιπὸν ἐκ τῶν προειρημένων παχυμερῶν ὑποδειγμάτων τούτων ἐπε- 10 νοήσαντο λεπτομερεστέρως καὶ ἀκριβεστέρως περὶ τῶν μελλόντων ἥγουν ἀέρων τροπᾶς, καρποφορίαν τῆς, γένεσιν ἀνθρώπων, κράτος βασιλέων καὶ ἀρχόντων, καὶ γράψαντες ἐν τοῖς ἰδίοις βίβλοις μυστικῶς τὰ λεγόμενα ἀπόκρυφα, ἔκρυψαν αὐτὰ μὴ θέλοντες διδάξαι ἐν εὐθύτητι διὰ φόβου καὶ ὡμότητα καὶ ἀπαίδευσίαν τῶν ἔξουσιαστῶν ἢ διὰ τὸν 15 οἰκείον φθόνον διδάσκοντες τοὺς βουλομένους παχυμερεστέρως καὶ οὐχὶ ἀκριβῶς, καθάπερ ὑστερὸν εἰσαγωγικῶς ῥηθήσεται παρὰ τοῖς ἐμπείροις ἀστρονόμοις τῶν Χαλδαίων καὶ Αἴγυπτίων. F. C.

F. 94. Πέρσου φιλοσόφου καὶ ἀστρολόγου τούν<ο>μα Ζατανῆ¹ ἐπίσκεψις ἡ παροῦσα παρατηρήσιμος.

20

Δεῖ σε τινώσκειν ὅτι εἰ τύχῃ εἰκοστή τοῦ αὐγούστου μηνὸς ἢ τοῦ δεκεμβρίου ἢ τοῦ ἀπριλίου ἐν ἡμέρᾳ δευτέρᾳ ἐβδομάδος, ὀφείλει ἀπέχεσθαι πάσης φλεβοτομίας καὶ καθάρσεως καὶ ἐτέρας ίατρείας καὶ

1 ἡ αὐτὴ Σελήνη οmis. N. 1-2 ἀπὸ σημείων ἐπὶ σύνοδον τῆς ἔρχομένης δι' ἡμερῶν N. 2 ἥγουν corr. Kroll : οὐχὶ V. ἔρχομένην V : ἔχομένην " sequentem ", corr. Kroll. 3 ὅθεν V : καὶ N. ἐν τ. χ. ταύτῃ οmis. N. 4 ὀλιγοχρόνιοι N. 4-5 παρὰ τοὺς -ἀσύστατοι οmis. N. 5 οἱ suppl. 6 φθονεροί οmis. N. 6-7 μισκαλοι -βεβαίαν οmis. N. 7 γάρ οmis. V. 8 λήγουσα V N. δὲ οmis. N. αὐξουσα V. ἀφωτίστος V : π. δὲ ἀφωτ. οmis. N. 8-9 ποτὲ νοτίῳ ποτὲ βορείῳ N. 9 ἔχοντα N : ἔχουσα V. στέγος ἐν ταυτότητι, κρίσει (οmis. καὶ) N. 10-11 παχυμερῶν -ἐπενθήσαντο οmis. N. 11 λεπτομερέστερος V : λεπτομερῶς N. καὶ ἀκριβ. οmis. N. περὶ V : παρὰ N. 12 ἀστέρων N. καρποφορίας V. 12-13 βασ. κράτος N. 13-14 μυστικῶς τ. λ. ἀπόκρυφα scripsi : τὰ λεγόμενα μυστικῶς (μυστικὰ V) ἀπόκρυφα codd. 14 καὶ ἐκρ. V. ταῦτα N. 15 ὡμότητα V : ἀρμότητα N. ἔξουσιασμῶν ut vid. N. 15-16 τοὺς οἰκείους φθόνους V. τοῖς βουλομένοις V. 17-18 καθάπερ -Αἴγυπτίων οmis. N. Απ τῶν ἐμπείρων ἀστρονόμων? 18 Sequitur in V rubrica : Υπόδειγμα τῶν προειρημένων χιλιάρχων ἐκατοντάρχων καὶ δεκάρχων καὶ ἐνιαυσιάρχων καὶ τῶν ἔξης, cuius textus deest (in marg. λείπει), deinde caput 'Υπόδειγμα εἰσαγωγικῶν (corr. in κόν) ἐπὶ τῶν ἐπαλλήλων ζ' Ζωνῶν, quod pariter desideratur. 19 τοῦ μαζονατή cod., cf. not. 1. 21 μόνος cod. 22 ἀπριλίου cod. δευτέρη cod. εὐδομάδος cod.

¹ * Philosophus et astrologus Persa τούνομα Ζανατή, (unde exortum est in codicibus quibusdam τοῦ Μαζουνατῆ, τοῦ Μαζονατῆ) est Abu-Abd' Allah-al-

βοηθήματος· ὁ γάρ φλεβοτομῶν ἐν ταύταις ταῖς ἡμέραις ἡ ἐτοίμως ἀποθνήσκει ἢ σ' ἡμέραν οὐ φθάνει, καὶ ὁ βοηθήματος λαμβάνων οίουδήποτε ἔσωθεν τῶν ιε' ἡμερῶν ἀποθνήσκει, ἀλλὰ καὶ ὁ κρέας ἐσθίων ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις πρὸ κ' ἡμερῶν ἀποθνήσκει· εἰ δὲ παιδίον τενή- 5 στεται ἐν ταύταις ταῖς ἡμέραις, βιοθάνατον ἔσται καὶ ὀλιγοχρόνιον.

A. O.

2 ἢ σ* σ' cod. φθάνη cod. 2-3 οἷον τίποτε cod. 4 ἐκείνες cod. εζ' cod.

Zanati revera non e Perside sed ex Africana stirpe oriundus; qui inter geomantiae auctores apud Arabes clarissimus fuit; cf. Steinschneider, *Die hebräischen Uebersetzungen des Mittelalters*, 1893, p. 855, § 528. Opus eius videtur ex Arabica lingua in Persicam translatum esse (nisi Persae astrologo byzantino Arabes sint), e Persica vero in Graecam illud vertit anno 1266 Arsenius monachus (cf. supra, cod. Neap. 19, p. 31 ss.; cod. Bonon. 18, f. 296^a et praeterea cod. Vindob. phil. gr. 108 [Nessel]. — Aliud excerptum eiusdem scriptoris ex cod. Neap. 19, f. 393 infra edetur.

[F. C.]

EXCERPTUM EX COD. 15 (MUTIN. 174.)

F. 262. Ἐπιστολὴ Πετοσίρεως φιλοσόφου πρὸς
Νεκεψὺ βασιλέα¹.

Περὶ τῶν κατακλινομένων ἐν ἀρρωστίαις εἰ δύσονται ἡ τεθνήζονται
καὶ περὶ τῶν νικῶντων ἐν μονομαχίαις καὶ πράγμασιν εἰς τιμὴν καὶ τῶν
ἀποδιδρασκόντων καὶ λοιπῶν τῶν τούτοις δμοίων.

Περὶ ἑνὸς ἔκάστου τῶν ὑπ’ ἐμοῦ εὑρημένων εἰς τὸν ἀνθρώπινον βίον
ἔξακριβωσάμενος, διαπέμψασθαί σοι οὐκ ὄκνησα, ὑπέταξα δέ σοι ὅργα-
νον κανονικόν, ὅπερ ἐπισκεπτόμενος ἀεὶ ἀδιάπτωτος ἔσῃ· τὸ δὲ αὐτὸν καὶ
ἐπὶ νίκης μονομαχιῶν καὶ πραγμάτων καὶ τῶν ἀποδιδρασκόντων καὶ τῶν
τοιούτων δμοίων. σκόπει δὲ τοῦ κατακλινομένου ἡ τοῦ ἀντιδίκου ἡ τοῦ
δραπέτου τὸ ὄνομα ἡ τῶν δμοίων καὶ ἀριθμεῖ ἐπιβόλως καὶ πρόσβαλε
τὸν ἀριθμὸν τῆς Σελήνης, καὶ ἐνώσας πάντα ὄμοιού ύφελε ἐπὶ τὸν κθ'
καὶ τὸν ὑπολειπόμενον ἀριθμὸν ἐπιθεώρει ἐν τῷ ὄργανῳ· καὶ ἐὰν εὔρῃς
ἐν τῇ μεγάλῃ ζωῇ ταχέως ἐτερόθησται, εἰ δὲ ἐν τῇ μικρᾷ, ὀλίγτας ἡμέρας
νοσήσας ἐτερόθησται, εἰ δὲ ἐν τῷ μεγάλῳ θανάτῳ, πολλὰς ἡμέρας
νοσήσας τελευτήσει, ἐὰν δὲ ἐν τῷ μικρῷ, ταχέως· εἰ δὲ ὁ τῆς Σελήνης
ἀριθμὸς ἐν τῷ ὑποτείχῳ εὐρεθῇ, δὲ τοῦ κάμινοντος ἐν τῷ ὑποτείχῳ,
κινδυνεύσας σωθήσεται. ὑποδείξεως δὲ χάριν ἔστω εἶναι τὴν Σελήνην
ἡμερῶν ιζ'. παρεθέμην σοι Ἀχιλλέα καὶ Ἐκτορα. ἔχει οὖν τὸ «Ἀχιλ-
λεύς» ὄνομα ἀριθμὸν, ασος' καὶ τῆς Σελήνης ἡμέραι ἀριθμὸν ωτρ'
καὶ ἡ ἡμέρα ρλῃ', ὡς εἶναι τὰ ἀμφότερα δισχίλια ρεθ'. ύφειλον ἐπὶ²⁰
τὸν κθ' καὶ μένουσιν κτ'. καὶ τὸ «Ἐκτωρ» ὄνομα, ασκε' καὶ ἡ τῆς
Σελήνης ἡμέρα ἀριθμὸν ωτρ', ὡς εἶναι δισχίλια ριη', ύφειλον καὶ

3 εὐρήσονται cod. : εἰ δύσονται corr. 4 εἰς ἔτει cod. Pro εἰς τιμὴν] ἐντιμῶν coni.
Kroll. 8 ἀδιάπτωτος cod. 10 δμοίως cod. 11 καὶ τῶν cod. ἐπιβολῶς cod.
Fort ἐπιμελῶς quod praebeat alii. 12 ἐπὶ τῶν cod., corr. Kroll. cf. p. 121, n. 1.
17 Lege ὑπεργείω, cf. Riess, l. c., 385, 20 [Bidez]. 19 ἀχελέα cod. 20 ασμς' cod.
21 ρλθ' cod. 22 τα' cod.

¹ Duas formas epistolarum Petosiridis ad Nechepsonem, quae in multis codicibus traditur, edidit Riess (*Philologus*, Supplband VI, p. 384 s.) Tertiam praebat codex Mutinensis, cuius finis alias est plenior. Ideo eam hic edere visum est. Computandi methodus quae hic a Petosiride exponitur, traditur etiam in cod. Flor. 12, f. 23 (ubi pro Ὑφίλᾳ legendum esse ύφειλαι monuit Kroll) et in cod. Neap. 19, f. 309 (cf. supra, p. 56). — De re, cf. Bouché-Leclercq, *Astrol. grecque*, p. 538 ss.

ταῦτα ἐπὶ τὸν κθ' καὶ τὰ λοιπὰ τὰ καταλιμπανόμενα· ἔλθε ἐπὶ τὸ
ὅργανον καὶ εύρήσεις νικῶντα τὸν Ἀχιλλέα. καὶ ἐπεὶ τὰ κα' εἰσὶν ἐν τῷ
ὑπεργείῳ, μία δὲ ἐν τῷ ὑποτείχῳ, εύρήσεις ἡττώμενον τὸν Ἐκτορα.

Τῆς Σελήνης αἱ ἡμέραι καὶ οἱ ἀριθμοί, τὸ πῶς ἀναβιβάζει ψῆφος ἐκά-
5 στη ἡμέρᾳ¹ — Ἀπὸ πρώτης ἔως πεντεκαιδεκάτης προστίθει ια', ἥτουν
τὸν παρακείμενον ἀριθμόν, ἀπὸ δὲ τῶν ις' ἔως τῶν λ' ὀφείλεις προστι-
θέναι ρλα' καὶ μόνα καὶ ἐστίν δ ἀριθμὸς ὅμοιος ὃντινι ὀφείλεις συμψηφί-
ζειν καὶ τὸν ἀριθμὸν ἔκάστης ἡμέρας καὶ τὸ ὄνομα τοῦ πάσχοντος. χρὴ
10 δὲ τινῶσκειν ὅτι τὸ πρώτον καὶ τὸ δεύτερον πλινθίον ἔχει τὸν ἀναβι-
βασμὸν ἔκάστης ἡμέρας καὶ τὸν παρακείμενον ἀριθμόν, τὸ δὲ τρίτον καὶ
τέταρτον πλινθίον τὰ μεμετρημένα καὶ ὑψηλλα ^{<?} δηλοῖ. λοιπὸν
μόνον τὸ ὄνομα δεῖ ύφελεῖν καὶ προστιθέναι τὰ μεμετρημένα ταῦτα
τῆς Σελήνης. — Πρώτον καὶ δεύτερον πλινθίον τῆς Σελήνης. — Ἡμέρα
πρώτη ἔχει ψῆφον απη', προστιθεμένη δὲ καὶ τια', ὡς προείρηται,
15 ὅχρι τῆς ιε', τίνονται αφπθ' καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ὑσαύτως· δεῖ τινῶσκειν
τὴν ψῆφον· καὶ ἔχει ἡ πρώτη τῆς Σελήνης, αφπθ'. Σελήνη ἔχει δευτέ-
ραν προσθήκην αιε', μετὰ δὲ τῆς προσθήκης τῶν πα', ώσπερ δεῖ καὶ
προστιθεσθαι ἐπὶ πατῶν ἡμερῶν ὅχρι τῆς ιε', αρις'. Σελήνης τρίτη αιθ'
μετὰ τῆς προσθήκης *** Σελήνης τετάρτη αιτε', τῇ πέμπτῃ αιδ', τῇ
20 ἕκτη χλδ', τῇ ἔβδομῃ ακη', τῇ ὄγδόῃ υνς', τῇ ἐνάτῃ χεη', τῇ δεκάτῃ χλθ',
τῇ ἐνδεκάτῃ χτδ', τῇ δωδεκάτῃ ανμγ', τῇ τρισκαιδεκάτῃ ασπ', τῇ τεσ-
σαρακαιδεκάτῃ αχπς', τῇ πεντεκαιδεκάτῃ αρι', τῇ ἑκκαιδεκάτῃ τοβ',
μετὰ τῆς προσθήκης τῶν ρλη', τῇ ἐπτακαιδεκάτῃ ωτρ', τῇ ὀκτωκαιδε-
κατη αχς', τῇ ἐννεακαιδεκάτῃ αιη', τῇ εἰκοστῇ τοδ', τῇ κα' αχεβ', τῇ κβ'
25 ασκ', τῇ κς' αινγ', τῇ κδ' ανιθ', τῇ κε' απτ', τῇ κς' ψλη', τῇ κζ' φλδ', τῇ
κη' φζ', τῇ κδ' ψεβ', τῇ λ' ψο'. — Τὸ τρίτον καὶ τὸ τέταρτον πλινθίον. —
Εἴρηται δὲ τὸ πρώτον καὶ τὸ δεύτερον ^{<πλινθίον>} ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τῆς
ις' ἀρχὴ τοῦ τρίτον καὶ τέταρτον], τὰ καταλειφθέντα ἀπὸ τῆς πρώτης
ἡμέρας. ἡ πρώτη ἡμέρα ἔχει κτ', ἡ δευτέρα ιδ', ἡ γ' δ', ἡ δ' ι', ἡ ε' σ', ἡ σ'
30 κε', ἡ ζ' κδ', ἡ η' κα', ἡ θ' κζ', ἡ ι' α', ἡ ια' κζ', ἡ ιβ' κγ', ἡ ιγ' δ', ἡ ιδ' ιδ',
ἡ ιε' η'. — Ἀρχὴ τοῦ τετάρτου πλινθίου· ἡ ις' κζ', ἡ ιζ' κγ', ἡ ιη' ι', ἡ ιθ'
θ', ἡ κ' κε', ἡ κα'**^{<η>} κβ'**, ἡ κτ' κγ', ἡ κδ' κζ', ἡ κε' ιε', ἡ κς' ιγ', ἡ
κζ' ις', ἡ κη' ιθ', ἡ κθ' ιε', ἡ λ' ις'. τὸ δ' ὅργανόν ἔστι τὸ ύφελον, μεγάλων
μὲν τεσσάρων κύκλων, μικρῶν δὲ ὀκτὼ, ἐπιγραφόμενον ὅργανον ὑπέρ-
35 τειον ἀστρονομικόν.

A. O.

1 ἐπὶ τῶν cod., corr. Kroll, cf. p. 120, v. 12. 3 Lege καταλιμπάνεται μία; cf.
Riess, p. 384, 40. 15 supra τινῶσκειν: τενέσθαι cod. 19 post προσθήκης lac.
signavi. 27 πλινθίον inserui. 27-28 τρίτον καὶ τέταρτον uncis seclusi. 32 Post
κα' et κβ' lacunam sign. et η inserui. 33 τὸ ύφελον = sequens?

¹ Haec vix ac ne vix quidem intelligi possunt sine tabellis quas textus explicabat.
De huiusmodi “organis”, et figuris, cf. quae concessit Riess, l. c., p. 386 s. Tabellae
ipsae inveniuntur in cod. Neap. 19, f. 309-310.

EXCERPTUM EX COD. 15 (MUTIN. 215)

Quae in calce codicis Mutinensis manu Georgii Vallae sine titulo adnotata sunt, ex duobus capitibus Tί ἐκληρώσατο ἔκαστος τῶν ἀστέρων ἀπὸ τῶν Ζψων et Ποσὶ τῶν εἰδῶν ἀνήκει ἐν (l. ἐν) ἔκδστῳ ἀστέρῳ conflata sunt quae ex codice nostro Florentino 12, saec. X, divulgavit Ludwich (*Maximi et Ammonis reliquiae*, p. 120 ss.) Ista ideo hic edenda curavimus, quod, hac occasione oblata, auctoris excerptorum omnium quae in Flor. 12, f. 155-156 (*Catal.*, p. 71) inveniuntur et ab Arthuro Ludwich l. l. publici iuris facta sunt, nomen prodere nobis licebit. Nam haec fragmenta, quae non solum in libro Laurentiano sed in Vaticano 1066, f. 13^v, et alibi ἀνωνύμως traduntur, ad opus astrologicum pertinent Θεογν. EDESSENI, quod in cod. Parisino suppl. grec 1241 (f. 29-30) saec. XIV, continetur. Itaque constat haec quoque illustri saec. VIII astrologo tribuenda esse, cuius scripta in particulas discerpta Byzantinorum compilationes replent.

De fontibus et doctrina Theophili locus non est hic disserendi. Adnotare sufficiat ante eum de relationibus plantarum cum signis zodiaci et cum planetis Hermetem quoque Trismegistum (cf. *supra*, p. 45 ad. cod. 18 f. 435^v) et Vettium Valentem (*Catal. Venet.*, p. 89, 5, 15 etc.) egisse. Alia huiusmodi ex cod. Neapolitano 19, f. 387^v infra edentur.

F. 44v. 'Ο μὲν Κρόνος ἐκληρώσατο ἀπὸ τῶν Ζψων δράκοντας καὶ ὄφεις καὶ ἔχιδνας καὶ σκορπίους καὶ ἀλώπεκας καὶ λαγωὸς καὶ ὄνους καὶ μύας καὶ αἴλουρίδας ἥτοι γαλᾶς καὶ αἴλούρους καὶ τὰ τῆς νυκτὸς πετεινά· ἀπὸ δὲ τῶν φυτῶν κρόμμυα καὶ σκόρδα καὶ σίναπι καὶ πέπερι καὶ σησάμη καὶ τὰ ὄμοια.

'Ο δὲ Ζεὺς ἀνθρώπους καὶ λέοντας καὶ τὰ καθαρὰ ὄρνεα· ἀπὸ δὲ τῶν φυτῶν σῖτον καὶ κριθὴν καὶ ὅρυζα καὶ ὅλυρα <καὶ> τὰ στύφοντα τῶν δπωρῶν.

'Ο δὲ Ἀρης κύνας καὶ λύκους καὶ λεοπάρδους καὶ τὰ ἄγρια θηρία καὶ τὰ σαρκοβόρα, χοίρους τε καὶ πιθήκους καὶ σφῆκας καὶ μυίας καὶ 10 τὰ ὄμοια· ἀπὸ δὲ τῶν φυτῶν πάντα τὰ δριμέα καὶ τὰ στύφοντα τῶν βοτανῶν καὶ ῥοιάς.

3 ἀλουρίδας cod., corr. Kroll. 4 πετανά cod. σίνηπι cod. 5 σεσάμη cod. 7 δριζα cod. καὶ add. Kroll. ὅλυρα] in marg. *La pelta*, manu Vallae. τῆς δπωρᾶς reclus cod. Flor. 9 λύκας Flor. 11 δριμέα ex Flor. corr.: ἐρημία cod.

'Ο δὲ Ηλιος πρόβατα καὶ αἶγας ἄγριας καὶ πρόβατα ἄγρια καὶ ἵππους καὶ ἀλεκτρύονας καὶ ἀετοὺς καὶ ἴερακας καὶ τὰ ὄμοια· ἀπὸ δὲ τῶν φυτῶν ἄμπελον καὶ πάν τράγημα καὶ οίνον καὶ σίκερα καὶ τὰ τοιαῦτα.

5 'Η δὲ Ἀφροδίτη ἐλάφους, ὁνάτρους καὶ δορκάδας καὶ πέρδικας καὶ περιστερὰς καὶ ἰχθύας¹ καὶ ἀκρίδας καὶ τὰ τοιαῦτα· ἀπὸ δὲ τῶν φυτῶν πάν ὄσπριον καὶ δπώραν γλυκεῖν καὶ τὰ ἔάρινα ἀνθη καὶ ἀρώματα καὶ μύρα.

Ο δὲ Ἐρμῆς τὰ ἑρπετὰ πάντα καὶ τὰ παρ' ὄντας πετεινὰ καὶ τῶν 10 θηρίων τὰ ἡμερώτερα, ἴερακάς τε καὶ κίρκους καὶ κύνας· ἀπὸ δὲ τῶν φυτῶν ἐλελίσφακον καὶ κύαμον καὶ τὰ ὄμοια τῶν βοτανῶν τῶν χλωρῶν.

'Η δὲ Σελήνη βόας καὶ καμήλους καὶ ἐλέφαντας καὶ πάντα τῶν Ζψων τὰ χειροήθη· ἀπὸ δὲ τῶν φυτῶν ἐλαίαν καὶ πάπυρον καὶ τὸ βού-15 τουμανὸν καὶ κάναβιν καὶ λίνον καὶ βάμβακα καὶ μέταξαν καὶ τὰ τοιαῦτα.

F. C.

8 μύρρα cod. 11 ἐλελίσφατον. 14-15 βούτομον praebet Flor. 15 βάμβυκα cod.

¹ Pisces enim deae Syriae sacri erant, quae a mythographis Veneri aequatur (Eratosth., *Catal.*, 38, etc.). Quod Theophilus disere potuit Edessae in sua patria cuius incolae pisces Atargatis praecipue venerabantur (Duval, *Histoire d'Edesse*, p. 78. Cf. Pauly-Wissowa s. v., *Dea Syria*, c. 2242).

EXCERPTA EX CODICE 18 (BONON. 5652)

Apomasaris excerpta quaedam.

F. 272. Περὶ τῆς μεθόδου τῶν Χαρανιτῶν¹ ἡτοι ἐναλλαγῆς τοῦ κοσμικοῦ ἔτους.

Ἵδε κατὰ τὰς ιθ' τοῦ Ἰουλίου μηνὸς νυκτί, [τῆς] ἐπιφωσκούσης τῆς κ' τοῦ αὐτοῦ μηνὸς², καὶ ἔνθα ἄν ἔστιν ἡ Σελήνη, ἐκεῖνο τὸ ζώδιον λότισαι ὠροσκόπον τοῦ κοσμικοῦ ἔτους, καὶ εἰ εύριης τὴν Σελήνην ἐν 5 τῷ Κριῷ, πολλαὶ συννέφειαι καὶ ὑετοὶ ἔσονται <κατὰ> τὸ ἔτος ἐκεῖνο καὶ διπτος ἔσται λεπτὸς καὶ τὸ ἔλαιον πληθυνθήσεται. εἰ δὲ ἐν τῷ Ταύρῳ, ἔσται ὑετὸς πολὺς κατὰ τὴν ἀρχὴν τοῦ ἔτους καὶ τὸ τέλος καὶ φόβος ἐν τῇ τῇ πολὺς καὶ ψύχος πολὺ καὶ πατετὸς καὶ πόλεμοι διάφοροι καὶ λιμός.

10

Cod. B(ononiensem) descripti; cod. A(nglicanum) 29, s. XIII, f. 14^v mihi contulit Leo Parmentier. Orthographicā plerumque non adnotavi. 1 χειρανήτιν B. ἐναλαγῆ B. 3 ἵδε codd. τὰς] l. τὴν? 3-4 τῆς ἐπιφωσκούσεως codd. ὁ λόγησε B. ἐν omis. B. 6 συνεφίαι codd. τὸ ἔτος ἐκεῖνο (sine κατὰ) B: τῷ χρόνῳ ἐκείνῳ A. 7 δ omis. B. 7-8 ἡ δὲ ζῳδίων Ταύρου B. 8 τοῦ τέλους codd.: corr. 9 ἐν omis. B. 9-10 πολὺς B. πόλεων διαφορδ B.

¹ Charanitae sunt Sabaei Carrhenses qui temporibus cum Romanorum tum Arabum astrologiae studiosi fuerunt; cf. *Catal. Flor.*, p. 84, n. 5. De his Sabaeis notus est liber viri doctissimi Chwolsolin, *Die Ssabier*, 1856. Ad cultum planetarum spectant nova fragmenta a De Goeje et Dozy edita (*Nouveaux documents pour l'étude de la religion des Harraniens* (Actes Congrès Orient. Leyde, 1885, 2e partie, p. 281 ss.).

² Die 19 vel 20 Iulii, quo Canicula exoritur (cf. *Pseudo-Gemini calendarium* ap. Lydi, *De Ost.*, ed. Wachsmuth, p. 151, 19 ss.), antiqui astrologi caelum servare solebant “conjecturamque capere salubrisne an pestilens annus futurus esset”, cf. Heraclidem Ponticum ap. Ciceronem, *De div.*, I, 57; Syrum in *Catal. Flor.*, p. 171; Hephaest. Theb., I, 23 (p. 91, Engelbrecht). — Eadem fere atque Charanitae docet Zoroaster in Geoponicis I, 8 (p. 17, 4 ss. ed. Beckh) sed non de duobus solum, ut Apomasaris codices, sed de duodecim zodiaci signis agit. Vide etiam quae ad excerptum Antiochi quod ex cod. Neap. 19, f. 43^v infra edetur adnotavimus.

Περὶ τῆς τοῦ Κυνὸς ἐπιτολῆς¹ καὶ τῶν ἐξ αὐτῆς σημαινομένων συμπτωμάτων.

Εἴπερ ἔστιν ἡ ἡμέρα, καθ' ἣν ἐπιτέλλει ὁ Κύων, τοῦ Ἀρεως, ἔσονται ποντισμοὶ καὶ πολλὴ χιῶν καὶ ἐν τῷ νοτίῳ μέρει ὀβροχία ἔσται καὶ 5 πολλὰ πλοῖα κινδυνεύσουσιν· εἰ δέ ἔστιν ἡ ἡμέρα τοῦ Ἐρμοῦ, πολὺς ἔσται ὁ οἶνος καὶ θάνατος γερόντων, δὲ χειμῶν ἔσται ξηρός, τὸ δὲ ἔαρ ὑγρόν. εἰ δέ ἔστι τοῦ Διός, οἱ ἀρουραῖοι μύες πληθυνθήσονται καὶ θάνατος ἔσται κτηνῶν· εἰ δέ ἔστιν ἡ ἡμέρα τῆς Ἀφροδίτης, σφοδρὸς 10 ἔσται <ό> χειμῶν, τὸ δὲ ἔαρ πολύβροχον καὶ τὸ τρύγος ἔσται πολύ. εἰ δέ ἔστιν ἡ ἡμέρα τοῦ Κρόνου, ἔσονται ἄνεμοι πολλοὶ καὶ θανατικὸν ἐν τοῖς τετράποσιν.

F. 272^v. Περὶ τῆς τοῦ πάντος συστάσεως².

Λέγεται ὡς ὅτε ἐδημούργησεν ὁ θεὸς τὸν κόσμον ἢν ὠροσκοπῶν ὁ Καρκίνος καὶ ἢν ὁ Ζεὺς ἐν αὐτῷ, ὃ δὲ Κρόνος ἢν ἐν τῷ Ζυγῷ, ὃ δὲ 15 Άναβιθάζων ἢν ἐν τοῖς Διδύμοις, ὃ δὲ Καταβιθάζων ἢν ἐν τῷ Τοξότῃ,

1 A. f. 14^v; B. f. 272. τὸν δὲ αὐτοῦ B. 3 ἐπιτέλει codd. 4 ποντισμοὶ] cf. supra p. 91, 2 καταποτισμός. πολῆς χιῶν B. τὰ νοτία μέρη B. 5 δέ ἔστιν omis. B. 6 δ omis. B. θάνατοι B. χυμός B. 7 ἔσται ύγρον B. μύες corr.: μύς ut vid. B: μυστ' A. 8 ἡ δὲ B. σφοδροὶ B. 9 δ suppl. χυμοὶ B. 10 πολὴ B. 10-11 θανατικὸν τῆς τετ. B. 12 A(ngelic.) f. 15^v. 13 ἀς A: ἐπὶ B. ὠρ(ος)κ(ο-πῶν) δ Θ A: δ ὠρ(ος)κ(όπος) Θ B. 14 ἐ (ante τῷ) omis. B ac sie semper.

¹ Cf. supra p. 124, n. 2.

² Hoc excerptum duobus partibus constare videtur, quae laxe inter se coniunctae sunt. Prior praebet thema mundi, ab eis quae apud Firmicum III, 1 et Paulum Alex. (R. “Οπως ἔστιν ἡ τοῦ κόσμου τένεσις) inveniuntur omnino diversum. Iam antiqui Chaldaei mundi genitaram determinaverunt, si excerpto anonymo a cardinale Pitra (*Analect. sacra*, V, 300) edito fidere licet (cf. supra, p. 113).

In altera parte chorographia quam vocamus astrologica exponitur, i. e. regiones terrae enumerantur singulis planetis vel zodiaci signis subiectae. Talia iam graecos docuisse omnibus notum est et iam in *Catal. Veneto* (p. 84 ss.) de auctoribus huius divisionis egimus (cf. et infra cod. Neap. 19, f. 379^v). Illa praecepta Arabes quoque et Persae ad plagas terrarum quas incolebant accommodasse, vel ex excerptis librorum nostrorum graecorum perspicuum est (vide e. g. Achmetis collectanea in cod. Venet. 5, f. 225-225^v = cod. Angelic. 29, f. 165, et ipsius Apomasaris lib. III, cap. κβ' in cod. Flor. 11, f. 159 = cod. Angelic. f. 77). Frequenter autem similia in Orientalibus libris inveniri certiore me fecit litteris, qua semper est et humanitate et scientia, Theodorus Nöldeke. Nempe accurata enumeratio regionum secundum ordinem septem climatum vel septem planetarum et deinde duodecim signorum zodiaci invenitur in praestantissimo lexico geographi Iāqūt (I 29-36). Breviorem descriptionem praebet Ma'sūdī (*Les prairies d'or*, I, p. 181-2). Mandaei quoque huiusmodi studiis vacuerunt: in collectaneis astrologicis inscriptis Asfar Malwāṣe (= Liber signorum zodiaci, cod. Petermann 155 (Berlin) cap. 123 ss.) chorographia inserta est ex Arabicō exemplari versa et depravata. — Idem Theodorus Nöldeke ad nomina geographicā, quae Apomasaris interpres

δ δὲ Ἀρης ἦν ἐν τῷ Αἰγάλεω, δ δὲ Ἡλιος ἦν ἐν τῷ Κριῷ, ἢ δὲ Ἀφροδίτη καὶ <ἥ> Σελήνη ἐν τῷ Ταύρῳ, δ δὲ Ἐρυμῆς ἐν τοῖς Διδύμοις.

Διηρέθη ή οίκουμένη κατὰ τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐπτὰ ἀστέρων εἰς ἐπτὰ κλίματα· ἀπένεμον οὖν τῷ Κριῶ καὶ τῷ Διὶ τὰ μέρη τῆς Βασιλωνίας καὶ τῆς Περσίας, τῷ δὲ Συγῷ καὶ τῷ Κρόνῳ τὴν ὢΡΑΜΑΪΚΗΝ ἐπί- 5 κράτειαν, τῷ δὲ Αἴγυκερψ καὶ τῷ Ἐρμῇ τὰ μέρη τῆς Ἰνδίας, τῷ δὲ Σκορπίῳ <καὶ τῇ Ἀφροδίτῃ> τὰ δυτικὰ μέρη, τῷ δὲ Λέοντι καὶ τῷ Ἀρεὶ τὴν Τουρκίαν, τῷ δὲ Ὑδροχόῳ καὶ τῷ Ἡλίῳ τὴν Μικρὰν Ἀσίαν καὶ τὰ μέρη τῆς Αἰγύπτου, τῇ δὲ Παρθένῳ καὶ τῇ Σελήνῃ τὰ μέρη τοῦ Χοραστᾶν. Πλ(ῆν) δὲ τὸ περὶ ἡ υποδιαιρέσις τῶν κλιμάτων καὶ ἐμέρισαν τὸ πρώτον κλίμα εἰς ιβ' καὶ ἀπένεμον τῷ Κριῷ καὶ τῇ Ἀφροδίτῃ τὴν Μηδίαν, τῷ δὲ Κρόνῳ καὶ τῷ Τοξότῃ τὸ Χιλὰν καὶ τὴν χώραν τῶν

2 Aut hic aut p. 125, v. 15 pro Διδύμοις, l. ἔχθυσι 4 ἀπενέμιν B. μέρη B: μὲν οὐ vid. A. 6 Post ἐπικράτειαν praebet B: τῷ δὲ Αἰγάλεω καὶ τῷ Ἐρμῇ τὴν τουρκιαν expuncta, deinde pergat τῷ καὶ τῷ Ἡλίῳ τὴν μικρὰν δοσίαν (καὶ τὰ μέρη τῆς ἐγύπτου superscri.) τῇ δὲ Πῃ καὶ τῷ ψήφῳ τὰ μέρη τῆς ἡγεμίας. 7 τῆς δυτικῆς μέρεσσι (sic) B. 8-9 τῷ δὲ ὄρδονόχῳ - αἰγύπτου hic omis. B. 9 καὶ τῇ Πῃ B. 10 χοροσά B. Verba corrupta πλ' δὲ πε(τ)ρί ή ὑποδιάβρεσις A: πλ' σι // πέτρη ἵ υποδιέρεσιν B. πλέον (pro ἐπὶ πλέον) δὲ προηιτε coni. Kroll; capitilis titulum esse suspicuit Boll: κεφαλαιον δ? 11 τὸν ἐν B: τὸ ἐν A: corr. ἀπόνεμον B. 12 χυλάν B “Est Gilán i. e. pars occidentalis montium ad austrum maris Caspii ergo fors. corrig. Γιλάν „ Nöldeke.

interdum corrupit, recte interpretanda plurimum contulit; ideo quoque ei gratias agimus maximas.

Apomasaris chorographiae subiungere iuvat tabellam quam vir doctissimus Fredericus Conybeare inter tabulas calendarii in codice quodam Arnieno invenit et latine versam comiter nobiscum communicavit. Fere eadem series habetur in *Isagoge* Pauli Alexandrini et in excerpto anonymo Vaticano; cf. Boll, *Sphaera barb.*, p. 296 s.

Ab homine figuravit caelos hoc modo :

Persae.	Caput.	Aries.
Babylonii.	Collum.	Taurus.
Gamriq (Cymbri seu Cappadoces).	Manus et humeri.	Gemini.
Hayastan (Armenia).	Pectus.	Cancer.
Asiatici.	Drest.	Leo.
Graeci.	Venter.	Virgo.
Libyes.	Latera.	Libra.
Cretaei.	Membrum virile.	Scorpius.
Italici.	Coxae.	Sagittarius.
Asorestan (Syria).	Genua ambo.	Capricornus.
Aegyptii	Tibiae.	Aquarius.
Indi (Aethiopi).	Plantae pedum.	Fishes.

In margine adnotatur: * *Quia et terram figura hominis ostenderunt et caelestis circulo distribuerunt*

Δελεμιτῶν, τοῖς δὲ Διδύμοις καὶ τῷ Ἀρεὶ τῷ Μάρρουν, τῷ δὲ Καρκίνῳ καὶ τῷ Κρόνῳ τὰ ἀνατολικώτερα μέρη, τῇ δὲ Παρθένῳ καὶ τῷ Ἐρυθρῷ τὴν Περσίδαν, τῷ δὲ Συγῇ καὶ τῷ Ἐρυθρῷ τὴν τῶν Καραμάνων χώραν, τῷ δὲ Σκορπίῳ καὶ τῇ Σελήνῃ τῷ Ῥέ καὶ τὸ Ἄμολόν, τῷ δὲ 5 Τοξότῃ καὶ τῷ Ἡλίῳ τῷ Σπάχαις, τῷ δὲ Αἰγύκερῳ καὶ τῇ Ἀφροδίτῃ τῷ † Χασάς, τῷ δὲ Υδροχόῳ καὶ τῇ Σελήνῃ τὰ μέρη τοῦ Κοῦφαι, τοῖς δὲ Ἰχθύσι καὶ τῷ Ἐρυθρῷ τῷ Βηρίαν καὶ τὴν Ἀβασβάν.

"Αλλως περὶ αὐτοῦ.

Γίνωσκε ὅτι δέ κόδσμος οὗτος συνίσταται ἐκ πυρός, ἀέρος, ὕδατος καὶ
τῆς τοιουτοτρόπως οὖν συνίσταται καὶ δέ οὐρανός· ὅτε τὰρ δὲ Κρίδες
ἀνατέλλει, πυρώδες ζψύδιον ὄν, τὸ ὑπότειον κέντρον ἐστίν δὲ Καρκίνος,
ὅπερ ἐστίν ύδατώδες, τὸ δὲ ἔξης κέντρον ἐστίν δὲ Συρός, ὅπερ ἐστίν
ἀερώδες, τὸ δὲ μεσουράνημα ἐστί τεώδες· ἀρχουσι δὲ τὰ μὲν πυρώδη
ζψύδια τῆς Ξανθῆς χολῆς, τὰ δὲ τεώδη τῆς μελαίνης χολῆς, τὰ δὲ ύδα-
τικά τοῦ φλέγματος, τὰ δὲ ἀερώδη τοῦ αἵματος¹, καὶ ὡσπερ δὲ οὐρανός
οὐ παύεται τῆς κινήσεως μίαν ῥοπήν, οὕτω καὶ ἡ καρδία καὶ δὲ
πνεύμαν παύεται τῆς κινήσεως μίαν ῥοπήν.

F. 273v. Περὶ παιγνίου οἰον Ζατρικίου² ἢ ταβλίου

“Οτε ζατρίκιον ἢ ταβλίον παίζης, ίδε τὴν Σελήνην ἐν ποιῷ μοίρᾳ ἔστι;
καὶ ἀρά τε ἐν τῇ ἀνατολῇ ἔστιν ἢ ἐν τῇ δύσει καὶ εἰ βορείᾳ ἔστιν ἢ
νοτίᾳ, καὶ κάθισον ἐν τόπῳ ἔνθα ἔστιν ἡ Σελήνη μὴ μόνον τῇ ἀνατολῇ,
καὶ τῇ δύσει προσέχων ἄλλὰ καὶ τῷ βορρᾷ καὶ τῷ νότῳ.   E. C.

1 Δελεμίται sunt incolae regionis Délam vicinae montibus Gilán. Cf. Pauly-Wissowa, *Realc.*, s. v. μαροῦ B. Est Margiana Graecorum (Marghu, Mouru, hodie Merw.). 3 βαραμάνων A. 4 "Scribendum est Παῖ i. e. Ragai (Ράγαι) metropolis in cuius locum successit urbs regia Teherán, quae paulo ab ea distat .. [Th. N.] Άμολ est Amol prope mare Caspium. Vocabulum persicum adamussim ex antiquo nomine Άμάρδοι ortum est .. [Th. N.] 5 σπάχες A. "Depravatio nominis Spálhan, Ispálhan .. [Th. N.] χα(σ)δς B : χασάς (οι vel op super α) A. "Hoc verbum corruptum esse videtur ex nomine Χουσαστάν vel Χουζαστάν i. e. regio Chuz sive Susiana .. [Th. N.] 6 κούφαt B : κούφε A. "Id est Küfa metropolis quam Arabes non longe ab antiqua Babylone condiderunt et quae post pauca saecula conlapsa est .. [Th. N.] 7 Iberia nota est. " Pro Άβασθάv, I. Άβασγάv seu Άβασκάv i. e. terra Abasgorum (Άβασγοι), qui Caucasum incolebant .. [Th. N.] Cf. Pauly-Wissowa, *Realenc.*, s. v. 8 A(ngelicanus) f. 15^v. 9 ἐκ A ἀπὸ B. 10 τοιουτότροπ(ον) B. 11 ζώδιον B : ζών A. 14 ζών A. 16 πάυθεται B φωτί B. 18 A(ngelicanus) f. 58^v. οῖων B : omis. A. ταυλου codd. 19 ταυλί(ον) A : ταυλία B. ἵδε A : ἵδε B. ἐν omis. B. 21 νότος B. 22 τὸ βορδ.

¹ Haec doctrina medicorum fuit, cf. *Hippocratis epistolam ad Ptolemaeum regem* ab Ermerius (*Anecdota medica graeca*, 1840, p. 279) editam: Συνέστηκεν δὲ κόσμος ἐκ στοιχείων τεσσάρων οἰον πυρός, δέρος, ύδατος, γῆς ... τὸ μὲν αἷμα ζοικε τῷ δέροι, τὸ δὲ φλέγμα τῷ ύδατι, ἡ δὲ ξανθὴ κολη τῷ πυρὶ, ἡ δὲ μέλανα τῇ γῇ.

² *Ludus scaechorum apud Orientales in honore fuisse scimus* (cf. van der Linde)

Tonitruale ignoti auctoris.

Excerptum anepigraphum, quod ff. 327^v-329 codicis Bononiensis, multis corruptulis inquinatum, legitur, ex duobus fontibus provenire videtur quorum verba scriptor quidam Byzantinus conglutinavit. In priore praesagia secundum signorum zodiaci, in altero secundum mensium anni ordinem disponebantur. Multa cum Aegyptiorum, Nigidi, Vicelli tonitrualibus fere consentiunt quae Curtius Wachsmuth iterum nuper edidit (Lydus, *De Ostentis*, 1897, p. 57-92); nonnulla ad opusculum Melampodis, quae supra (p. 110) divulgavimus, vel ad scriptiunculam anonymi quae in *Catal. Mediolan.* p. 50 praebetur, propius accedunt; alia vero ab omnibus differunt. Quae singillatim adnotare immodeum et parum utile esset, at non minimi erit momenti fragmentum hoc studiosis qui historiam huiusmodi superstitionum persequi voluerint.

'Εὰν ἐν τῷ Κριῷ βροντήσῃ ἀπὸ τῆς ἀνατολῆς *** εἰς φθορὰν καὶ ἀκαταστασίαν φθαρήσονται καὶ κτημάτων ἀπώλ(εια). εἰ δὲ καὶ σεισμὸς τένηται καρπῶν φθορὰ καὶ λοιμὸς ἔσονται. — 'Εὰν ἐν τῷ Μαρτίῳ βροντήσῃ, ἀπ(ώλειαν) ἀνδρῶν σημαίνει, σί(του) καὶ οἴνου φθορά· εἰ δὲ τῇ νυκτὶ ὑδατα πέσῃ εἰς τὴν γῆν, βασιλέας διαφέρει τοὺς περὶ αὐτῶν (?), εἴ τοι δὲ ἐν τῇ ἡμέρᾳ, ὑδατα φανώσ(1), κατασφαγὴ τίνεται· εἴ τοι δὲ σ(ε)ι(σμός) εύρὺς τένηται, πόλεμον καὶ ταραχὴν ση(μαίνει).

'Εὰν ἐν τῷ Ταύρῳ βροντήσῃ, φθορὰ(v) σίτου κατὰ τόπους σημαίνει καὶ χαρὰ(v) ἐν ταῖς βασιλικαῖς αὐλαῖς· εἰ δὲ εἰς τὴν ἀνατολήν, ἀνόμιμον λοιμὸν καὶ ἀλλήλων σφαγὴν καὶ ἄκουσμα βασιλέως καὶ νόσον ὀλίζον 10 καὶ τετραπόδων ἀπώλεια<ν>· εἰ δὲ καὶ σεισμὸς τένηται, καύματα μέτιστα καὶ συνοχὴ πολλή. — <Έὰν> ἐν τῷ μηνὶ τῷ Ἀπριλίῳ βροντήσῃ, πάντων τῶν ὄψιμων φθορὰ<ν> σημαίνει ἐκτὸς τῆς ἑλίσιας καὶ πολλὰ περὶ θαλάσση εὑπορήσουσιν· εἴ τοι δὲ τὸ σεληνᾶν ἐκλείψῃ, ἀνθρώπων φθορὰ<ν> ση(μαίνει). εἴ τοι δὲ σεισμὸς τένηται, ταραχὴ<ν> 15 καὶ θόρυβον ση(μαίνει).

<Έ>ι ἐν Διδύμοις βροντήσῃ, νόσον παρὰ ἀνθρώποις δηλοῖ καὶ φθορὰν ἰδιωτῶν καὶ ὁσπρίων ἀπώλ(ειαν) καὶ σάλον πυρὸς χειμώνων ἐνδόξων [καὶ πάντων τοῦ ὁσπρίων φθορὰς καὶ] ἐπιφάνειαν καὶ ἔρπετῶν ἀπώλεια<ν>· εἰ δὲ καὶ σεισμὸς τένηται, ταράσ<σ>εται ἡ ὁ(ν)δ(ρων) πάντων χώρα. — Ε<i>ἐν τῷ μηνὶ τῷ Μαΐῳ βροντήσῃ, ἀκαταστασία<ν>

1 ἀπετην (?) ἀνατολή cod., post ἀνατολῆς lacunam signavi. 2 κτημάτων cod.: κτημάτων corr.. num κτισμάτων? 3 λημός cod. 5 ὑδατα hieroglyphic. expressum (v. Gardthausen, *Griech. Paläograph.*, p. 258). βασιλεῖς cod. αὐτὸν cod. 9 Leg. ἀνώνυμον? 12 Εἴ τοι inserui. 14 σελήνιον cod. ut infra. 18 ἴδιοτῶν cod.: an αἰδοιοτῶν? Cf. Fontei, *Tonitruale*, p. 90, l. 23 sqq. 19 καὶ πάντων - φθοράς καὶ uncis seclusi. 20-21 ante πάντων : ἀδ' cod., ἀνδρῶν dubitanter scripsi.

Leerboek van het Schaakspel, Utrecht, 1876, p. 6 ss.), eoque sit ut saepe laudetur in scriptis Graecis ex Arabicis vel Persica lingua versis velut Achmetis *Oneirocr.*, 241 (p. 218 ed. Rigaltii); cf. Du Cange, *Glossar.*, s. v. Ζατρίκιον.

ἀνθρώπων δηλοῖ καὶ κόσμου ταραχῆν· ἐὰν δὲ τὸ σεληνᾶν ἐκλείψῃ, λοιμὸν σημαίνει· ἐὰν δὲ διμίχλη εἰς τὴν γῆν πέσηται, φθορὰ<ν> πάντων τῶν καρπῶν ση(μαίνει) καὶ ἀνδρῶν δυναστῶν ἀπώλ(ειαν)· εἰ δὲ καὶ σεισμὸς τένηται, λιμὸν καὶ σίτου σπάνεις καὶ κλαυθμὸν λύπης.

5 <Έ>ι ἐν Καρκίνῳ βροντήσῃ, ὄντει μεγάλοι πνεύσουσι, διὸ καὶ τὰ τενόμενα ἡμέρᾳ ἀτενήσονται, σίτος δὲ καὶ κριθὴ πλησθήσονται καὶ οἱ ἄνθρωποι πληγηθήσονται· <σημαίνει> καὶ θανάτ(ους) βοῶν, χειμώνων δὲ ἐνδόξων, καρπῶν ὀλίγην, ὁσπρίων φθορὰν ὀλίγην, πλὴν ἀπὸ τῆς βορ(είας) ἀπώλ(ειαν) καὶ ἡγεμόνος τινὸς ἀσφάλ(ειαν)· εἰ δὲ καὶ σεισμὸς 10 τένηται, ἀπώλ(ειαν) ἐκλειτέμενων ἀνδρῶν. — <Έ>ι ἐν τῷ Ἰουνίῳ βροντήσεται, εὐφορία(v) δηλοῖ καὶ ἀνδρῶν δυναστῶν ἀπώλειαν· εἰ δὲ καὶ σεισμὸς γένηται, τὰ αὐτὰ τοῦ Μαΐου τενήσεται.

<Έ>ι ἐν τῷ Λέοντι βροντήσῃ, σίτου καὶ οἴνου καὶ τῶν δλων καρπῶν φθορά<ν> σημαίνει καὶ κατὰ τὴν δύσιν αἴρεσιν καὶ βλάβην, 15 ψώφρα<ν> τε καὶ λειχήνα [έκτρ(ίβει) τοὺς ἀνθρώπους αὐτοὺς] καὶ κινδύνους μεγάλους <καὶ> ὁσπρίων ἀπώλ(ειαν)· εἰ δὲ καὶ σεισμὸς τένηται, σοφοὶ ἀπολούνται. — 'Εὰν ἐν τῷ μηνὶ τῷ Ἰουλίῳ βροντήσῃ, οἴνου εὐφορία ἔσται καὶ μέτας ἀνήρ τελευτήσει· ἐὰν δὲ καὶ σεισμὸς τένηται, θόρυβον ἀνθρώπων καὶ τυράννων αἱρήσεις δηλοῖ. ἐὰν δὲ διμίχλη εἰς τὴν γῆν πέσῃ, ἡγεμόνου ἀποστασία ἔσται· ἐὰν δὲ θ<ε>ιον χολὴν αὐτῷ μὴ εύρης (?), λιμὸν δηλοῖ.

'Εὰν ἐν τῇ Παρθένῳ βροντήσῃ, φίλων ἔχθραν καὶ βασιλικῶν ἀπώλειαν· καὶ κατὰ τὴν Αἴγυπτον σάλον, πλὴν ἀπύλ(ειαν) εἰς δυσμῶν τόπους, φθορά<ν> σίτ(ου), καὶ πάντα τὰ ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ὁσπρία 20 καὶ τὰ πετεινὰ κρυψήσονται· χυμὸς δὲ ὄψιμος ἐπαχθῆσ καὶ θάνατος· εἰ δὲ καὶ σεισμὸς τένηται, νοσήματα πολλὰ σημαίνει. — 'Εὰν ἐν τῷ μηνὶ τοῦ Αὔγουστου βροντήσῃ, θόρυβον ἀνθρώπων σημ<αί>ν<ει>· εἰ δὲ ἀπὸ δυσμῆς βροντήσῃ, ὁ καρπὸς ἀπὸ θηρίων <ἐ>βρώθη· ἐὰν δὲ ἀντ' ἄρ(κτου) (?) τένηται, ἀνήρ μέτας θνήσκει· ἐὰν δὲ ἡγος ἐκ τῆς γῆς τένηται, λιμόν, φθορὰ<ν> ση(μαίνει)· ἐὰν δὲ ὑδατα <ἐν γυκ>τὶ ἡ ἡμέρᾳ φανώσι, ἀνδρῶν μεγάλων σφαγὴν σημ(αίνει). εἴ τοι δὲ καὶ σεισμὸς τένηται, φόβον καὶ στενοχωρίαν καὶ λιμοὺς <καὶ> τετραπόδων ἀπώλειαν καὶ ἀρχόντων φυτὴν σημαίνει· ἐὰν δὲ πρὸς μίαν ἡμέραν τοῦ Αὔγουστου ἔως πρὸ η' καλανδῶν *** ἐὰν δὲ καὶ σεισμὸς τένηται, πόλεμος μέτας 25 τέσται.

'Εὰν ἐν τῷ Ζυγῷ βροντήσῃ, λιμὸς καὶ ἀλλήλων σφαγὴ, καρπῶν φθορὰ πολλὴ, ὑστερον δὲ πολλοὶ ἀπολούνται, ἔνδοξος δὲ χειμώνων

6 Απ πρησθήσονται? κρίθος cod. 7 σημαίνει inserui. 9 βαρ' ut vid.: βορείας scripsi. 11 έμφροία cod.: εὐφορίαν dub. scripsi. 15 ἔκτρον (?) τοὺς ἀνθρώπους αὐτοὺς uncis seclusi. 17 εὐφορία] φορία cod. 24 ἐπιτη γε' cod.: ἐπὶ τῆς γῆς scripsi dubitanter. 25 πεδηνά cod. 28 δυσμούς (?) cod. 32 καὶ inserui. 34 σκαδ' cod.: καλανδῶν scripsi et lac. signavi. 37 ἔνδειξις scripserim, sed cf. supra et infra, p. 130, l. 39.

καὶ ποταμοῦ σφοδροῦ ἀνδρῶν καὶ τυναικῶν ἀπώλειαν, ἐρπετῶν καὶ κυνῶν λύσ<σ>αν καὶ νόσους· εἰ δὲ καὶ σεισμὸς τένηται, θάνατον πολλοῖς σημαίνει. — Ἐὰν ἐν τῷ μηνὶ τοῦ Σεπτεμβρίου βροντήσῃ, σίτου φθορὰ ἔσται, ἐπακολουθήσ(ει) δὲ τοῦ οἴνου· ἐὰν δὲ ψυχος τένηται ἀπὸ πρώτης καλανδῶν σίτος κακὸς ἔσται· ἐὰν δὲ ὁ ἥχος πρὸ τριῶν καλανδῶν, εὐετήριαν δηλοῖ· ἡ δὲ οἰκία ή οἰκοδομουμένη, ἐὰν σεισμὸς τένηται, συμφέρει τῷ οἰκοδομοῦντι ἀλλως αὐτοῖς κυριεύουσι καὶ δικύριος αὐτοῦ ἀποθανεῖται.

<Ε>ἰ ἐν Σκορπίῳ βροντήσῃ, λιμὸν καὶ ἀλλήλων σφαγὴν δηλοῖ, τὰ νέα ἀπολοῦνται, ἔνδοξος δὲ χειμῶνος, ὀλίγη δὲ ἐπικαρπ(ία), δσπρίων φθορά· εἰ δὲ καὶ σεισμὸς τένηται, χαρὰ πολλή καὶ πᾶν ἀταθόν. — Ἐὰν ἐν τῷ μηνὶ τῷ Ὁκτωβρίῳ βροντήσῃ ἀπὸ τῆς ἀνατολῆς, οἴνου καὶ ἑλαίου πλησμονὴ πολλή· ἐὰν δὲ διμήχλη ἐπὶ τὴν ἑμέση, εὐφρία<ν> δηλοῖ· ἐὰν δὲ καὶ σεισμὸς τένηται, ὥρᾳ πρώτῃ τοῦ μεσονυκτίου ἢ πρὸ η'<τοῦ> φωσφόρου (?), θόρυβον τὸν ἀπὸ ξενιτείας σημαίνει.

Ἐὰν ἐν τῷ Τοξότῃ βροντήσῃ, σάλος ἐν ἐκείνῃ τῇ χώρᾳ <καὶ> καρπῶν φθορὰ καὶ τετραπόδων καλῶν ἔσται, περὶ δὲ τοῦ τόπου τῆς ἀνατολῆς λύσιν σημαίνει χειμῶνος, πλ<ε>ιόνων (?) ἐπιφάνειαν καὶ χαρὰ πάσῃ τῇ οἰκουμένῃ· εἰ δὲ καὶ σεισμὸς τένηται, ποιμνῶν καταφθορὰν δηλοῖ. — Ἐὰν ἐν τῷ μηνὶ τῷ Νοεμβρίῳ βροντήσῃ, σίτον πολὺν καὶ μεγάλου ἀνθρώπου τελευτὴν(ν) σ(ημαίνει). ἐὰν δὲ ὁ ἥχος ἐκ τῆς τῆς τένηται, φυγὴν ἀρχόντων δηλοῖ· ἐὰν σεισμὸς τένηται, δυναστῶν ἀνδρῶν ἀπώλειαν.

<Ε>ἰ ἐν τῷ <Αἰτό>κερῷ βροντήσῃ, ὅμβρον σημαίνει ἡμέρα, βασιλέων καὶ σάλον καὶ ψόγον καὶ ἀνδρῶν ἀπρεπῶν <καὶ> μετάλγη³ ἐπιφάνεια<ν> ἔτέρου βασιλέως, τὸ<ν> δὲ ἐν τῇ ἀνατολῇ τόπον κατηκοον <?> τῆς οἰκουμένης· λαὸς δὲ ὀλίγος τενήσεται καὶ θάνατος ἀνθρώπων, καρπῶν φθορά, τὰ δὲ ὅσπρια ἐρεβηθήσονται κατὰ τρεῖς χαλάζας καὶ κατὰ θαλάσσαν χειμῶνα μεγίστον καὶ γάλη ν> πολλήν πλὴν καὶ ἀπώλειαν καὶ ἀφανισμὸν μειζόνων ἀνδρῶν, μαλακισμὸς (?) τενήσεται, δυσδαιμονες ἔσονται οἱ τῶν ἀνθρώπων πλείους, καὶ χειμῶνες πικροὶ καὶ ναυάγια καὶ σάλοι σφαλεροί· εἰ δὲ καὶ σεισμὸς τένηται, λιμός ἔσται ἀνδρῶν (?) πάντων χώρᾳ. — Ἐὰν ἐν τῷ μηνὶ τῷ Δεκε<μ>βρίῳ βροντήσῃ, θάνατος μεγίστων ἀνδρῶν ἐπέρχεται· εἰ δὲ σεισμὸς τένηται, χαρὰν πολλήν καὶ ἀταθοσύνην, καὶ φθορὰ ν> δερμά-³ των δηλοῖ, χειμῶνας δὲ ὄψιμους τενέσθαι.

Ἐὰν ἐν τῷ Ὑδροχόῳ βροντήσῃ, πόλεμον δηλοῖ καὶ νόσους καὶ μαλακισμοὺς παρὰ τῶν ἀνθρώπων, εὐφορίαν σίτων καὶ κριθῶν καὶ τῶν τοιούτων ὄμοίων, ὁσπρίων δὲ σπανίαν, ἐνδόξους καὶ χειμῶνας

6 σκαγδάλ(ων) cod.: corr. 7 τὸ οἰκοδομοῦντας cod. αὐτοῖς] αὐτοῦ cod. 12 τὴν ἀνατολὴν cod. 13-14 ἐμφορία cod. 15 φωσφόρου?] φασκοντα cod. τοῦ inserui. 16 καὶ inserui. 26-27 κατήκη cod. 29-30 γάλη πολή πλιον cod. 33 ἀδι ut supra cod. 38 ἐμφορ' cod.

καὶ ποικίλους τενέσθαι, τῶν σπειρομένων καὶ φυτευομένων πλείων εὐφορία, ἐρπετῶν δὲ ἀπώλ(εια) καὶ ἀνδρῶν ἐκλεκτῶν φθορά· εἰ δὲ καὶ σεισμὸς τένηται, πόλεμος καὶ νήστεις ἔσονται. — Ἐὰν ἐν τῷ μηνὶ Ἰανουαρίῳ βροντήσῃ, ἔσται ἀπορία παντὸς κόσμου, ἐὰν ἥχος ἔξι οὐρανοῦ τένηται, νόσον σημαίνει τῇ χώρᾳ· ἐὰν ἡμέρα δένοντος (sic) τὴν νύκτα, πόλεμον τόπῳ σημαίνει.

Ἐὰν <ἐν> Ἰχθύ<σιν> βροντήσῃ, σίτου φθορὰ<ν> κατὰ τόπους δηλοὶ ὀλίγην καὶ κίνδυνον καὶ σάλον κατὰ τὴν οἰκουμένην ἀνθρώποις καὶ ἐν τῇ πόλει λιμὸν καὶ ἀπώλ(ειαν) ἡ πάντα τὰ δψιμα καλὰ ἔσονται, βοῶν ἀπώλ(ειαν) μάλιστα δὲ ἐρπετῶν καὶ θηρίων· εἰ δὲ καὶ σεισμὸς τένηται, νοσήματα πολλά. — Ἐὰν ἐν τῷ μηνὶ τῷ Φεβρουαρίῳ βροντήσῃ, πολλὰ ἀταθὰ σημαίνει εἰς τὸν καρπὸν *** σημαίνει καὶ ἀκαταστασία<ν> καὶ νόσον.

A. O.

1 τὰ σπειρόμενα καὶ φυτευόμενα cod. 6 τόπου cod. 8 ἐν inser. 12 post καρπὸν Iacunam signavi.

EXCERPTA EX CODICE 19 (ΝΕΑΡΟΛ. II. C. 33)

F. 233. Λεκανομαντεία¹.

Ἐν τῇ πρώτῃ ἡμέρᾳ ὥρᾳ πρώτῃ τοῦ Ἡλίου ἀνατέλλοντος ἔπαρον λεκάνην καινήν, δμοίως κενήν· εἴτα λαβὼν ἐλθὲ εἰς τὸν τρίοδον παλαιὸν καὶ ὥρυξεν λάκκον καὶ βάλε τὴν λεκάνην μέσον· τῇ δὲ νυκτὶ εὐρὲ μέλαν ἵππον, ἵππευσον δὲ ἐν αὐτῷ ἔχων ἐν τῇ χειρὶ σου μερόπειον ὀστέον, 5 εἰρηκέναι δὲ οὕτως· «Ξερίον, Ἀριήλ, Σαλφρενάς, Μοροῖς Μιζεαούλ, † Ἡμντλβλ, Φορέλ, Φερεήλ, Ναρκισού, Ξυμπωνά, Σαραφαήλ, Βερζεβουήλ, Μουνοχόθ, Ἀλαήλ, μισοκλήσους τοὺς δαίμονας τῆς δύσεως, τοὺς δαίμονας τοῦ Κριοῦ· οἱ δαίμονες τοῦ μεγάλου Ἀιδου, [f. 233v] ὧν πρώτος καλούμενος Ὁρνέας, περὶ τοῦ Θέθ, 10 Μαλδούωρ, Φαρτούελ, Σαρσαννά, Καρκινὰ καὶ ἡ τέννα αὐτοῦ ὄνοσκελίς [εἰς] τὸ ὄνομα Σεμιράμηλ· οἱ δαίμονες τῶν τριόδων ἔρχεσθε καὶ εἰσέρχεσθε εἰς τὴν ἐμὴν ἀπόκρισιν.» καὶ οὕτως μὴ δειλάσης, ἀλλὰ στήσον τὴν διάνοιάν σου· δミλει καὶ ἐσὺ ἀποκρινόμενος· δταν δὲ στραφῆς, λέγε· «ἄρματα οὐρανοῦ πυρίου καὶ βασιλεὺς 15 Σαβαὶνθ τετραγέτραμένος εἰς † ναζόρεος νέος.» καὶ καταλάβε <καὶ> διαμέριστον.

[D. B. et A. M.]

1 ἀρχὴ τῆς λεκανομαντίας cod. 2 ἀνατέλοντος cod. 3 λαβὴν cod. τριώδειον cod. 4 ὥρην. 5 ἵππευσον cod. ἔχον cod. μερώπιον cod. 6 Ἀριήλ cod. 10 δν ἀος cod. τέννη cod., nos τέννα. 12 ὄνοσκελίδα εἰς cod., ὄνοσκελίς scipisimus, εἰς uncis inclusimus. τριώδειων cod. 14 ἔσυ cod., scipisimus ἐσύ. 15 πυρίνων cod. 16 σαββαϊθ cod. τετραγέτραμένος. An εἰς, Ναζωραῖος, νέος? [Gumont].

¹ Haec formula auctoris, ni fallimur, christiani (v. 15, Ναζωραῖος) nomina angelorum et daemonum continet plerumque corrupta, quae iam si qui scripsit interpretari non posset. Ista verborum nos commonent Hieronymi (*Epist. 75, t. I, col. 687, Migne, P.L.*): *Armagil, Barbelon, Abraxas, Balsamum, et ridiculum Leusiboram ceteraque magis portenta quam nomina, quae ad imperitorum et mulierularum animos concitandos quasi de Hebraicis fontibus hauriunt, barbaro simplices quosque terrentes tono; ut quod non intelligunt plus mirentur.* [F. C.] — Formulam magicam eiusdem farinae edidimus in *Catal. Mediol.*, p. 53.

F. 315. Versus¹.

Λαβὼν τὸν Ἀστράμψυχον, ὃ καλὲ φίλε,
Σὺν τῷ ὁργάνῳ τῷ πανσόφῳ καὶ κρείττῳ
Ἐχων [f. 315v] τε φράσεις καὶ λύσεις πολλῶν τρόπων
Διά τε νοσήματος, ζωῆς, θανάτου,
Ψήφους καλλίστους εύμαθεῖς πανωραίους
Σοφοῦ Πετοσίρεως καὶ Αἰγυπτίων
Ἄμα Πυθατόρᾳ τε ύψηλοτάτῳ
Δηλοῦν νίκας, βέλτιστε, ἀνδρῶν μαχίμων,
Πάντων πραγμάτων εὔπόρων καὶ ἀπόρων
Σύνες ἀνάγνως εύφυως, ἵνα μάθης
Ἐν ἀκριβείᾳ καὶ πολλῇ ἀσφαλείᾳ
Σαφήνειαν πάντων τε τῶν τετραμμένων.
Καὶ οὕτω τυχῶν τοῦ ποθουμένου, φίλε,
Ἐχοιμεν ἡμεῖς εὐχαρίστους ἐπαίνους
Καὶ μνήμην ἀεὶ τοῦ ἀχωρίστου βίου.
Ωδε τέλος σὺν θεῷ ἀμήν.

[D. B. et A. M.]

2 Ἀστράμψυχον cod. 3 An volebat τὸν πάνσοφον καὶ κρείττῳ? 4 Απ ἔχοντα? 8 ύψηλοτάτου cod. correximus. 11 Num leg. ἀναγνούς? μάθεις cod. 13 σαφήνειαν cod. 15 cod. ἔχειν quod correximus dubitanter.

Ex Pauli Alexandrini Introductione excerptum.

Titulo decepti cum codicem Mutinensem 11, f. 79, et Neapolitanum 19, f. 379, describeremus, hoc fragmentum ex opere Iuliani, cuius initium supra (p. 103) editum est, excerptum esse opinati sumus. Perperam, nam codice transcripto haec nil aliud esse animadvertisimus nisi primum caput “Introductionis” (Ἑισαγωγὴ εἰς τὴν ἀποτελεσματικὴν) Pauli Alexandrini, primis et extremis verbis mutatis vel omissis. Frustulum tamen huius capituli publici iuris facere visum est, ut de indeole codicis Neapolitani iudicari possit, qui editioni Schatoni (Witebergae 1586) interdum praeferendus est.

[F. C.]

F. 379v. Παύλου Ἀλεξανδρέως ἐπίσκεψις ἀστρονομικὴ περὶ τῶν ιβ' ζῳδίων.

Ἴστέον ὅτι τὸ ζῷον ἔχει δεκανοὺς τρεῖς, μοίρας λ', λεπτὰ ζ'. ἀρχὴ δὲ τοῦ ζῳδιακοῦ κύκλου, δ Κριὸς ζῷον ἀρσενικόν, ἰσημερινόν, τροπικόν· οἰκος Ἀρεως, ὑψωμα Ἡλίου περὶ μοίρας ιε', ταπείνωμα Κρόνου 3-4. Ἄστέον - κύκλου desunt in ed(itione). 3 λεπτὰ, αω' coni. Kroll. 5 ιε' cod., 10' ed.

¹ Hi versiculi, nisi fallimur, eundem librarium auctorem habent, qui hoc modo scripta codicis praestantiora summatim indicavit.

περὶ μοίρας κ', τρίτωνον ἡμέρας μὲν Ἡλίου, νυκτὸς δὲ Διός· κεῖται δὲ <ἐν τῷ> κλίματι τῷ τῆς Περσίδος ἀπομεμερισμένον ἀνέμῳ ἀπηλιώτῃ, κυριεύει δὲ κεφαλῆς καὶ ὄλου προσώπου, ἀνατέλλει δὲ τὸ ζύμδιον ἐν τῷ Ἀλεξανδρείας κλίματι [f. 380] τρίτῳ ὅντι ἐκ τοῦ ἀφανοῦς [τοῦ] κόσμου εἰς τὸν ἐμφανή ἐν ὥραις α' γ' θ', χρόνοις δὲ κα' ἔστι δὲ ἐν τῷ τοιούτῳ 5 ζώδιῳ τὸ μεσουράνιον κέντρον τοῦ κοσμικοῦ διαθέματος.

Δεύτερον ζύμδιον Ταῦρος· θηλυκόν, στερεόν, ἔαρινόν· οἶκος Ἀφροδίτης, ὑψωμα Σελήνης περὶ μοίρας γ', ταπείνωμα οὐδενός, τρίτωνον ἡμέρας μὲν Ἀφροδίτης, νυκτὸς δὲ Σελήνης· κεῖται δὲ ἐν τῷ κλίματι τῆς Βαβυλωνίας ἀπομεμερισμένον νότῳ, κυριεύει δὲ τραχήλου καὶ 10 τένοντος, ἀναβαίνει δὲ τὸ ζύμδιον ἀπὸ τοῦ ἀφανοῦς κόσμου εἰς τὸ ἐμφανές ἐν ὥραις α' γ' ε', χρόνοις δὲ κε' κατὰ τὸ προκείμενον κλίμα.

Τρίτον ζύμδιον Δίδυμοι· ἀρσενικόν, δίσωμον, ἔαρινόν, ἀνθρωποειδές· οἶκος Ἐρμοῦ, ὑψωμα οὐδενός, κοίλωμα οὐδενός, τρίτωνον ἡμέρας μὲν Κρόνου, νυκτὸς δὲ Ἐρμοῦ· κεῖται δὲ <ἐν τῷ> κλίματι Καππαδοκίας ἀπομεμερισμένον λιβή, κυριεύει <δὲ> ὥμων καὶ χειρῶν, ἀναβαίνει δὲ τὸ ζύμδιον ἀπὸ τοῦ ἀφανοῦς κόσμου εἰς τὸ ἐμφανές ἐν ὥραις α' γ' ε' με', χρόνοις <δὲ> κη' κατὰ τὸ προκείμενον κλίμα. ἐν ταύτῃ τῇ τριζῳδίᾳ ἀπαρτίζεται ἡ τῆς ἔαρινῆς ὥρας τροπή, ἥτις καλεῖται ἀήρ.

Desinit codex Neapolitanus verbis ἐν ταύτῃ τῇ τριζῳδίᾳ ἀπαρτίζεται 20 ἡ τῆς χειμερινῆς ὥρας τροπή, ἥτις καλεῖται ὕδωρ. — Quat. A, 4v, l. 10, editionis a. 1586.

[D. B. et E. M.]

F. 387v. De plantis quae secundum planetarum naturam operantur¹.

Ἡ βοτάνη τοῦ Ἡλίου <ἐστὶ> πολύτονον· ἔλαβε τὴν προσηγορίαν 25 ἐκ τοῦ τὸν Ἡλίου πᾶσιν ἀρχηγέτην καὶ σπορέα τενέσθαι· αὐτήν τινες χαμαίλεον προσηγόρευσαν ἐκ τοῦ [f. 388] κατὰ οὐρανὸν καὶ τὴν τὰ

1 περὶ omis. ed. κα' ed. 2 ἐν τῷ supplevimus; cf. passim. κλίματι τὸ cod., κλίματος τοῦ ed. τῆς omis. ed. ἀπηληγνήτην cod. 3 ἀνατέλει cod., ἀναβαίνει ed. 3-4 κατ' Αἴγυπτους ἐν τῷ δὶ Άλεξανδρείας ed. 4 τρίτου ed. τοῦ cod. ante κόσμου unicus inclusus. 5 εἰς τὰ ἐμφανῆ cod., εἰς τὸν ἐμφανῆ κόσμον ed. ἐν ὥρᾳ μιᾷ ισημερινῇ τριτῷ ἐννέτῳ χρόνοις δὲ κα', λεπτοῖς μ' ed., ἐν ὥραις τριάκοντα τριῶν οθ' χρόνον δὲ κα' cod., corr. Cumont. 6 τὸ μεσουράνον (ut vid.) κέντρον cod., τὸ μεσουράνον ed. 7 θυληκόν cod. 8 οὐθενός ed. 9 ἐν τῷ κλίματι cod., κλίματος ed. 10 Βαβυλώνος ed. ἀνέμῳ νότῳ ed. 11 κόσμου omis. ed., quae τοῦ κόσμου post ἐμφανές add. 12 ὥρᾳ μιᾷ μ' ed. κλίματι cod. Post κλίμα, τὸ δὶ Άλεξανδρείας ed. 14 οὐθενός ed. bis. 14-15 μὲν ἡμέρας cod. 15 ἐν τῷ suppl. κλίματος τοῦ τῆς ed. 16 ἀνέμῳ λιβή ed., λιβά cod. δέ omis. cod. χειρῶν καὶ δακτύλων ed. 17 κόσμου omis. ed., quae post ἐμφανές add. τοῦ κόσμου. ἐν ὥρᾳ cod. α' γ' κ'' ed. 18 δέ omis. cod. ταύτῃ δέ ed. 19 ἀήρ cod., ξαρ ed.: perperam. nam infra secunda trias appellatur πνύ, tertia γῆ, quartā ὕδωρ. 25 ἐστὶ suppl. 26 τενήσθαι cod. χαμελαίαν quod corr. ἐν cod., scripsimus ἐκ. οὐρανοῦ cod.

¹ Idem excerptum invenitur in cod. Vindobon. pl. l. gr., 179, f. 31v. Cf. Pitra,

μῆλα λελογχέναι· πινόμενος γάρ <δ> χυλὸς αὐτῆς ἐτοιμοτέρους πρὸς τόνον καὶ ἀφροδίσια ποιεῖ· περιαφθεῖσα ἡ ρίζα πᾶσιν ὀφθαλμίας ἀπαλλάσσει, ιάται δὲ φρενιτικούς, ληθαργικούς, ἀμβλυωπούντας θαυμαστῶς περιαπτομένη καὶ τοὺς ἐν καταρχāis <πειραζομένους> τῶν ὑποχύσεων.

5 Ἡ βοτάνη τῆς Ἀφροδίτης ἐστὶν δὲ περιστερεών· ταύτης ἡ ρίζα περιαφθεῖσα τὰ περὶ τὸν τράχηλον ιάται πάθη, χοιράδας, παρωτίδας, βουβώνας, δὲ χυλὸς αὐτῆς ἵστησιν αἱμορροΐδας μετὰ μέλιτος καὶ νίτρου προσκλυζομένης· πινόμενος δὲ χυλὸς μετὰ μέλιτος λεπτύνει τὰ ὑγρά· <αὐτὴ> ἡ βοτάνη ἀρμοδία τίνεται καὶ πρὸς ἀφροδίσια· δέ <δέ> 10 χυλὸς παρέχεται καὶ τοῖς συνουσιάζουσιν· ἐν οἰκίᾳ ἡ ρίζη παρακειμένη ἀπελαύνει πάντα φαῦλον δαίμονα.

Ἡ βοτάνη τοῦ Ἐρμοῦ ἐστὶ τὸ πενταδάκτυλον, οἱ δὲ πεντάφυλλον· ιάται τὰ ἐν ἄρθροις τινόμενα πλήγματα καὶ τὰ πυρώδη, σπλῆνη <δέ> καταπλαστομένη <τοὺς τῆς> κοιλίας στροφοὺς παύει 15 <καὶ> τοὺς τῶν ὁδόντων πόνους διακλυζομένην· ἡ ρίζα περιαφθεῖσα τῷ στόματι εὐλόγους ποιεῖ καὶ ῥητορικούς ἐν τοῖς λόγοις· δύνησι καὶ τοὺς λιθιώντας καὶ δυσουριώντας.

Ἡ βοτάνη τοῦ Ἀρεως λέγεται ἀρνόγλωσσον· ιάται τὰ ἐν αἰδοίοις πάθη καὶ <τὰ> ρυπαρὰ ἔλκη [ιάται]· εύθετεί <δέ> καὶ δυ[. 389]σεντερι- 20 κούς καὶ αἱμορροΐδας καὶ τὰ πυρώδη καὶ τὰ φθαρτικά.

Ἡ βοτάνη τοῦ Διός ἐστιν ἀλχαράνιος· ταύτης ἡ ρίζα ιάται βου-

2-3 ἀπαλάσσει cod. 4 τοῖς ἐν καταρχāis cod., scripsimus καὶ τοὺς ἐν καταρχāis πειραζομένους collato Pitra, loc. infra, n. 1, cit., p. 283, l. 4. 5 ἡ περιστερεών cod.

8 προσκλυζομένη cod. 9 αὐτῇ suppl. ἀρμόδιος cod. ἀφροδίσια cod. δέ suppl.

12 Ἐρμῆ ἢν cod., scripsimus Ἐρμοῦ ἐστι. 13 Ἑναρθρα cod., sed cf. Pitra, loc. cit., l. 16. 14 δέ et τοὺς τῆς suppl. 15 καὶ suppl. τάς cod., corr. 18 αἰδοίοις cod.

19 ρυπαρὰ ἔλκη ιάται cod., fort expungendum alterum ιάται. δέ suppl. 21 ἦν cod., scripsimus ἐστίν.

Anal. surru, V², 282-283, qui diversam in idem argumentum scriplionem edidit. Codex Mediolan. 23, f. 250 (Catal. Astrol., p. 15) fragmentum ex alio simili sed ampliore tractatu complectitur, cui praefigitur nomen Alexandri regis, ubi multa sunt quae cum cod. Neapol. consentiunt. Exempli gratia ea afferemus quae de herba solis dicuntur :

Δευτέρα βοτάνη Ἡλίου πολύτονος. αὐτῇ εἰληφε τὴν προσωνυμίαν ἐε οὐ τὸν Ἡλίον > πᾶσιν [cod. πάσης] ἀρχηγόν <εἰναι> νενόμισται· ταύτην δέ τινες χαμαίλεοντα προσηγόρευσαν, δέ ἐστι οἶκος Ἡλίου. αὐτῇ πινομένη [cod. τινομένη] θεραπεύει τὰ περὶ τὸ στήθος καὶ στομαχικά πάθη, καθάπερ καὶ τὸ ζύμδιον τὰ μέρη λέλαχεν. ἐνεργεῖ δέ καὶ συμπαθῶς ἡ βοτάνη διὰ τὸ δύνομα [απ διὰ τὸ δύνοματος?]. πινόμενος δὲ ὁ χυλὸς αὐτῆς ἐτοιμοτέρους πρὸς τονήν καὶ ἀφροδίσια καθλίσσει, περιαφθεῖσα δέ ἡ ρίζα ὀφθαλμῶντας [cod. ὀφθαλμῶντας] ἀπαλλάσσει, εἰ δέ τις πρὸ τοῦ πάσχειν περιαφθείν, οὐκ ἐδὲ ἐπὶ τὸ σύνολον ὀφθαλμιδσαι. ἀρμόζει δέ καὶ τοῖς φρενιτικοῖς καὶ ληθαργικοῖς περιστομένη, καθότι τὸν περὶ καρδίας τόπον δ Ἡλίος ἔλαχε<ν> εὑπνοιαν <δέ> παρέχει καὶ τοῖς πνευμονιῶσιν ως ἐπὶ τῶν τενέσθαις· ἐπὶ δὲ πρώτους ἐν ἡμίν φρενιτικούς καὶ ληθαργικούς ... νομίζων δέ ἐφένα καθίστησι· ποιεῖ δέ καὶ πρὸς ροήν τυναικείον προποτιζομένη τῷ χυλῷ.

βώνας, ποδαλγικούς, ἡπατικούς μετὰ κρόκου καὶ μέλιτος πινομένη· περιαπτομένη <δὲ> καὶ τοῖς συνουσιάζουσιν ἀρμόζει [περιαπτομένη] καὶ τὰς τυναίκας ἐπιχαρεῖς ποιεῖ πρὸς ἀφροδίσια.

Ἡ βοτάνη τοῦ Κρόνου ἔστιν ἀσφόδελος <ἢ> ἥρακλεια· ταύτης δὲ χυλὸς μετὰ στύρακος πόνους ἰᾶται γονάτων καὶ ποδῶν, τῆς δὲ ρίζης δὲ ὁ χυλὸς ἐψηθεῖς ὠφελεῖ πόνους νεφρῶν καὶ φόβους ἰᾶται δαιμονιζομένων· περιαπτομένη <δὲ> καὶ τοῖς ὀδοντιώσι παιδίοις εὐθετεῖ.

Ἡ βοτάνη τῆς Σελήνης ἔστιν δὲ κυνόσβατος· καθαίρει δὲ δὲ χυλὸς τὰ τοῦ θώρακος δριμέα καὶ στομάχου καὶ πλευρῶν, εὐθετεῖ δὲ καὶ πρὸς δευδορκίαν καὶ ἀμβλυωπίαν ἰᾶται καὶ εὐθετεῖ στόμαχον κεκακωμένον, ἰᾶται δὲ <καὶ> στρόφους καὶ ἔδρας πυρακτωμένας.

[D. B. et E. M.]

F.389. Ἡλιοδώρου¹ ἐπίσκεψις τῶν πλανητῶν, πῶς κυριεύουσι τὰς ζ' ἡμέρας τῆς ἑβδομάδος καὶ τὰς ιβ' ὡρας.

Ιστέον διτὶ τῇ α' ἡμέρᾳ δὲ Ἡλιος πολεύει· ἔχει οἶκον τὸν Λέοντα, 15 καὶ δὲ Κριὸς ὑψωμα αὐτοῦ τοῦ Ἡλίου.

Τῇ β' ἡ Σελήνη· ἔχει οἶκον τὸν Καρκίνον, καὶ δὲ Ταῦρος ὑψωμα αὐτῆς.

Τῇ γ' δὲ Ἀρης· ἔχει οἶκον τὸν Κριὸν καὶ τὸν Σκορπίον, καὶ δὲ Παρθένος ὑψωμα αὐτοῦ.

Τῇ δ' δὲ Ἐρμῆς· ἔχει οἶκον τοὺς Διδύμους καὶ τὴν Παρθένον, καὶ δὲ Αἰγαίους ὑψωμα αὐτοῦ [τοῦ Ἐρμοῦ].

[F. 389v] Τῇ ε' δὲ Ζεύς· ἔχει οἶκον τοὺς Ἰχθύας καὶ τὸν Τοξότην, καὶ ὑψωμα αὐτοῦ <δέ> Καρκίνος.

Τῇ σ' δὲ Ἀφροδίτη· ἔχει οἶκον τὸν Ταῦρον καὶ τὸν Ζυγόν, καὶ δὲ ὑψωμα αὐτῆς <οἵ> Ἰχθύες.

Τῷ σαββάτῳ δὲ Κρόνος· ἔχει οἶκον τὸν Αἰγαίορχα καὶ Υδροχόον, καὶ ὑψωμα αὐτοῦ δὲ Ζυγός.

Τῇ α' δὲ ἡμέρᾳ κυριεύει δὲ Ἡλιος· ὡρα α' [δέ] Ἡλιος, β' Ἀφροδίτη, τ' Ἐρμῆς, δ' Σελήνη, ε' Κρόνος, σ' Ζεύς, ζ' Ἀρης, η' Ἡλιος πάλιν.

Τῇ β' δὲ κυριεύει δὲ Σελήνη· ὡρα α' Σελήνη, β' Κρόνος, τ' Ζεύς, δ' Ἀρης, ε' Ἡλιος, σ' Ἀφροδίτη, ζ' Ἐρμῆς, η' Σελήνη.

2 δέ suppl. περιαπτομένη καὶ ταῖς τυναίξιν cod., unciis inclusimus περιαπτομένη, scripsimus τὰς τυναίκας. 3 ἀφροδισίαν cod. 4 δὲ suppl. 5 στήρακος cod. 7 δέ suppl. δδουτιοῦσι cod. 8 σκηνόβατος cod.; Pitra, loc. cit., l. 5, κυνόβατος. 9 δρυμαῖα εἴτε στομάχων cod. 10 ἀμβλυωπίαν cod. 10-11 κεκακομένον cod. 11 καὶ suppl. πυρακτωμένους cod. 22 αὐτοῦ τοῦ Ἐρμοῦ cod., unciis inclusimus τοῦ Ἐρμοῦ. 24 δὲ suppl. 26 οἱ suppl. 29 δὲ Ἡλιος cod., unciis inclusimus δ.

¹ De Heliodoro astrologo, qui circa a. 500 p. C. n. Alexandriae florebat, cf. Catal. Venet., p. 81, n. 1 et infra excerptum ex eodem cod. Neap. f. 430v. [F. C.]

Τῇ γ' κυριεύει δὲ Ἀρης· ὡρα α' [δέ] Ἡλιος, β' [δέ] Ἡλιος, τ' Ἀφροδίτη, δ' Ἐρμῆς, ε' Σελήνη, ζ' Κρόνος, η' Ἀρης.

Τῇ δ' κυριεύει δὲ Ἐρμῆς· ὡρα α' Ἐρμῆς, β' Σελήνη, τ' Κρόνος, δ' Ζεύς, ε' Ἀρης, σ' Ἡλιος, ζ' Ἀφροδίτη, η' Ἐρμῆς.

5 Τῇ ε' κυριεύει δὲ Ζεύς· ὡρα α' Ζεύς, β' Ἀρης, τ' Ἡλιος, δ' Ἀφροδίτη, ε' Ἐρμῆς, σ' Σελήνη, ζ' Κρόνος, η' Ζεύς.

Τῇ ζ' κυριεύει δὲ Ἀφροδίτη· ὡρα α' Ἀφροδίτη, β' Ἐρμῆς, τ' Σελήνη, δ' Κρόνος, ε' Ζεύς, σ' Ἀρης, ζ' Ἡλιος, η' Ἀφροδίτη.

Τῷ σαββάτῳ κυριεύει <δέ> Κρόνος· ὡρα α' Κρόνος, β' Ζεύς, 10 τ' Ἀρης, δ' Ἡλιος, ε' Ἀφροδίτη, σ' Ἐρμῆς, ζ' Σελήνη, η' Κρόνος.

Οὕτως οὖν πάλιν ἀνακύκλει καὶ λέγε τὴν η' <τοῦ> Κρόνου, τὴν θ' τοῦ Διός, τὴν ι' τοῦ Ἀρεως, τὴν ια' τοῦ Ἡλίου, τὴν δὲ ιβ' τῆς Ἀφροδίτης· δμοίως καὶ τοὺς ἄλλους ἀνελλιπῶς οὕτως ἀρίθμει, δμοίως καὶ εἰς τὰς τῶν ἡμερῶν νύκτας οὕτως εὐρήσεις.

15

Περὶ τῆς νυκτός.

Νῦν α' κυριεύει δὲ Κρόνος· ὡρα α' Κρόνος, β' Ζεύς, τ' Ἀρης, δ' Ἡλιος, ε' Ἀφροδίτη, σ' Ἐρμῆς, ζ' Σελήνη, η' Κρόνος.

[F. 390] Νῦν β' κυριεύει δὲ Ἀφροδίτη· ὡρα α' Ἀφροδίτη, β' Ἐρμῆς, τ' Σελήνη, δ' Κρόνος, ε' Ζεύς, σ' Ἀρης, ζ' Ἡλιος, η' Ἀφροδίτη.

20 Νῦν γ' κυριεύει δὲ Ζεύς· ὡρα α' Ζεύς, β' Ἀρης, τ' Ἡλιος, δ' Ἀφροδίτη, ε' Ἐρμῆς, σ' Σελήνη, ζ' Κρόνος, η' Ζεύς.

Νῦν δ' κυριεύει δὲ Ἡλιος· ὡρα α' [δέ] Ἡλιος, β' Ἀφροδίτη, τ' Ἐρμῆς, δ' Σελήνη, ε' Κρόνος, σ' Ζεύς, ζ' Ἀρης, η' Ἡλιος.

Νῦν ε' κυριεύει <η> Σελήνη· ὡρα α' Σελήνη, β' Κρόνος, τ' Ζεύς, 25 δ' Ἀρης, ε' Ἡλιος, σ' Ἀφροδίτη, ζ' Ἐρμῆς, η' Σελήνη.

Νῦν σ' κυριεύει <δέ> Ἀρης· ὡρα α' Ἀρης, β' Ἡλιος, τ' Ἀφροδίτη, δ' Ἐρμῆς, ε' Σελήνη, σ' Κρόνος, ζ' Ζεύς, η' Ἀρης.

Νῦν σαββάτου κυριεύει δὲ Ἐρμῆς· ὡρα α' Ἐρμῆς, β' Σελήνη, τ' Κρόνος, δ' Ζεύς, ε' Ἀρης, σ' Ἡλιος, ζ' Ἀφροδίτη, η' Ἐρμῆς.

30 Οὕτως οὖν ἀνακύκλει, ὃς ἀναθεν λέγεται, ἵνα εὑρήσεις τὸν πολεύοντα καὶ διέποντα· ἔστι δὲ δὲ πολεύων καὶ δὲ διέπων καὶ δὲ ὑψῶν τὰς ὡρας καὶ κυριεύων δὲ κύριος τῆς ημέρας ἐν ἐκείνῃ τῇ νυκτί· ἐκ τούτου οὖν σκόπει ἀκριβῶς ποίαν ὡραν τῆς ημέρας ἡ τῆς νυκτὸς πολεύει καὶ κυριεύει δὲ ἀγαθοποιὸς ἀστήρος 35 καὶ ἐν ποιά δὲ κακοποιός, καὶ ἐκ τούτου διακρίνεις τὴν ὡραν. τοίνυν λαμβάνονται ἐν ταῖς ὡραις ἀγαθοποιοὶ ἀστέρες Ζεύς, Ἀφροδίτη

1 δὲ Ἀρης εἰ δὲ Ἡλιος cod., unciis inclusimus art. Ita et infra, l. 22. 7 τῇ εἰ ἵερον cod. pro τῇ σ', quod reposuitus. 9 δὲ suppl. 11 τοῦ suppl. 13 ἀνελλιπῶς cod.

16 Νῦν α' ὡρα κυριακῆς cod., expunximus ὡρα εἰ προ κυριακῆς dedimus κυριεύει δ. 24 δὲ suppl. 26 δὲ suppl. 28 ἔξημέρομ<αν> κύρος, ut vid., cod., scripsimus κυριεύει δ. dubitanter.

καὶ [ῆ] Σελήνη· κακοποιοὶ δὲ Κρόνος καὶ Ἀρης· ἐπίκοινοι δὲ Ἡλιος καὶ Ἐρμῆς διὰ τὸ κοινὸν τῆς φύσεως, καὶ μετὰ ἀγαθῶν ἀγαθοποιοί, μετὰ δὲ κακοποιῶν <κακοποιοὶ> καθεστήκασιν.

[D. B. et A. M.]

F. 390v. Περὶ τῶν ἐνεργειῶν τῶν πλανητῶν
ἐν ταῖς ὥραις κυριεύοντων. 5

"Ωρφ Ἡλίου οἱ θέλοντες κρυφόν <τι> ποιήσαι, οὐ συμφέρει φανερωθῆσται τάρ. κοινωνίαν ποίει, ζενίαν πάρεχε, ὅρμα ὅπου δ' ἂν θέλῃς κατὰ τὴν καὶ θάλασσαν, οἰκοδομῆς ἄρχου, θεμέλια τίθε, ἵππους ἀγόραζε, παιδία εἰς μάθησιν δίδου· κλοπιμάλιον τι δὲ ποιήσας εὑρεθῆσται. 10

"Ωρφ Σελήνης ὅσοι μεθοδεύονται νικήσουσι, καὶ πραγματείαν διουλόμενος ποιήσαι ἐπὶ κέρδος ἔχει. οἰκοδομῆς ἄρχου, θεμέλια τίθε, τὰ πάντα καλὰ λίαν, βόας δὲ πρώτιστον μὴ ζεύξης· τὸ γεννηθὲν ποικίλαις ἀφορμαῖς τραθῆσται.

"Ωρφ Ἀρεως οὐδὲν καλὸν ποιήσει· πρὸς πάντα τάρ ἐστιν ἀθετος, 15 <εὔθετος δὲ> πρὸς ἐπιβουλάς δαιμόνων. εἰς μάχην μὴ ἀπέλθης καὶ πληγάς καὶ τραυματίας <μὴ> ὑπομείνης· τὸ γεννηθὲν δυσχερῶς ἀνατραφῆσται, κακότροπος, μέθυσος, φονεύς, οὐλήν ἔχων εἰς τὸ πρόσωπον, πάχυν κακός· εὶ δὲ θῆλυ, ἐπὶ βλάβην τονέων τεχθῆσται· οἱ εἰς κριτήριον οὐ συμφρονήσουσιν ἀλλήλοις, ἀλλὰ μάχην ποιήσουσιν· δὲ ποιήσας διαθήκην οὐκ ἐπιτεύξεται. 20

"Ωρφ Ἐρμοῦ <δ> πρὸς πάντα μεθοδεύων τι <οὐκ> ἡττηθῆσται· περὶ κόπου διουλόμενος οὐκ ἐπιτεύξεται· πραγματείαν πρὸς κέρδος ποίησον· μὴ ἀποδιώξῃς, μετοίκει καὶ μετέρχου, ἀποδημίαν ποίησον, παιδία εἰς μάθησιν δίδου, παντὸς πράγματος [f. 391] ἄρχου· τὸ γεννηθὲν 25 μετὰ πολὺν κόπον ἀνατραφῆσται· χάριτας δὲ αἰτήσας οὐκ ἐπιτεύξεται.

"Ωρφ Διὸς <ἀγαθὴ> πρὸς πάντα μεθοδεύοντι μετὰ καλῆς πίστεως διουλόμενος συναλλαγὴν ποίησον, κοινωνίαν πάρεχε, ἀποδημίαν ποίει, πορείαν ἐμπορεύουν κατὰ τὴν καὶ θάλασσαν, μάχης δὲ ἀπέχου, μετ' ἀδικούντων μηδὲν πράξης τὸ σύνολον· τὸ γεννηθὲν Ζώσιμον ἔσται. ἐν 30 ταύτῃ τῇ ὥρᾳ, ἐὰν φιλονεικοῦσί τινες, εἰς κριτήριον ἀπελθόντες ἐκ συμφωνίας κριθῆσονται· διαθήκην δὲ ποιήσας οὐκ ἐπὶ αὐτῇ τελευτῆσει.

1 ἡ uncis inclusimus. 3 κακοποιοὶ suppl. 5 In marg. atramento rubro librarius adnotavit: εἰ ἀληθῆ ταῦτα οὐκ οἶδα. 7 τι suppl. Cf. infra, l. 10. 9 κατὰ τὴν καὶ θαλασσῆς cod. et ita inferius. 10 διδόναι cod. et ita inferius, nos δίδου. 11 νικήσωσιν εἰ πραγματίαν (sic et infra) cod. 12 ποιήσει cod. ξην cod. 13 προτίστους cod. πρώτιστον scripsimus. 14 ἀφορμάταις εἰ τροφῆσται cod. 16 εὔθετος δὲ suppl. 16-17 An μὴ ([vel ἵνα μὴ] pro καὶ) - ὑπομείης? 18 κακότροπον cod. 19 κακῶς cod. 20 Fortasse hic et p. seq. l. 6, post κριτήριον εἰ τρίσιν addendum ἀπελθόντες: cf. ad l. 31. ποιήσωσιν cod. 22 δὲ οὐκ suppl. μετορεύοντι cod. μεθοδεύων τι scripsimus. 23 Num pro περὶ κόπου ἀπερικόπως legendum? 27 ἀγαθὴ suppl. 28 συναλατεῖν cod. correximus. Cumont: forlasse ἀλλαγέων πρὸς ἀλλάσσων dixit scriptor. 29 ἀπέρχου cod., ἀπέχου scripsimus. μετ' ἀδικούντι cod.

"Ωρα Ἄφροδίτης ἀγαθὴ, καὶ πρὸς ἄφροδισιασμὸν συμφέρει· φιλίαν καὶ κοινωνίαν ποίησον, παῖδας εἰς μάθησιν δίδου, ἴματίοις καινοῖς χρῶ, μετέρχου καὶ μετοίκει, ὁδοιπορείαν ποίει, ζενίαν πάρεχε, κέρδος ἀπροσδόκητον [προσαδησι] ἦτι ἄν] ποιήσεις, χαρὰν ἔξεις, κριτήριον 5 καὶ μάχην περίφευτε· δούλος ἐὰν ἀποδρᾷ εἰς θάλασσαν, οὐχ εὑρεθῆσται· τὸ κλοπιμάλιον τι εὑρεθῆσται· οἱ εἰς κρίσιν ἐκ συμφωνίας κριθῆσονται.

"Ωρφ Κρόνου οὐδὲν καλὸν ποιήσεις· ὅσον [εἰς] δύνασαι, κράτησον ἀπὸ παντὸς πράγματος· ταύτην τὴν ὥραν παρατηροῦ καὶ <τὴν> τοῦ 10 Ἅρεως· οὗτοι τάρ οἱ δύο ἀστέρες εἰσὶν ἐναντίοι καὶ τοὺς θανάτους ἐπάτοντες, μάλιστα δταν καὶ ἡ Σελήνη συμμαρτυρῇ αὐτοῖς· εἰς δδικον πράτμα μὴ ἐπιβάλλου· ... ἀπέχου ταύτης· ὁ γεννηθεὶς εὐμαθῆς· κεφαλὴν μεγάλην ἔχει, <σῶμα> μικρότατον [f. 391v] καὶ πόδας πλατεῖς· διαθήκην δὲ ποιήσας οὐκ ἐπ' αὐτῇ τελευτῆσει. [D. B. et A. M.]

15 F. 393. Περὶ τῶν τῆς Σελήνης παρατηρήσεων Πέρσου φιλοσόφου τοῦ<νο>μα Ζανατῆ.

Τῆς Σελήνης οὐσης ἐν [τῷ] Κριψι καλὸν ἐστιν δοδεύειν· χαίρων τάρ ἐπανέλθῃ· ἐπιτήδειός ἐστιν ἡ ήμέρα τοῦς δόδοιπόροις ἢ διοικεῖν τι <βουλομένοις> ἐπὶ ζένης· δὲ τῆμας ἐν ταύτῃ βληθῆσται τῆς γυναικὸς 20 οὐσῆς ἀκαταστάτου καὶ ἀστόρτου· ἡ ἐκτρωθεῖσα μόλις σωθῆσται. τῇ δευτέρᾳ ήμέρᾳ ἀγοράζειν καλὸν· δὲ νοσήσας σωθῆ, πλὴν κεφαλαλήσει· δὲ φυτῶν εὑρεθῆ· ἐπιτήδειος ἡ ήμέρα εἰς τὸ φυτεύειν, σπείρειν, τῆν ήμεροῦν· <τότε τάρ ἀγρός> κάρπιμός ἐστιν· τὸ κλαπέν εὑρεθῆσται· δὲ γεννηθεὶς ἐπὶ [f. 393v] ιορκος ἔσται· εὐχρηστὸν παιδία διδόναι εἰς μάθησιν· 30 καλὸν πλέειν, θεμέλια τιθέναι καὶ τὰ ἐν οἴκῳ.

Τῆς Σελήνης οὐσης ἐν Ταύρῳ καλὸν δοδεύειν· δὲ <τάρ> ἀποδημῆσας ἐπαναστρέψει· καλὸν ἀγοράζειν, μείζοιν διμιεῖν, φίλους ποιεῖν, πάσης ἐργασίας ἀπέχεσθαι· τὰ γεννημένα οὐκ εύτυχοῦσιν· δὲ φυτῶν εὑρεθῆ, διμοίως καὶ τὸ κλαπέν· δὲ τῆμας λυπηθῆ· γεννήσεται τάρ ἡ τυνη 35 μοιχαλίς· δὲ νοσήσας μόλις σωθῆσται· ἡ ἐκτρωθεῖσα κινδυνεύσει· ἐν τούτῳ τάρ τῷ ζωδίῳ χαίρει ἡ Σελήνη, δτι ὑψωμα αὐτῆς ἐστιν.

2 διδόναι cod., nos δίδου. Ταῦροι ίματία καινὰ cod., ποσ ίματίοις καινοῖς. 3 μετοίκη cod. 4 quid lateat in verbis προσαδησι ἦτι ἄν, non divinamus. πορτεῖσι είτι ἄν coni. Kroll. ξην cod. 8 εἰς fort. expungendum. An leg. εἰς δσον? 9 τὴν suppl. 11 An μάλιστα δέ? συμμαρτυρεῖ cod. 12 πράτμα εἰ ἐπιβάλλου cod. Mox ante ἀπέχου lacunam indicavimus. Num δὲ ἀπέχου τούτου? 13 σῶμα dubitanter supplevimus. πλατούς cod., scripsimus πλατεῖς. 16 τοῦ Μαζουνατῆ cod., cf. supra, p. 118, n. 1. 17 In marg. ad signum zodiaci apponitur ἀγαθόν. Art. fort. hic et al. expungendus. 18 ἐπανέλθοι cod. ἐπιτήδειος cod. et sic infra. 19 βουλομένοις suppl. ξένοις cod. et sic iterum inferius. Num pro βληθῆσται leg. βλαβήσεται? 22 φυτεύειν cod. 23 τότε τάρ ἀγρός dubilanter suppl. 30 θεμελίους, ut vid., cod. 31 In marg. ad signum apponitur μέσον. τάρ suppl. 32 μείζωσιν cod. 33 τινόμενα cod. et sic passim; scripsimus γεννημένα. 34 εὐρεθῆ cod. λυπηθεῖ cod. 35 ἐκτρωθησα cod.

Τῆς Σελήνης οὕσης ἐν Διδύμοις δὲ ἀποδημήσας ἐπὶ πολὺ ξενιτεύ-
σει καὶ μόλις ἀναλύσει· τὸ δὲ ἀπὸ ξένης εἰς τὰ οἰκεῖα παραγίνεσθαι
ἀγαθόν, μὴ οὖν πωλεῖν ἡ ἀγοράζειν ἡ δανείζειν· διγέμας χαρήσε-
ται, δὲ δὲ τεννηθεῖς ἡ σπαρεῖς ἀσχημος ἔσται, δυσανάτροφος, τονεῖς
οὐκ ὥφελήσας· ἡ δὲ τυνὴ ἄτυχος ἔσται, καὶ τῶν τονέων καὶ ἀνδρῶν 5
χωρισθῇ. ἐν τῇ δευτέρᾳ ἡμέρᾳ δὲ ἀνὴρ δυσνόητος, πλούσιος, ἡ δὲ
τυνὴ ἐπίχαρις, διανοητική. δινοσήσας ἐν τῇ πρώτῃ ἡμέρᾳ μόλις
σωθήσεται, ἐν δὲ τῇ δευτέρᾳ ταχέως· ἡ ἑκτιτρώσκουσα κινδυνεύσει· δὲ
τυνὴ βραδέως εὑρεθήσεται, τὸ κλαπὲν ταχέως· δὲ θεῖς πολὺν χρόνον
κρατηθήσεται.

Τῆς Σελήνης οὕσης ἐν Καρκίνῳ ὅδεις· ἐπανήξεις τὰρ εὐ πράξας·
εὶ δὲ χρονίσεις, χαίρων ὑποστρέψει· διγέμας αἰσχυν[. 391]θήσεται
ὑπὸ τῆς συζύτου· δινοσήσας ταχέως ἰαθήσεται· δὲ τεννηθεῖς ἔσται
εύμαθής, εὐδάίμων, ἔμπειρος εἰς τέχνην καὶ πλούσιος· διφυτῶν εύρε-
θήσεται· ἡ ἑκτιτρώσκουσα οὐ κινδυνεύσει.

Τῆς Σελήνης οὕσης ἐν Λέοντι τῇ πρώτῃ ἡμέρᾳ μὴ ὅδεις μακρὰν
ἀποδημίαν· πολλὰ τὰρ ἀτοπήματα ὑπομενεῖς· δομίως καὶ τῇ δευτέρᾳ,
πλὴν κρείττον ἔστι τῆς πρώτης. οὐ χρὴ δὲ τῆμαι, διότι ἡ τυνὴ ὑπερή-
φανος ἔσται καὶ θυμώδης καὶ ἀπειθής τῷ ἀνδρὶ· δὲ τεννηθεῖσα κινδυ-
νεύσει· διφυτῶν οὐχ εὑρεθῇ· ἀγαθὴ δὲ ἀρξασθαι σπείρειν σῖτον καὶ τὰ 20
τοιαῦτα· δὲ θεῖς παρὰ χρόνον κρατηθῇ· εἰς τεννηθῇ ἀνήρ, πλούσιος,
ἰσχυρός, ὡμός· εὶ δὲ θυγάτηρ, εὐκατάφορος εἰς πορνείαν.

Τῆς Σελήνης οὕσης ἐν [τῇ] Παρθένῳ δὲ ἀποδημήσας ἐπὶ πολὺ ξεν-
ιτεύσει, πλὴν σῶος ἐπανέλθῃ· οὐ συμφέρει τῆμαι παρθένον, πλὴν δὲ
χήραν κρείττον· ἡ ἑκτρωθεῖσα κινδυνεύσει· διφυτῶν τῇ πρώτῃ 25
ἡμέρᾳ κρυβθήσεται, ἐν δὲ τῇ δευτέρᾳ εὑρεθήσεται· καλὸν σπείρειν πάν-
τοια εἰδὴ· συμφέρει δὲ οὐ φυτεύειν· δὲ θεῖς ταχέως λυθήσεται· τὸ
κλαπὲν εὑρεθήσεται. τῇ πρώτῃ ἡμέρᾳ οἱ τεννηθέντες φιλομαθεῖς,
πανούργοι, πλούσιοι· <ἢ> δὲ τυνὴ ἀσθενήσει πολλά. τῇ δευτέρᾳ ἡμέρᾳ
οἱ τεννηθέντες μέθυσοι, μαλακοί, ύφθυμοι, λοιδωροί, ἐρωτικοί, πραγμα-
τευταί· δὲ τυνὴ λοιδωρος, μοιχαλίς, φίλανδρος, ἐρωτική, διαλελυμένη.
[F. 394v] Τῆς Σελήνης οὕσης ἐν [τῷ] Ζυγῷ, εἰ μὲν πρὸς ἀγαθὴν

1 Ad signum in marg. apponitur ἀγαθόν. 1-2 ξενιτεύσῃ εἰ ποιος ἀναλύσῃ cod. 2 οἰκία cod. 3 δανίζειν cod. 3-4 χαρίσεται cod., corr. Kroll. 4 ἀσχημος cod. ut ἄτυχος seq. l., quae sunt formae vulgares, retinuimus. 11 Ad signum in marg. apponitur μέσον. 12 χρονήσεις cod. 14 εὐμαθεῖς cod. 16 Ad signum in marg. apponitur πονηρόν. 18 ἔστιν cod. 19 θυμωδεῖς εἰς ἀπειθεῖς cod. 20 Pro ἀγαθῇ fort. ἀγαθόν leg. 21 παρά] Αν πολὺν? Cf. I. 9. κρατιθεῖ εἰ ποιος τεννηθεῖ cod. 23 Ad signum in marg. apponitur ἀγαθόν. 24 παρθένος cod. 25 χήρα cod. 28 τὰ τεννηθέντα φιλομαθῇ cod., scripsitus οἱ τεννηθέντες φιλομαθεῖς. 29 τυνὴ δὲ cod., scripsimus ἡ δὲ τυνὴ. 30 τὰ τεννηθέντα cod., οἱ τεννηθέντες scripsimus. 32 In marg. ad signum apponitur μέσον. Item in marg. sup. haec adnotantur: σημειωσαι Ἡνίκα πληρωσεται ή Σελήνη ἐν Ζυγῷ α' υ" <νυι β' ?> ἡμέρᾳ πρόσεχε τοῦ μη ἀρξασθαι τι, ἔως οὐ πληρωσεται ἐν Σκορπίῳ ἡμέρᾳ α' καὶ τ'.

δικαια ἀπέρχει, οὐδὲν μέτρα πράξεις· εἰ δὲ εἰς ἐγκλήματα καὶ ἀδικίαν,
ἐπιτεύξει. διγέμας <βλαβήσεται·> ἡ <τὰρ> τυνὴ ταχέως πορνεύσει· δι-
νοσήσας μετάλως νοσεῖ· ἡ ἑκτιτρώσκουσα κινδυνεύσει· διφυτῶν ἐπα-
νέλθῃ· δὲ θεῖς ταχέως λυθήσεται· καλὸν σπείρειν, φυτεύειν, κλαδεύειν·
5 τὸ κλαπὲν εὑρεθῇ· τῇ πρώτῃ ἡμέρᾳ διγέμας φρόνιμος ἔσται, πλὴν
φιλόπορονος <καὶ> δοιπορικός· ἡ δὲ τυνὴ συνετή, εὐκατάστατος,
φιλόστοργος, τῇ δευτέρᾳ ἡμέρᾳ τὰ τεννηθέντα ὀλιγοχρόνια.

Τῆς Σελήνης οὕσης ἐν [τῷ] Σκορπίῳ ὅδεις εὐ πράξας καὶ κερδήσας
ἐπανέλθῃ. τῇ πρώτῃ ἡμέρᾳ τῆμαι καλόν, τῇ δευτέρᾳ ἡ τυνὴ μοιχευθῇ·
10 τῇ πρώτῃ ἡμέρᾳ δινοσήσας ἰαθήσεται, διφυτῶν εὑρεθήσεται, δὲ θεῖς
ταχέως λυθήσεται, δὲ τεννηθεῖς πολύλυπος ἔσται, ἡ δὲ τυνὴ χαλεπή,
ἐπίορκος, καὶ δι μὲν οὐλὸς εὐτράπελος, σταθερός, ἡ δὲ τυνὴ σώφρων
<καὶ> εὐτυχής.

Τῆς Σελήνης οὕσης ἐν [τῷ] Τοξότῃ δὲ ἀποδημήσας βραδέως ἐπα-
15 νέλθῃ, δὲ ἐπαναστρέψαν ταχέως παραγίνεται εὐ φροσύνῃ· καλὸν
τῆμαι· διτὸς τυνὴ ἔσται πιστή, φιλόστοργος εἰς τὸν ἄνδρα· δινοσήσας
ταχέως ἰαθήσεται· διφυτῶν οὐχ εὑρεθήσεται· ἀσύμφορος δὲ πρὸς τὸ
σπείρειν· δὲ θεῖς ταχέως λυθήσεται· τὸ κλαπὲν οὐκ εὑρεθήσεται. τὰ
τεννημένα τῇ δευτέρᾳ ἡμέρᾳ ἔσονται εὐτυχῆ, πολυχρόνια, δεινά, [f. 395]
20 δεύτερα, πλὴν ὄργιλα.

Τῆς Σελήνης οὕσης ἐν Αἰγαίοκερῳ τῷ ἀποδημοῦντι περιλυπος
ἔσται καὶ συκυρωπή δὲ ἀποδημία, τῷ δὲ ἐπανερχομένῳ ῥαδίᾳ καὶ ἐπι-
τίτδειος δὲ δόδος, ῥάδιον δὲ τοῖς βουλομένοις πλεῖν καὶ τοῖς ἐμπορευο-
μένοις, ἀσύμφορος δὲ εἰς τὰ πρώτα συνοικέσια, εἰς δὲ τὰ δευτέρα
25 συμφέρει ταμεῖν· ἔσται τὰρ διγέμας ἀτάραχος καὶ φιλόστοργος δι
τυνὴ· δινοσήσας ταχέως ἀναστῇ· τὸ κλαπὲν εὑρεθήσεται. τῇ πρώτῃ
<ἡμέρᾳ> δι μετοικίων εὐπορήσει καὶ εὐτυχήσει τὰ μετατιθέμενα· δι
τεννηθεῖς εὐτυχής καὶ θαυμαστός· ἐν δὲ τῇ δευτέρᾳ [ἡμέρᾳ] ἄχρηστος
καὶ ὀλιγοχρόνιος.

30 Τῆς Σελήνης οὕσης ἐν Ψυροκόπῳ δὲ εἰς τὸν πρώτην ἡμέραν ἀσύμφορος
τοῖς δοιποροῦσιν, δὲ δευτέρᾳ εὐπρακτος καὶ ἐπικερδής· δεῖ δὲ
ἀνείσθαι δούλους· διγέμας καλῶς ἔσει· διτὸς τυνὴ φιλόστοργος
ἔσται· διφυτῶν εὑρεθήσεται. ἐν τῇ πρώτῃ ἡμέρᾳ δὲ ἑκτιτρώσκουσα
κινδυνεύσει· καλὸν τεννηθεῖν καὶ φυτεύειν. τὰ τεννημένα τῇ δευτέρᾳ
ἡμέρᾳ εὐτυχα, δὲ τεννηθεῖς ἀσελήνης· ἔσται καὶ φιλοτύναιος πρὸς
ἀφροδίσια.

2 βλαβήσεται εἰ τὰρ suppl. 3-4 ἐπανέλθοι cod. 6 καὶ suppl. δοιποριτικός cod.
8 In marg. ad signum apponitur πονηρὸν στερεόν. 12 σώφρωνος cod. 13 εὐτυχῆ
cod. 14 In marg. ad signum apponitur μέσον. 16 ἄνδραν cod., forma vulg.
17 An ἀσύμφορον hic et infra, l. 24? 18 σπέρειν cod. 21 In marg. ad signum
apponitūr πονηρόν. 23-24 ἐμπορδιομένοις cod., conieciuntur ἐμπορευομένοις.
27 ἡμέρᾳ suppl. εὐπορίσει εἰ εὐτυχεῖ cod. 28 δευτέρᾳ ἡμέρᾳ cod., unicus inclusi-
mus ἡμέρᾳ. 30 In marg. ad signum apponitur ἀγαθόν στερεόν. 32 καλῶς cod.,
correclūm ex καλός. 35 ἀσελήνης cod. 36 ἀφροδίσια cod.

Τῆς Σελήνης οὕσης ἐν Ἰχθύσιν καλὸν ὄδεύειν, καὶ μᾶλλον ἐπὶ στρατιὰν καὶ πόλεμον, καὶ πλέειν καὶ εἰς ἐμπορίαν ἀπέρχεσθαι· τῷ τῆμαντι ἀταθόν· ἔσται γάρ ἡ τυνὴ πιστή, φιλόστοργος, εὐπειθής· ὁ νοσῶν οὐ κινδυνεύσει· ὁ φυγῶν κινδυνεύσας [f. 395v] ἐπιστρέψει· καλὸν φυτεύειν, οίκοδομεῖν, σπείρειν, μετρεῖν· τὸ κλαπὲν εὑρεθήσεται· καλὸν ἔξερχεσθαι εἰς κυνηγέσια· τὸ γεννώμενον παράβουλον ἔσται, τρόφιμον, εύτυχέστερον.

[D. B. et A. M.]

F. 396. Ἐτέρα ἐπίσκεψις τῆς Σελήνης καὶ περὶ τῶν σχηματισμῶν αὐτῆς καὶ τῶν ὄνομασιῶν¹.

Τῇ α' ἡμέρᾳ τέννα· αὕτη εἰς πάντα τὰ ἔγχειρούμενα καλὴ ἔστι· 10 πραγματεύεσθαι, πλέειν, δοιοπορεῖν, παῖδας εἰς μάθησιν διδόναι, μισθὸν λαμβάνειν, θεμέλια τιθέναι, οἴκους οίκοδομεῖν, σπείρειν, θερίζειν· τὸ γεννώμενον πολυχρόνιον, τὸ ἀπολλύμενον εὑρεθήσεται.

Τῇ β' ἡμέρᾳ φωσφόρος· αὕτη ἀσύμφορος εἰς πάντα, πλὴν ὁ νοσῆσας ταχέως ὑγιαίνει· ὁ γεννηθεὶς <οὐ> τρόφιμος, ἡ τυνὴ διαλευ- 15 μένη· οὐ δεῖ γῆμαι, ἀτοράζειν, λαμβάνειν καὶ κοινωνεῖν· τὸ κλαπὲν <οὐχ> εὑρεθήσεται.

Τῇ γ' ἡμέρᾳ ἀνατέλλει· αὕτη ἐπὶ πάντα τὰ πράγματα εὔθετος· τὰ γεννώμενα τρόφιμα, ὁ ἀσθενήσας <οὐ> κινδυνεύσει, πλὴν οὐ συμφέρει γαμῆσαι· τὸ κλαπὲν εὑρεθήσεται καὶ ὁ κλώψ κινδυνεύσει.

Τῇ δ' ἡμέρᾳ αὔξει· αὕτη καλὴ, καὶ ὁ ποιήσας τι οὐ ζημιώθησεται· δεῖ κοινωνεῖν, γαμεῖν, ἀτοράζειν, πωλεῖν, πλὴν τῶν καθηκόντων πραγμάτων ἐπιμελεῖσθαι καὶ τυνάκα εἰς οίκον φέρειν.

Τῇ ε' ἡμέρᾳ ὑψοῦται· αὕτη παρατηρήσιμος καὶ μηδὲν <δεῖ> ἔγχειρεῖν τὸ καθόλου· ὁ ἐπιορκήσας μετάλως κινδυνεύσει, τὸ κλαπὲν οὐχ εὑρεθήσεται, ὁ νοσῶν κινδυνεύσει, τὰ [f. 396v] γεννώμενα <οὐ> τρόφιμα, ὁ γῆμας <οὐ> χαρήσεται.

Τῇ σ' ἡμέρᾳ ἐπαίρεται· αὕτη καλὴ τοῖς ἀλιεύουσι καὶ κυνηγοῦσιν· <ἀταθόν> πλέειν, δοιοπορεῖν, σπείρειν, φυτεύειν, ὧνεῖσθαι· τὸ ἀπολλύ-

¹ In marg. ad signum apponitur ἀταθόν. ² Num leg. στρατείαν pro στρατιδινῷ τῆματι cod. εὐπιθής cod. 5 μετράν cod. 7 τρόφημον cod. 10 Ἡ cod., Τῇ scripsimius. 13 γεννώμενον cod., γεννώμενον scripsimius. ἀπολλούμενον cod. et ita fere ubique; ἀπολλύμενον scripsimius. 14-16 φωσφόρως. αὕτη ὁ γεννηθεὶς τρόφιμος, ἡ τυνὴ διαλευμένη· οὐ δεῖ γῆμαι· ἀσύμφορος γάρ εἰς πάντα, πλὴν ὁ νοσῆσας ταχέως ὑγιαίνει· δεῖ δὲ ἀτοράζειν εtc., quae in aliis ordinem digessimus. 15 οὐ suppl. Ita et alii locis. 19 γεννώμενα cod., γεννώμενα scripsimius et sic infra. 22 κατοικούντων cod., καθηκόντων scripsimius. Num scribendum πλὴν τυνάκα εἰς οίκον φέρειν καὶ τῶν καθηκόντων πράγματων ἐπιμελεῖσθαι? 24 δεῖ suppl. 28 κυνηγέσιν cod., κυνηγοῦσιν scripsimius. 29 ἀταθόν suppl. Sic etiam p. seq. l. 9.

¹ Cf. Selenodromion, Catal. Mediol., p. 32 sqq.

μενον οὐχ εύρεθήσεται, δ γῆμας παραλυθήσεται, τρονικὰ μὴ παράλυσις, τὰ τεννώμενα τρόφιμα, πλὴν δὲ κακότροπα.

Τῇ ζ' ἡμέρᾳ διχοτομεῖται· αὕτη καλὴ εἰς πᾶσαν πρᾶξιν... παῖδας εἰς μάθησιν διδόναι ... εύθετούσι ... τὰ τεννηθέντα εύτυχη, τὸ ἀπολλύμενον οὐχ εύρεθήσεται, δ φυγῶν εύρεθήσεται.

Τῇ η' ἡμέρᾳ ταυριά· αὕτη δοιοποροῦσιν ἀνεπιτήδειος καὶ τοῖς πλέουσι, καλὴ δὲ τῷ τῆμαντι· τὸ γεννηθὲν καλόνουν καὶ εύμαθες.

Τῇ θ' ἡμέρᾳ περιδρᾶ προσφεύγειν· αὕτη καλὴ τοῖς ἐμπορευομένοις· <ἀταθόν> ὧνεῖν, πωλεῖν, φυτεύειν, οίκοδομεῖν, γῆμασθαι, δανείζειν, αἰτεῖν, φίλους μείζονας κτάσθαι· τὸ ἀπολλύμενον οὐχ εύρεθήσεται.

Τῇ ι' ἡμέρᾳ ἀμφικυρτοῦται· αὕτη καλὴ εἰς πᾶν, καλὴ δὲ καὶ τοῖς δοιοποροῦσι· παῖδας εἰς μάθημα διδόναι, οἰκίας ὧνεῖν, σπείρειν, φυτεύειν.

15 Τῇ ια' ἡμέρᾳ κυρτοῦται· αὕτη καλὴ εἰς πᾶσαν πρᾶξιν καὶ πρὸς τὰ ἔγχειριζόμενα πάντα· γαμεῖν, ὧνεῖν, σπείρειν, φυτεύειν, τρυγᾶν, μετρεῖν, οίκοδομεῖν· ὁ γεννηθεὶς ἀταθόνους <καὶ> θυμώδης.

[F. 397] Τῇ ιβ' ἡμέρᾳ ἐτκυκλεῖται· αὕτη καλὴ τοῖς πραγματευταῖς, τοῖς πλέουσιν, τοῖς τῆμασι, τοῖς φυτεύουσι, τοῖς κτίζουσι, τοῖς σίτον 20 ἀποτιθούσι.

Τῇ ιγ' ἡμέρᾳ συνάπτει· αὕτη τοῖς θέλουσι μάχεσθαι ἐπικίνδυνος· τὰ τεννηθέντα ἐρωτικὰ <καὶ> λοιδωρα· δ ὧνῶν καὶ <δ> πιπράσκων κερδήσει.

Τῇ ιδ' ἡμέρᾳ πανσέληνος· αὕτη καλὴ εἰς δ' ὃ ἂν ἔγχειρήσεις· δεῖ δὲ 25 γαμεῖν, κοινωνεῖν, ἀποδημεῖν, δανείζειν, δανείζεσθαι· τὰ τεννώμενα τρόφιμα, ἔνδοξα, φρόνιμα, φιλητά, φιλόστοργα· τὰ ἀπολλύμενα οὐχ εὑρεθήσονται.

Τῇ ιε' ἡμέρᾳ ἐπέστραπται· αὕτη παρατηρήσιμος· δ ἐπιορκήσας βλαβήσεται, δ κόπτων ξύλα κινδυνεύσει· θεμέλιον οίκου μὴ θήσῃς· τὰ 30 τεννηθέντα πάνυ ἀκριβῆ καὶ ἀμετάδοτα· μὴ <δεῖ> πωλεῖν μηδὲ ἀτοράζειν· μετάμελον <γάρ> ἔσται.

Τῇ ις' ἡμέρᾳ ἐπαίρεται· αὕτη καλὴ παιδία εἰς μάθησιν διδόναι, φυτεύειν, οίκοδομεῖν, ἀτοράζειν, πωλεῖν, ἐμπορεύεσθαι, γαμεῖν, κοινωνεῖν, καὶ ἀπλῶς εἰς πᾶν πράγμα εύτυχός ἔστιν.

35 Τῇ ι' ἡμέρᾳ ἐπαναφέρεται· αὕτη καλὴ εἰς πᾶσαν πρᾶξιν, πλὴν τὸ τεννώμενον ἀπαίδευτον, ἐρωτικόν, ζωτικόν.

1-2 τρονικὰ μὴ παράλυσις verba corrupta quomodo sananda sint, non videmus.

3 ἡμέρᾳ suppl. πρᾶξιν cod. et sic etiam infra. Ante et post παῖδας εἰς μάθησιν διδόναι, tunc etiam post εύθετούσι lacunam indicavimus. 7 cod. εύμαθει, quod correcimus. 13 οἰκίας cod. 17 καὶ suppl. Sic etiam inferius, l. 22. 22 δ suppl. 24 Αν εἰς ὅπερ ἔγχειρήσεις? Cf. p. seq., l. 5. 25 δανίζειν (ut supra) et δανείζεσθαι cod. 26 τρόφημα cod. 27 Num scribendum εύρεθήσεται? 28 ἐπιορκήσας cod. 30 ἀκριβά cod. δεῖ suppl. 31 γάρ suppl. 36 ἀπέδευτον cod.

Τῇ ιη' ἡμέρᾳ ἀσύνθετος· αὕτῃ καλὴ εἰς πᾶσαν πρᾶξιν ἀρμό-
ζει· ἀγοράζειν, πωλεῖν, συναλλάσσειν, ταμεῖν, σπείρειν, θερίζειν,
φυτεύειν, τρυγᾶν, ἀποδημεῖν· τὰ γεννώμενα τρόφιμα· ὁ φυτῶν οὐχ
εὑρεθῆσται.

[F. 397v] Τῇ ιθ' ἡμέρᾳ ἄχρηστος· ἐν ταύτῃ ὅπερ ἐπιχειρήσεις,
ταχέως τελειώσεις· παῖδας εἰς μάθησιν διδόναι, πιπράσκειν, ὠνεῖν,
ταμεῖν, κοινωνεῖν· τὰ γεννώμενα εύτραπελα <καὶ> ἔρωτικά.

Τῇ κ' ἡμέρᾳ μειοῦται· αὕτῃ καλὴ φυτεύειν, οἰκοδομεῖν, ἀγοράζειν,
δοιοπορεῖν, ἐμπορεύεσθαι· τὸ ἀπολλύμενον οὐχ εὑρεθῆσται.

Τῇ κα' ἡμέρᾳ διχοτομεῖται· αὕτῃ παρατηρήσιμος μὴ οἰκοδομεῖν, μὴ
κοινωνεῖν, μὴ ταμεῖν, μὴ πράττειν τι· οὐ <γάρ> εύτυχία ἔσται· ὁ φυτῶν
οὐχ εὑρεθῆσται.

Τῇ κβ' ἡμέρᾳ λειψόφωτος διχοτόμος· ἐν ταύτῃ ὁ γεννηθεὶς πολυ-
χρόνιος ἔσται <καὶ> ἐπίδοξος· ὅ<περ> ἐπιχειρήσεις, ταχέως τελειώσεις·
ἐπιτήδειος <δὲ> εἰς τὸ ἐκδημεῖν καὶ συναλλάσσειν, στρατεύεσθαι,
ταμεῖν, φυτεύειν, σπείρειν, θερίζειν· ὁ φυτῶν κρυβήσται.

Τῇ κγ' ἡμέρᾳ μονάζει· αὕτῃ καλὴ πωλεῖν, ἀγοράζειν, τέχνας διδάσκε-
σθαι, ταμεῖν, κοινωνεῖν, ἐμπορεύεσθαι· τὰ γεννώμενα τρόφιμα, ἔντεχνα,
ἔρωτικά.

Τῇ κδ' ἡμέρᾳ ἀφωτιστος· αὕτῃ ἐπιτήδειος τοῖς ἐπὶ στρατείαν
πορευομένοις <καὶ> τοῖς ἐμπορευτικοῖς· τὰ γεννώμενα θηρώβρωτα· τὸ
ἀπολλύμενον οὐχ εὑρεθῆσται.

Τῇ κε' ἡμέρᾳ φθονεῖ· αὕτῃ τοῖς ἐμπόροις ἀσύμφορος· τὸ ἀπολλύ-
μενον κρυβήσται, ὁ δώμασας κινδυνεύσει μεγάλως, ὁ ἀσθενήσας
μακρονοστήσει & ταχέως ἀποθάνῃ· τὸ γεννηθὲν [f. 398] παιδίον ἄλαλον
ἢ κωφόν.

Τῇ κς' ἡμέρᾳ ὀρπάζει· αὕτῃ καλὴ τοῖς ὁδοιποροῦσι, τοῖς πλέουσι,
<τοῖς βουλομένοις> τάμους ποιεῖν καὶ κοινωνεῖν καὶ φίλους ποιεῖν· ὁ
φυτῶν εὑρεθῆσται, τὸ ἀπολλύμενον κρυβήσται.

Τῇ κζ' ἡμέρᾳ ἀφεγγής· αὕτῃ καλὴ τοῖς ὕνουμένοις <καὶ πρὸς>
παντοῖα ἔργα· ταμεῖν, κοινωνεῖν, φίλους <ποιεῖν>, προίκεια διδόναι,
πωλεῖν, ἀγοράζειν, φυτεύειν, οἰκοδομεῖν· τὸ γεννώμενον παιδίον ἀκ-
τάστατον· ὁ φυτῶν εὑρεθῆσται· ὁ νοσήσας ὑγιαίνει.

Τῇ κη' ἡμέρᾳ ἀσέλιγνος· αὕτῃ καλὴ πωλεῖν, ἀγοράζειν, σπείρειν,
θερίζειν, παῖδας εἰς μάθησιν διδόναι· τὸ γεννώμενον εύτυχες <καὶ>
εὐδιάθετον.

5 ἐπιχειρίσεις ut infra, l. 14 cod. 7 καὶ suppl. 8 καλὸν cod., correxi mus.
11 οὐκ ευτυχία corr. ead. m. οὐκ ἐντυχία cod., scripsimus οὐ γάρ. 13 αὕτῃ cod.,
ἐν ταύτῃ scripsimus. 14 καὶ suppl. Tum ὁ cod., scripsimus ὅπερ ut supra, l. 5.
15 δέ suppl. 16 ταμεῖν ὁ φυτῶν κρυβήσται, φυτεύειν, σπείρειν, θερίζειν cod.,
quae in aliud ordinem redigimus. 18 γῆμην cod. τρόφημα cod. 20 στρα-
τίαν cod. 21 καὶ suppl. 25 μακρονοστῆ cod. 28 τοῖς βουλομένοις suppl. 30 καὶ
πρὸς suppl. 31 ποιεῖν suppl.; cf. supra, l. 28. προικία cod. 32 γεννώμενον cod.
35 καὶ suppl.

Τῇ κθ' ἡμέρᾳ συνοδεύει· αὕτῃ καλὴ τοῖς ἐμπορευομένοις <καὶ
πρὸς πᾶσαν πρᾶξιν>· ὠνεῖν, πωλεῖν, φυτεύειν, οἰκοδομεῖν, τῶν κατ'
οἰκον ἐπιμελεῖσθαι· τὸ γεννηθὲν εύτυχές· ὁ φυτῶν εὑρεθῆσται.

Τὸ ίμισυ καὶ τ', ήτις λέγεται λ' ἡμέρᾳ, παρὰ τριῶν ὥρῶν κοινωνεῖ
5 τῷ Ἡλίῳ, ήτις λέγεται σύνοδος· καὶ αὕτῃ καλὴ σπείρειν, θερίζειν,
δοεύειν, πωλεῖν, ἀγοράζειν, τάμους ποιεῖν· ὁ γεννηθεὶς εύτυχης, ἡ δὲ
τυνὴ πονηρά, θυμώδης, ἀστοργος τῷ ἀνδρὶ. [D. B. et A. M.]

F. 398. Περὶ ἀστέρων ποιούντων τάραξιν καὶ κίνδυνον εἰς
τὸ ὑπουρανὸν ἡ ὅμβρους ἡ ἀνέμους ἡ πυρκαϊάς ἡ
10 σημειά τινα· εἰσὶ δὲ καὶ αὗται αἱ ἡμέραι παρατηρήσιμοι,
Πέρσου φιλοσόφου τοῦ<νο>μα Ζανατῆ¹.

Μηνὶ ιαννουαρίῳ εἰς τὴν δ' κυριεύει ἀστὴρ ὁνόματι Γαμπίνης
[f. 398v], καὶ ποιεῖ τάραξιν ἡμέρας ε'· καὶ εἰς τὴν κ' ἔτερος ὄνομα Λάμ-
πτης, καὶ ποιεῖ <τάραξιν> ἡμέρας τ'· αἱ αὐταὶ ἐπικίνδυνοι λέγονται εἶναι.

15 Μηνὶ φεβρουαρίῳ εἰς τὴν θ'[ἡμέραν] κυριεύει ἀστὴρ ὄνομα Σάρης,
καὶ ποιεῖ τάραξιν ἡμέρας δ'· φασὶν οὖν ὅτι ἡ τοῦ Θεοῦ ἔστι ἐπικίνδυ-
νος, ταῦτα δὲ ὅπισθεν ἡ ἐμπροσθεν κατὰ καιρὸν τελεοῦνται.

Μηνὶ μαρτίῳ εἰς τὴν θ' κυριεύει ἀστὴρ ὄνομα Σαριτζε<sic>, καὶ
ποιεῖ τάραξιν ἡμέρας τ'· καὶ εἰς τὴν κε' ἔτερος ὄνομα Γαράρ, καὶ ποιεῖ
20 τάραξιν ἡμέρας α'.

Μηνὶ ἀπριλίῳ εἰς τὴν ε' κυριεύει ἀστὴρ ὄνομα Σιμέλ, καὶ ποιεῖ
τάραξιν ἡμέρας ζ'· καὶ εἰς τὴν ιβ' ἔτερος ὄνομα Βεκλεύς, καὶ ποιεῖ
τάραξιν ἡμέρας δ'.

Μηνὶ ιονίῳ εἰς τὴν η' κυριεύει ἀστὴρ ὄνομα Ἀγολώστας, καὶ
1-2 καὶ πρὸς πᾶσαν πρᾶξιν suppl. 2-3 φυτεύειν - ἐπιμελεῖσθαι, quae cod. post
εὑρεθῆσται exhibet, hic transtulimus. τὰ κατ' οἰκον cod., nos τῶν κατ' οἰκον.
3 εύτυχη cod. 4 Verba corrupta, siglis notata sunt (ἥμισυ ἡμέρας). 8 ποιοῦν-
ται<a> cod. 10 παρατηρήσιμαι cod., παρατηρήσιμοι scripsimus. 11 τοῦ
Μαζουνατῆ cod., cf. supra, p. 118, n. 1. 12 Fort. ὄνομα pro ὄνόματι leg. 13 cod.
ubique ἔτερον quod corr. 14 τάραξιν suppl. Num αὗται leg.? λέγονται ποιεῖ
τάραξιν scripsimus. 15 ἡμέραν cod. unciis inclusimus. 16 ὅτι ἡ τοῦ Θεοῦ
in quibus quid lateat ignoramus. An ἡ ἐκκαιδεκάτη ἡμέρα? 17 Num leg. ταῦ-
της δὲ τὰ ὅπισθεν etc.? 20 ἡμέρας cod. 25 Extr. syllaba in Τέμπελις per com-
pendium scripta incerta est. 27 Secunda littera in voc. Ἄνολωστας incerta;
charta enim corrosa est.

¹ Idem capitulum invenitur in cod. Mutinensi 12, f. 94^v et in cod. Erlangensi 93,
s. XV, f. 3. Cum persicis astrorum nominibus, quae hic inveniuntur, conferre licet
tabulam anni 1346 in codice Angel. 29, f. 267, et in cod. Vindob. phil. gr. 15
[nostro 5], f. 138, servatam, ubi pariter nomina stellarum persica cum positionibus
cuiusque praebentur.

ποιεῖ τάραξιν ἡμέρας τ'· καὶ εἰς κα' ἔτερος ὄνομα Γαπούς, καὶ ποιεῖ τάραξιν ἡμέραν α'.

Μηνὶ ιουλίῳ εἰς τὴν ε' κυριεύει ἀστήρ ὄνομα Παπλούς, καὶ ποιεῖ κίνδυνον ἡμέραν α'· καὶ εἰς τὴν ιθ' ἔτερος ὄνομα..., καὶ ποιεῖ τάραξιν ἡμέραν α'.

Μηνὶ αὐγούστῳ εἰς τὴν α' κυριεύει ἀστήρ ὄνομα Ράφας, καὶ ποιεῖ τάραξιν ἡμέραν α'· καὶ εἰς τὴν ιδ' ἔτερος ὄνομα Πιστεύς, καὶ ποιεῖ τάραξιν ἡμέρας β'· καὶ εἰς τὴν κζ' ἔτερος <ὄνομα...>, καὶ ποιεῖ τάραξιν ἡμέρας δ'.

Μηνὶ σεπτεμβρίῳ εἰς τὴν ζ' κυριεύει ἀστήρ ὄνομα Ἀλφαράς, καὶ ποιεῖ τάραξιν ἡμέρας ζ'· καὶ εἰς τὴν κβ' ἔτερος <ὄνομα...>, καὶ ποιεῖ τάραξιν ἡμέρας γ'.

Μηνὶ ὁκτωβρίῳ εἰς τὴν ε' κυριεύει ἀστήρ ὄνομα Γαρεύς, καὶ ποιεῖ τάραξιν ἡμέραν α'· καὶ εἰς τὴν ιζ' ἔτερος <ὄνομα...>, καὶ ποιεῖ τάραξιν ἡμέρας τ'.

[F. 399] Μηνὶ νοεμβρίῳ εἰς τὴν α' κυριεύει ἀστήρ ὄνομα Ρήκτας, καὶ ποιεῖ τάραξιν ἡμέραν α'· καὶ εἰς τὴν ιβ' ἔτερος <ὄνομα...>, καὶ ποιεῖ τάραξιν ἡμέρας ε'.

Μηνὶ δεκεμβρίῳ εἰς τὴν θ' κυριεύει ἀστήρ ὄνομα Ἐώλας, καὶ ποιεῖ τάραξιν ἡμέρας δ'· καὶ εἰς τὴν ιζ' ἔτερος <ὄνομα...>, καὶ ποιεῖ τάραξιν ἡμέρας τ'.

[D. B. et E. M.]

F. 400. Χρῆσμα τεχνωθὲν παρὰ τοῦ Οὐάλεντος¹.

<Τὸ> ὅρτανον τοῦ θεοῦ ἐστιν ἡ φύσις, καὶ θεός ὅπου βούλεται νικᾶται φύσεως τάξις καὶ κατευοδοῦται καὶ ἀγιάζεται πάντα διὰ τοῦ παντοδυνάμου σταυροῦ· οἱ μὲν οὖν ἀρχαῖοι ἀπλᾶς μεθόδους διδάσκουσι· διδόασι τὰρ ἔκαστην ζωδίῳ τράμματα β' ἀρχὴν ποιοῦντες ἀπὸ τοῦ Κριοῦ οὔτως.

α	β	γ	δ	ε	ζ	η	θ	ι	κ	λ	μ
φ	χ	ψ	Θ	Ω	ηγ	ητ	ῃ	ῃ	χ	ῃ	ῳ
v	ξ	ο	π	ρ	σ	τ	υ	φ	χ	ψ	ῳ

Οὐάλης οὐ λαμβάνει ταῦτα [f. 400v]εἰς τὸ ἀποτελέσαι ἑκάστου ζωδίου διμάδα, ἀλλὰ λαμβάνει τὰ ἔξατωνα, τὰ τετράγωνα, τὰ τρίγωνα, τὰ διάμετρα <καὶ οὔτως· λέγει· τῷ Κριῷ ἐδόθησαν στοιχεῖα ἀπλὰ τὸ α' καὶ

3 Ιουλίῳ cod. 4 Post ὄνομα lacunam indicavimus. 8 ὄνομα suppl. et lacunam indicavimus. Sic etiam inferius passim. 23 Tὸ supplevimus. 24 τδεῖς cod. δηιδόνται cod. 25 et cod., scripsimus οἱ. 25-26 διδάσκουσι suppl. 26 διδοοι cod. 31 Οὐάλης cod. et sic inferius. 33 καὶ οὔτως suppl. ubi exstat lacuna quinque vel sex litterarum in cod.; tum marg. adnotatur λείπεται τι quae verba fortassis ad hanc lacunam spectant.

¹ Computatio astrologica Vetti Valentis ex libris adhuc ineditis excerpta ab astrologo quodam saec. XII, ut videtur (cf. notulam ad calcem). — De his litteris uniuicuique zodiaci signo attributis vide nunc Boll, *Sphaera*, p. 469 ss. [F. C.]

τὸ ν'· τὸ μὲν οὖν α' παντελῶς ἀφίησιν Οὐάλης, τὸ δὲ ν' ἀφίησι καὶ αὐτό, λαμβάνει δὲ τὸ τούτου ἔξατων τὸ ο', διοίως καὶ τὸ τετράγωνον τὸ π' καὶ τὸ τρίγωνον τὸ ρ' καὶ τὸ διάμετρον τὸ τ', καὶ τίνεται ἡ διμάδη τοῦ Κριοῦ φν'. ὕσαύτως καὶ ἐπὶ τοῦ Ταύρου· ἀπλὰ στοιχεῖα τοῦ Ταύρου β' καὶ ζ'· τὸ μὲν οὖν β' παντελῶς ἀφίησι, τὸ δὲ ζ' ἀφίησι καὶ αὐτό· λαμβάνει τὸ ἔξατων <τοῦ> ζ' π', τὸ τετράγωνον β', τὸ τρίγωνον σ', τὸ διάμετρον υ', καὶ τίνεται ἡ διμάδη τοῦ Ταύρου ψφ'. τῶν Διδύμων στοιχεῖα [τὸ] γ' καὶ ο', τὸ ἔξατων τοῦ ο' ρ', τὸ τετράγωνον σ', τὸ τρίγωνον τ', τὸ διάμετρον φ', καὶ τίνεται ἡ διμάδη Διδύμων, αφ'. τοῦ Καρκίνου στοιχεῖα δ' καὶ π'· τὸ ἔξατων τοῦ π' σ', τὸ τετράγωνον τ', τὸ τρίγωνον υ', τὸ διάμετρον χ', καὶ τίνεται ἡ διμάδη Καρκίνου, αφ'. <τοῦ> Λέοντος στοιχεῖα ε' καὶ ρ'· τὸ ἔξατων τοῦ ρ' [τὸ] τ', τὸ τετράγωνον υ', τὸ τρίγωνον φ', τὸ διάμετρον ψ', καὶ τίνεται <ἢ> διμάδη τοῦ Λέοντος, αφ'. <τῆς> Παρθένου στοιχεῖα τὸ ζ' καὶ σ'· τὸ ἔξατων τοῦ σ' υ', τὸ τετράγωνον ω', τὸ διάμετρον χ', τὸ διάμετρον ω', καὶ τίνεται ἡ διμάδη Παρθένου, βτ'. <τοῦ> Ζυγοῦ στοιχεῖα [τὸ] η' καὶ τ', τὸ ἔξατων τοῦ τ' φ', τὸ τετράγωνον χ', τὸ τρίγωνον ψ', τὸ διάμετρον ν'· οὐκέτι τάρ εἰσι κατὰ στοιχεῖα <τῶν· ἀλλων ζωδίων, καὶ λοιπὸν ἀρχεται ἀπὸ τοῦ Κριοῦ καὶ λαμβάνει τὸ ν', διάμετρον ὃν τοῦ τ', καὶ τίνεται <ἢ> διμάδης, ανων'. <τοῦ> Σκορπίου στοιχεῖα θ' καὶ υ'· τὸ ἔξατων τοῦ υ' χ', τὸ τετράγωνον ψ', τὸ τρίγωνον ω', τὸ διάμετρον ξ', καὶ τίνεται <ἢ> διμάδης Σκορπίου, βρξ'. <τοῦ> Τοξότου στοιχεῖα ι' καὶ φ'· τὸ ἔξατων τοῦ φ' ψ', τὸ τετράγωνον [τὸ] ω', τὸ τρίγωνον ν', τὸ διάμετρον σ', καὶ τίνεται <ἢ> διμάδης Τοξότου, αχκ'. [f. 401] · τοῦ· Αἰγακέρωτος στοιχεῖα κ' καὶ χ'· τὸ ἔξατων τοῦ χ' ω', τὸ τετράγωνον ν', τὸ τρίγωνον ξ', τὸ διάμετρον π', καὶ τίνεται <ἢ> διμάδης Αἰγακέρωτος, ζτ'. <τοῦ> Υδροχόου στοιχεῖα λ' καὶ ψ'· τὸ ἔξατων τοῦ ψ' ν', τὸ τετράγωνον ξ', τὸ τρίγωνον ο', τὸ διάμετρον ρ', καὶ τίνεται <ἢ> διμάδης Υδροχόου σπ'. <τῶν> Ἰχθύων στοιχεῖα μ' καὶ ω'· τὸ ἔξατων τοῦ μ' ξ', τὸ τετράγωνον ο', τὸ τρίγωνον π', τὸ διάμετρον σ', καὶ τίνεται <ἢ> διμάδης Ἰχθύων υι'. καὶ αὗται μὲν αἱ τῶν ζωδίων διμάδες.

Αἱ δὲ τῶν ἔξατων διμάδες συνάγονται ἀπὸ <τοῦ> οἴκου, ἀπὸ τοῦ οἴκου τοῦ ἐναντιώματος· οἵον οἴκος Κρόνου Αἰγακέρως καὶ Υδροχόος· στοιχεῖα Αἰγακέρωτως κ' καὶ χ', Υδροχόου στοιχεῖα λ' καὶ ψ'· ύψωμα Κρόνου Ζυγός· τούτου στοιχεῖα η' καὶ τ'· ἐναντιώματα Κρόνου Λέων· τούτου στοιχεῖα ε' καὶ ρ'. λαμβάνωμεν οὖν ἀπὸ μὲν τοῦ οἴκου τοῦ Αἰγακέρωτος τὸ κ', ἀπὸ τοῦ ύψωματος αὐτοῦ τοῦ Ζυγοῦ τὸ τ', ἀπὸ δὲ τοῦ ἐναντιώματος αὐτοῦ τοῦ Λέοντος τὸ ρ', καὶ τίνεται <ἢ> διμάδης Κρόνου υκ'. πάλιν οἴκος Αρεώς Κριός καὶ Σκορπίος, ύψωμα Αἰγακέρωτος, ἐναντιώματα Ταύρου· λαμβάνε ἀπὸ τοῦ οἴκου αὐτοῦ τοῦ Σκορπίου θ', ἀπὸ τοῦ ύψωματος [τὸ] κ', ἀπὸ τοῦ ἐναντιώματος ξ', καὶ τίνεται <ἢ> διμάδης Αρεώς πθ'. οἴκος Διός Τοξότης καὶ Ἰχθύες, ύψωμα

6 Art. suppl. et ita passim. 7 τοῦ Διδύμου cod. et sic infra. 8 τό uncis inclutus, ut passim. 15 ,ατ' cod., βτ' scripsimus. 21 ,αρξ' cod.

ποιεῖ τάραξιν ἡμέρας γ'· καὶ εἰς κα' ἔτερος ὄνομα Γαπούς, καὶ ποιεῖ τάραξιν ἡμέραν α'.

Μηνὶ ιουλίῳ εἰς τὴν ε' κυριεύει ἀστήρ ὄνομα Παπλούς, καὶ ποιεῖ κίνδυνον ἡμέραν α'· καὶ εἰς τὴν ιθ' ἔτερος ὄνομα ..., καὶ ποιεῖ τάραξιν ἡμέραν α'.

Μηνὶ αὐγούστῳ εἰς τὴν α' κυριεύει ἀστήρ ὄνομα Ράφας, καὶ ποιεῖ τάραξιν ἡμέραν α'· καὶ εἰς τὴν ιδ' ἔτερος ὄνομα Πιστεύς, καὶ ποιεῖ τάραξιν ἡμέρας β'· καὶ εἰς τὴν κζ' ἔτερος <ὄνομα...>, καὶ ποιεῖ τάραξιν ἡμέρας δ'.

Μηνὶ σεπτεμβρίῳ εἰς τὴν ζ' κυριεύει ἀστήρ ὄνομα Ἀλφαράς, καὶ ποιεῖ τάραξιν ἡμέρας ζ'· καὶ εἰς τὴν κβ' ἔτερος <ὄνομα...>, καὶ ποιεῖ τάραξιν ἡμέρας γ'.

Μηνὶ ὁκτωβρίῳ εἰς τὴν ε' κυριεύει ἀστήρ ὄνομα Γαρεύς, καὶ ποιεῖ τάραξιν ἡμέραν α'· καὶ εἰς τὴν ιζ' ἔτερος <ὄνομα...>, καὶ ποιεῖ τάραξιν ἡμέρας γ'.

[F. 399] Μηνὶ νοεμβρίῳ εἰς τὴν α' κυριεύει ἀστήρ ὄνομα Ρήκτας, καὶ ποιεῖ τάραξιν ἡμέραν α'· καὶ εἰς τὴν ιβ' ἔτερος <ὄνομα...>, καὶ ποιεῖ τάραξιν ἡμέρας ε'.

Μηνὶ δεκεμβρίῳ εἰς τὴν θ' κυριεύει ἀστήρ ὄνομα Ἐώλας, καὶ ποιεῖ τάραξιν ἡμέρας δ'· καὶ εἰς τὴν ιζ' ἔτερος <ὄνομα...>, καὶ ποιεῖ τάραξιν ἡμέρας τ'.

[D. B. et E. M.]

F. 400. Χρῆσμα τεχνωθὲν παρὰ τὸ Οὐάλεντος¹.

<Τὸ> ὅργανον τοῦ θεοῦ ἐστίν ή φύσις, καὶ θεὸς ὅπου βούλεται νικᾶται φύσεως τάξις καὶ κατευοδούται καὶ ἀγιάζεται πάντα διὰ τοῦ παντοδυνάμου σταυροῦ· οἱ μὲν οὖν ἀρχαῖοι ἀπλᾶς μεθόδους <διδά-
σκουσι>· διδόσαι τῷρ ἑκάστῳ ζῳδίῳ γράμματα β' ἀρχὴν ποιοῦντες ἀπὸ τοῦ Κριοῦ οὕτως.

α	β	γ	δ	ε	ζ	η	θ	ι	κ	λ	μ
φ	χ	ψ	Θ	Ω	η̄	η̄	η̄	η̄	κ̄	λ̄	μ̄
ν	ξ	ο	π	ρ	σ	τ	υ	φ	χ	ψ	ω

Οὐάλης οὐ λαμβάνει ταῦτα [f. 400v] εἰς τὸ ἀποτελέσαι ἑκάστου ζῳδίου ὅμάδα, ἀλλὰ λαμβάνει τὰ ἔξατωνα, τὰ τετράτωνα, τὰ τρίτωνα, τὰ διά-
μετρα <καὶ οὕτως> λέγει· τῷ Κριῷ ἐδόθησαν στοιχεῖα ἀπλὰ τὸ α' καὶ

3 Ιουλλίῳ cod. 4 Post ὄνομα lacunam indicavitinus. 8 ὄνομα suppl. et lacunam indicavitinus. Sic etiam inferius passim. 23 Tὸ supplevitinus. 24 τάξεις cod. ἀγιάζονται cod. 25 et cod., scripsimus oī. 25-26 διδάσκουσι suppl. 26 δίδοσι cod. 31 Οὐάλλης cod. et sic inferius. 33 καὶ οὕτως suppl., ubi exstat lacuna quinque vel sex litterarum in cod.; tum marg. adnotatur λείπεται τι quae verba fortassis ad hanc lacunam spectant.

¹ Computatio astrologica Vetti Valentis ex libris adhuc ineditis excerpta ab astrologo quodam saec. XII, ut videtur (cf. notulam ad calcem). — De binis litteris unicuique zodiaci signo attributis vide nunc Boll, *Sphaera*, p. 469 ss. [F. C.]

τὸ ν'· τὸ μὲν οὖν α' παντελῶς ἀφίησιν Οὐάλης, τὸ δὲ ν' ἀφίησι καὶ αὐτό, λαμβάνει δὲ τὸ τούτου ἔξατων τὸ ο', διοίως καὶ τὸ τετράτων τὸ π' καὶ τὸ τρίτων τὸ ρ' καὶ τὸ διάμετρον τὸ τ', καὶ τίνεται ἡ ὅμας τοῦ Κριοῦ φν'. ὡσαύτως καὶ ἐπὶ τοῦ Ταύρου· ἀπλὰ στοιχεῖα τοῦ Ταύρου 5 β' καὶ ζ'· τὸ μὲν οὖν β' παντελῶς ἀφίησι, τὸ δὲ ξ' ἀφίησι καὶ αὐτό· λαμ-
βάνει τὸ ἔξατων <τοῦ> ξ' π', τὸ τετράτων ρ', τὸ τρίτων σ', τὸ διάμετρον υ', καὶ τίνεται ἡ ὅμας τοῦ Ταύρου ψπ'. τῶν Διδύμων στοι-
χεῖα [τὸ] τ' καὶ ο', τὸ ἔξατων τοῦ ο' ρ', τὸ τετράτων σ', τὸ τρίτων τ', τὸ διάμετρον φ', καὶ τίνεται ἡ ὅμας Διδύμων, αρ'. τοῦ Καρκίνου στοι-
χεῖα δ' καὶ π'· τὸ ἔξατων τοῦ π' σ', τὸ τετράτων τ', τὸ τρίτων υ', τὸ διάμετρον χ', καὶ τίνεται ἡ ὅμας Καρκίνου, αφ'. <τοῦ> Λέοντος στοιχεῖα ε' καὶ ρ'· τὸ ἔξατων τοῦ ρ' [τὸ] τ', τὸ τετράτων τοῦ ρ', τὸ τρίγω-
νον φ', τὸ διάμετρον ψ', καὶ τίνεται <ἡ> ὅμας τοῦ Λέοντος, αθ'. <τῆς>
Παρθένου στοιχεῖα τὸ ζ' καὶ σ'· τὸ ἔξατων τοῦ σ' υ', τὸ τετράτωνον
10 φ', τὸ τρίγωνον χ', τὸ διάμετρον ω', καὶ τίνεται ἡ ὅμας Παρθένου, βτ'.
<τοῦ> Ζυγοῦ στοιχεῖα [τὸ] η' καὶ τ'· τὸ ἔξατων τοῦ τ' φ', τὸ τετράτω-
νον χ', τὸ τρίτων ψ', τὸ διάμετρον ν'· οὐκέτι τάρ εἰσι κατὰ στοιχεῖα
<τῶν> ἄλλων ζῳδίων, καὶ λοιπὸν ἄρχεται ἀπὸ τοῦ Κριοῦ καὶ λαμβάνει
15 τὸ ν', διάμετρον ὃν τοῦ τ', καὶ τίνεται <ἡ> ὅμας, αων'. <τοῦ> Σκορπίου στοιχεῖα θ' καὶ υ'· τὸ ἔξατων τοῦ υ' χ', τὸ τετράτων ψ', τὸ τρίτωνον
20 ω', τὸ διάμετρον ξ', καὶ τίνεται <ἡ> ὅμας Σκορπίου, βρξ'. <τοῦ> Τοξότου στοιχεῖα ι' καὶ φ'· τὸ ἔξατων τοῦ φ' ψ', τὸ τετράτων [τὸ] ω', τὸ τρίτωνον ν', τὸ διάμετρον ο', καὶ τίνεται <ἡ> ὅμας Τοξότου, αχκ'.
[f. 401] <τοῦ> Αἰτοκέρωτος στοιχεῖα κ' καὶ χ'· τὸ ἔξατων τοῦ χ' ω',
25 τὸ τετράτωνον ν', τὸ τρίτωνον ξ', τὸ διάμετρον π', καὶ τίνεται <ἡ> ὅμας Αἰτοκέρωτος, αγ'. <τοῦ> Υδροχόου στοιχεῖα λ' καὶ ψ'· τὸ ἔξατων τοῦ ψ' ν', τὸ τετράτωνον ξ', τὸ τρίτωνον ο', τὸ διάμετρον ρ', καὶ τίνεται
<ἡ> ὅμας Υδροχόου σπ'. <τῶν> Ἰχθύων στοιχεῖα μ' καὶ ω'· τὸ ἔξατων
30 τοῦ μ' ξ', τὸ τετράτωνον ο', τὸ τρίτωνον π', τὸ διάμετρον σ', καὶ τίνεται <ἡ> ὅμας Ἰχθύων υι'. καὶ αὗται μὲν αἱ τῶν ζῳδίων ὅμαδες.
Αἱ δὲ τῶν ἔξατων ὅμαδες συνάγονται ἀπὸ <τοῦ> οἴκου, ἀπὸ τοῦ
ὑψώματος καὶ ἀπὸ τοῦ ἐναντιώματος· οἷον οἴκος Κρόνου Αἰτόκερως
καὶ Υδροχόος· στοιχεῖα Αἰτοκέρωτως κ' καὶ χ', Υδροχόου στοιχεῖα λ'
καὶ ψ'. Ὕψωμα Κρόνου Ζυγός· τούτου στοιχεῖα η' καὶ τ'. ἐναντίωμα
35 Κρόνου Λέων· τούτου στοιχεῖα ε' καὶ ρ'. λαμβάνωμεν οὖν ἀπὸ μὲν τοῦ οἴκου τοῦ Αἰτοκέρωτος τὸ κ', ἀπὸ τοῦ ὑψώματος αὐτοῦ τοῦ Ζυγοῦ τὸ τ', ἀπὸ δὲ τοῦ ἐναντιώματος αὐτοῦ τοῦ Λέοντος τὸ ρ', καὶ τίνεται
<ἡ> ὅμας Κρόνου υκ'. πάλιν οἴκος Αρεως Κριός καὶ Σκορπίος, Ὅψωμα
Αἰτόκερως, ἐναντίωμα Ταύρος· λάμβανε ἀπὸ τοῦ οἴκου αὐτοῦ τοῦ
40 Σκορπίου θ', ἀπὸ τοῦ ὑψώματος [τὸ] κ', ἀπὸ τοῦ ἐναντιώματος ξ', καὶ τίνεται <ἡ> ὅμας Αρεως πθ'. οἴκος Διός Τοξότης καὶ Ἰχθύες, Ὅψωμα

6 Art. suppl. et ita passim. 7 τοῦ Διδύμου cod. et sic infra. 8 τοῦ unciis inclu-
simus, ut passim. 15, ατ' cod., βτ' scripsimus. 21, αρξ' cod.

Καρκίνος, ἐναντίωμα Παρθένος· λάμβανε ἀπὸ Ἰχθύων τὸ μ', ἀπὸ ἐναντιώματος τὸ ζ' καὶ ἀπὸ τοῦ ὑψώματος τὸ π', καὶ τίνεται <η> δμάς Διός ρκ'. οἶκος Ἡλίου Λέων, ὑψωμα Κριός, ἐναντίωμα Υδροχόος· [καὶ] λάμβανε ἀπὸ τοῦ Κριοῦ τὸ ν', ἀπὸ ἐναντιώματος Υδροχόου τὸ λ' καὶ ἀπὸ τοῦ Λέοντος τὸ ρ', καὶ τίνεται <η> δμάς Ἡλίου ρπ'. οἶκος 5 Αφροδίτης Ταῦρος καὶ Ζυγός, ὑψωμα Ἰχθύες, ἐναντίωμα Σκορπίος. λάμβανε ἀπὸ Ταύρου τὸ β', ἀπὸ Ἰχθύων τὸ μ', ἀπὸ Σκορπίου τὸ θ', καὶ τίνεται <η> δμάς Αφροδίτης να'. οἶκος Ἐρμοῦ Δίδυμοι καὶ Παρθένος, ὑψωμα Παρθένος, ἐναντίωμα Ἰχθύες· [f. 401v] λάμβανε ἀπὸ Παρθένου ζ', ἀπὸ Διδύμων γ', ἀπὸ Ἰχθύων μ', καὶ τίνεται <η> δμάς Ἐρμοῦ ν'. 10 οἶκος Σελήνης Καρκίνος, ὑψωμα Ταῦρος, ἐναντίωμα Αἰγαίων· λάμβανε ἀπὸ Καρκίνου δ', ἀπὸ Ταύρου β', ἀπὸ Αἰγαίων κ', καὶ τίνεται <η> δμάς Σελήνης κς'.

Αὗταί εἰσιν καὶ αἱ τῶν ἀστέρων δμάδες, καὶ ὄφείλει ποιῆσαι διάθεμα, καὶ εἰ μὲν ἐπὶ τῶν ε' ἀφελετικῶν τόπων εὑρεθῶσι καὶ ε' ἀστέρες 15 ἀνεπισφαλῶς, συντεθῶσι καὶ εὐχερέστερον τὰ ἔξερχόμενα στοιχεῖα· εἰ δὲ μή, δυσχερής ἔσται ή σύνθεσις. τίθε δὲ τὴν πρότασιν τῆς ἐρωτήσεως οὕτως· ἐρωτᾷ δὲ δεῖνα τόδε καὶ τόδε, ή ἐρωτῶ ἐτῶ δὲ δεῖνα τόδε· λάμβανε τοίνυν τὸ πρώτων τράμμα τῆς ἐρωτήσεως καὶ πολλαπλασίαζε τούτῳ ἐπὶ τῇ ἐποχῇ τοῦ ἕκείνου ἀστέρος ἐπὶ τοῦ ὡροσκόπου 20 καὶ τὴν ἀναβιβασθεῖσαν <ποσότητα> ἀπὸ τοῦ πολλαπλασιασμοῦ ἀριθμοῦ μίγνυε καὶ τὴν δμάδα τοῦ ἀστέρος καὶ τὴν δμάδα τοῦ πολεύοντος, καὶ τὴν ἀναβιβασθεῖσαν ποσότητα ἐκβαλε ἐπὶ τῇ δμάδι τοῦ τόπου, ἐφ' δσον ἐγχωρεῖ, καὶ τὰ καταλειφθέντα ἔλαττον τῆς δμάδος τοῦ τόπου 25 ἐκβαλε ἐπὶ τῶν κδ' καὶ τὰ καταλειφθέντα ἔλε ἐπὶ τῶν κδ' ή καὶ κδ' ίσως ἔστι τὸ τράμμα τῆς ἀποκρίσεως· γίνεσθαι δὲ ἐπὶ τὸ ὑπόδειγμα ἀπὸ τῆς σῆς ἐρωτήσεως· μᾶλλον δὲ ... διαθέματα. ἐπεὶ οὖν ἐν τῷ ὡροσκόπῳ οὐχ εὑρέθη ἀστήρ, ἐν δὲ τῷ μεσουρανήματι ἔστιν ὁ "Ἡλίος, λάμβανε δὲ καὶ τὴν ἀποχὴν τὰς ζ' μοίρας καὶ τὰ κε' λεπτά, καὶ πολλαπλασίαζε ἐπὶ τούτοις τὸ α' τράμμα τῆς ἐρωτήσεως ἦτοι τὸ ε'· ή γάρ πρόθεσις τῆς 30 ἐρωτήσεως οὕτως ἔχει ὡς εἴπομεν. ή ἐρωτᾷ δὲ δεῖνα ή ἐρωτῶ ἐτῶ· [f. 402] λάμβανε τὸ ε' καὶ πολλαπλασίαζε τούτῳ ἐπὶ τῇ ἐποχῇ τοῦ Ἡλίου ἦτοι τῇ ζ' μοίρᾳ καὶ λεπτοῖς κε'· πεντάκις ζ' λε', καὶ πάλιν πεντάκις κ' ρ', καὶ πεντάκις ε' κε'· δμοῦ ρκ'. ταῦτα ἐπὶ τῶν ζ' οὕτως· β' ζ' ρκ'· πρόσθετες τὰ β' εἰς τὰ λε', τίνονται λζ'· μίγνυε καὶ τὴν δμάδα τοῦ ἀστέρος, 35 ἥτις ἔστι τοῦ Ἡλίου, πρόσθετες δὲ καὶ τὴν δμάδα τοῦ πολεύοντος καὶ

4 καὶ unciis inclusimus. 15 ἀφέληται cod., corr. Kroll. 17 δυσχερῶς cod., δυσχερής scripsimus. 18 δ δεῖνας (ut infra, l. 31) et mox δ δεῖνος (ut vid.) cod. 21 ποσότητα suppl. coll. v. 23. 25 τῶν κδ' ή καὶ κδ' non capio, cf. p. 149, l. 4 (Cumont). 25 ξε vix sanum. 27 Post μᾶλλον δέ lacuna sex vel septem litterarum in cod. 28 Pro ἀστήρ in cod. signum, quod ἀστέρες indicat. 28-29 Num λάμβανε δή καὶ τῇ ἀποχῇ vel potius τὴν ἐποχὴν? cf. l. 20. 29 πολλαπλασιάζεις cod. et sic infra; πολλαπλασίαζε scripsimus. 30 πρόθεσης cod. 35 μιγνύεις cod.

τὴν ἀναβιβασθεῖσαν ποσότητα ἐκβαλε ἐπὶ τῇ δμάδι τοῦ τόπου ἦτοι αὐτοῦ τοῦ εὑρεθέντος ζωδίου τοῦ τόπου ἐφ' δσον ἐγχωρεῖ, καὶ τὰ καταλειφθέντα ἔλαττον τῆς δμάδος τοῦ τόπου ἐκβαλε ἐπὶ τῶν κδ', καὶ τὰ καταλειφθέντα ἔλαττον τῶν κδ' ή καὶ κδ' ίσως ἔστι τὸ τράμμα τῆς ἀποκρίσεως. δμως δὲ πάλιν τιθεὶς τὸ δεύτερον τράμμα τῆς ἐρωτήσεως [καὶ] πολλαπλασίαζε αὐτὸ ἐπ' αὐτῇ τῇ μοίρᾳ τῶν λεπτῶν τοῦ εὑρεθέντος τόπου ἦτοι αὐτοῦ τοῦ ζωδίου· μίγνυε δὲ καὶ τὴν δμάδα τοῦ ζωδίου, οἷον ἄν ἔστι ζώδιον, καὶ τὴν δμάδα τοῦ διέποντος καὶ τὴν ἀναβιβασθεῖσαν ποσότητα ἐκβαλε ἐπὶ τῇ δμάδι τοῦ εὑρεθέντος ἀστέρος, καὶ τὰ καταλειφθέντα ἔλαττον τῆς δμάδος τοῦ ἀστέρος ἐκβαλε ἐπὶ τῶν κδ', καὶ ἔστι τὸ δεύτερον τράμμα τῆς ἀποκρίσεως.

Ιστέον ὅτι, ὅταν ἐκπέσῃ τὸ τράμμα τῆς ἀποκρίσεως εἰς τρίτων Ηλίου, οίον φ. Ζ., δφείλει λαμβάνειν κατὰ τρίτων· ὅταν δὲ ἐκπέσῃ εἰς τρίτων Αφροδίτης, οίον Ζ Ψ χ., δφείλει λαμβάνειν κατ' έξατριών· ὅταν <δε> ἐκπέσῃ εἰς τρίτων Αρεως, οίον Σ Η χ., δφείλει λαμβάνειν κατὰ τετράγωνον· ὅταν δὲ ἐκπέσῃ εἰς τρίτων Κρόνου, οίον Ζ Σ ψ., δφείλει λαμβάνειν κατὰ διάμετρον· ὅταν δὲ ἐκπέσῃ τὸ τράμμα τῆς ἀποκρίσεως εἰς τοὺς Διδύμους οὐκ δφείλει λαμβάνειν κατὰ διάμετρον, ἀλλὰ κατὰ έξάτριών, ὡς τοῦτο παρέδωκεν ὁ τεχνικός.

[f. 402v] Ἀλλως πῶς δφείλει ποιεῖν τὸ διάθεμα ἡκριβωμένον ὡς ἔπι παραδείγματος· εἰσήγαγες τῇ εὑρεθείσῃ ἀναφορᾷ τοῦ ὡροσκόπου εἰς τὸν κανόνα τοῦ κλίματος· ἦν δὲ ή ἀναφορὰ τοῦ ὡροσκόπου να' νβ', καὶ εἰσενεγκὼν ταῦτα εἰς τὸν κανόνα τοῦ κλίματος οὐκ εὑρον ἵσον αὐτῷ ἀριθμόν, καὶ ἔλαβον τὰ ἔλαττονα, ὡς ἔστιν να' λα'. εὑρέθη ἡ ὑπεροχὴ τούτου πρὸς τὸν λειφθέντα ἀριθμόν, ὅστις ἔστιν να' λεπτὰ λδ'. ή ὑπεροχὴ τῶν λεπτῶν καὶ ταῦτα ἔλυσα ἐπὶ τῶν ζ' καὶ ἐγένοντο ασζ'· είτα πάλιν εἰσῆλθον εἰς τὸ κλίμα καὶ εὑρον τὴν διαφορὰν τοῦ ἐπάνω στοιχείου πρὸς τὸν κτ' είστι να' λα' πρὸς τ' νβ' κη', εἰ τις ἔστι λεπτὰ νζ'· ταῦτα ἔξηβαλι ἀπὸ τῶν ασζ', είκοσάκις καὶ δίς, καὶ εἰσὶ λεπτὰ τοῦ ὡροσκόπου· οὕτως δφείλει ποιεῖν καὶ ἐπὶ τῶν ἀλλων τόπων τοῦ διαθέματος.

Sequuntur tabellae duae astrologicae, et in fine additum adnotatio quaedam trium linearum, quam edere supervacaneum esse putavimus.
[D. B. et A. M.]

1 ἐκβάνεις cod., ἐκβαλε scripsimus, ut et infra. 5-6 ἐρωτήσεως καὶ πολλαπλασίαζεis cod., καὶ unciis inclusimus et πολλαπλασίαζε scripsimus. 7 μιγνύεις cod., μίγνυε scripsimus. 9 ἐκβάνεις cod., ἐκβαλε scripsimus. 10 Post διάμετρον adiecitur in cod. signum diametri o-ο-. 19 τεχνικός] Cumont: Nomen proprium latet? 20 ἡκριβωμένον cod. 24 αὐτ' cod. δς cod., ως scripsimus. 27-28 Non intellegimus. 28 Marg. legitur haec notula: † ἐγένετο ή ἐρωτ<ησις> μην̄ ι· φε β· ρ· ουαριω· β' ήμερρφ· σ' ινδ. ι· ςχο· [=1162] ωρ^α δ' υψωμα ἀνατολικὸν λδ' ἐρωτ<ησις> ιω^ασ^ε ιω^αννης δ συναδινός ει μέλω. 29 ἔξηβαλα] forma vulgaris?

F. 412. Περὶ δραπετῶν Νικαέως Πρωταγόρου¹.

Ἐάν εὐρεθῇ δοίκοδεσπότης τοῦ ὡροσκόπου τῆς φυτῆς ἀναποδίζων, δοφυτῶν αὐτομάτως ἐπανελεύσεται πρὸς τὸν δεσπότην· ἔὰν δὲ ἐν ίδιῳ οἰκιψεύρεθῇ ἡ ὄροις καὶ μὴ ἀναποδίζων, δοποδράς ἔνδον τῶν οἰκιῶν ἡ ἐν τῇ πόλει ἡ ἐν τῇ περιχώρᾳ εὐρεθῆσεται· καὶ θάττον ἔὰν ἐν τῷ ὑπερτείῳ ἡμισφαιρίῳ τύχῃ, ὥσπερ οὖν βραδύτερον εἰ ἐν τῷ ὑπὸ γῆν. τῆς Σελήνης οὔσης ἐν τῷ μεσουρανήματι, τοῦτ' ἔστιν ἐν τῷ δεξιῷ τετραγώνῳ τοῦ ὡροσκόπου, διὰ τῶν δεξιῶν μερῶν τῆς οἰκίας, ἀφ' ἣς δοφατέτης ἥρεται τῆς φυτῆς, τὴν πάροδον πεποίηται· ἐν δὲ τῷ εὐωνύμῳ τετραγώνῳ δομοίως διὰ τῶν ἀριστερῶν μερῶν· δοτάρῳ σκόπος ἀντὶ τῶν πυλῶν τῆς οἰκίας νοεῖται. ἡ δὲ Σελήνη βορρᾶν κατερχομένῃ μηνύει τὸν φυτόντα κατὰ μεσημβρίαν πεπορεύσθαι καὶ εὐρεθῆσεσθαι ἐν ἡμέραις κε'. νότον δὲ ή Σελήνη κατιούσα, ἐν τοῖς κατὰ δύσιν τόποις ἐν ἡμέραις μβ' εὐρεθῆσεσθαι, ἐν καθύγτοις τόποις καὶ ἀνημέροις ἡ δυσχειμέροις· νότον δὲ ἀνιοῦσα, ἐν τοῖς ἀνατολικοῖς τόποις καὶ δυσκόλως μηνυθῆσεσθαι ἐν ἡμέραις ζδ'. βορρᾶν δὲ ἀνερχομένῃ, ἐν τοῖς ἀρκτικοῖς τόποις καὶ δυσκόλως εὐρεθῆσεσθαι μηνύει.

'Ἐκ τῆς τῶν ζωδίων δὲ φύσεως καταστοχαστέον τὸν τόπον. εἰς [f. 412v] δὸν ἀπελεύσεται δοφυτών, οἷον εἰ μὲν Κριός, νομίασος καὶ πεδινούς· εἰ δὲ Ταῦρος, ἐπιπέδους καὶ πεπονημένους· εἰ δὲ Δίδυμοι... 20

3 ἐπανελεύση Ν. πρὸς τὸν δεσπότην οmis. P. 4 εὐρεθῇ οmis. P. καὶ οmis. P. 5 οἰκείων cod., ποσ οἰκιῶν. ἡ τῇ περιχώρᾳ P., ἡ ἐν τῷ χωρίῳ Ν. ἔὰν P. εἰ δὲ Ν. 6 ὑπὲρ τῆς P. ὑπερεχείων Ν. τύχει Ν. οὖν οmis. N. εἰ P. ἡ N. 7 δεξιῷ P. δυτικῷ N. 8 Δ (ut vid.) μερῶν N. 9 δραπετής P. δραπετῶν N. ἔὰν δὲ P. ἐν δὲ Ν. 10 διά P. δηλοῦ Ν. 11-12 ἡ δὲ ή Σελήνη β. κατερχομένη Ν. κατερχομένῃ δὲ (sine ή Σελήνη) P. 12 πορεύεσθαι P. 13 εὐρεθῆσται (et sic infra. l. 17) Ν. κε' Ν. κ' P. 15 ἀνημέροις P. ἡμέροις Ν. 16 μηνυθῆσεσθαι οmis. N. 17 μηνύει οmis. P. 18 καὶ ἐκ P. καταστοχαστέον P. καταστοχαζομένης Ν. 18-19 τοὺς τόπους... οὓς Ν. τὸν τόπον ... ὃν P. 19 Κριός μὲν (sine εἰ) ac sic deinceps Ταῦρος δὲ κ. τ. λ. P. εἰ δὲ Κριός Ν. νομίασος (καὶ οmis.) P. 19-20 πατινόν Ν. 20 σημαίνει add. P. Ταῦρος P. Λέων Ν. ἐπιπάδους Ν. 21 δέ Θ δέ P. εἰ δὲ Δίδυμοι Ν. Laeuanam signavimus et deinceps εἰ δὲ Καρκίνος scripsimus.

¹ Excerptum, cuius initium cum hoc fragmento Neapolitanum conspirat, invenitur in cod. Veneto 6, f. 123, roz, eodem titulo. In Parisino autem 2506, saec. XIII, f. 36 praemittitur rubrica: Περὶ δραπετῶν ἔτραψεν διωρόθεος ἐν τῷ οὐλῷ βιβλῷ· μὲν λέγομεν τὰ τοῦ Νικαέως Πρωταγόρου. Nec dubium est, quin scriptor byzantinus, qui Syntagma Parisinum concessit, haec omnia ex ultimo capite (37) lib. III Hephaestionis adhuc inedito hauserit; cf. Kroll, *Philologus*, LVII, 4; Engelbrecht, *Hephästion von Theten*, p. 36. — Πρωταγόρου συναγωγαὶ una cum libris Hermetis et Petosiridis laudantur in fragmento edito *Catal. Flor.*, p. 126, 6, et item excerptum ἐκ τῶν συναγωγῶν Πρωταγόρου traditur in cod. Vatic. 1056, saec. XIV, f. 79. Aetas scriptoris incerta est, nisi forte Protagoras hic Nicaeensis idem sit atque Πρωταγόρας ἀστρολόγος, in quem Euphorion (natus 276 a. C.) epicedion composuit teste Laertio Diogene, IX, 56 [F. C. qui cod. Paris. contulit].

εἰ δὲ Καρκίνος, ἐνύδρους καὶ χερσαίους καὶ ὑψηλούς· εἰ δὲ Λέων, προσάντεις καὶ τραχεῖς καὶ ἐρήμους· εἰ δὲ Παρθένος σιτοσπόρους· εἰ δὲ Ζυτός, πεδινούς· εἰ δὲ Σκορπίος, τραχεῖς καὶ λιγστρικούς καὶ ὑπαμπέλους· εἰ δὲ Τοξότης, τραχεῖς τόπους καὶ ἀμπελώνας· εἰ δὲ 5 Αἰγάκερως, ὑδρηλὰ χωρία καὶ παραθαλάσσια· εἰ δὲ Υδροχόος, παραποταμίους καὶ ὑλώδεις <τόπους>, Ἰχθύες δὲ λιμνώδεις καὶ ἐλώδεις σημαίνουσιν.

Τινὲς δὲ καὶ τὰ κέντρα οὕτως ἐμέρισαν· οὕτως τὸ μὲν δύνον τῷ φεύγοντι, τὸ δὲ μεσουράνημα τῷ δεσπότῃ, τὸν δὲ ὡροσκόπον τοῖς κατακλαπεῖσι, τὸ δὲ ἀντιμεσουράνημα τῷ ἀναπείσαντι. Τινὲς δὲ πάλιν καὶ οὕτως ἀπονέμουσι· τὴν μὲν Σελήνην καὶ τὸν ὡροσκόπον τῷ φεύγοντι, τὸν δὲ "Ηλιον καὶ τὸ μεσουράνημα τῷ κυρίῳ· ἐπιμέλεστερον δὲ χρὴ προσέχειν τῇ Σελήνῃ· ἐμφαίνει γάρ πάντα. καὶ πρῶτον μὲν τὸ ὑπέρ τὴν ημισφαίριον διοδεύουσα εὔκολον τὴν εὔρεσιν ποιεῖται, τὸ δὲ ὑπόγειον δύσκολον· καταληφθεῖσα δὲ ἐν τῷ ὡροσκόπῳ η Σελήνη ἡ ἐν τῇ ἐπαναφορᾷ αὐτοῦ ἡ ἐν τῷ ιβ' τόπῳ πρὸς ἀνατολὰς τὴν φυτὴν ἀποφαίνεται, ἐν δὲ τῷ μεσουρανήματι πρὸς ἀρκτον, ἐν δὲ τῷ δύνοντι πρὸς δύσιν, ἐν δὲ τῷ ὑπογείῳ κέντρῳ πρὸς μεσημβρίαν.

[D. B. et E. M.]

F. 417v. Ιουλιανοῦ Λαοδικέως¹.

Εἰδέναι δὲ χρὴ ώς οἱ κακοποιοὶ [sc. ἀστέρες] ἀγαθοποιῶν δύναμιν ἐπισχόντες [f. 418] καλῶν παρεκτικοὶ τίνονται, οἱ δ' ἀγαθοποιοὶ κακωθέντες ἀπρακτοὶ τίνονται. ἀγαθύνονται δὲ οἱ μὲν κακοποιοὶ ἀστέρες, δταν ἐν ίδιοις οἰκοῖς ἡ ὑψώμασιν ἡ ὄροις ἡ τριγώνοις ὥσι κατὰ αἴρεσιν· κακούνται δὲ οἱ ἀγαθοποιοὶ τοῖς τῶν εἰρημένων ἐναντίοις, τοῦτ' ἔστιν ἐν τοῖς ἑαυτῶν ταπεινώμασιν ἡ παρ' αἵρεσιν· πραῦνονται δὲ τῆς κακώσεως οἱ κακοποιοὶ τριγωνίζοντες τὴν Σελήνην ἡ τὸν ὡροσκόπον.

1 καὶ post ἐνύδρους οmis. N. Λέων P. Καρκίνος N. 2 καὶ post προσάντεις οmis. N. ταχεῖς cod. 3 λιστρικούς N. 4 ὑπαμπέλους N. ἔχοντας καὶ ἀμπελώνας P. τόπους N. ἔχοντας P. 5 Post Υδροχόος add. τραχεῖς P. 6 παραποταμούς P. ὑλόδους N. τόπους οmis. codd. 6-7 Ιχθύες μὲν λιμν. καὶ ἐλώδεις N. ubi haec verba autē εἰ δὲ Κριός (cf. pag. praecc., l. 19) transposita sunt. ἐλώδεις N. κηλωδεῖς P. 10 καταπλακεῖσι P. κατὰ τείσιν Ν. 11 πάλιν post καὶ οὕτως P. 13 χρή οmis. N. τὴν Σελήνην N. 14 μέν suprl. διὸ διοδεύουσα N. 15 ὑπὸ τῆς P. ὑπόγειον N. δυσκόλως codd., ποσ δύσκολον. καταλειφθεῖσα N. 16 ταῖς ἐπαναφοραῖς N. ἐν αὐτῃ τῷ οmis. N. 17 ἀποφαίνεται N. δπονέμει γεγονέναι P. 18 τῷ δύνοντι N. τῇ δύσει (ἐν οmis.) P. 19 Parisinus liber pergit Δηλώσουσι δὲ καὶ τὰ κέντρα τὴν ἔξοδον δι' ἡς ἀναχωροῦσιν πύλης οἱ φεύγοντες etc. per paginas tres. 24-25 κατὰ αἵρεσι cod. 26 παραίρεσι cod.

¹ Prima duo frustula ex Iuliani Laodicensis Ἐπισκέψεως ἀστρονομικῆς primo capite (supra p. 105, v. 3-11 et 29 ss.) hausta sunt. Tertium num ad eundem referendum sit auctorem, incertum manet.

[F. C.]

Τοῦ αὐτοῦ.

Ἄγαθοποιοὶ ἀστέρες Ζεύς, Ἀφροδίτη, Σελήνη· κακοποιοὶ Κρόνος καὶ Ἀρῆς· ἐπίκοινοι "Ηλιος καὶ Ἐρμῆς. ὁ μὲν Κρόνος ποιεῖ αὐτοκράτορας, ὁ δὲ Ζεὺς κατακριτάς, Ἀρῆς στρατοπεδάρχας, "Ηλιος ἀτάφους, Ἀφροδίτη ἐνθέους, Ἐρμῆς ἀρχιμύστας.

Διαφορὰ Ζωδίων μερική¹.

Δημόσια Ζυγός, Λέων· ἀγαθὰ Τοξότης, Ἰχθύες· δίκαιον Ζυγός· ἀσελγὴ Κριός, Ταῦρος, Λέων, Σκορπίος, Αἰγάλεως, Ἰχθύες· φθοροποιὰ Σκορπίος, Αἰγάλεως· δόλιον Σκορπίος· μανιώδη Ταῦρος, Λέων, Σκορπίος, Ἰχθύες· σπαστικὰ Καρκίνος, Σκορπίος· ἐπιληπτικὰ 10 Ταῦρος, Λέων, Σκορπίος, Ἰχθύες· ἐκλειπτικὰ Κριός, Ζυγός, Ταῦρος, Σκορπίος· ὄργιλα Λέων, Σκορπίος· πικρὸν Σκορπίος· ἀμφίβια Καρκίνος, Αἰγάλεως· θηριώδη Λέων, Σκορπίος, Ταῦρος, Τοξότης, Αἰγάλεως· κυρτὰ Καρκίνος, Σκορπίος, Αἰγάλεως, Ὑδροχόος· κυρτώδη Αἰγάλεως, Σκορπίος, Ἰχθύες, Καρκίνος· ἀστατον 15 Σκορπίος, Τοξότης· λεπρώδη Καρκίνος, Σκορπίος, Αἰγάλεως, Ἰχθύες· βροντώδη Κριός, Παρθένος, Σκορπίος· χαλαζῶδες Κριός· ἡμερινὰ Κριός, Σκορπίος, Δίδυμοι, Καρκίνος, Λέων, Παρθένος· νυκτερινὰ Ζυγός, Σκορπίος, Τοξότης, Αἰγάλεως, Ὑδροχόος, Ἰχθύες· χειμερινὰ 20 Αἰγάλεως, Ὑδροχόος, Ἰχθύες· πυρώδη Κριός, Λέων, Σκορπίος, Τοξότης· ἀερώδη Δίδυμοι, Ζυγός, Ὑδροχόος· ὑδατώδη Καρκίνος, Σκορπίος, Ἰχθύες· τεώδη Ταῦρος, Παρθένος, Αἰγάλεως.

[D. B. et A. M.]

Γ. 430^c. Ἐκ τῆς Ἡλιοδώρου ἀστρονομικῆς διδασκαλίας περὶ δεκανῶν Ζωδίων².

?Ιστέον δὲ ὅτι ἐν ἔκαστον ζώδιον ἔχει δεκανοὺς τρεῖς, καὶ ἔκαστος δεκανὸς δέκα μοίρας κεκλήρωται· ἐν ἔκάστῃ <δὲ> μοίρᾳ ἐν νυχθήμερον ποιεῖ δ "Ἡλιος ἦτοι κο' ὥρας, ἢ δὲ Σελήνη δύο· διέρχεται δὲ δ "Ἡλιος

4 κατακρίτους cod. ut videtur. 7 δίκαια cod. 9 δόλια cod. 12 πικρά cod. 15 Post signum Scorpīi in cod. signum Tauri, quod deletum esse videtur. ἀστατα cod. 27 δέ suppl.

¹ Similes indices cognominum signorum zodiaci invenies apud Ludwich. *Maximi et Ammonis rel.*, p. 105 et in nostro *Catal. Flor.*, p. 164 s.

² Haec paene ad verbum consentiunt cum excerpto quod. Teuero Babylonio auctore supposito, ex codice Monacensi 287 edidit Franciscus Boll. *Catal. Flor.*, p. 150, v. 5 ss. Quod excerptum re vera non Teuero tribuendum esse, sed Heliodoro et ex libro nostro Neapolitano appareat et Boll ipse collato codice Oxoniensi posterius animadvertisit (*Sphaera*, p. 32, n. 1). — De Heliodoro astronomo, cf. supra, p. 81, n. 1, et de duobus Heliodori libellis, cuius reliquiae supersunt, vide quae in *Catal.*, VI, Kroll ad cod. Vindobon. phil. gr. 179 [=3] f. 65 adnotavit. [F. C.]

ἔκαστον ζώδιον δι' ἡμερῶν λ', ἢ δὲ Σελήνη διὰ β', ὅτι τὰς ιβ' μοίρας τὰς ἡλιακὰς μίαν μοίραν σεληνιακὴν εἶπον τίνεσθαι, ὡς προστειοτέρα οὖσα τάχιον ἀνύει τὸν ἴδιον κύκλον· λέγονται δὲ καὶ πρόσωπα τῶν ζ' πλανήτων οἱ δεκανοὶ τῶν Ζωδίων.

5 5 Δεκανῷ α' Κριοῦ ποιεῖ κινδύνους καὶ ἐπιβουλὰς καὶ ῥεύματα· ἐν δὲ τῷ β' πλούσιον καὶ ἐνδόξους ποιεῖ, ὁ δὲ τεννηθεὶς ταχυθάνατος ἔσται· ἐν δὲ τῷ γ' δηλοὶ νόσους <καὶ> θορύβους καὶ ἐν νεότητι κακοπαθείας, ὑστερον δὲ <δ τεννηθεὶς> εὐφραντικάτερος ἔσται.

Δεκανῷ α' Ταύρου ποιεῖ τὸν τεννηθέντα ἐκ πράξεως τίνος [f. 431] 10 πλούσιον καὶ ἐπίδιον· ἐν δὲ <τῷ> β' ποιεῖ τὴν νεότητα μοχθηρὰν καὶ τοὺς κινδύνους ταχέως διεκφεύγοντας· ἐν δὲ τῷ γ' ποιεῖ στρατιώτας, εὔποριστάς, ἐν συστάσει βεβαίους, πολυχρονίους καὶ τὴν πρώτην τυνάκα ἀποβαλόντας.

Δεκανῷ α' Διδύμων δ τίμας οὐκ εὐτυχήσει καὶ οὐκ ἐπιτηδεύσει, καὶ 15 ἐπὶ τέκνοις λυπηθήσεται· ἐν δὲ τῷ β' ἔξει τάμον οὐκ ἐπιτήδειον, εὐφορίαν δὲ στρατιώτων σημαίνει· ἐν δὲ τῷ γ' ποιεῖ πλούσιον, ἐνδόξους, ἀρχοντας· οἱ <δὲ> τεννηθέντες δύσθαντοι καὶ βιαιοθάνατοι γενήσονται.

Δεκανῷ α' Καρκίνου ποιεῖ δημοσιοπράκτους· <οἱ γεννηθέντες> [καὶ] ἐπὶ τέκνοις λυπηθήσονται καὶ ἐν νεότητι πολλὰ κάμνοντες, εἰς δὲ 20 τὸ Τήρας εὐτυχίσουσιν· ἐν δὲ τῷ β' δεκανῷ ποιεῖ τοὺς τημαμένους εὐχρηματίστους, καὶ ὡφεληθήσονται ἐξ ἐτέρων πραγμάτων καὶ λυπηθήσονται εἰς τυνάκας καὶ κληρονομήσουσιν ἀλλότρια· ἐν δὲ τῷ γ' δεκανῷ δ τεννημένος εὐγλωττος ἔσται καὶ ἐν νεότητι κακοπαθήσει, εἰς δὲ τὸ Τήρας εὐφρανθήσεται.

25 25 Δεκανῷ α' Λέοντος ἀρχοντας ποιεῖ καὶ πλούσιον· <δ τεννηθεὶς> [καὶ] ἐν τῷ τέλει εὐπορήσει καὶ τυνάκα προθάψει· ἐν δὲ τῷ β' καὶ γ' δεκανῷ φωλότητα ποιεῖ καὶ μοχθηρίαν ἀποτελεῖ καὶ τὸν ξενιτεύοντα διαφεύρει.

[f. 431]^v Δεκανῷ α' Παρθένου κινδύνους ποιεῖ ἐν ὕδασι καὶ οἱ 30 τεννημένοι ὄφρανοι ταχέως τεννησονται· ἐν δὲ τῷ <β'> καὶ γ' εὐτυχεῖς ποιεῖ καὶ ἀπὸ ταμικῆς συναφείας πλουτήσουσι, πλὴν λυπηθήσονται ἐν τονεύσι καὶ τέκνοις.

Δεκανῷ α' Ζυγοῦ δ τεννηθεὶς <ἐν νεότητι> πολλὰ κινδυνεύσει,

1-2 Num leg. θεστε τὰς ιβ' μοίρας τὰς ἡλιακὰς μίαν μοίραν σεληνιακήν, ὡς εἶπον, τεννέσθαι. διότι προστειοτέρα εἰτ; 2 εἴπων cod., corr. οὐσαν cod., corr. 3 λέγεται cod., corr. 7 καὶ suppl. ἐνεότητι cod., corr. 8 δ τεννηθεὶς suppl. et ita passim. 12-13 καὶ τῇ πρώτῃ τυνάκι ἀποβαλεῖται cod., τὴν πρώτην τυνάκα ἀποβαλόντας scripsimus. 14 δεκανῷ Διδύμων α' cod., corr. ἐπιτιδεύσει cod. 15 εἰς cod., εἴτε scripsimus. 17 δέ suppl. βιαθάνατοι cod., corr. 18 οἱ γεννηθέντες suppl. et ita passim. 19 καὶ unicus inclusimus. ἐν cod., ἐπί scripsimus. κάμνοντας cod., corr. 19-20 ἐν δέ τὸ Τήρας cod., corr. 20 εὐτυχούσιν cod. 21 ὡφελούνται cod. 23 δ τεννημένος cod. 25 πλούσιον καὶ cod. (omisso δ τεννηθεὶς). 27 ξενιτεύοντα cod. 29-30 οἱ τεννημένοι cod. 30 β' suppl. 31 ἀποταμικήν συναφείαν cod., corr. 32 τονεῖς cod., corr. 33 ἐν νεότητι suppl. Cf. *Catal. Flor.*, p. 150, l. 31.

ӽστερον δὲ κτίσεται προφάσει ὑπογείων ἀπὸ εὐρημάτων· ἐν δὲ τῷ β' πλουτήσει ἐν τετραπόδοις, γενήσεται δὲ ταχυθάνατος ἢ κακοθάνατος· ἐν δὲ τῷ γ' νόσους καὶ θορύβους ὑποστήσεται καὶ ἐν νεότητι κακοπαθήσει, ἐν δὲ τῷ γήρᾳ εὐφρανθήσεται.

Δεκανῷ α' Σκορπίου <δ τεννηθεῖς> ἐξ ἔρμαϊκῶν ὡφεληθήσεται καὶ 5 κληρονόμος ἀναφανῇ ἐνδόξων πραγμάτων· ἐν δὲ τῷ β' ἐν τῇ νεότητι μοχθηρίαν ἔχει καὶ κινδύνους ὑποστήσεται ἔως ἐτῶν λΖ· ἐν δὲ τῷ γ' [δ τεννηθεῖς] στρατεύσει πολλὰ καὶ πολυχρονίσει καὶ τὴν πρώτην γυναῖκα ἀπολέσει, ἐν δὲ τῷ τέλει πλουτήσει.

Δεκανῷ α' Τοξότου ὁ γεννηθεῖς οὐκ ἐπιτήδειος <ἔσται· γυναιξὶν 10 καὶ ἐπὶ τέκνοις λυπηθήσεται· ἐν δὲ τῷ β' ἀλυπὸν τὸν βίον ποιήσεται, πλὴν ἐπὶ ζένης τελευτήσει· ἐν δὲ τῷ γ' πλουσίους ποιεῖ, ἐνδόξους, ἅρχοντας στρατιωτῶν, κληρονόμους γυναικῶν.

Δεκανῷ α' Αἰγοκέρωτος δημοσιοπράκτους ποιεῖ καὶ [f. 432] τέκνων λύπην ὄρωντας· <οἱ γεννηθέντες> ἐν νεότητι πολλὰ κινδυνεύ- 15 σουσιν, ἐν δὲ τῷ γήρᾳ εὐτυχήσουσιν· ἐν δὲ τῷ β' εὑρηματίστους ποιεῖ καὶ ἔξ ἐτέρων πραγμάτων ὡφελουμένους, ὕστερον δὲ καὶ εἰς γυναῖκας λυπηθήσονται· ἐν δὲ τῷ γ' <δ τεννηθεῖς> γενήσεται ὀξύς, ἐλευθερό- 20 γλωττος, πλὴν καὶ <πατρικά> χρήματα ἀπολέσει· ὕστερον δὲ ἐξ ἐτέρων εὐφρανθήσεται, πλὴν ἐν νεότητι κακοπαθήσει.

Δεκανῷ α' Υδροχόου <δ τεννηθεῖς> ἀταθός γενήσεται καὶ εὔμετά- βουλος καὶ γυναιξὶν εὐάρεστος· ἐν δὲ τῷ β' καὶ γ' δεκανῷ φαῦλος ἔσται, ἐν τῇ νεότητι μοχθηρός, πραγμάτων φθορεύς, ἔνυπρος ἀγαν.

Δεκανῷ α' Ἰχθύων <δ τεννηθεῖς> πονηρὸς γενήσεται, ἔνυπρος, μικρός, ὄρφανος καὶ ὀξυθάνατος· ἐν δὲ τῷ β' καὶ γ' ποιεῖ εὐτυχεῖς 25 <καὶ> ἐξ ἐτέρων πραγμάτων πλουτοῦντας καὶ ἐν γάμοις εὐτυχοῦντας καὶ ἐπὶ τέκνοις ἀρσενικοῖς λυπουμένους.

[D. B. et A. M.]

F. 433v. Περὶ <τῆς> τοῦ Κυνὸς ἐπιτολῆς καὶ τῆς προτνώσεως τῶν ἐξ αὐτοῦ συμβαινόντων, Ἀντιόχου¹.

Ἡ τοῦ Κυνὸς ἐπιτολὴ γίνεται διαφαινούσης εἰκοστῆς τοῦ ιουλίου 30 μηνός· χρὴ δὲ παρατηρεῖν ἐν ποιώ οἰκῳ οὕσης τῆς Σελήνης ἡ τούτου γίνεται ἀνατολή.

I Kroll, loc. cit., l. 32, post ὑπογείων addidit ἢ. Num leg. ἀπὸ ὑπογείων εὐρημάτων? 4 γῆρας cod., corr. 6 ἀναφανῇ cod., corr. 8 Άντε στρατεύσει cod. δ τεννηθεῖς quae unciis inclusum. πολυχρονήσει cod. 10 ἔσται suppl. 11 ποιεῖ cod., ποιήσεται scripsimus. 12 ἐπὶ ξένοις cod., corr. 16 εὐτυχοῦσι cod. 19 πρὸν cod., πλὴν scripsimus. Mox πατρικά inseruimus. Cf. Catal. Flor., p. 151, l. 10. 22 γυναικί cod., γυναιξὶν scripsimus collato loc. cit., l. 13. ἔστιν cod., ἔσται scripsimus. 26 καὶ suppl. 28 τῆς suppl. 31 τῆς Ἑγνίκα τούτου cod.

¹ Idem excerptum paucis verbis mutatis Zoroastro tribuitur in Geoponicis, I, 8 (p. 15, ed. Beckh). Nescio utrum codicis Neapolitanus librarius errore nomen Antiochi praemiserit an auctor Geponicorum Zoroastri, an Antiochus ex colle-

Ἐν Λέοντι οὕσης τῆς Σελήνης, ἐὰν ἀνατολὴ γένηται τοῦ Κυνός, σίτου φορὰ πολλὴ καὶ ἐλαίου καὶ οἴνου ἔσται καὶ τῶν ἄλλων πάντων εὐωνία· θόρυβος δὲ καὶ ἀπαλία τοῦ ἀέρος καὶ ἐπιδρομὴ ἐθνῶν· ἔπι σεισμοὶ καὶ κλύδωνες ἔσονται.

5 'Ἐν Παρθένῳ οὕσης τῆς Σελήνης πολυομβρίαι, εὐφρασίαι καὶ τικτουσιῶν φθορά, σωμάτων καὶ τετραπόδων εὐωνία.

'Ἐν Ζυγῷ οὕσης αὐτῆς μεγιστάνων ταραχαὶ καὶ τετραπόδων ὄνησις καὶ θόρυβος ἐν τοῖς ὄχλοις, ἐλαίου καὶ σίτου φθορά, οἴνου δὲ εὐφορία.

'Ἐν Σκορπίῳ οὕσης τῆς Σελήνης πτηνῶν καὶ μελισσῶν φθορὰ καὶ 10 λοιμικὴ κατάστασις.

'Ἐν Τοξότῃ οὕσης αὐτῆς πολυομβρίᾳ ἔσται καὶ σίτου εὐθηνία καὶ εὐφροσύνη ἐν τοῖς ἀνθρώποις, θρεμμάτων φθορά, τῶν δὲ πτηνῶν εὐφορία.

'Ἐν Αἰγοκέρωτι οὕσης τῆς Σελήνης στρατοπέδων κίνησις γενή- 15 σεται καὶ πολυομβρία, σίτου καὶ οἴνου καὶ ἐλαίου πολλὴ εὐφορία καὶ πάντων εὐωνία ἔσται.

[F. 434] 'Ἐν Υδροχόῳ οὕσης τῆς Σελήνης σίτου φθορὰ καὶ ἀκρίδος ἔφοδος καὶ σπάνησις ὄμβρων καὶ λοιμοί.

'Ἐν Ἰχθύσιν οὕσης αὐτῆς πολυομβρίᾳ ἔσται, πτηνῶν φθορά, σίτου 20 καὶ οἴνου εὐφορία καὶ νόσοι ἐν τοῖς ἀνθρώποις.

'Ἐν Κριῷ οὕσης αὐτῆς τῶν ζύψων ἔσται φθορά, πολυομβρία, σίτου ἐλαχίστη φορά, ἐλαίου εὐφορία.

'Ἐν Ταύρῳ οὕσης αὐτῆς πολυομβρίᾳ καὶ χάλαζα, ἐρυσίβη καὶ τιμωρίαι πολλαῖ.

25 'Ἐν Διδύμοις οὕσης αὐτῆς σίτου καὶ οἴνου πολλὴ φορὰ καὶ παντὸς καρποῦ καὶ ἀνθρώπων φθορά καὶ στρατοπέδων κίνησις.

'Ἐν Καρκίνῳ οὕσης αὐτῆς ξηρασία γενήσεται καὶ λοιμοί.

[D. B. et A. M.]

2 πολὺ cod., corr. 3 ἀπολία cod., ex Geop. corr. 8 φορά cod., φθορά Geop. 11 εὐθηνία cod. 15 πολὺ cod., πολλὴ scripsimus. 25 πολὺ cod.

Petri philosophi epistula.

Petrus philosophus, cuius ἔκθεσις περὶ ἀστρονομίας in codice Neapolitano ff. 446 ss. servatur. idem esse videtur alque "Petrus diaconus et philosophus", cui excerptum de cyclo et inductione et traclatus de sideribus in codicibus Parisinis 929 (f. 97) et 13085 tribuuntur. De hoc astronomo alioquin nil comperimus (cf. Fabricius-

ctaneis, quae sub nomine Zoroastri prophetae circumserbantur, haec in usum suum converterit. Caput anonymum eiusdem argumenti traditur in cod. Flor. 12, saec. X, f. 123, et in cod. Mutin. 11, l. 74^v. Certe divinationis methodo, quae hic adhibetur, iam antiquos Graecos usos esse comperimus ex Cicerone (cf. ad Apolloniasrem, p. 124, n. 2). — De Antiocho Atheniensi, quo Hephaestio Thebanus fonte saec. V ineunte usus est (Engelbrecht, p. 36) et quem antea Porphyrius laudaverat, vide quae congregit Boll, Sphaera, p. 54 ss.

[F. C.]

Harles, *Bibl.*, XI, 334, qui eum perperam cum Petro diacono iuris canonici perito confudit). Attamen ex hac epistula appareat eum medio saeculo XII floruisse, nam patriarcha, cui scripsit, est Lucas Chrysoberges, qui annis 1156-1169 ecclesiae Constantinopolitanae praefuit. Eo autem tempore quaestionem, utrum astrologia verax sit an fallax, agitata fuisse ex alia epistula vidimus imperatoris Manuelis Comneni (1143-1180 p. C.), quae in cod. Venet. 5, f. 312, et Angel. 29, f. 1, traditur. Quam nos propediem in catalogo Romano edituros esse speramus. [F. C.]

F. 443v. Ἐπιστολὴ Πέτρου φιλοσόφου εἰς τὸν πατριάρχην κῦρο Λουκᾶν.

Ολλύσθω, θεοτίμητε μου δέσποτα, ἀστρολογία πᾶσα Ἑλληνική, ἵνα δή σοι τῶν σῶν πρωτογενημάτων ἐφ' ἔστιας εὐθὺς ἀπάρξωμαι· φθειρέσθωσαν οὖν ἡμῖν Κύνες ἀστράπτοντες καὶ Ταῦροι ὑβρίζοντες 5 καὶ <Παρθένος> ἀφιεῖσα φωνὴν καὶ δὲ τῆς ἀδικίας Ζυγός· συμφθειρέσθω τούτοις καὶ τὰ πρῶτα τῆς ἀπάτης μυθεύματα, ἀφ' ὧν ἐδραματουργήθη ἡ Ζωηφόρος πλάσις ἐν οὐρανῷ. τὸ μὲν τρέπεσθαι τὸν ἀέρα τῶν ἀστρων ἐπιτολαῖς τε καὶ ἀνατολαῖς οὐ πάνυ τι ἀπίστῳ τοῖς περὶ τούτου φιλοσοφήμασιν· ἔχω γάρ καὶ τὴν αἰσθήσιν πολλιχοῦ τῶν 10 τινομένων ἐπιμαρτυροῦσαν τοῖς πράγμασι· Καρκίνους δὲ καὶ Λεοντας ἔξεπίτηδες καὶ προιγουμένως ἐν οὐρανῷ συμπεπλάσθαι παρὰ τῆς τοῦ δημιουργοῦ τῶν ὅλων χειρὸς μήποτε ἐκσταίην φρενῶν ὥστε καὶ ἀκροθιγώς τοῖς ὡσὶ παραδέξασθαι, ποιεῖν δὲ τὰ ἀστρα ἐν τῇ καθ' ἡμᾶς οὐσίᾳ το[!]f. 444|σοῦτον δέχομαι, ὥστε μεταλλοιοῦν ταῦτα τὸν ἀέρα ταῖς 15 ἴδιαις κράσεσι καὶ ποιότησι, καὶ διὰ τοῦτο ψύχειν ἢ θερμαίνειν ἡμᾶς, ἥττον ἢ μᾶλλον ἐκάτερον. ἔνθεν τοι καὶ δὲ λαμπρὸς οὐτος ἀστήρ δὲ παρ' "Ἑλλησι μὲν Κύων ὀνομαζόμενος, Μαζούζῳ δὲ παρὰ τοῖς Ἐβραίοις καλούμενος, ὡς τινες τῶν τὴν γλῶτταν μεταβαλλόντων διηρηγεύκασιν, εἰς τῶν ἀπλανῶν ἀστέρων ἐστίν ἐν τῷ μετώπῳ τοῦ λεγομένου Κυνὸς 20 προφαινόμενος· οὐ γάρ ἡ σύμπασα πλάσις ἐστὶ τοῦ Κυνός, ἀλλὰ ἀπὸ τοῦ μέρους τὸ σύμπαν κατερρήθη, καὶ οὐτος γοῦν δὲ ἀστήρ φλοιωδέστατος, εἰ καὶ τις ἀλλος τῶν κατ' οὐρανὸν ἀστέρων ἐστί, καὶ τὸν μὲν ἄλλον χρόνον, καθ' δν οὐ συνοδεύει τῷ Ἡλίῳ, πόρρω τῶν ἐκείνου ἀκτίνων φερόμενος· δταν δὲ δὲ ὁ Ἡλίος τὸν θερινὸν ἀναβαίνων κύκλον ἢ 25 ἐκείθεν ἡρέμα καὶ βραχὺ κατιών ἐπιψάσσοι τῆς τούτου θεώσεως — εἴποιμι δὲ κινήσεως, — οίονεὶ ὑπερεξάπτει τοῦτον τῷ οἰκείῳ πυρὶ καὶ διακαέστερον ἀπεργάζεται.

Γίνεται δὲ ἡ ἐπιτολὴ τοῦ Κυνὸς ἀπὸ τῆς ια' τοῦ ιουλίου μηνός,

6 καὶ νᾶς cod., καὶ Παρθένος scripsimus. Cf. Ludwich, *Maximi et Ammonis rel.*, p. 107, 2. 11 τε cod., δέ scripsimus. 14 τῇ cod., correctum ex τοῖς. 15 μεταλλοῦτα ταῦτα cod., μεταλλοιοῦν scripsimus. 18 Ἐλησι cod. 22 κατερρήθη cod., κατερρήθη scripsimus. 27 οἰον cod., οἰονεὶ scripsimus. 29 ια'] Exspecles 10' vel ιε'; cf. supra, p. 154, l. 30 et p. 124, n. 1. Cf. tamen Theophilum ap. Dietz, *Scholia in Hippocr. et Galen.*, 1834, II, p. 385-6 [Schöne].

διηγίνικα πυρωδέστερος μὲν ἔαυτοῦ δὲ ἀήρ γίνεται, ὑπερεζεῖ δὲ τὰ ἡμέτερα σώματα καὶ αἱ τούτων δυνάμεις τῷ πολλῷ τοῦ ἀστέρος πυρὶ ἔξασθενοῦσι τε καὶ καταβέβληνται. ταύτη τοι καὶ Ἰπποκράτης τὰς ὑπὸ Κύνα καὶ [f. 444v] πρὸ Κυνὸς θεραπείας φαρμακείας ἐργάδεις διατυνούς οὕτως ὠνόμασεν· ὑπὸ Κύνα γάρ φησι καὶ πρὸ Κυνὸς ἐργάδεες αἱ φαρμακεῖαι· διχῇ δὲ διεῖλε τὴν ὅλην τοῦ Κυνὸς δύναμιν εἰς τε τὴν ὑπὸ τὸν Ἡλίον κρύψιν καὶ τὴν μετὰ ταῦτα ἐπιτολήν· καὶ ὑπὸ Κύνα μὲν εἰρίκει τὴν ἐπιτολὴν τοῦ Κυνός, πρὸ Κυνὸς δὲ τὴν προιηγουμένην κρύψιν αὐτοῦ πρὸ τῆς ἐπιτολῆς· οὔκουν οἱ Ἀσκληπιαδαί 10 καθαίρουσιν οὔτε πρὸ τῆς ἐπιτολῆς οὔτε μετὰ τὴν ἐπιτολὴν εὐθύς, ἀλλὰ δέκα μὲν πρὸ τῆς ἐπιτολῆς ημέρας, ὥστε μὴ καθαίρειν τὰ σώματα ἀφωρίσαντο, δέκα δὲ μετὰ <τὴν> ἐπιτολήν. τὸ γοῦν ἐντεῦθεν κατάρχονται τῶν καθάρσεων· ἡσθένηκε τὰρ τηνικαῦτα δὲ Κύνων τοῦ Ἡλίου διατυζεῖς, καὶ αὐτίκα ὅτε δὲ ἀήρ ἐπὶ τὸ ἐγκρατέστερον μεταβέβληται καὶ 15 τὰ ἡμέτερα σώματα εὐ ἐθάλφητη τε καὶ ἐρρώσθη· εὶ γάρ αἱ τῶν ἀστέρων ἐπισημασίαι τὴν τε τοῦ ἀέρος κράσιν μεταποιοῦσι καὶ τὴν θάλασσαν ἀθρόως κυμαίνουσιν, πῶς οὐχὶ καὶ τοῖς ἡμετέροις σώμασι ζάλην τινὰ καὶ ταραχὴν ἐμποιοῦσιν; εὶ γάρ ταῖς ὀλότησι τῶν στοιχείων ἐπισημαίνονται τι τῆς οἰκείας δυνάμεως, πῶς οὐχὶ καὶ τὰ μέρη τούτων καινοτομῆσουσιν; οὔτε οὖν εὐθὺς δυομένου τοῦ ἀστέρος ὑπὸ τὸν Ἡλίον ἐφεκτέον [f. 445] ημῖν τῶν καθάρσεων οὔτε μετὰ τὰς πολλὰς τῆς ἐπιτολῆς ημέρας, ἀλλ' ἐπειδὴ πεντεκαίδεκα ημέρας κέκρυπται ἐψαν δύσιν ποιούμενος ἄχρι πρώτης ἐπιτολῆς. τὰς μὲν πρώτας πέντε ημέρας οὐ πάνυ τι παραφυλακτέον τὴν κάθαρσιν, ἀλλὰ τὰς δέκα τὰς ἐσύστερον· οὐ γάρ 20 25 ὑποδὺς εὐθὺς ἀπολαύει τῆς τοῦ Ἡλίου θερμότητος, ἀλλὰ κατὰ βραχὺ προιών. ἐπεὶ δὲ καὶ ἔω τῶν ἡλιακῶν ἀκτίνων τενόμενος μετὰ τὰς πεντεκαίδεκα ημέρας τῆς ἐπικρύψεως ἔτι γειτονῶν τῷ φωστήρι ἀπολαύει τοῦ ἐκεῖθε φωτὸς δέκα ημέρας, αὐθίς ἐκ τοῦ γειτονήματος τῷ ἀστέρι οἱ περὶ τὸν Ἰπποκράτην ἐμέτρησαν <τὰς> δύσεις εἴκοσι γοῦν ὅλαις 30 35 ημέραις ἀφεκτέον ημῖν τῶν καθάρσεων, ἡτοι ἀπὸ τῆς ια' τοῦ ιουλίου μηνὸς ἄχρι τῆς τριακάδος αὐτοῦ, μικρόν τι πλέον ἢ ἔλασσον, καὶ μήτε ὑπὸ Κύνα, ὅπερ ἐστὶν ἐπιτέλλοντος τοῦ Κυνός, μήτε πρὸ Κυνός, ὅπερ ἐστὶ δύνοντος, ποιητέον τὰς καθάρσεις ημῖν, ἵνα μὴ τὴν Σηρότητα τῶν σωμάτων ημῶν τῇ προσθήκῃ τῆς καύσεως ἐπιτείνωμεν, ἵνα μὴ 40 45 καταβεβλημένας ὑπὸ τοῦ καιροῦ τὰς φυσικὰς ημῶν δυνάμεις ἀσθενεστέρας τῷ καθαρσίῳ ποιήσωμεν, ἵνα μὴ τὴν διαφόρησιν [f. 445v] τῶν σωμάτων ημῶν ἐπαυξήσωμεν καὶ ἔξεπίτηδες τοῖς ἡμετέροις ἐπηρεάσωμεν σώμασι. ταῦτα δὲ παραφυλακτέον ημῖν, μὴ τίνος ὀξείος

1 πυροδέστερος cod. ὑπερζῇ cod. 5 δνδμασεν cod., corr. Cf. Hippocr. Aphor. in opp., ed. Kühn, III, 727 = IV, 502, Litré. 5-6 ἐργάδεις cod., corr. 12 τὴν suppl. 14 τῷ ἐγκρατέστερον μεταβέβληνται cod. 15 ἐφθάλθη cod., εὐ ἐθάλφη scripsimus. 16 κράσιν cod., acc. vulgari, ut alibi. 17 πῶς post καὶ cod., sed deleatum eadem m. 26 ἐπὶ cod., ἐπεὶ scripsimus. 29 τὰς suppl.

νοσήματος καταναγκάζοντος· εἰ τὰρ κυνάγχη τις ἡ πλευρίτις κάν ταῖς ἐπειρημέναις ὥμεραις ἐπεισφρήσῃ τοῖς σώμασι, χρώμεθα ταῖς καθάρσεσιν.

Οὕτως ἔτώ, θεοτίμητε δέσποτά μου, παντὸς ἐπαίω μαθήματος ἀπὸ μὲν τῶν ὑψηλοτέρων ἐπιστημῶν, ὥσπερ ἐξ ἀρχῶν κρειττόνων, τὰς 5 ὑποκειμένας ἔξαριθμούμενος, πολλάκις δὲ καὶ ἀπὸ τούτων, ὡς ἐν ταῖς γεωμετρίαις ποιεῖν εἰώθασιν, ἐπὶ τὰ πρώτα τῶν θεωρημάτων ἀναπεμπόμενος. ἔνιοι τοῦν τῶν περὶ τὴν νομικὴν ὥσπερ θηρία μοι ἔξαριθμουσιν, ἐπειδάν τι καὶ περὶ ταύτης ὑψηλοτήσιμων, οὐ νιῇ τὴν Ἱεράν σου ψυχήν, τὴν δόφρυν κατ' αὐτῶν αἴρων, ὡς πλειώ περὶ τὰ κρείττω 10 πραγματευσάμενος, ἀλλ' ἐπειδὴ τῶν νομικῶν τὰ μὲν ψιλήν ἔχει τὴν παραφορὰν καὶ οὐ πάνυ τι τῆς φιλοσοφίας ἀντιποιεῖται, τὰ δὲ βραχύ τι ἀνερπύζει καὶ βούλεται πρόσω τοῦ δρους ἐπαναβαίνειν, τὰ μὲν πολλὰ τυμνῷ χρώμαι τῷ νόμῳ καὶ οὐ πλέον τι περιεργάζομαι, ὅπου δὲ τομῇ τις ἔστι πράγματος καὶ διαίρεσις τεχνικὴ ἡ καὶ ἀναφορά τις τῶν 15 τετμη[. 446]μένων, ἐνταῦθα τι καὶ τῆς σεμνοτέρας ἐπιστήμης παρενείρειν ἀποθαρρῶ. καὶ εἰ μέν τις ἐπὶ τούτοις φιλόσοφος ἀπαντήσοι ήμιν ἀκοί, ἄγαται καὶ τέθηπε τὴν ἐπιβολὴν καὶ μικρού δεῖν τοῦτο τὸ γένος καταφιλοσοφοῦσιν ἡμῖν καὶ στέρνα καὶ μέτωπα, οἱ δὲ τῆς ἐναντίας μερίδος μονονονυχὶ τοῖς ἑαυτῶν συμφείρονται πάθεσιν· ἀ οὐκ ἵσασιν 20 ἡ ὧν οὐκ ἐφίκοιντο, ταῦτα οὖδ' ἐν οὐσίᾳ τίθενται μέρει, ἀλλ' οὐ μὲν ἀπρὶ λάβοιντο, τούτου δὴ κάρτα ἔχονται ἡ ἀντέχονται, τενναῖον δὲ νοῦν καὶ φιλοσόφους ἀρχὰς οὗτ' ἵσασιν οὗτ' ἀποδέχονται. πρὸς τοῦν τὰς τῶν πολλῶν ἀκοάς, δόμνυμι τὴν Ἱεράν σου ψυχήν, τὴν ἐμὴν μετερρύθμισα τῷώσαν ἡ πλέον εἰπεῖν παρερρύθμισα, καὶ μὴ θαυμάσῃς, 25 εἰ σοι βραχὺ τι τῆς ἐμῆς ἀνεπέτασα εὐγλωττίας· πωρὰ τὰρ τῷ μεγάλῳ δεσπότῃ μου καὶ σοφῷ καὶ τὰ θεῖα καὶ ἀνθρώπινα καὶ τὴν ἐμὴν πάλαι τῷώτταν ἱγναπηκότι καὶ ἐπαινέσαντι τῶν ἐμῶν ἀπήχησα παιδικῶν.

[D. B. et A. M.]

F. 518^v. Prognostica ex signis zodiaci¹.

30

‘Ο γεννηθεὶς νεώτερος ἐν καιρῷ Ζωδίου τοῦ Κριοῦ ἔσται εὐειδής, καλοθεωρητος, ἀναφάλαντος, πλατυπρόσωπος τῇ ὄψει καὶ τῇ ἥλικια

1 καταναγγάζοντος cod. πλευρίτις cod. 7-8 ἀναπεμπόμενοι cod. 9 ὑψηλοτήσομαι cod. 13 ἀνερπίζει cod., ἀνερπύζει scripsimus. 14 τὸ μὴ cod., τομὴ scripsimus. 16-17 παρενείρειν ἀποθαρρῶ cod., corr. 17 καὶ ἡ cod., εἰ corr. 23 πρὸ cod., πρός scripsimus. 25 μετερίθμησα cod. παρερρύθμισα cod. 31 ενεδεῖς cod. 32 ἀναφάλανδρος cod. et sic inferius. Num scribendum ἀναφάλανθος? δψη cod. passim, forma vulgari; scripsimus ubique δψει.

¹ Scriptio alia eiusdem generis sed breviore forma exstat, ut indicavimus. in cod. Bonon. 18, f. 314^r sqq. Ex sermone appetet hanc, quam edimus, recentioris aevi esse, et verba quibus in codice introducitur (v. supra p. 63) significare videntur eam saeculo XV ab ipso librario congestam vel certe retractata esse. Attamen

μέσος, εὔμορφος, χαροπός, δασύφριδος καὶ αὐστηροπρόσωπος· τῇ τριῶμη πραῦς <καὶ> ἀληθινὸς ὑπάρχει· κυβερνῶν τὸν βίον πλούτου καὶ δόξης καὶ ἀξίας ἐπιτεύξεται, καὶ ὅλως ἔσται χαροπός, [καὶ] φρόνιμος, φιλόξενος, ἐλεήμων, φιλοπαθής· ἀπότολμος στρατιώτης καὶ κρυπτό-5 νηρος· ἀπὸ γονικῆς ὑποστάσεως λύπην δέξηται· ὑπὲρ φίλου θήσει τὴν ψυχὴν αὐτοῦ καὶ εὐχαριστηθῇ· διὰ νέων κάλλος οἱ γονεῖς αὐτοῦ λύπην <ξεουσί· ζημία> ἔλθῃ αὐτῷ διὰ χήρας τυναικὸς καὶ σχήματος ζητήσεως· ἀπὸ ἵππου· κίνδυνον· λάβῃ καὶ ἀπὸ ὑψους πέσει καὶ εἰς ὕδωρ· <διὰ> τυναικὸν λοιδωρηθήσεται· ἀπὸ κεφαλῆς ἀ[γ]. 519]σθενήσει 10 καὶ οὐ κινδυνεύσει· εἰς διγαμίαν ἀπέλθῃ· ἀσθενήσει δὲ ἐτῶν ιε', κβ', λε' ἔως ἐτῶν μ'· ταῦτα διελθῶν ζήσει ἔτη πζ' καὶ ἀπὸ κοιλιακῶν ἀποθάνῃ· ἀπὸ ἐκβράσεως ἀσθενήσει· ἐλαίαν ἔξει ἐν τῇ ὄψει ἦν τόπῳ κρυπτῷ ἢ ἐν τῷ στήθει, καὶ δταν ἀσθενήσει, λαβὼν τοῦ κριοῦ τὸ κέρατον καὶ τρίχαν ἀπὸ τοῦ μετώπου αὐτοῦ καὶ ἀπὸ τῆς οὐρᾶς αὐτοῦ καῦσε 15 μετὰ ἐλαίου καὶ ἄλειφε· λειτουργεῖ δὲ καὶ τὸν ἄγιον Στέφανον τὸν πρωτομάρτυραν καὶ ἰασαι.

Ἡ γεννηθεὶσα κόρη ἐν καιρῷ Ζωδίου τοῦ Κριοῦ ἔσται εὐθαλῆς τὸ πρόσωπον, ὑπόκυφος, εὐπρεπής, ἀρτόμορφος· ὅταν μανιᾶ, κλαίει· φυλασσέσθω ἑαυτὴν ἀπὸ μάχης καὶ ἀντιοτίας ... λάβῃ ἀνδραν καὶ 20 εύτυχήσει, καὶ μετὰ ἑτέρου ἀνδρὸς καταντήσει, καὶ ἀπὸ τυναικὸς ζηλευθήσεται· κεφαλὴν πολλὰ πονέσει καὶ ὀφθαλμοὺς καὶ βραχίονας, καὶ στερεὰ ὑτιάνει· καὶ ὑπὸ ἄλλου πλανηθῆ διὰ τὴν ἔλθην ἀπὸ

1 χαροποιος cod. ut infra, corr. Kroll. δάσοφρυς coni. Kroll. αὐθιτοπρόσωπος cod. καὶ suprl. 2 πραεῖς cod. 3 ὄδος cod. καὶ unciis inclusiūs. 5 γωνικῆς cod. 6 εὐχαριστηθῇ cod. καλὸς cod. 7 ξεουσὶ et ζημία suppl. ἔλθει cod. et sic ubique. 8 κίνδυνον suppl. βλάβῃ (sine κίνδυνον) coni. Kroll; cf. p. 161, 3, 20. 9 ὕδρον cod. διὰ suppl. 10 δι' ἐτῶν cod. 11 ταῦτας cod. 12 ἀσθενεῖ cod., ut etiam inferius passim; scripsimus ἀσθενήσει. ἔχει cod., nos ξει. 13 ἡ] καὶ cod. 14 ἀπὸ τὴν οὐρᾶν cod. λειτουργ. cod., quod tum λειτούργει, τυπ λειτουργεῖ legendum videtur; nos ubique λειτούργει scripsimus. 16 ιασαι] Cod. his locis tum ιασαι tum ιαται exhibet; ιασαι ubique scripsimus. 17 εὐθαλεῖς cod. 18 ἀρτόμορφος cod. Num ἀρτολόγος legendum? ἀρτόμορφος coni. Kroll. μανεῖ εἰ κλέει cod. 19 φυλασσέσθω cod., et ita fere ubique. ἀπὸ μάχην cod. Post ἀντιλοχίας, ubi λειπομηνοι λανινισ in cod., ταχεὶς<ας?> αὐτῆς βεβαμ^α!. 20-21 ζηλωθήσεται? 22 Num leg. ἄλλης pro ἄλλῳ?

in cod. Vindob. theol. gr. 244 [nostro 14], s. XV, idem tractatus invenitur. — Christians sanctos, qui in sine cuiusque paragraphi nominantur, ideo invocari nos monuit Franciscus Boll, quia eos stellis quibusdam praesidere credebat Byzantini; quod ex excerpto in Catal. Veneti p. 214 edito manifestum sit. Veterum deorum locum illi sancti obtinere videntur (cf. infra p. 165, 14), etsi paulo alter sentiat scriptor anonymous de Mardaitis, cuius opusculum excerpto supra memoratio in codice Veneto 5 (f. 420) iungitur. Εὐθεότεροι τῷρ, inquit, χάριν σεβάσματος τὰς τῶν ἀστέρων τροπὰς ἀτίνων ὄντας Χριστιανοὶ προσανέθεντο, Ἐλλήνων ταύτας πρότερον εἰς ζῷα τίνα, κριοὺς καὶ τάυρους καὶ καρκίνους κακῶς ἐπικαλεσάντων (cf. Morelli, D. Marci Bibliotheca, 1802, p. 218). [F. C.]

λόγου καὶ αὐτὴ νικήσει· σημεῖον ἔξει ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτῆς, ἐπὶ τοῦ προσώπου καὶ ἐν κρυπτῷ τόπῳ· ἀρρωστίας ἔξει [άπὸ] ἐτῶν γ' [καὶ] ζ' [καὶ] κ' καὶ μγ'· ταύτας διελθούσα ζήσει ἔτη ος· ὅταν ἀσθενήσει, ἃς λειτούρτει τὴν ἄγιαν Θέκλαν καὶ ἵασαι.

[F. 519v] Ὁ τεννηθεὶς νεώτερος ἐν καιρῷ Ζωδίου τοῦ Ταύρου ἐν 5 ἡμέρᾳ ἀγαθῇ ἐγεννήθη· ἐτῶν γ' ἀσθενήσει, ἔὰν δὲ ἔλθῃ τὰ δ', μακρόβιος τίνεται· ἔσται δὲ τῇ θεωρίᾳ ξανθός, μεγαλοπρόσωπος, ἀναφάλαντος, πραῦς τῇ ψψει, μεσαῖος τῇ ἡλικίᾳ, εἰς τυναῖκας συρόμενος, τῇ δὲ καρδίᾳ ἀψύς, φρόνιμος καὶ λογικός· τὸ βάδισμα αὐτοῦ ταπεινόν· ἀναίσχυντος εἰς πορνείαν, ὑπὸ πολλῶν τυναικῶν ἀγαπώμενος καὶ μετὰ ἀλλοτρίας 10 περιπατήσει καὶ εὐχὴν μητρὸς κληρονομῆσει· ἀγαπηθήσεται ὑπὸ παρθένου κόρης καὶ εἰς τυναῖκα ὑπανδρον καταπλακῇ· διὰ τέκνον λυπηθῆ καὶ μεγάλως τιμηθῆ καὶ τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ ὥφελήσει· ἀπὸ τειτόνων καὶ ἴδιων λοιδωρηθήσεται καὶ ἀπὸ θεοῦ βοήθειαν ἔξει· ὁ βίος αὐτοῦ δμαλός· ἀπὸ κακῶν ἀνθρώπων δίκας ὑποστῇ <καὶ> πραγματείας· ἔὰν πολεμήσῃ, 15 εύτυχήσει, καὶ ἔὰν μάθῃ τράμματα, μεγάλως προκόψει, καὶ μοναχικὸν σχῆμα ζητήσει· ἀσθενήσει καὶ οὐ τελευτήσει· νεφρὰ πονέσει· ἀπὸ οἰκίας εἰς οἰκίαν μετασταθῆ· πονέσει δὲ σπλήναν καὶ πόδας· σημεῖον ἔξει ἐπὶ τοῦ στήθους καὶ ἐν κρυπτῷ· αἱ ἀρρωστίαι αὐτοῦ ἐτῶν γ', ζ', [καὶ] ιδ' καὶ μ'. ταύτας διελθῶν ζήσει ἔτη οθ', τελευτήσει δὲ ἀπὸ <νόσου> 20 κοιλίας· [f. 520] βοϊκὸν κρέας μὴ ἐσθίετω ἐν τῇ ἀσθενείᾳ αὐτοῦ· ἀπὸ τυναικὸς φάρμακον δέξηται καὶ οὐ μὴ ἀδικηθῆ, καὶ ζημίαν ἀδικον δώσει· λειτούρτει δὲ τὸν Ἀρχιστράτητον, καὶ οὐ κινδυνεύσει.

'Η τεννηθεῖσα κόρη ἐν καιρῷ Ζωδίου τοῦ <Ταύρου> ἔξει πόνον τῆς κεφαλῆς καὶ τῶν ὀδόντων [διαβάσει]. ἔσται δὲ ἀσκονος, φρόνιμος, 25 καλοπρόσωπος, ῥοδίνη, εὔμορφος, καταβλέπουσα τὴν ἔαυτῆς ψυχήν· ἐτῶν γ' ἀσθενήσει· φορεῖ δὲ καὶ φυλακτήριον λόγους θεοῦ καὶ οὐ μὴ ἀδικηθῆ· τεννηθῆ δὲ θεοσεβής· δ' ἀνὴρ αὐτῆς δ' αὐτὴν εύτυχήσει· παιδία δὲ ποιήσει καὶ εἰς αὐτὰ λύπην δέξηται· φυλασσέσθω ἔαυτὴν ἀπὸ τοῦ ὄντος· ἔσται χρήσιμος <καὶ> οἰκονομική· αὐτὴ ἐκ τῶν ἴδιων ζητηθῆ· 30 χολικὴ πολλὰ τεννήσεται καὶ πάλιν τοργὸν στρεφομένη· ἐλαίαν ἔξει εἰς τὸ πρόσωπον καὶ εἰς κρυπτὰ μέλη εἴτε εἰς τόνατα· ἀπὸ πάγτων ἀγαπῶ-

1 Num leg. αὐτὴν pro αὐτῇ? 1-2 ἐπὶ τὴν κεφαλήν ετ. ε. τὸ πρόσωπον cod. 3 διελθῶν scriba cod., qui ubique in hoc verborum nexu participiūm masculinūm adhibet pro feminino, fort. usum linguae vulgarem secutus; cf. Dieterich, *Untersuch. z. Gesch. d. griech. Sprache*, p. 207 sqq. 4 Θέκλαν, cf. *Catal. Venet.*, p. 214, 7. 6 τς δς' cod. 8 πραιεῖς cod. μεσέως cod. συρόμερος cod. 9 ἀψῆς cod. 10 πορνίαν cod. ἀλλοτρίαν cod. 11 εὐνήν coni. Kroll. 13 Num τὴν οἰκίαν αὐτοῦ leg.? ἀπὸ τειτόνα cod. 14 ἔχει cod., ἔξει scripsimus. δμαλός cod. 15 καὶ suppl. πραγματίας cod. 17 πονέσουν cod. πονέσει scripsimus. 19 ἀρρωστεῖα cod. 20 καὶ unciis inclusimus; ποχ νόσου suppl. 21 κοιλίαν cod. ἀσθενία cod. 25 διαβάσει unciis inclusimus 26 ῥοδίνη cod. καταβλέπουσαν cod. 28 ἀδικηθεῖ cod. 30 καὶ suppl. οἰκονομική cod. ζητηθεῖ cod. 31 χολιακή cod. τεννηθεῖσα cod. ἔξει scripsimus. 32 ἀγαπημένη cod.

μένη· ἔρχουνται εἰς αὐτὴν ἡμέραι καλαὶ καὶ ἡμέραι πονηραί· κυριακῇ ἡμέρᾳ κρέας χοίρεον μὴ ἐσθίετω· ἀπὸ πνεύματος πονηροῦ πολεμηθῆ καὶ οὐ μὴ βλαβῇ· ἀπτε κανδήλαν εἰς τὸν ἄγιον Θεόδωρον, καὶ ὅταν ἀρρωστήσει, λάμβανε δάφνης φύλλα καὶ σμύρναν καὶ ἄγιον ἔλαιον ἀπὸ 5 κανδήλας τῶν ἄτιών Ἀναρτύρων, [f. 520v] σμύγε αὐτὰ καὶ ἀλειφε· λειτούρτει δὲ τὴν ἄγιαν Παρασκευὴν καὶ ἵασαι.

'Ο τεννηθεῖς νεώτερος ἐν καιρῷ Ζωδίου τῶν Διδύμων ἔσται ἔως ἐτῶν θ' ἐπίνοσος· εἰ δὲ ἔλθῃ τὰ ιβ' [ετῇ], μακρόβιος τενήσεται· ἔνι δὲ ἀνὴρ καλὸς καὶ εὐειδής, μελίχροος, στρογγυλοπρόσωπος, μακρόφθαλ-10 μος, καλοθεωρητος, μικρός, φουμιστής, πάντας ἐναθετῶν, παιγνιώδης καὶ ὑπὸ πολλῶν τυναικῶν ἀγαπώμενος, ἔχων συνάντημα καλὸν καὶ ἐπιχείρημα ἀγαθόν· εἰς δόδον καλὰ πράξει· ίδίους καὶ φίλους τιμήσει· τὸν τονικὸν οἰκον ἐκφύγῃ· ἔσται δὲ φιλαγαπητικός· μεγάλων πραγμάτων κύριος τενήσεται· ἔσται πολύοιχος· πτωχείαν οὐ μὴ ιδῃ· τοὺς 15 ἔχθροὺς αὐτοῦ πατάξει· ἔσται δὲ ὁζὺς καὶ θυμώδης, τὸ ιδιον θέλημα διακρατῶν, μὴ ἀνεχόμενος κελευσθῆναι ὑπὸ τινος· πατρικὴν οἰκίαν οὐ κληρονομήσει καὶ ἀπὸ κόπου αὐτοῦ κτήσεται βίον· τυναῖκα ἀγαπήσει μελιχράν καὶ ἐτέραν λάβῃ καλήν· θάψει αὐτὴν καὶ εἰς ἐτέραν ἐμπέσει· διὰ τόκον λυπηθῇ· ὑπὸ ὄντος φόβον διαβάσει· ἀπὸ ὄψους καὶ ἀπὸ 20 Σίφους βλαβῇ· ἀπὸ τετραπόδου πληγὴν ἔξει· νεφρὰ πονέσει [f. 521] καὶ τὸ οὖς καὶ τὸ κράνιον· ταῦτα διελθῶν ζήσει ἔτη πθ', καὶ καλοῦ θανάτου τελευτήσει· σημεῖον ἔξει ἐν τῇ ὄψει, ἐν τῷ στήθει καὶ ἐν τῇ χειρί· κοιλίαν πονέσει· ὅταν ἀρρωστήσει, ἃς λάβῃ κριθάλευρον καὶ θυμίαμα καὶ λίβανον σὺν ἐλαίῳ καὶ ἀς ἀλείφεται· λειτούρτει δὲ καὶ τὸν 25 μέγαν Γεώργιον καὶ ἵασαι.

'Η τεννηθεῖσα κόρη ἐν καιρῷ Ζωδίου τῶν <Διδύμων> ἔσται ιερακόφθαλμος, ἐπίνοσος <ἔως> ἐτῶν ε', ἐπίζυγος· εἰς τοὺς δφθαλμοὺς αὐτῆς πονέσει πολλά· ἔσται δὲ ἀνδρα ἀγαπούσα πολλὰ καὶ τοὺς ιδίους· λαγωῦ κρέας μὴ ἐσθίετω· βίον τονικὸν κληρονομήσει· εἰς δύο ἀνδρας 30 ἐμπέσει καὶ δίδυμα παιδία ποιήσει· ἐξ ιδίου κόπου κτήσεται βίον· ἀπὸ τῶν ιδίων τονέων θλιβήσεται· πολυκάματος τενήσεται, καὶ ἐκ τῶν ιδίων χάριν οὐχ ἔξει· ἐτῶν ιδ' ταράξει τὴν πατρικὴν οἰκίαν καὶ ἀνδρα-

1 κυριακὴν cod. correxit. 2 πολεμηθεῖ cod. 3 βλαβεῖ cod. ἀπται cod. 4 ἔλαιος cod. 5 ἀλήφου cod. et ita passim. 7 τοῦ Φ cod., τῶν Διδύμων scripsiūs. 8 ἐπίνοσον cod. Tuiu ἔτη unciis inclusimus. ἔνει cod. 9 καλῶς cod. εὐηδῆς cod. 10 φουμιστής, quod hic ει p. 169, l. 3 invenitur, quid significet, ignoramus. πάντως cod., ut vid. πεγνιότης cod. 12 πράξεις cod. τιμήσεις cod. 13 ἐκφυγεῖς cod. μεγάλως cod., corr. Kroll. 14 πτωχίαν cod. ιδει cod. 17 στήσεται cod., corr. Kroll. 18 μελιχρήν cod. λαβ' cod. et ita passim; λάβῃ scripsimus. θάψῃ cod. 20 λάβῃ cod. 21 καὶ δ νοῦς cod., καὶ τὸ οὖς scripsimus. 22 ἔχει cod., ἔξει scripsimus. 23 ἀρρωστεῖ cod., ἀρρωστήσει scripsimus. 24 ἀλήφεται cod. 26 τοῦ cod., τῶν scripsimus. Διδύμων suppl. 27 ἔως suppl. 28 ἀνδρί cod. 29 τυναικὸν cod. Αν οἰκον τον.? κληρονόμησει cod. 30 κτίσεται cod. 31 πολυκάματος cod. 32 ἔχει cod., ἔξει scripsimus.

ζητοῦσα τοὺς ἴδιους τονεῖς λυπήσει· σημεῖον ἔξει ἐν κρυπτῷ τόπῳ καὶ ἐπὶ τοῦ ὕμου· τραχεῖα καὶ πολυχρόνιος, πολυενθύμητος δὲ καὶ πολυζήτητος· ἀρρωστίας ἔξει ἐτῶν γ', ε', κη', με'· ταῦτα διελθοῦσα ζήσει ἔτη π'· ὅταν δὲ ἀρρωστήσει, λάμβανε θεῖον λίβανον σὺν ἐλαιώ· καὶ ἀλειφε μετὰ σμύρνης· λειτούργει δὲ καὶ τὴν ἄγιαν Εἰρήνην καὶ ἵασαι.

[F.521v] Ὁ τεννηθεὶς νεώτερος ἐν καιρῷ ζωδίου τοῦ Λέοντος ἔσται ἐπίνοσος· εἰς ἡμέραν βαρείαν ἐτεννήθη· στρογγυλοπρόσωπος, πλατυπρόσωπος, ἔχων χεῖρας καὶ πόδας μεγάλους, τῇ ἡλικίᾳ μέσος, ἔχων ἐπίχειρον βαρύ· ἐτῶν ε' ἀσθενήσει, πονέσει δὲ ἐν τῇ νεότητι αὐτοῦ ἥπαρ καὶ στόμαχον· ἐὰν δὲ ἐλθῃ τὰ ιβ' ἔτη καὶ φθάσῃ εἰς τὰ ιε', μακρό· 10 βιος τεννήσεται· ἔσται δὲ ἀνήρ πολύμοχθος, ἐντροπικός· τὸν τονικὸν οἴκον ἐκφύγη· αἰσθητικὸς καὶ ἀκριβής, μανικός καὶ ὑβριστής καὶ ἀντίλογος, ἰδιόπεισμος, δένυς, θυμώδης· ὑπὸ τειτόνων πολλὰ λοιδωρηθῆσεται, καὶ διὰ τυναικός καταπλακή· ὑπομενεῖ τυναικαν πρώτην θάψαι καὶ ταμήσει <έτεραν>· διαβάσει καὶ πόνον κρυπτόν· ἀπὸ ὑψους πέσει 15 καὶ ἀπὸ ξίφους καὶ τετραπόδου πληγήν ἔξει· ἐτῶν γ' ἀσθενήσει· πονέσει κοιλίαν καὶ στόμαχον· φυλασσέσθω ἑαυτὸν ἀπὸ δρεψεως· εἰς ἀλλοτρίαν χώραν ἀπέλθῃ καὶ πλανηθῆσεται· πόνον κρυπτὸν πονέσει· μετὰ φθόνου κτήσεται βίον· τυναικὰ συνοικίσει καὶ ὄλλος αὐτὴν ἀταπήσει· ξενιτεύσει καὶ ἀρρωστήσει διὰ τὸ εἶναι τὸ τοιοῦτον ζωδίου <πονηρόν>· ἐκ τῶν 20 ἴδιων δυσκοληθῆ· αἱ ἀρρωστίαι αὐτοῦ ἐτῶν τ', ε', [καὶ] ιε', κε', [καὶ] λς', καὶ [μετὰ] ταῦτα διελθὼν ζήσει ἔτη ξη'· σημεῖον ἔξει [f. 522] εἰς τὸ στήθος καὶ ἐπὶ κεφαλῆς καὶ ἐπὶ τῶν ὀτίων· ὅταν δὲ ἀρρωστήσει, λάμβανε τριῶν καρκίνων τοὺς πόδας καὶ καύσας ἐνώσον μετὰ ἐλαίου καὶ ἀλειφε· λειτούργει δὲ τοὺς ἄγιους Ἀναργύρους καὶ ἵασαι.

Ἡ τεννηθεὶσα κόρη ἐν καιρῷ ζωδίου τοῦ <Λέοντος> ἔνι ἐπίσημος, ἡμερος· ἐτῶν ε' ἀσθενήσει· μελιχρά ἔσται· ὁ βίος αὐτῆς ὀμαλός· φυλασσέσθω ἑαυτὴν ἀπὸ φιλονεικίας, ἵνα μὴ εἰς κακίαν ἐμπέσῃ· ἔξει συνάντημα καλόν· ἀπὸ ἀνέμων φόβον ἔξει καὶ εἰς τὸν ἄνδρα αὐτῆς πολλὰ λυπηθῇ, καὶ δ θεὸς βοηθεῖ αὐτήν· πονέσει δὲ καὶ τοὺς μαστούς· 30 μύρια δὲ καλὰ αὐτὴν τοῖς ποιούσιν οὐ μὴ αὐτῶν εὐχαριστήσει· ἀχρείους ἔχουσα τοὺς ὀφθαλμούς αὐτῆς ἔνα χρόνον καὶ <ένα> μῆνα ἀσθενήσει· ἐὰν δὲ διαβάσει αὐτούς, τεννήσεται πολυχρόνιος· ἔσται δὲ πεισματική

1 ζητῶν cod., ζητοῦσα scripsimus. ἐπὶ κρυπτῷ τόπου cod., ἐν κρυπτῷ τόπῳ scripsimus. 2 τραχία cod. 7 βαρέαν cod. 9 βαρύν cod., βαρύ scripsimus. 12 ἐκφύτει cod. ἐστοτικός κ. ἀκριβής cod. Fort. scribendum ἀκριβός. 13 ἴδιοπισμός cod. 14 καταπλακεῖ, ὑπομείναι cod. 15 ἔτέραν suppl. 17 αὐτὸν cod. δρψιν cod., δρεψεως scripsimus. 18 ὀπέλθει cod. ποιήσει cod., πονέσει scripsimus. 18-19 φθόνον cod., πονέσει et mox κτήσεται pro κτίσεται. 19 συνοικήσει cod. 20 πονηρόν suppl. Cf. p. 140. I. 16 in n. 21 δυσκολιθή cod. καὶ bis unicus inclusimus. 22 μετά unicus inclusimus. ἐπὶ cod., εἰς scripsimus. 23 τὸ ὑπίων cod. 26 Λέοντος suppl. ἔχει cod. 27 μελιχρή cod. 28 ἐμπέσει· ἔχει cod. 29 ἄνεμον cod., ἀναίμων coni. Kroll; sed cf. p. 168, I. 4. ἔχει cod. 30 λυπηθεῖ cod. μασθούς cod. 31 ἀχρίους cod. 32 ἔν cod., ἔνα scripsimus; tum alterum ἔνα dubilanter addidimus. 33 πισματική cod.

πολυκρατοῦσα τὴν χολήν· εἰς τοὺς ἴδιους πικρὰ καὶ ἀκριβής· πρῶτον παιδὶν θάψει καὶ ἔτερον ἀναθρέψει· ἀρρωστίας ἔξει ἐτῶν β', ε', με', καὶ μετὰ ταῦτα ἐλθοῦσα ζήσει ἔτη ξη'· σημεῖον ἔξει ἐπὶ τοῦ στήθους καὶ εἰς τὰς μασχάλας καὶ ἐν κρυπτῷ· ὅταν δὲ ἀρρωστήσει, λάμβανε τριῶν 5 καρκίνων ἀκρώνυχα καύσας, καὶ θεῖον ἔλαιον ἐνώσον καὶ λίβανον καὶ ἀλειφε καλῶς· λειτούργει δὲ [f. 522v] καὶ τὴν ἄτιαν Αἰκατερίνην καὶ ἵασαι.

‘Ο τεννηθεὶς νεώτερος ἐν καιρῷ ζωδίου τοῦ Ζυγοῦ ἔσται ἀνθρωπος εὐειδής ᔁχων δύο ἀετούς ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ· ἔσται ἀοκνος καὶ 10 ἴδιώτης· τὸ βάδισμα αὐτοῦ βλαβερόν· ἐάν μάθῃ τράμματα, εἰς προκοπὴν μεγάλην ἐλθῃ· τὰ ὕδια δίδων [καὶ] μη̄ δὲν> καλοῦ λαμβάνει· ὑπὸ τυναιών θλιβῆ [καὶ] οὔτε παίζων οὔτε τελῶν ἐκ ψυχῆς· ἔσται δὲ ἀψὺς καὶ θυμώδης· ἀπὸ Σίφους λάβῃ <πληγήν>· ἀπὸ Ὕψους πέσει καὶ κίνδυνον περιέλθῃ· μακρόθυμος, παρρησιαστικός, καὶ θλίψεται ὑπὸ τυναικός 15 αὐτοῦ καὶ εἰς διγαμίαν ἐλθῃ· μετὰ τυναικός ἀκαταστατήσει· αἱ ἀσθενεῖαι αὐτοῦ ἐτῶν τ', ε', κς'· ταύτας διελθὼν ζήσει ἔτη πε'· σημεῖον ἔξει εἰς τὸ πρόσωπον καὶ εἰς τὸ στήθος· τελευτήσει δὲ ἀπὸ πλευρίτιδος· ὅταν δὲ ἀσθενήσει, λάμβανε κρίθινον μετὰ ἐλαίου καὶ θεῖον λίβανον καὶ ἀλειφε· λειτούργει δὲ τὸν μέγαν Δημήτριον καὶ ἵασαι.

20 Ἡ τεννηθεὶσα κόρη ἐν καιρῷ ζωδίου τοῦ Ζυγοῦ ἐτῶν ιβ' ἀσθενήσει· ἔσται ροδίνη, εὐπρόσωπος, εὐόφθαλμος, τὰ πάντα αὐτῆς παιζουσα καὶ γελῶσα, ἀλλοτρια ἀταπώσα· εἰς πολλοὺς ἄνδρας [f. 523] λαληθῆσεται καὶ οὐδὲ ἔνα λάβῃ καὶ εἰς τέλος λάβῃ· ἀλλότριον βίον φάρη καὶ κακοπαθήσει ἐκ νεότητος· διὰ τέκνον λυπηθῆσεται· εἰς τὰ ζ' ἔτη ἀσθενήσει· 25 τὸν ἄνδρα αὐτῆς θάψει καὶ μετ' ἀργίαν ἐπαρεῖ ἔτερον ἄνδρα καλόν· λοιδωρίαν αὐτῆς πολλὰ ἀκούσει· <ἔξ> ἐτῶν ιη' ἔως θανάτου [τελευτῇ] μελεοπονέσει· φυλασσέσθω αὐτὴν ἀπὸ ἀστραπῆς καὶ βροντῆς· εἰς δικαστήριον ἐλθῃ <καὶ> τοὺς ἔχθρους αὐτῆς νικήσει· αἱ ἀσθένειαι αὐτῆς [ἀπὸ] ἐτῶν τ', κε' καὶ λς'· ταύτας διελθοῦσα ζήσει ἔτη π'· σημεῖον ἔξει 30 ἐπὶ τραχίλου καὶ εἰς τὰς κνήμας· ὅταν ἀσθενήσει, λάμβανε ζύσμα Ζυγοῦ καὶ λίβανον σὺν ἐλαιώ· καὶ ἀλειφε· λειτούργει δὲ τὴν ἄγιαν Ἀναστασίαν καὶ ἵασαι.

‘Ο τεννηθεὶς νεώτερος ἐν καιρῷ ζωδίου τοῦ Καρκίνου ἔσται εὐόφθαλμος, εὐπρόσωπος, ζανθόθριξ, τῇ ἡλικίᾳ μεσαῖος, ἀταπητικός

6 ἀληφε cod. 11 καὶ unicus inclus.; item 1. seq. 12 τύναιον cod. πέζων cod. ἔστιν cod., ἔσται scripsimus. ἀψής cod. 13 λαβεῖ cod. πληγήν suppl. 14 περιέλθει cod. παρησιαστικός cod. 16 ἔχει cod. 17 πλευρήτην cod., πλευρίτιδος scripsimus. Num πλευρήτης forma vulgaris? 18 κρίθινον] Απ κριθάλευρον ut p. 161, I. 23? 19 Απ ἄτιον Δημήτριον? Cf. Catal. Venet., p. 214, I. 13. [Boll]. 22 ἀπὸ δλλοτρίων cod., ἀλλότρια scripsimus, ἀπὸ deleto. ἔως cod., εἰς dubitanter scripsimus. 23 οὐδὲ ἔν λαβεῖ cod. καὶ εἰς?] ἔν εἰς? 25 ἀργίας ἐπάρει cod. 26 ἀκούση cod. εἱ suppl. τελευτὰ cod. unicus inclusimus. 27 μελοπονέσει cod. 28 καὶ suppl. ἔν ασθένεια cod. 29 ἀπὸ unicus inclusimus. ἔχει cod. 33 ἔστω cod., ἔσται scripsimus. 34 μεσέως cod.

νπέρ πάντας καὶ ὑπὸ τυναικῶν· ἐτῶν η' ἀσθενήσει καὶ ἔτη γ' εἰς κίγδυνον ἔλθῃ ἔως ἔτῶν λ'. πολύμοχθος ἔσται ἐν τῇ νεότητι αὐτοῦ καὶ διβίος αὐτοῦ οὕτε ἐκλείψει οὕτε πτωχεύσει· μητρὸς εὐχὴν κληρονομήσει καὶ ὑπὸ πολλῶν ἀγαπηθήσεται· ὑπέρ φίλου τὴν ψυχὴν αὐτοῦ θήσει [f. 523v] καὶ οὐχ ἔξει εὐχαριστίαν· ἔσται ἐλεήμων, θεοσεβής καὶ 5 φιλάνθρωπος· πολλοὶ δὲ φθονήσουσιν αὐτῷ, ἀλλὰ πάντας πατάξει· τυναικά καλὴν συνοικίσει καὶ θάψει αὐτήν, καὶ διὰ τέκνου λυπηθῇ ἔσται δὲ καλόγρωμος· ἐν ἀρρωστίᾳ μεγάλῃ πεσών θάνατον οὐδὲν ἔδη· ἀπὸ λοιμικῆς εἰς κίνδυνον ἔλθῃ· νεφρὰ πονέσει καὶ ἀπὸ νεκρῶν φόβον διαβάσει· σημεῖον ἔξει ἐπὶ τοῦ στήθους· ἔσται δὲ ἔμψυχος, φρόνιμος, 10 ἐπιδέξιος· ἐν δικαστηρίῳ ἀνθρωπος αὐτὸν οὐ μὴ νικήσει λόγῳ· ἀσθενήσει ἐτῶν ε', ιβ', ιε', [καὶ] κδ' <καὶ> μβ'· ταύτα διελθὼν ζήσει ἔτη οβ'· ὅταν ἀσθενήσει, ἀς λειτούργει τὸν τίμιον Σταυρὸν καὶ ἵασαι.

Ἡ τεννηθεῖσα κόρη ἐν καιρῷ Ζωδίου τοῦ Καρκίνου ἔσται τυνὴ ἐπιδεξία, τολμηρά, οἰκονομική, θεοσεβής, μεγαλόφθαλμος· ἀκροχορ- 15 δῶναν ἔξει ἐπὶ τοῦ τραχίλου ἡ τοῦ προσώπου· ἀρρωστήσει μῆνας ε'. ἀπὸ Ζηλίας πολλὰ πάθη· εἰς τὴν πατρικὴν οἰκίαν ὑποστρέψει· ὁ νόσος αὐτῆς ἀπὸ κεφαλῆς καὶ ἀπὸ κοιλίας· ἀλλότρια οὐκ ἐπιθυμήσει· ἀπὸ φαρμάκου οὐ μὴ ἀναλωθῇ· τυνὴ κακὴ πολεμήσει αὐτῇ ἀπὸ Ζηλίας· [καὶ] ἀρμοὺς πονέσει· ἔσται κάλλει προσχαρής· ἐτῶν κ' ἄνδρα λάβῃ ἀπὸ 20 χηρίας· ἔσται ἡ τυνὴ γλωσσώδης· ἐτῶν γ' φεύξει τὰς ἀσθενείας· δι' ἄνδρα λυπηθῇ· ἐπὶ τέχνης [f. 524] εὐτυχήσει· σταυρὸν πονέσει, ὕμους καὶ δόδοντας· πόδα [λάβῃ· παιδίον] κυλλωθήσεται· παιδίον ἀναθρέψει [καὶ κυλωθῇ αὐτὸ] καὶ λυπηθῇ· ἔσται εὐτυχής· εἰς οἰκίαν εὐχαριστηθῇ· ἐκ τῶν οἰκείων χωρισθῇ· ἀμετάδοτος, θλιβερὰν καρδίαν ἔχουσα· ὄφθαλ- 25 μοὺς ἀπὸ ρεύματος πονέσει· ἀκροχορδῶναν ἔξει ἐπὶ τοῦ τραχίλου ἡ τοῦ προσώπου· ἀσθενείας ἔξει ἐπὶ τῆς τεννήσεως αὐτῆς <καὶ ἐτῶν> ιγ', ιη' καὶ λβ'· ταύτας διελθοῦσα ζήσει ἔτη πε'· λειτούργει δὲ τὴν ἀτίαν 'Ανναν καὶ ἵασαι.

Ο τεννηθεῖσα νεώτερος ἐν καιρῷ Ζωδίου τῆς Παρθένου ἐτῶν γ' 30 ἀσθενήσει καὶ ἐτῶν κε' εὐτυχήσει· αὐτὸς δὲ ὑπὸ τίνος μὴ ἐλεηθήσεται·

1 Ante ὑπὸ fort. supplendum ἀγαπηθήσεται. Cf. I. 4 et p. sq. I. 21. 2 ὃν cod., ἔσται scripsimus. 3 οὐκ ἐκλείψει cod. εὐχὴν [f. p. 160, l. 11. 5 οὐκ ἔχει cod., οὐκ ἔξει scripsimus. θεοσεβεῖς cod. 6 πολλὰ et αὐτὸν cod., nos πολλοὶ et αὐτῷ. πάντας πάντας cod., alterum πάντας delevenimus. 7 λυπηθεῖ cod. 8 ἔδει cod. 9 λοιμικὴν cod. 10 ἔχει cod. ἐπὶ τὸ στήθος cod. ἔστι cod., nos ἔσται. 11 πιδέξιος cod. δεκαστηρίῳ cod. 12 Alterum καὶ deleendum, alterum addendum putavimus. 13 ἀσθενεῖ cod., nos ἀσθενήσει. τίμιον σταυρὸν] Cf. Catal. Genet., p. 214, I. 5. 15 πιδέξια cod. τολμηρή cod. θεοσεβεῖς cod. 16 ἔχει cod. 17 οἰκονομίαν cod., οἰκίαν scripsimus. 18 ἐπὶ κεφαλῆς cod. 19 φάρμακος cod. αὐτήν cod., nos αὐτῇ. καὶ uncis inclusimus. 20 καλοπρόσχαρος cod. An leg. κάλλει πρόσχαρος? 21 φεύξει cod. 22 λυπηθεῖ cod. 23 κυλωθήσεται cod. Quae hic et I. seq. uncis inclusimus, dittographiae videntur. 24 ἔστω cod., ἔσται scripsimus. 25 θλιβερὸν cod. 26 ἔχει cod. 27 ἀπὸ coni. Kroll. καὶ ἐτῶν suppl. 29 'Αννα cod.

μελίχροος, καθάριος, αύστηρός, ἀπλοῦς καὶ ξανθόμαλλος· τοῦ ἄρτου τοῦ καθημερινοῦ ἀδιάλειπτος· θαλασσίους καβόρους μὴ ἐσθιέτω· πονέσει ἀρμούς· ἀπὸ ὥρας κακῆς <καὶ> φρικιασμοῦ εἰς ἄλλην χώραν ἀπέλθῃ καὶ τενήσεται ὑποζύτιος ἀνθρώπῳ διὰ τὴν ὁρφανίαν αὐτοῦ· εἰς 5 πόλιν μεγάλην ἔλθῃ καὶ ίκανὰ πράγματα ἐμπιστευθῇ· ἀπὸ τετραπόδων κύλλωμα καὶ ἀπὸ σιδήρου φόνον ἔξει· ἐὰν μάθῃ τέχνην, εὐτυχήσει· ἔσται ἀνήρ μεσόχροος, ἐπιδέξιος· † ἀκραν αὐτοῦ οὐχ εύρησει· κολακευτής· ἀπὸ ἀνθρώπων χάριν οὐ μὴ ἀπολάβῃ· τυνὴ αὐτὸν ἀγαπήσει καὶ οὐ κερδήσει· [f. 524v] εἰς τὴν πραγματίαν εὐτυχος· εἰς τὸ δανείζειν εὔκολος· 10 ἀνθρωπὸς οὐ μὴ νικήσει· νεφρὰ πονέσει, ὕμους καὶ πόδας· λάβῃ δρκον· ζητήσει αὐτὸν τυνὴ ἐσχατωτέρα, ἀλλὰ πλουσιωτέρα· δόδοντας ἀπὸ ρεύσεως πονέσει· ἀσθενείας ἔξει [ἀπὸ τεννήσεως αὐτοῦ] ἐτῶν γ', ιβ', κβ' καὶ λς'· ταύτας διελθὼν ζήσει ἔτη οζ'· ὅταν ἀσθενήσει, ἀς λειτούργει τὴν ὑπεραγίαν δέσποιναν Θεοτόκον καὶ ἵασαι.

15 Ἡ τεννηθεῖσα κόρη ἐν καιρῷ Ζωδίου τῆς Παρθένου ἔσται τυνὴ ἀνεσταλμένη, μεσότριχος, ἔχουσα αὐτὰς ξανθάς· καταπλακῇ ἀδίκως πολλὰ· φιληδής εἰς πολλοὺς ἄνδρας συληθήσεται· σιτόχροος, εύμορφος· ἐὰν ἐμβῇ εἰς πεντερικά, οὐ μὴ εὐχαριστηθῇ· φιλόξενος, ἀγαπητική καὶ ἀπὸ τῆς τεννήσεως αὐτῆς· ἐὰν διέλθῃ γ' ἔτη καὶ ἀναπληρώσῃ τὰ ιβ', 20 ἔξει ήμέρας ἀγαθάς· ἔσται ὀξεία πρὸς ὥραν καὶ πάλιν γοργὸν στρεφομένη· περιχαρής, ἀγαπητική, καὶ ἀγαπηθήσεται ὑπὸ πάντων· εἰς τοὺς ιδίους πικρά, εἰς δὲ τοὺς ζένους ἦμερος· τυνὴ κακὴ ζηλεύσει αὐτήν καὶ κακοποιήσει αὐτήν· πονέσει μέλη καὶ ἀρμούς ... ἔσται τὰρ δειλή· εἰς μινήματα σκοτεινὰ μὴ περιπατήσει, διὰ πάντοτε θλιβερὰν ψυχὴν ἔχει· ἀς 25 φορεῖ φυλακτήριον θεοῦ· στέρνον καὶ μαστὸν πονέσει· θλιβερὰ καὶ ἀκατάδεκτος [f. 525] δρκον μετὰ ἀνδρὸς κτίσει· σταυρὸν καὶ ἀρμοὺς καὶ κεφαλὴν πονέσει· ἀπὸ κακοῦ ὄφθαλμοῦ ἀσθενείας ἔξει [ἀπὸ τῆς τεννήσεως αὐτῆς] ἐτῶν ιβ', κη' καὶ μβ'· ταύτας διελθοῦσα ζήσει ἔτη ογ', καὶ ὅταν ἀσθενήσει, ἀς λειτούργει τὴν ἀτίαν 'Αναστασίαν τὴν φαρμακολύτραν <καὶ ἵασαι>.

1 Ξανθόμαλλος cod. 3 ὥραν κακίν cod. καὶ suppl. 4 τένη cod., τενήσεται scripsimus. ἀνθρώπων cod. 5 τετράποδον cod. 6 κύλλωμα cod. ἔστω cod., nos ἔσται. 7 κολακευθής cod. 8 ἀνθρώπου cod. ἀποβάλη cod., ἀπολάβῃ scripsimus. 10 πονέσουν cod., πονέσει scripsimus; sic etiam infra. 11 Νυπιαλοχότερά pro ἐσχατωτέρᾳ leg.? πλουσιωτέρος cod. 12 ἀπὸ - αὐτοῦ uncis inclusimus; item p. 166, l. 11 et p. 167, l. 2-3 et 30. 13 ἀσθενεῖ cod. 14 De s. Maria pro Virgine caelesti substituta, cf. Boll., Sphæra, p. 428 sq. 16 καταπλακῇ cod. 17 φιληδής cod. σιτοχρόη, εὐμόρφη cod. 18 ἔμπει cod., ἐμβῇ scripsimus. εὐχαριστηθῇ φιλοξένη cod. 20 ἔχει cod., nos ἔξει. ἔστω cod., ἔσται corr. δέξα cod. 22 πικρή et ποχ ἦμερη cod. ζελεύσει cod. 23 κακοποιήσει scripsimus pro πονήσει cod., μέλους cod., nos μέλη. Μοχ λευκαινη indicavimus. ἔστι cod., ἔσται scripsimus. 24 περιπατεῖ cod. θλιβερήν cod. 25 θλιβερή cod. 27-28 ἀπὸ - αὐτῆς uncis inclusimus, et ita p. sq. I. 21. 29 ἀσθενεῖ cod. 30 καὶ ἵασαι suppl.

‘Ο τεννιθεὶς νεώτερος ἐν καιρῷ ζωδίου τοῦ Σκορπίου ἔτῶν γ' ἀσθενήσει, καὶ ἀπὸ κακοῦ ὄφθαλμοῦ ἔσται ὀκνηρός· |παραζηλεύσεται|. ἔις δὲ τὸν σπόρον εὐτυχήσει, εἰς δὲ τὰ κτήνη ζημίαν πάθη· τοὺς τονεῖς αὐτοῦ οὐ μὴ δουλεύσει· εἰς τοὺς φίλους ἀπλοῦς, τῇ δὲ τύχῃ μέσος· ἔτῶν κς' κίνδυνον διαβάσει· πολλῶν πραγμάτων κύριος ἀκουσθῆ· ἀπὸ 5 πολλῶν ζηλευθήσεται καὶ ὁ θάνατος αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ πλευροῦ ἔσται· χηρεύσει ἢ χωρισθῆ <ἀπὸ γυναικός>, καὶ μετὰ ἄλλης συνοικήσει· εἰς τυνάκαν καταπλακῆ· νεφρὰ πονέσει καὶ πόδαν λάβῃ· ἔσται ἀνήρ μελίσανθος, καλοπρόσωπος· ὅσον ἀνθρώπους ποιήσει καλόν, οὐ μὴ ἐύχαριστηθῇ ἔξι αὐτῶν· ἐκ τῶν ιδίων ζηλευθῆ καὶ ἀπὸ παιδῶν λυπηθῇ· 10 ἀρρωστίας ἔξει |ἀπὸ τῆς τεννιθεῶς αὐτοῦ| ἔτῶν ε', [καὶ] ιψ' καὶ κη'· ταύτας διελθῶν ζήσει ἔτη ξη'· ὅταν δὲ ἀσθενήσει, λειτούργει τὸν ἄγιον Νικόλαον καὶ ἵασαι.

‘Η τεννιθεῖσα κόρη ἐν καιρῷ ζωδίου τοῦ Σκορπίου ἔσται γυνὴ διορθουμένη τῷ σώματι· σημεῖον ἔξει ἐν τοῖς κρυ[].[l. 525v]πτοῖς μέλεσιν 15 ἢ <ἐπὶ> τοῦ προσώπου· ἀσθενήσει πολλά, ἀλλ' οὐ μὴ ἀδικηθῇ· ἔσται ιδιόπεισμος· ἀρμοὺς πονέσει ἀπὸ φρικιασμοῦ, καὶ ἀς φορεῖ φυλακτήριον θεοῦ· καλὸν οἰκον ἔξουσιάσει· ὑπὸ κυνῶν δαχθῆ· γυνὴ πολεμήσει αὐτὴν διὰ ζήλου καὶ καταπλακῆ ἀδίκιας πολλά· στέρνα καὶ μαστὸν πονέσει· παιδία ἀποβάλλεται· ἀποθάνη σεμνὸν θάνατον· ἀπὸ πλευροῦ ἀσθενείας 20 ἔξει |ἀπὸ τεννιθεῶς αὐτῆς| ἔτῶν γ', [καὶ] ια', [καὶ] ιψ' καὶ λτ'· ταύτας διελθοῦσα ζήσει ἔτη ογ'· ὅταν ἀσθενήσει, ἀς λειτούργει τὴν ἄγιαν Μαρίναν καὶ ἵασαι.

‘Ο τεννιθεὶς νεώτερος ἐν καιρῷ ζωδίου τοῦ Τοξότου τοὺς τονεῖς αὐτοῦ οὐ μὴ δουλεύσει· ἔσται σερπετός, κακοανάτροφος· ἀγαπηθῆ· 25 σεται ὑπὸ πολλῶν γυναικῶν· ἀπλοῦς καὶ καλόφιλος· νεφρὰ πονέσει καὶ πόδας· βλαβῆ ἀπὸ ζύλου· ἀπὸ ζίφου φόβον ἔξει· ἔσται εὐτυχος, ἀλλὰ εἰς τὰ κτήνη ζημίαν πάθη· εἰς πᾶσαν τέχνην ἀμαθής· στιβαρός, ἀλλὰ βαρύθυμος· εἰς δικάσμιον μὴ ἐμβαίνῃ καὶ <οὐ> ζημιωθήται· φυλαττέσθω ἑαυτὸν ἀπὸ μάχης καὶ κύριος ἀκουσθῆ πολλῶν πραγμάτων· ἀπὸ μεγά- 30 λων ἀνθρώπων τιμηθῆ· διταμήσει καὶ ζενιτεύσει, ἀλλὰ πάλιν εἰς τὰ ίδια στραφῆ· [l. 526] παῦδαν μέταν χάσει· ἔσται ἀνήρ τοργός, τῇ δὲ τέχνῃ

2 ἔστω cod., nos ἔσται. παραζηλεύσεται forl. exhypogendum. 6 ἔστι cod., ἔσται scripsimus. 7 χηρεύσῃ cod. ἀπὸ γυναικός suppl. μετὰ ἄλλην συνοικίσει cod. 8 ἔστω cod., quod correxi mus. 9 ἀνθρώπων cod., ἀνθρώπους scripsimus. 10 εὐχαριστηθῇ cod. ἀπὸ παιδῶν λυπηθεῖ cod. 11 καὶ uncis inclusimus. 12 ἀσθενεῖ cod., ἀσθενήσει corr. 13 Νικόλαον] Cf. Catal. Venet., p. 214, l. 22. 14 ἔστω cod., ἔσται corr. 15 ἔξει cod., ἔξει scripsimus. 17 ιδιόπισμος cod. 18 ἔξουσιάση cod. κύνων cod., κυνῶν scripsimus. 20 ἀποθάνει cod. 21 καὶ bis uncis inclusimus. 22 ἀσθενεῖ cod., nos ἀσθενήσει. 25 ἔστω cod. 26 ἀπλῶς cod., ἀπλοῦς deelimus. Απάλλος scribendum? 27 λάβῃ cod. Cumont: βλαβῆ. ἔχει· ἔστω cod., ἔξει· ἔσται scripsimus. 28 ἀμαθής cod. 29 ἐμπένει εἰς ζημιούσαι cod. οὐ suppl. φύλαττε cod. 30 μάχην cod. 30-31 μέταν ἀνθρώπων cod. 32 ἔστω cod.

μεσαῖος· ἀκροχορδῶνα ἔξει ἐπὶ τοῦ τραχήλου αὐτοῦ ἢ ἐν κρυπτῷ· κόκκαλον πονέσει· ἀπὸ δένδρου φόβον ἔξει· ἀρρωστίας ἔξει |ἀπὸ τῆς τεννιθεῶς αὐτοῦ| ἔτῶν ε', [καὶ] κε' καὶ λε'· ταύτας διελθῶν ζήσει ἔτη οε'· ὅταν ἀσθενήσει, ἀς λειτούργει τὸν ἄγιον Δημήτριον καὶ ἵασαι.

5 ‘Η τεννιθεῖσα κόρη ἐν καιρῷ ζωδίου τοῦ Τοξότου τοὺς τονεῖς αὐτῆς οὐ μὴ δουλεύσει· ἔσται μικρὴ τῇ ἡλικίᾳ, ξανθόμαλλος, εὔρωστος, εὐτυχος, καματερή, τορτή· ἢ χηρεύσει ἢ <έκ> τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς χωρισθῆ· πρόστιλος εἰς τοὺς ξένους, εἰς δὲ <τὰ> πράγματα ζημίαν πάθη· εἰς τοὺς ιδίους πικρά· ἥπαρ <καὶ> σταυρὸν πονέσει· ἀπὸ εὐλογίας 10 κίνδυνον διαβάσει· στέρνον καὶ μαστὸν πονέσει εἰς τὴν τένναν αὐτῆς· ἐὰν ἔχει ἀδελφούς, οὐκ ἐλεήσει αὐτούς· ἐκ τῶν ιδίων χωρισθῇ· ἐὰν λάβῃ μικρὴ τὸν ἄνδραν, πολλὰ εὐτυχῆσει· εἰς καλὸν παιδίον πολλὰ λυπηθήσεται· ἀκροχορδῶνα ἔξει ἐπὶ τοῦ προσώπου· εὐγνωστος καὶ πολυζώητος· ἀγαπήσει ἄνδρα εἰς τὸν νοῦν αὐτῆς καὶ οὐ λάβῃ αὐτόν· 15 πονέσει καρδίαν καὶ στόμαχον· ἀσθενήσει ἔτῶν ε', [καὶ] ιψ', [καὶ] κη', λβ' καὶ μ'. ταῦτα διελθοῦσα ζήσει ἔτη π'· ὅταν ἀσθενήσει, ἀς λειτούργει τὴν ἄγιαν Βαρβάραν καὶ ἵασαι.

‘Ο τεννιθεὶς νεώτερος ἐν καιρῷ ζωδίου τοῦ Αἰγαίοκέρωτος ἀνήρ ἐν[l. 526v]τροπικός· εἰς κτήματα πολλὰ ὠφελήσει· λάβῃ γυνὴν αὐστηράν 20 [αὐτῆς] τῇ ὄψει καὶ τὴν οἰκίαν αὐτῆς ὠφελήσει· ἀνήρ μεσοήλικος, σιτόχροος, ἐπιδέξιος, ἀνεσταλμένος· εἰς ζηρὰν πέτραν ἐὰν ἐπάγει τὸν εὔγαλ... διάφορον· τορτός, ἀλλὰ καὶ μανιάρης <καὶ> βαρύθυμος· πονέσει μηροὺς καὶ ὀδόντας καὶ σπλήναν· ζηλότυπος· ἔσται· ἐλαίαν ἔξει ἐπὶ τοῦ τραχήλου καὶ ἐν κρυπτῷ· καυχώμενος ἀδιαλείπτως σίτου καὶ οἴνου 25 καὶ ἐλαίου, καὶ ἀνομον βίον διορθώσει· ὀρφανίαν δουλεύσει, καὶ ἐὰν μάθῃ γράμματα, προκόψει, καὶ ὑπὸ μεγάλων ἀνθρώπων τιμηθῇ καὶ ὑπὸ κακῶν ζηλευθήσεται· νεφρὰ πονέσει καὶ κόκκαλον μουδιάσει· γυνὴν πρώτην θάψει ἢ χωρισθῇ, καὶ μετὰ ἄλλης συνοικήσει· λόγον μὴ δανείσει καὶ λάβῃ· ἀπὸ ζηλίας λυπηθῇ καὶ πάλιν αὐξήσει πλέον· 30 ὀρρωστίας ἔξει |ἀπὸ τῆς τεννιθεῶς αὐτοῦ| ἔτῶν γ', [καὶ] ζ', ιε' καὶ κη'· ταύτας διελθῶν ζήσει ἔτη ξη'· ὅταν δὲ ἀσθενήσει, ἀς λειτούργει τοὺς ἄγιους Ἀναργύρους καὶ ἵασαι.

‘Η τεννιθεῖσα κόρη ἐν καιρῷ ζωδίου τοῦ Αἰγαίοκέρωτος ἔσται

1 μεσέως cod. ἔχων cod., ἔξει scripsimus. τοῦ κρυπτοῦ cod., ἐν κρυπτῷ scripsimus. 2 κόδολον cod. 4 Δημήτριον] Cf. Catal. Venet., p. 214, l. 13. 6 ξανθόμαλλος cod. 6-7 εὐμόστοσύντυχος cod., εὔρωστος, εὐτυχος scripsimus dubitanter. 7 τὸν ἄνδραν cod., ἐκ τοῦ ἀνδρὸς scripsimus. 8 τὰ suppl. 9 πικρή· ὑπάριψει. 10 στέρνον cod. 13 ἔξει cod., nos ἔξει. 15 καὶ bis uncis inclusimus. 19 γυνὴ αὐστηρή cod. Mox αὐτῆς delendum, nisi fallimur. 20-21 σιτόχρεος cod. 21-22 νά elc.] Verba corrupta, quae quid celest non capimus. 22 καὶ suppl. 23 μερούς cod. ἔσται suppl. ἔχει cod. 24 τοῦ κρυπτοῦ cod., ἐν κρυπτῷ scripsimus. 25 ἀδιαλήπτως cod. 25 διωρθῶσαι cod. 27 κόκκαλον cod. 28 Num pro λόγον leg. εἰς λόγον, immo εἰς τόκον? 29 λυπηθεῖ cod. 33 ἔστω cod.

εὐθαλής ταῖς θριξίν, εὔκολος, θλιβεράν καρδίαν ἔχουσα, πάντεχνος· πρώτων ἄνδρα χάσει καὶ μετὰ ἑτέρου συνοικήσει· καλὰ παιᾶν. 527] δία ποιήσει καὶ εἰς παιδίν λυπηθῇ· ἔσται δὲ θλιβερά· στέρνον καὶ μαστὸν πονέσει· φυλαττέσθω ἑαυτὴν ἀπὸ μάχης καὶ ἀπὸ ἀνέμων ζάλης· παιδίν ἀποβάλλεται· εἰς μνήματα σκοτεινὰ μὴ περιπατήσῃ· σταυρὸν πονέσει 5 καὶ ὁδόντας διταμήσει· ἐλαίαν ἔξει ἐπὶ τοῦ τραχήλου ἢ τοῦ προσώπου· ὑπὸ μιᾶς τυναικός καὶ ὑπὸ γειτόνων λυπηθῇ ἀδίκως· κόκκαλον μουδιάσει· τὸν οἰκὸν αὐτῆς εύτυχήσει· ἐν τῇ γενεᾷ αὐτῆς ἀποκλαύσονται αὐτήν· ἀρρωστήσει ἐτῶν η', ια', [καὶ] ις', [καὶ] κδ' καὶ λβ'· ταῦτα διελθούσα ζήσει ἔτη ο'. ὅταν ἀρρωστήσει, ἀς λειτούργει τὴν ἄγιαν Παρα- 10 σκευὴν καὶ ἵασαι.

'Ο γεννηθεὶς νεώτερος ἐν καιρῷ ζωδίου τοῦ <'Υδροχόου> ἐτῶν ζ' ἀσθενήσει καὶ ἔως ἐτῶν κ' ταράξει τὴν πατρικὴν οὐσίαν αὐτοῦ· τοὺς γονεῖς αὐτοῦ οὐ μὴ δουλεύσει· τυναῖκαν ἐπαρεῖ καὶ ἀποβάλλεται αὐτήν· ἀνὴρ μακρόθυμος, ἐννοητικός, ὀλιγόψυχος· ἐκ τῶν ἰδίων 15 πολεμηθῇ· φυλαττέσθω ἑαυτὸν ἐκ τοῦ ὑψους καὶ τοῦ τρέχειν καὶ τοῦ πλέειν· ἐντίμω μὴ παραβούλευσηται· εἰς πρατηματίαν εὕτυχος, ἀνδρεῖος καὶ ἀνεσταλμένος, καὶ διθέος πάντοτε οὐ μὴ ἐκλίπῃ ἀπ' αὐτοῦ· εἰς δικαιοσύμηνος μὴ ἐμβαίνῃ καὶ <οὐ> ζημιωθήσεται· σενιτεύσει καὶ [f. 527v] πάλιν εἰς τὰ ἴδια στραφῆ· καλόφιλος, ἀθλιβος, φιλογύναιος· μυστήριον 20 ἐκφεύγει· ἐτῶν μ' φεύξει τοὺς κινδύνους· ἥπαρ πονέσει· μεσόχροος, κολακευτής, εὔκαιρος, εἰς πᾶσαν τέχνην εύμαθής· ὑπὸ κυνὸς δαχθῇ· σημεῖον ἔξει ἐπὶ τοῦ τραχήλου καὶ ἐν κρυπτῷ· ἔσται ἀνευχάριστος· ὀρτισθῇ ὑπὸ τυναικός· ἀσθενήσει ἐτῶν γ' καὶ ιγ', καὶ ἐὰν διέλθῃ αὐτά, ζήσει ἔτη ζθ'· ὅταν ἀσθενήσει, ἀς λειτούργει τὸν ἄγιον Παντελεήμωνα 25 <καὶ ἵασαι>.

'Η γεννηθεῖσα κόρη ἐν καιρῷ ζωδίου τοῦ 'Υδροχόου ἔσται πάγκαλος τὸ πρόσωπον [αὐτῆς ἔστω], εὔχειλος καὶ ξανθόμαλλος· δυσχερίας ἔξει· ἐτῶν ε' πολλὰ ἀσθενήσει· δροκον μετὰ ἀνδρὸς κτίσει· ἄνδρα γλωσσώδη λάβῃ καὶ δὲ ἔχει χάωσει· εὐγνωστος τῇ ήλικιᾳ· πόδαν κυλλωθή- 30 σεται· στέρνον καὶ μαστὸν πονέσει· ὑπὸ κυνὸς δαχθῇ· σημεῖον ἔξει ἐπὶ τοῦ τραχήλου ἢ μέσον τῶν δύο μαστῶν· ἐκ τῆς πρώτης ήλικιας ἀταπήσει <ἄνδρα> καὶ οὐ λάβῃ· καταπλακῇ ἀδίκως· πολλὰ ἀσθενήσει ἐτῶν ε' [καὶ] ζ' καὶ κζ'· ταῦτα διελθούσα ζήσει ἔτη πε'· ὅταν ἀσθενήσει, ἀς λειτούργει τὴν ἄγιαν Κυριακὴν καὶ ἵασαι.

35

1 θλιβερήν cod. ἔχουσαν cod. 2 ἔτερον cod. 3 λυπηθεὶς εἰς θλιβερή cod. πέρναν cod., στέρνον scripsimus, ut supra p. 167, l. 10 et inferius. 4 φύλαττε cod. μάχην cod. 7 μίας cod. λυπηθεῖς cod. κόκκαλον cod. 12 'Υδροχόου suppl. 14 δουλεύση cod. ἐπαρεῖ Cf. supra, p. 163, l. 25. 16 φύλαττε cod. 17 παραβούλευται cod. 19 οὐ suppl. 22 κολακευθεῖς cod. συκερός cod., εὔκαιρος scripsit Kroll. 23 τοῦ κρυπτοῦ cod. 26 καὶ ἵασαι suppl. 27-28 πάνκαλος cod. 28 αὐτῆς ἔστω ut delenda unciis inclusimus. εὔχαλη cod., εὔχειλος scripsimus. ξανθόμαλη cod. 30 καὶ τὸ cod., καὶ δ scripsimus. χαώσει] χάσει coni. Kroll, ut supra, l. 2. παῖδαν cod., πόδαν scripsimus. 32 μέσων cod. 33 ἄνδρα suppl. 34 ἀσθενεῖ cod.

'Ο γεννηθεὶς νεώτερος ἐν καιρῷ ζωδίου τῶν Ἰχθύων γίνεται ἀνθρωπος ἴδιοπεισμός, τορτός, ψιθυριστής, ἀποδημητικός, [f. 528] φουμιστής, κολακευτής, πρόσφιλος εἰς τοὺς ζένους· εἰς δὲ πράγματα ζημίαν πάθῃ· εἰς τοὺς ἰδίους πικρός· ἥπαρ <καὶ> σταυρὸν πονέσει· 5 τυναῖκα λάβῃ καὶ ἀπολέσει αὐτήν· πολλὰ σενιτεύσει καὶ πάλιν εἰς τὰ ἴδια στραφῆ, εἴτα ἀποβάλλεται· ἀπὸ δένδρων φόβον ἔξει· ἀπὸ τετραπόδου κύλλωμα λάβῃ· πλευρὸν πονέσει· ἀσθενήσει ἐτῶν ε'· μερὶν μουδιάσει· στρατευθῇ· αὐλὴν βασιλικὴν πατήσει καὶ τιμηθῇ· εἰ δὲ καὶ μικρός, πατήσει ἀρχόντων· ἐὰν μάθῃ τράμματα, μετάλως προκόψει· 10 ἐλαίαν ἔξει ἐπὶ τοῦ προσώπου ἢ ἐπὶ τοῦ τραχήλου καὶ ἐν κρυπτῷ· αἱ ἡμέραι αὐτοῦ ἀγαθαῖ· εἰς τὸ τέλος αὐτοῦ ἐμπλησθήσεται οἶνος καὶ ἐλαίου καὶ σίτου· μυστήριον ἔχω τῆς ψυχῆς αὐτοῦ· μὴ θαρρείτω· [ἔαν] εἴ τι καλὸν ποιήσει, εὐχαριστίαν οὐχ ἔξει· παρὰ κακῶν ἀνθρώπων πολλὰ ζηλευθήσεται· ἀνήρ ἐλεημονητικός· εἰς δικαστήριον αὐτὸν οὐ μὴ νικήσουσιν, καὶ δόσους κεράση, ἔχθροι αὐτοῦ γίνονται· ἀρρωστίας ἔξει [ἀπὸ τῆς γεννήσεως αὐτοῦ] ἐτῶν γ', [καὶ] ιβ', ιε', [καὶ] κδ' καὶ λζ'· ταῦτα διελθὼν ζήσει ἔτη πδ'· ὅταν ἀσθενήσει, ἀς λειτούργει τὸν ἄγιον Γεωργίτιον καὶ ἵασαι.

'Η γεννηθεῖσα κόρη ἐν καιρῷ ζωδίου τῶν Ἰχθύων γίνεται κόρη διορθουμένη, πανφρόνιμος, μεσογίλικος, [f. 528v] ὑπορόδινος, εὐόφθαλμος· σημεῖον ἔξει ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτῆς καὶ τῆς ὅψεως· δόλα τὰ καλὰ ἔξει· ἔσται πανφρόνιμος καὶ οὐδὲν πτονθήσεται· παιδίον ποιήσει ἀγαθόν· πονέσει πρόσωπον καὶ κοιλίαν καὶ χειρας καὶ πόδας, καὶ ἄνδρα συνοικίσει· οἰκειόθελος καὶ διαμ... ἀγαθὰ παιδία ποιήσει ἀρσενικά· 5 κίνδυνον μέτα διαβάσει ἐτῶν γ', [καὶ] ιζ' καὶ κγ'· φυλασσέσθω} <έαυτὴν> ἀπὸ ὕδατος ψυχροῦ· διὰρ θάνατος αὐτῆς κοιλιακός· ὅταν ἀσθενήσει, λειτούργει τὸν ἄγιον Γρηγόριον καὶ ἵασαι. [D. B. et A. M.]

2 ἴδιόπισμος cod. τορτοφιθυριστής cod. 3 κολακευστής cod. 7 κύλλωμα cod. μερήν cod., μερὶν scripsimus. 9 Extr. litt. in μικρός incerta. Ceterum aliquid vid. desiderari. 12 ἐάν maniſtete supervacaneum est. 13 ἔχει cod., nos ἔξει. καλῶν cod., κακῶν scripsimus. 22 ἔχουσα cod., ἔξει scripsimus. 25 ἔαυτὴν suppl. 26 ὕδωρ ψυχρόν cod.

EXCERPTUM EX CODICE 20 (ΝΕΑΡΟΛ. II. c. 34)

F. 123v. Ἡ ἐρμηνεία τοῦ σεισμολογίου διὰ τῶν δώδεκα ζωδίων¹.

Ἄπριλιος. Ταύρῳ ἐὰν βροντήσῃ, σιτοφορίαν διηλοῖ κατὰ παντὸς τόπου· χαρὰ δὲ ἐν τῇ βασιλικῇ αὐλῇ καὶ εὐωχίᾳ, πρὸς ἀνατολὴν δὲ καὶ Ἀραιψιν λιμός καὶ ἀλληλοσφαγία καὶ ἐκκοπὴ κακῶν βασιλέων· μαλα- 5 κισμὸς καὶ νόσοι δὲ λίγοι τενήσονται· τετραπόδων ἀπώλεια ἐν τῇ δύσει. εἰ δὲ σεισμὸς γένηται, καύματα μέριστα καὶ συνοχαὶ τενήσονται.

[F. 124] Μάϊος. Διδύμοις ἐὰν βροντήσῃ, ἄτῶνα καὶ νόσον περὶ τοὺς ἄνδρας σημαίνει καὶ φθορὰν σίτου, ἀλόγων πολλῶν καὶ βιῶν ἀπώλειαν· σάλος περὶ τὴν ἡπειρον ἔσται· ὕστερον δὲ σπόρον ποιήσει 10 καὶ περὶ τὴν οἰκουμένην ἔσται μετάθεσις καὶ δὲ λίγου τόπου σύγχυσις καὶ ἑρπετῶν ἀπώλεια. εἰ δὲ καὶ σεισμὸς γένηται, ἀπώλεια ἔσται εἰς οἰανδίποτ' οὖν χώραν.

Ἰούνιος. Καρκίνῳ ἐὰν βροντήσῃ, ἀνεμοὶ ποικίλοι πνεύσουσι· διὸ καὶ τὰ τεννύμενα σῶα καὶ ὑγιῆ ἔσονται· σίτου καὶ κριθῆς πλῆθος τενή- 15 σεται· πρὸς δὲ ἀνατολὴν καὶ ὕστερον ἐν Σανθοῖς <γένεσι> ῥίτος περίπλοκον τενήσεται καὶ θάνατος βιῶν, χειμῶν δὲ ἔνδοξος· δὲ λίγοι δὲ καρποὶ ἔσονται καὶ δσπρια δὲ λίγα, εὐφορία δὲ οἷνον, ἀπὸ δὲ τῆς βορεινῆς ἀπειλὴ καὶ ἡτεμόνος τινὸς ἐπιφάνεια. εἰ δὲ καὶ σεισμὸς γένηται, ἀπομερισμὸς ἀνδρῶν.

Ἰούλιος. Λέοντι ἐὰν βροντήσῃ, τῶν καρπῶν πάντων ἔσται φθορά, κατὰ δὲ τὴν δύσιν αἴρεσις καὶ βλασφημία, κινήσεις δὲ ἔχθρῶν· ψώρα δὲ τενήσεται [f. 124v] καὶ κνίσμα ἐκτρώγον τοὺς ἀνθρώπους· κίνδυνοι δὲ

3 Ἀπρίλιος cod. Ταύρος et īserius Διδύμοις, Καρκίνος etc. cod.; Ταύρῳ, Διδύμοις, Καρκίνῳ etc. scripsimus. 5 Num leg. λοιμός? βασιλέως cod. 12 τενήσεται hic et p. 171, l. 17; τενήται scripsimus. 15 τεννύμενα cod., ποστ τεννύμενα. σίτος cod., σίτου καὶ κριθῆς corr. Kroll. 16 ἐν] καὶ cod., ut vid. γένεσι suppl. coll. Catal. Medioli., p. 25, l. 16-17 et al. loc. ib. ῥίτος περίπλοκος cod., quae suspecta videntur. 21 ψώρα cod., φθορά scripsimus. 23 ἐκτρώγειν cod.

μεγάλοι τενήσονται κατὰ τῶν ἐγδόξων· ὁσπρίων δὲ ἀπώλεια τενήσεται καὶ ἐπὶ τὰ ἄτρια θηρία μανία καὶ μωρία. εἰ δὲ σεισμὸς γένηται, σοφοὶ ἀπολοῦνται.

Αὔγουστος. Παρθένῳ ἐὰν βροντήσῃ, φίλων βασιλέων ἀπώλεια, 5 |ἀλλὰ| καὶ κατὰ τὴν ἡπειρον σάλος, καὶ οἱ πλέοντες ἐν τῇ δύσει κινδυνεύσουσι· εὐφορία δὲ σίτου καὶ κριθῆς καὶ δσπρίων, τὰ δὲ πετεινὰ τὰ ἐν τῷ ἀέρι φθωρίσονται· πάντα δὲ τὰ ἐπίγεια μέσα τενήσονται· πολλοὶ δὲ ἀνεμοὶ τενήσονται κατὰ τὴν θύλασσαν· ὅψιμος δὲ χειμῶν τενήσεται καὶ περὶ τοὺς ἀνθρώπους θάνατος. εἰ δὲ καὶ σεισμὸς γένηται, πολλῶν 10 νοσημάτων φθορὰν σημαίνει.

Σεπτέμβριος. Ζυγῷ ἐὰν βροντήσῃ, πολέμους καὶ σφαγᾶς πρὸς ἀλλήλους καὶ πλῆθος πληγῶν καὶ δεινῶν σημαίνει· ἔσται δὲ καὶ λιμὸς καὶ ἐπὶ τὰ ἄτρια θηρία, καὶ καρπῶν φθορὰν δηλοῖ· τὰ δὲ δσπρια πλείονα ἀπολοῦνται· ἔσονται δὲ περίδοξοι χειμῶνες ἀπὸ [δὲ] τῶν βορειῶν καὶ 15 νοτίων· κτηνῶν ἀπώλεια, ἀνδρῶν τε [f. 125] καὶ γυναικῶν φθορὰ καὶ τῆς οἰκουμένης μετάστασις· λιμὸς καὶ περίστασις καὶ τετραπόδων ἀπώλεια ὁμοίως καὶ ἑρπετῶν κοινῶν. εἰ δὲ σεισμὸς τένηται, θάνατος εἰς πάντας.

Ὀκτώβριος. Σκορπίῳ ἐὰν βροντήσῃ, ἀλληλοσφαγίαν σημαίνει· 20 τὰ δρεινὰ ἀπολοῦνται· ἔνδοξοι δὲ χειμῶνες τενήσονται· καρπῶν δὲ φθορὰ ἔσται, καὶ τὰ πρὸς βορειήν ἐν μανίᾳ καταδραμοῦνται ἐπὶ παντὸς τόπου, καὶ ἐτέρα διαδοχὴ βασιλέως καὶ θάνατος καὶ περίστασις πρὸς ἀλλήλους ἔσται, καὶ νέφος ἐπιχυθῇ. εἰ δὲ καὶ σεισμὸς τένηται, χαρὰ πολλὴ καὶ ἐπιφορὰ ἀγαθῶν.

25 Νοέμβριος. Τοξότῃ ἐὰν βροντήσῃ, σάλος ἔσται ἐν τῇ χώρᾳ καὶ μετοίκησις ἐν τῇ ὁρεινῇ· τοῦ δὲ σίτου τῆς ὁρεινῆς καὶ πάντων τῶν καρπῶν φθορά· ἐν δὲ τοῖς πεδίοις εὐφορίσει δ καρπὸς ἄπας καὶ τετραπόδων ἐπὶ τονᾶς πάντων ἀπώλεια· χειμῶνες δὲ τενήσονται ὅψιμοι ἢ καὶ ἀκρίδες ἐπὶ πάσαν τὴν χώραν· ἀστρον δὲ φαινόμενον τοῖς 30 ἐπὶ θάλασσαν χαρὰ πάσῃ τῇ οἰκουμένῃ. εἰ δὲ σεισμὸς τένηται, [f. 125v] ποιμνίων φθορὰν σημαίνει.

Δεκέμβριος. Ύδροχόῳ ἐὰν βροντήσῃ, πόλεμον δηλοῖ, <ἀλλὰ> χαρὰν παρὰ τὴν θύλασσαν· νόσοι δὲ καὶ μαλακισμοὶ εἰς τοὺς ἀνθρώπους, εὐφορία δμοίως σίτου καὶ κριθῆς καὶ τῶν λοιπῶν δσπρίων· 35 πάνυ δὲ χειμῶνες ἔνδοξοι καὶ ποικίλοι τενήσονται, καὶ τὰ σπειρόμενα καὶ τὰ φυτευόμενα εὐφορίσουσιν· ἑρπετῶν ἀπώλεια, ἀνδρῶν δὲ παρὰ τὴν βασιλικὴν αὐλὴν ἐκ κλεπτῶν φθορὰ τενήσεται καὶ ἀκροδρύων

4 Num leg. φίλων τῶν βασιλέων vel φίλων βασιλείων? 5 ἀλλὰ unci inclusimus. 12 πλήθη cod., πλῆθος scripsimus. δήμων cod., δεινῶν scripsimus dubitanter. λιμός cod. Num λοιμός? 13 ὅψιμα cod., δσπρια corr. Kroll. 15 νοτίων, sc. μερῶν vel χωρίων. 17 κοινῶν νικ̄ sanum. 21 τὴν cod., τὰ scripsimus, sed fort. aliquid deest. 22 Num leg. βασιλέων? 28 ἐπιγονάι cod., ἐπὶ τονᾶς dubitanter scripsimus. Cumont: Legerem ἐπιγονάις. 32 ἀλλὰ suppl. 35 σπερόμενα cod.

¹ Cf. Catal. Medioli., p. 25-29 et supra, p. 128, excerptum ex cod. 18, f. 327v.

ἀπώλεια, πολέμων δὲ κίνησις. εἰ δὲ σεισμὸς τένηται, φόβος καὶ στενοχωρία καὶ ἀρχόντων φυγή.

Ιανουαρίος. Ἰχθύσιν ἐὰν βροντήσῃ, σίτου εὐφορία κατὰ παντὸς τόπου τενήσεται· κίνδυνος δὲ καὶ ἀπώλεια ἀνθρώπων τῶν κατοικούντων ἐν τῇ πόλει... Cetera desiderantur.

[D. B. et A. M.] 5

F. 125v. Ἐρμηνεία τοῦ βροντολογίου τοῦ μηνιαίου¹.

Μὴν ιανουαρίος ἔχει ἡμέρας λα', ή ἡμέρα ὥρας ι', ή νὺξ ὥρας ιδ'. ἐὰν βροντήσῃ, σίτος ἔσται πολύς, καὶ κλαίοντες αὐτὸν δαπανήσουσιν· εἰ δὲ σεισμὸς τένηται, πόλεμον σημαίνει.

[F. 126] Μὴν φεβρουαρίος ἔχει ἡμέρας κη', ή ἡμέρα ὥρας ια', ή νὺξ ὥρας ιγ'. ἐὰν βροντήσῃ ἐν ἡμέρᾳ, φθορὰν τετραπόδων δηλοῖ· εἰ δὲ σεισμὸς τένηται, ἴσχυς ἔσται τοῖς λαοῖς· εἰ δὲ κεραυνὸς ἡ ὁμιχλὴ καὶ εἰς τὸν οὐρανὸν ἀπέλθῃ, ἀγαθὰ τοῖς καρποῖς δηλοῖ· ἐὰν δὲ ἥχος ἐκ τοῦ οὐρανοῦ γένηται, πτῶσις ἔσται καρπῶν.

Μὴν μάρτιος ἔχει ἡμέρας λα', ή ἡμέρα ὥρας ιβ', ή νὺξ ὥρας ιβ'. ἐὰν 15 βροντήσῃ καὶ μὴ βρέχῃ, ἀποβολὴν ἀνθρώπων σημαίνει· ἐὰν δὲ ἡ Σελήνη αἱματώδης φανῇ, σίτος ἔσται πολύς· ἐὰν δὲ σεισμὸς τένηται, σπέρματα πολλὰ τενήσονται, πόλεις δὲ καὶ παραθαλασσίαι κινδυνεύσουσιν· ἐὰν δὲ τὴν νύκτα ἀστὴρ εἰς τὴν γῆν πέσῃ, βασιλεὺς περὶ αὐτῆς διαφθαρήσεται· τῇ δὲ ἡμέρᾳ ἐὰν φανῶσιν ἀστέρες, κατασφαγὴ 20 τενήσεται· εἰ δὲ καὶ σεισμὸς τένηται, πολέμου ταραχάς καὶ ἔχθρων ἐπαναστάσεις σημαίνει.

Μὴν ἀπρίλιος ἔχει ἡμέρας λ', ή ἡμέρα ὥρας ιγ', ή νὺξ ὥρας ια'. ἐὰν βροντήσῃ, σίτος ἔσται πολύς, καὶ κλαίοντες αὐτὸν δαπανήσουσιν· εἰ δὲ [f. 126v] σεισμὸς τένηται, πόλεμον δηλοῖ· πόλεις δὲ καὶ παρα- 25 θαλασσίαι εὐφορήσουσιν· ἐὰν δὲ καὶ Σελήνη ἐκλείψῃ, ἀνθρώπων φθορὰν σημαίνει.

Μὴν μαΐος ἔχει ἡμέρας λα', ή ἡμέρα ὥρας ιδ', [καὶ] ή νὺξ ὥρας ι'. ἐὰν βροντήσῃ, ἀκαταστασίαν ἀνθρώπων δηλοῖ καὶ τοῦ κόσμου ταραχὴν καὶ φθορὰν τετραπόδων σημαίνει καὶ ἀνδρῶν δυναστῶν ἀναίρεσιν· εἰ δὲ 30 σεισμὸς τένηται, λιμὸς κτηγῶν ἔσται καὶ ὑετοὶ σπάνιοι· ἐὰν δὲ τὸ φέγγος ἐκλείψῃ, λιμὸν σημαίνει· ἐὰν δὲ πρὸ τεσσάρων ἡμερῶν ιανουαρίου σεισμὸς τένηται, ἀγαθὰ μετ' εἰρήνης σημαίνει.

3 Ιανουαρίος cod., ut et inf. 6 τὸ μηναῖον cod. 19 Fort. leg. τῇ νυκτὶ.
19-20 βασιλεῖς περὶ αὐτῇ διαφθείρειν cod., βασιλεὺς περὶ αὐτῇ διαφθαρήσεται scripsimus. 23 ἀπρίλιος cod. 24 σίτος cod. 26 ἐκλείψει hic et infra, l. 32; ἐκλείψῃ scripsimus. 28 καὶ uncis inclusimus. 29 τὸν κόσμον cod., nos τοῦ κόσμου. 31 Num leg. λοιμός? 32 λιμῶν cod., λιμόν scripsimus. Απ λοιμόν?

Μὴν ιούνιος ἔχει ἡμέρας λ', ή ἡμέρα ὥρας ιε', ή νὺξ ὥρας θ'. ἐὰν βροντήσῃ, σίτου εὐφορία καὶ ἀνδρῶν δυναστῶν ἀπώλεια· εἰ δὲ σεισμὸς τένηται, μέτιστα καύματα τενήσονται· εἰ δὲ Σελήνη αἱματώδης φανῇ, σίτου διαφθορὰ ἔσται.

5 Μὴν ιούλιος ἔχει ἡμέρας λα', ή ἡμέρα ὥρας ιδ', ή νὺξ ὥρας ι· ἐὰν βροντήσῃ, χάλαζαν σημαίνει καὶ εὐφορία ἔσται καὶ μέτιστος ἀνήρ τελευτήσει· εἰ δὲ σεισμὸς τένηται, θόρηβον ἀνθρώπων καὶ τυράννων ἀναίρεσιν δηλοῖ· ἐὰν [f. 127] δὲ ὁμιχλὴ εἰς τὴν γῆν πέσῃ, τοῦ ήγουμένου ἀποστασία ἔσται· ἐὰν δὲ θύωνται τὰ κτήνη καὶ χολὴ εἰς αὐτὰ 10 οὐχ εύρισκεται, λιμὸς ἀνθρώπων ἔσται.

Μὴν αὔγουστος ἔχει ἡμέρας λα', ή ἡμέρα ὥρας ιγ', ή νὺξ ὥρας ια'. ἐὰν βροντήσῃ, συμφορὰ ἔσται τῇ χώρᾳ διὰ πολλῶν θορύβων· εἰ δὲ ἀπὸ δυσμῶν βροντήσῃ... Finis desideratur.

[D. B. et A. M.]

2 σίτος cod., nos σίτου. 3 τενήσον cod., τενήσονται correximus. αἱματώδιαν cod., nos αἱματώδης. 5 ιούλιος cod. 7 θόρηβον cod. 8 ὁμιχλῶν cod. 9 ἀποστασίαν cod. 10 An leg. λοιμός?

¹ Cf. supra, p. 110 sq., Melampodis excerptum.

EXCERPTUM EX CODICE 24 (NEAPOL. III. c. 20)

Vetti Valentis de coniunctionibus binorum planetarum.

Codex Valentis Neapolit. ex cod. Ven. 3 [Marc. 314, f. 256 sqq.] non videtur esse descriptus. Quamquam enim discrepantiae, quas cum in hoc tum in aliis capitulis, quae passim contulimus, inter utrumque reprehendere contigit, haud magni momenti sunt, tamen et notabiliores et cebriores comparent, quam ut iure librario tribuere liceat¹, ei praesertim qui in toto opere perficiendo et accuratum et non indoctum se praebevit. Utut se res habet, hanc operis particulam, quam ipse (cf. *Catal. Ven.* [p. 84 sqq.], p. 106), praetermisit, tamquam specimen codicis nondum explorati nobis vulgandam deinandavit Franc. Cumont, qui nobiscum etiam humanissime communicavit apographum cod. Veneti, quod in suum usum paraverat. — Idem capitulum sine auctoris nomine in cod. Vatic. 1066, f. 26, traditur.

[F. 219]. Υποτάξωμεν δὲ καὶ τὰς συμπαρουσίας καὶ συγκράσεις ἔκαστου ἀστέρος. Κρόνος μὲν οὖν καὶ Ζεὺς δύσσε ύπαρχοντες συμπαθεῖς είσι πρὸς ἄλλήλους ἀποτελοῦντες ὠφελείας ἐκ νεκρικῶν, εἰσποιήσεις, ἔγγειών κτημάτων κυρίους, ἐπιτρόπους, ἄλλοτρίων διοικητάς, οἰκονομικούς, φιλολόγους.

Κρόνος μὲν οὖν καὶ Ἀρῆς ἔχθροι, ἐναντιωμάτων καὶ καθαιρέσεων ποιητικοί· στάσεις τὰρ οἰκείων καὶ ἀνευνοήσιας καὶ ἔχθρας ἐπάγουσι, δόλους καὶ ἐπιβούλας καὶ κακοποιίας καὶ κρίσεις, ἐκτὸς εἰ μὴ <ἐν> οἰκείοις ἡ χρηματιστικοίς ζωδίοις πεσόντες καὶ υπὸ ἀγαθοποιῶν μαρτυρηθέντες ἐπισήμους καὶ λαμπρὰς γενέσεις κατασκεύασσιν, ἀβεβαίους 10 δὲ περὶ τὴν [219^v] εὐδαιμονίαν καὶ ἀδοκήτους κινδύνους ἡ προδοσίας.

Κρόνος μὲν οὖν καὶ Ἐρμῆς σύμφωνοι καὶ πρακτικοί, πλὴν δια-

1 In marg. *Coniunctiones planetarum*. 2 Cf. excerpta Valentis in *Catal. Ven.*, p. 161 sqq. 4 ἔγγειών codid., ἔγγειών scripsimus. 6 Cf. op. cit., p. 162, l. 15 sqq. 7 ἄνευ νοησίας N, ἀνευνοήσιας scripsimus, ut legitur in cod. V(eneto). 8 ἐν suppl. Kroll. 10 ἀβεβαίους N, sed corr. eadem m. 12 Cf. op. cit., p. 163, l. 20 sqq.

¹ Collationis specimen in calce huius excerpti praebemus.

βολὰς ἐπάγουσιν ἔνεκεν μυστικῶν, κρίσεις καὶ χρεωστίας, τραπτῶν τε καὶ ἀρτυρικῶν χάριν ταραχάς· οὐκ ἀπόρους δὲ οὐδὲ ἀσυνέτους, πολυπείρους καὶ πολυίστορας ἡ προγνωστικούς, φιλομαθεῖς, περιέργους, ἀποκρύφων μύστας, εύσεβοῦντας εἰς τὸ θεῖον, δυσσυνειδής τους.

Κρόνος μὲν οὖν καὶ Ἀφροδίτη σύμφωνοι περὶ τὰς πράξεις, εὐεπίβολοι περὶ τὰς πλοκὰς καὶ τὰς συναρμοτάς, συμπαθεῖς καὶ ὠφέλιμοι οὐ μέχρι τέλους, ἀλλ' ἐπὶ τινας χρόνους, εἰθ' οὕτως ψόγους, χωρισμοὺς καὶ ἀστασίας ἡ θανάτους ἀποτελοῦσι· πολλάκις δὲ καὶ 10 ἀτενέσιν ἡ καὶ δημοσίαις τὰς ἐπιπλοκὰς ποιουμένους καὶ βλάβαις ἡ κρίσεις περιπίπτοντας.

Κρόνος μὲν οὖν καὶ Σελήνη ὠφέλιμοι, περιποιητικοὶ κτημάτων, θεμελίων, ναυκληρίας καὶ ἐκ θανατικῶν εὐεργετικοί, μάλιστα ἐπάν τη Σελήνη τὸν ἐξ ἀνατολῆς δρόμον ποιουμένη τύχη καὶ υπὸ ἀγαθοποιῶν 15 μαρτυρῆται· μειζόνων τὰρ συστάσεις καὶ δωρεάς καὶ ἔχθρῶν καθαιρέσεις ἀποτελεῖ, πλὴν ἀβεβαίους τῇ κτήσει, εἰς δὲ τὸν περὶ γυναικὸς τόπον ἀστάτους καὶ ἐπιλύπους διά τινας χωρισμοὺς καὶ μίση καὶ πένθη· ἐπάγουσι δὲ καὶ σωματικὰ πάθη καὶ καταπτώσεις αἰφνιδίους καὶ ἡγεμονικῶν τόπων ἡ νεύρων ἀλγήσεις καὶ ἀναγκαίων προσώπων 20 θανάτους.

Κρόνος μὲν οὖν καὶ Ἡλιος ἀσύμφωνοι, μετὰ φθόνων τὰς κτήσεις καὶ τὰς φιλίας παρεχόμενοι καὶ ἀφαιρούμενοι· οὗτοι <οἱ> υπὸ τὴν τοιαύτην στάσιν γεννηθέντες ἔχθρας λαθραίας πρὸς μείζονα πρόσωπα καὶ ἀπειλὰς ὑπομένοντες καὶ υπὸ τινῶν ἐπιβουλεύονται καὶ ἐπιφθόνως μέχρι τέλους τὸν βίον διάξουσιν· υποκριτικῶς δὲ φερόμενοι τῶν πλείστων περιγίνονται· πλὴν οὐκ ἄποροι καθίστανται, ἐπιτάραχοι δὲ καὶ ἀνεξίκακοι, ἐγκρατεῖς περὶ τὰς τῶν αἰτίων ἐπιφοράς.

Ζεὺς καὶ Ἡλιος δύσσε ύιόντες λαμπρούς, ἐπιδόξους ἀποτελοῦσιν, 15 [l. 220] ἀρχικούς, ἡγεμονικούς, τυραννικούς, παρεκτικούς, υπὸ όχλων τιμωμένους καὶ εὐφημούμενους, εὐπόρους δὲ καὶ πλουσίους καὶ μετὰ πλείστης φαντασίας διεξάγοντας, πλὴν κατά τινας χρόνους ἐν ἀνωμαλίᾳ καὶ φθόνοις, καὶ μάλιστα, ἐὰν καὶ δ ἀστήρ υπὸ δύσιν εὑρεθῇ, φαντασίας μείζοις περιτρέψας οἴησιν ἀληθείας ἀπεργάζεται.

Ζεὺς καὶ Σελήνη ἀγαθοί, περικτητικοί, κόσμου καὶ σωμάτων 25 δεσπότας ἀποτελοῦντες καὶ ἀρχαὶ ἐπισήμους παρεχόμενοι ἐκ τε γυναικῶν καὶ ἐπισήμων προσώπων ὠφελουμένους, ἀπὸ οἰκείων ἡ τέκνων εὐεργετουμένους καὶ δωρεῶν ἡ καὶ τιμῶν καταξιουμένους, χρηματο-

6 Cf. op. cit., p. 163, l. 11 sqq. 7 Fort. ante συμπαθεῖς add. ἐν ταῖς γυναιξὶ, ut ibid. l. 12. 10 ἀτενέσιν V, ἀτένεσιν (sic) N. δημοσιαίων (ut vid.) V; * ducunt ancillas publicas uxores, Kroll. 12 Cf. op. cit., p. 163, l. 32 sqq. 17 τρόπον codid., corr. Kroll. 21 Cf. op. cit., p. 162, l. 33 sqq. Num pro φθόνων leg. φθόνου, ut ibid. l. 33? 22 οἱ suppl. 24 καὶ suppl. ex op. cit., p. 163, l. 1. υπομένοντας codid., υπομένοντες scripsimus. 27 Num τῶν αἰτίων? 32 Αν δ Ἐρμοδ ἀστήρ? At cf. p. sq., l. 25.

φύλακας ἢ πολλὰ δανειστικοὺς ἢ πιστευομένους καὶ θησαυρῶν εὑρετὰς εὔχρηματίστους.

Ζεὺς <καὶ> Ἀρης ἐπιδόους, φαντασιώδεις, μειζόνων ἢ βασιλέων φίλους, στρατιωτικούς, ἐπισήμους καὶ ὄψωνίων μετόχους, ἐν δημοσίοις ἢ στρατιωτικοῖς τὰς ἀναστροφὰς ποιουμένους καὶ τιμῆς καὶ 5 δόξης καταξιουμένους, ἀνωμάλους δὲ τῷ βίῳ καὶ τῷ ἥθει καὶ τῶν κτισθέντων ἀποβολὰς ποιουμένους.

Ζεὺς καὶ Ἀφροδίτη ἀγαθοί, σύμφωνοι, περιποιητικοί, δόξας καὶ ὡφελείας ἐπάγοντες, ἐπικτήσεις, δωρεάς, κόσμους σωμάτων, δεσποτείας, τέκνων τονάς, ἀρχιεροσύνας, προστασίας ὅχλων, στεμματηφορίας, χρυσοφορίας, ἀνδριάντων καὶ εἰκόνων καταξιουμένους, ἀνωμάλους δὲ περὶ τάμους καὶ τέκνα ἀποτελοῦσιν.

Ζεὺς καὶ Ἐρμῆς ἀγαθοί, σύμφωνοι, διοικητικοὶ πρατμάτων, οἰκονόμους ἀποτελοῦντες, ἐν τε πίστεις καὶ χειρισμοῖς γινομένους ἐπιτροπικούς, ἀπὸ λόγων ἢ ψήφων ἀναγομένους καὶ ἐν παιδείαις 15 δοξαζομένους, πολυφίλους δὲ καὶ εὐσυστάτους, μισθῶν καὶ ὄψωνίων καταξιουμένους· ἐὰν δέ πως καὶ ἐν χρηματιστικοῖς ζωδίοις εὑρεθῶσι, καὶ θησαυρῶν εὑρετὰς ποιοῦσιν ἢ ἐκ παραθηκῶν ὡφελουμένους, δανειστικούς.

Ἀφροδίτη καὶ Ἡλιος σύμφωνοι καὶ ἐπίδοξοι καὶ ἀγαθῶν δοτῆρες, 20 συστάσεις ἀρρενικῶν καὶ [f. 220v] θηλυκῶν ἐπάγοντες, δωρεάς τε καὶ κατατραφὰς καὶ περὶ τὰς ἐπιβολὰς εὐεπιτεύκτους· ἔσθ' ὅτε μὲν οὖν καὶ προστασίας ἀναλαμβάνοντας ὅχλικάς ἢ πίστεις καὶ ἐτέρων τόπων προεστῶταις καὶ ὄψωνίων καταξιουμένους, εἰς δὲ τὸν περὶ τυναικὸς καὶ 25 τέκνων τόπον οὐκ ἀλύπους, καὶ μάλιστα ἐὰν ὑπὸ δύσιν τύχῃ ὁ ἀστήρ.

Ἀφροδίτη καὶ Σελήνη ἀγαθοί μὲν περὶ τὰς δόξας καὶ τὰς περικτίσεις καὶ περὶ τὰς τῶν πρατμάτων ἀφορμάς· περὶ δὲ τὰς συμβιώσεις καὶ φιλίας καὶ συναρμογὰς ἀστατοι, ἀντιτιλίας καὶ ἔχθρας ἐπιφέροντες καὶ συγγενικῶν ἢ φίλων κακουργίας ἢ ταραχάς· δομοίως δὲ καὶ εἰς τὸν περὶ τέκνων ἢ σωμάτων τόπον οὐκ ἀγαθοί, ἀπαραμόνους τε τὰς 30 κτίσεις παρέχομενοι καὶ ψυχικάς ἀνοίας ἐπάγοντες.

Ἀφροδίτη καὶ Ἀρης ἀσύμφωνοι· ἀστάτους γάρ ταῖς γνώμαις καὶ ἀκρατεῖς ἀποτελοῦσι, ζηλοτύπους δὲ καὶ αὐτόχειρας, πολυφίλους δὲ ἢ ἐπιψόγους, αἰσχρούς, εὐμετανοήτους καὶ ἀδιαφόρους ταῖς μίξεσιν ἀρρενικῶν τε καὶ θηλυκῶν, κακουργίας ἢ φαρμακείας ἐπιβόλους, οὔτε 35 τοῖς καλοῖς οὔτε τοῖς φαύλοις ἐπιμένοντας, οὔτε περὶ τὰς φιλίας διαβαλλομένους καὶ κακολογουμένους, δαπάνους, ἀκροθιτεῖς περὶ τὰς πράξεις καὶ πολλῶν ἐπιθυμητάς, ὑπὸ θηλυκῶν ἀδικουμένους ἢ καὶ τούτων χάριν κρίσεις καὶ ταραχάς καὶ χρεωστίας ὑπομένοντας.

3 καὶ suppl. 7 Αν κτηθέντων? Kroll. 8 Cf. op. cit., p. 170, l. 18 sqq.
11 ἀδριάντων V. 13 Cf. op. cit., p. 170, l. 27 sqq. 22 εὐεπιτέκτους codd., corr.
Boll. 32 Cf. op. cit., p. 174, l. 12 sqq. 37 εὐδαπάνους vel πολυδαπάνους coni.
Kroll. 39 ὑπομένοντες codd.

‘Αφροδίτη καὶ Ἐρμῆς σύμφωνοι· εὐομίλους γάρ καὶ ἐπιχαρεῖς ποιοῦσι, φιλοφίλους τε καὶ φιληδόνους καὶ περὶ παιδείαν καὶ σωφροσύνην τὸν νοῦν ἔχοντας καὶ τιμᾶς καὶ δωρεᾶς λαμβάνοντας· τοῖς δὲ ἐν μετρίᾳ τύχῃ καθεστηκόσι λήψεις καὶ ἀγορασμοὺς καὶ συναλλαγὰς 5 ἀποτελοῦσι καὶ ἐπ' αἰσχρὸν βίον μερίζουσιν· εἰς δὲ τὸν περὶ τυναικὸς τόπον ἀστάτους καὶ ἀδιαφόρους καὶ εὐμετανοήτους περὶ τὰς συμβολάς.

Ἐρμῆς καὶ Ἡλιος πολυφίλους καὶ ὑποκριτικούς ποιοῦσι, ποικίλους δὲ καὶ ἐγκρατεῖς καὶ ἐν δημοσίοις τόποις τὰς ἀναστροφὰς ἔχοντας, [f. 221] καθαρίους, περισσόφρονας, κριτικούς, καλῶν ἔραστάς, 10 πολυΐστορας, μύστας θείων, εὐεργετικούς, φιλοσυνήθεις, αὐτάρκεις, θρασυδεῖλους, γενναίους, τὰ καταπίπτοντα φέροντας, δυσεπιτεύκτους καὶ ἀνωμάλους περὶ τὸν βίον, ἐν ψυφατεινώμασι τινομένους, οὐκ ἀπόρους, ἀναβιάζοντας δὲ κατὰ <τὴν> τῆς τυνέσεως ὑπόστασιν.

Ἐρμῆς καὶ Σελήνη ἀγαθοὶ περὶ τὰς συστάσεις καὶ δόξας ἀρρενικῶν τε καὶ θηλυκῶν καὶ περὶ τὴν τοῦ λόγου καὶ παιδείας δύναμιν καὶ περὶ τὰς λοιπὰς ἐγχειρήσεις καὶ συναλλαγάς, κοινωνικούς καὶ μηχανικούς καὶ πολυπείρους καὶ περιέργους ἀποτελοῦσι καὶ ἀπὸ μειζόνων τελιῶν προβιβαζομένους, πολυκινήτους καὶ ἀνεπιμόνους ταῖς πράξεσιν ἵ ταῖς γνώμαις πρὸς τὸ μέλλον, γενναίους πρὸς τὰ φαῦλα, ἀγωμάλους 20 δὲ καὶ περὶ τὸν βίον.

Ἐρμῆς καὶ Ἀρης οὐκ ἀγαθοί· ἔχθρας, κρίσεις, ἐναντιώματα, κακοτροπίας, προδοσίας ἀποτελοῦντες ἀπό τε κρειττόνων ἢ ὑποτακτικῶν ἀδικουμένους, τινάς μὲν οὖν ἀθλητικούς, στρατιωτικούς ἢ καθηγημόνας, εὐεργετικούς, περιέργους, ποικίλως τὸν βίον περιερχομένους. γίνονται δὲ ἐν πλαστοτραφίαις νοσφισμῶν, ἀρπαγῆς, συλήσεως χάριν· ἐγγύαις τε καὶ δάνεσι περιπίπτοντες περιβοησίας ἢ κρυβᾶς ἀναδέχονται· ἐὰν δέ πως τὸ σχῆμα κακωθῆ, ἐν αἰτίαις τενόμενοι ἢ συνοχῆς τῶν κτηθέντων ἀποβολὰς ἢ ἀφαιρέσεις ὑπομένουσιν.

Ἡλιος καὶ Σελήνη ἀγαθοί· συστάσεις τὰρ μειζόνων καὶ δόξας 30 περιποιοῦσι κτίσεις τε θεμελίων καὶ κτημάτων καὶ χρημάτων καὶ κόσμου καὶ πρὸς τὰς ἐπιβολὰς τῶν πρατμάτων εὐεπιτεύκτους καὶ ἐπωφελεῖς· ἐὰν δὲ ὑπόστασις μεγάλη εὑρεθῇ, γίνονται ἀρχικοὶ πόλεων, πρατμάτων προϊστάμενοι, ὅχλων προεστῶτες, εὐφαντασιώτατοι, δωρηματικοί, ιτεμονικοί, τυραννικοί, ἀνυπότακτοι, βιασιλικὸν κτῆμα 35 κεκτημένοι ἢ ἀπὸ μετρίας τύχης ἀναβιβαζόμενοι, καὶ εὐδαιμόνες γινόμενοι μακαρίζονται· πλὴν [f. 221] ἀνεπίμονον τὸ ἀγαθὸν τοῖς τοιούτοις ὑπάρχει διὰ τὸ τῆς Σελήνης μειωτικὸν σχῆμα. [D. B. et L. M.]

1 Cf. op. cit., p. 177, l. 24 sqq. 3 τιμῶν codd., τιμᾶς corr. Cumont. 5 ἐπ' αἰσ.
β. μερίζουσιν vix sanum. 7 Cf. op. cit., p. 176, l. 22 sqq. 11 Fort. leg. γενναίως
τὰ καταπίπτοντα φέροντας. 13 τὴν suppl. Cumont. 14 Cf. op. cit., p. 179, l. 10
sqq. 23 τινάς N, τιμᾶς V. 26 περιπίπτοντας codd., περιπίπτοντες scripsimus.
35 ὑπό codd., ἀπό corr. Kroll.

SPECIMEN CODICIS NEAPOLITANI CUM VENETO COLLATI¹

V	N	V	N
89, 3 κιριεύει	κυριεύει.	94, 22 κακῶν	καλῶν.
9 Lac. 4 litt. ante Nullum lac. indi-	πρόσωπον	28 εὕνυτρα	ἔνυτρα.
πρόσωπον	cium.	29 εὕνυτρα	ἔνυτρα.
16 ἡμερινῆς	ἡμερινῆς, sed marg.	32 τῶν νοτίων	τῶν (sic) ead. m., ut vid., et νότιον ex νοτίων.
al. m. corr. vu-	κτερινῆς.		
17 βασκάνους	βασκάνους πολυ-	95, 1 αὐτούς	αὐτοῦ.
	μερίμνους.	τῶν ἡμῶν	τὸν ἡμῶν.
21 πλαστικούς	πλευστικούς.	9 στήθος	στήφος.
22 ἔγκοπάς	ἔκκοπάς.	11 Καρκίνος	Ο καρκίνος.
29 μολύβδου	μολίβδου.	19 δούλον	δῆλον.
37 στυφός	στύφος.	20 εὐματάθολον	εὐμάταθολον (sic, al. m.?)
90, 7 τοῦ δέ	τῶν δέ ead. m. ut vid. corr.	26 ἐστί	ἐστι δέ.
16 συλλήσεις sed συλήσεις.	alt. λ. eras.	30 Ἀρμενία	ἀρμονία.
30 ἐστί	ἐστη.	96, 10 εὕνυτρα	ἔνυτρα.
37 χρυσονήτας	κρυσονήστας.	18 δέ ἐστι	δύεται.
91, 3 ἀτορονομίας	ἀτορανομίας.	27 σχῆμα δίκ(ην)	σχῆμα δίκης.
5 ὥφελίας	ὥφελείας.	97, 7 ἐν υψοτάπει-	ἐνυψοταπεινόμοι
11 ἐνλιποτάτη	ἐνλιποτάτη, corr.	νώματι γι-	γινόμενοι.
	ἐνλιποτάτη.	νόμενοι	
13 ἐμπορεῖαν	εὑπορεῖαν.	15 δισοίδιοι	δι σοῖδιοι.
33 καὶ δορυφο-	καὶ deest.	27 οἱ	οἱ δέ.
ρίας		98, 1 Ἄφρ. Σελήνη	Σελ. deest.
92, 7 ἐπιτόπως	ἐπιτόμως.	2 οὐκ	δὲ οὐκ.
93, 18 μελεοκοπού-	μελοκοπούμενον.	3 Αἰτόκερω	Ὥχ (sic).
μενον		12 σκληρατωτίας	κληρατωτίας.
19 οὗτο	οὗ τό.	19 Ἀνδρομέδας	Ἀνδρομίδας.
εὔδινόν	εὔδινός.	29 ἄχρι Σεβεν-	ἄχρις ἐβεννύτου.
28 Δήμητρος ἔ-	Δήμητρός ἐστιν.	νύτου	
στι		33 Οἰστός	δ ἰστός.
94, 6 εὐμετάδοτοι	εὐμετάδοτοι corr.	99, 22 ἐκ τῶν	ἐκ δὲ τῶν.
	ex εὐμετάδοτοι,	24 Ὁρθοῦ δρυμοῦ	Ὀρθός δρυμος.
	ut vid.	25 πρόσκειται	πρόσκεινται.
9 πορφύρας	Syllaba πορ add.	27 ἐτι δέ	ἐστι δέ.
	sup. l. al. m.	100, 2 δυεῖν	δυοῖν.
18 φῶνα	φωνα, tum lac. 20-	8 Post οὐράλαc. Lac. 8-9 litt.	cire. 18 litt.
	22 litt.	9 ἀπηλιώτου	ἀπηλιώτην.

¹ Lectiones omisimus, quae in utroque cod. concinunt. Prima littera cuiusque paragraphi, quae in V deest, in N rubrica notata est.

EXCERPTUM EX CODICE 51 (LAUR. LXXXVI, 18)

Vetti Valentis excerptum de signis zodiaci.

Sensim ad absolutam codicem Valentis notitiam progredimur. Supra (p. 174) de libro Neapolitano, qui arctissime cum Veneto 3 coniunctus est, egerunt socii nostri Italici, nunc de duobus Laurentianis, quorum alterum in *Catalogo Florentino* non agnovimus, alterum omnino omisimus, re melius explorata paucis verbis dispanduntur est. Ac primum de Laurent. 28, 20, f. 258 (cf. *Catal. Flor.*, p. 4) asseverare satis erit eum aut ex Veneto aut certe ex gemello eius descriptum esse: nam vel in minimis cum illo conspirat, easdem corruptelas praebet, easdem lacunas. Multo maioris est momenti Laurentianus 86, 18, anno 1491 a Iohanne Rhoso exaratus (cf. supra, p. 77). Huic quoque cum Veneto multa menda sunt communia, ita ut appareat eum ex eodem archetypo fluxisse. Sed titulos cum libri totius tum singulorum capitum servavit, et variae eius lectiones sine ullo dubio interdum genuinae sunt. Immo, ubi totas sententias librarius Veneti omisit, rimas textus ex Laurentiano expiere licet; velut in fine capituli de Capricorno (*Catal. Venet.*, p. 98, l. 7) addit haecce (f. 10^r): Κυριεύει δέ τοῦ σώματος τονάτων καὶ νεύρων, πτοεῖ δέ ἀμαυρώσεις καὶ πηρώσεις, μανίας τε καὶ δχλήσεις δι' ὑγρῶν καὶ δευμάτων. Item capita de Virgine, Libra, Scorpio, Sagittario, quae in Marciano mutila sunt (*Catal. Venet.*, p. 96, not. ad v. 26), in libro Florentino multo pleniora traduntur. Quae hic ex integro edere visum est, ut de indole et necessitudine duorum codicum quisquis iudicare possit. Nescio enim utrum haec nova frustula ad Vettium Valentem referenda sint, an ex alio quodam fonte, fortasse ex Hephaestione, byzantinus quidam astrologus ea suppleverit; nam forma eorum cum argumento aliorum capitulorum de signis zodiaci non prorsus congruit.

Cum hoc libro Laurentiano affinitate quadam coniunctus est codex graecus, quem "inter reliquias Iohannis de Regiomonte [vixit 1436-1476] fere totum scriptum manu ipsius, repperit Camerarius, et quo usus Vetti Valentis excerpta ex primo libro Floridorum latine versa edidit anno 1532 (*Astrologica*, Norimbergae, apud Ioh. Petreium, p. 48 ss.).

F. G.

Περὶ φύσεως Παρθένου.

Παρθένος, οίκος Ἐρμοῦ, θηλυκόν, πτερωτόν, ἀνθρωποειδές, λογικόν, δίσωμον, θερινόν, στειρώδες, τρυφῆρες, σχῆμα Δίκης, ἔστος, δουλελεύθερον, ἄγονον, κατωφερές, τεῶδες, κοινόν, ἡμίφωνον καὶ ἄφωνον, σωματικόν, ἀτελές, εὐμετάβολον, ἐργαστηριακόν, διφυές· οἱ 5 δὲ τεννώμενοι ἀγαθοί, αἰδήμονες, μυστικοί, πολυμέριμνοι, ποικίλως τὸν βίον διάγοντες, ἀλλοτρίων χειρισταί, πιστικοί, ἀγαθοί οἰκονόμοι, τραφματεῖς ἀπὸ λόγων ἡ ψήφων ἀνατόμενοι, ὑποκριτικοί, περίεργοι, ἀποκρύφων μύσται, τὰ πρώτα ἀναλίσκοντες, ἐν δὲ τοῖς μέσοις εὐποροῦντες.

Ἐστὶ δὲ καθόλου μὲν δίσυγρον καὶ βροντώδες, κατὰ μέρος δὲ τὰ μὲν τοῦ πρώτου αὐτοῦ δεκανοῦ θερμότερά πως καὶ φθαρτικά, τὰ δὲ τοῦ δευτέρου εὔκρατα, τὰ δὲ τοῦ τρίτου ὑδατώδη· καὶ τὰ μὲν βόρεια αὐτοῦ πνευματώδη, τὰ δὲ νότια εὔκρατα· ὑπόκεινται δὲ αὐτῷ χώραι· Μεσοποταμία, Βαβυλωνία, Ἑλλάς, Ἀχαΐα, Κρήτη, Κυκλαδες νῆσοι, Πελοπόννησος, Ἀρκαδία, Κυρήνη, Δωρίς, Σικελία, Περσίς.

Κυριεύει δὲ τοῦ σώματος κοιλίας καὶ τῶν ἐντός πάντων καὶ ἀποκρύφων.

Περὶ φύσεως Ζυγοῦ.

Ζυγός, οίκος Ἀφροδίτης, ἀρρενικόν, τροπικόν, ἀνθρωποειδές, ἀνωφερές, ἀερώδες ἰσημερινόν, θηλυνόμενον, φωνὴν, ἀγαθόν, δίκαιον, εὐμετάβολον, πολύγονον, μετοπωρινόν, ὑπαρχόντων μειωτικόν, ὑπότειον κόσμου, δημόσιον, ἐκλειπτικόν, προεστὸς καρπῶν, οἰγικῶν, ἔλαικῶν, μυρεψικῶν, σταθμῶν, μέτρων, ἐργαστηριακῶν. οἱ τεννώμενοι ἐν αὐτῷ ἀγαθοὶ μὲν καὶ δίκαιοι ἀλλὰ βάσκανοι, ἀλλοτρίων ἀγαθῶν ἐπιθυμηταί, μέτριοι, τὰ πρώτα κτηθέντα ἀπολλύντες καὶ ἐν ὑφοταπεινώματι τινόμενοι, ἀνωμάλως βιοῦντες, προϊστάμενοι δὲ ἐπὶ μέτρων ἡ σταθμῶν ἡ εὐθηνίας.

Ἐστὶ δὲ ὁ Ζυγός, ὃς εἴρηται, καθόλου μὲν τροπικὸς καὶ μεταβολικός, κατὰ μέρος δὲ ὁ μὲν πρώτος αὐτοῦ δεκανὸς καὶ ὁ δεύτερος εὔκρατος, δὲ τρίτος ὑδατώδης· καὶ τὰ μὲν βόρεια αὐτοῦ πνευματώδη, τὰ δὲ νότια ἄνικμα καὶ λοιμικά· ὑπόκεινται δὲ αὐτῷ χώραι·

1 Titulum omis. V(enetus). 2-3 λογικόν - στειρώδες omis. V. 3 τριφῆρες F(Io-rentinus). σχῆμα Δίκης Cf. Boll, *Sphaera*, Index. ἔστως V. 4 δίσωμον στειρώδες δουλελεύθερον V: δουλευτήριον (cet. omis.) F. 11-18 omis. V. 11 ss. Cf. Hephaest. ed. Engelbrecht, p. 55, 14 ss. 12 οὖν πρώτου cod.; τοῦ πτερωτοῦ corr. Kroll. 14-16 Cf. Ludwich, *Maximi et Ammonis reliq.*, p. 116, 14 ss. 15 ἀλλάς cod. 19 Titulum omis. V. 21 ισημερινόν omis. V. φωνὴν V. δίκαιον omis. V. 22 πολυγ. μετοπ. omis. V. 23 προεστώς V. 24 μυρεψικόν V. 25 ἐν αὐτῷ omis. V. 26 κτησθέντα F. 26-27 καὶ ἐν - βιοῦντες omis. F. 27-28 προϊστάμενοι ... εὐθηνίας i. e. fiunt aediles sive ἀτορανόμοι. 29-p. 181, 5 omis. V. 29 ss. Cf. Hephaest., l. c., p. 57, 4 ss. 32 ἄνικμα cod.; ἔνικμα Hephaestio.

Βακτριανή, Σηρική, Κασπειρία, Θηβαῖς, Ὡασις, Τρωγλοδύτική, Ἰταλία, Λιβύη, Ἀραβία, Αἴγυπτος, Αἰθιοπία, Καρχηδών, Σμύρνης ὄρος, Τύρος, Κιλικία, Σινάπη.

Κυριεύει δὲ τοῦ σώματος ἴσχιών καὶ γλουτῶν, βουβώνων τε καὶ 5 κόλων, ὅπισθίων τε μερῶν καὶ κύστεως.

Περὶ φύσεως Σκορπίου.

Σκορπίος, οίκος Ἀρεως, θηλυκόν, στερεόν, ὑδατώδες, μετοπωρινόν, πολύσπερμον, φθοροποιόν, κατωφερές, ἄφωνον, δουλικόν, ἀμετάβλιτον, λεπτώδες, δυσωδίας αἴτιον, ὑπαρχόντων ἀφαιρετικόν, ἐκλειπτικόν, πολύπουν. οἱ δὲ τεννώμενοι ἐν τούτῳ δόλιοι, πονηροί, ἄρπαγες, φονικοί, προδόται, ἀμετάβλητοι, ὑπαρχόντων ἀφαιρετικοί, λαθρεπί-βουλοι, κλώπες, ἐπίορκοι, ἀλλοτρίων ἐπιθυμηταί, συνίστορες φόνων ἡ φαρμακείων ἡ κακούργων πρατημάτων, μισοίδιοι.

Ἐστὶ δὲ ὁ Σκορπίος καθόλου μὲν βροντώδης καὶ πυρώδης, κατὰ μέρος <δὲ> ὁ μὲν πρώτος αὐτοῦ δεκανὸς νιφετώδης, δὲ δεύτερος εὔκρατος, δὲ τρίτος σεισμῶν σημαντικός, καὶ τὰ μὲν βόρεια αὐτοῦ καυσώδη, τὰ δὲ νότια ἄνικμα. ὑπόκεινται δὲ αὐτῷ χώραι Μεταγωνίτις, Μαυριτανία, Γαιτουλία, Συρία, Κομματηνή, Καππαδοκία, Ἰταλία, Καρχηδών, Λιβύη, Ἀμμωνική, Σικελία, Ἰθηρία καὶ Ρώμη.

Κυριεύει δὲ τοῦ σώματος αἰδοίων τε καὶ κύστεως, βουβώνος καὶ ἔδρας, ποιεῖ δὲ διὰ τὸ κέντρον καὶ ἀμαυρώσεις, ἐπισκιασμούς, λιθιάσεις, στραγγουρίας, κήλας καὶ βροχοκήλας, ἀρρητοποίας, πολυκοινίας, συριγγώματα, καρκινώματα καὶ αἱμορραγίας.

Περὶ φύσεως Τοξότου.

Τοξότης, οίκος Διός, ἀρρενικόν, πυρώδες, ἀνωφερές, φωνὴν, κάθυστρον διὰ τὴν Ἀρτώ, ἀγαθόν, πτερωτόν, εὐμετάβολον, δίσωμον, διφυές, μετοπωρινόν, αἰνιγματώδες, ὀλιγότονον, ἡμιτελές, ἡγεμονικόν, βασιλικόν· οἱ δὲ τεννώμενοι ἐν αὐτῷ ἀγαθοί, δίκαιοι, μεταλόψυχοι, κριτικοί, εὐμετάδοτοι, φιλάδελφοι, φιλόφιλοι· τὰ δὲ

1 συρική cod. καπηρία cod. Ὡασις Hephaestio, fors. recte. 1 ss. Cf. Odrysium apud Ludwich, l. c., p. 116, 15 ss. 2 <Σίπυλος>, Σμύρνης ὄρος coni. Ludwich: Σμύρνη, Σῦρος, Τύρος Engelbrecht: legerem Σμύρνη, ὄρος Τάυρος, Κιλικία. 4 ἰσχύων cod. 5 κώλων cod. corr. Kroll. 6 Titulum omis. V. 7 ἔστι δὲ θηλυκόν F. 7-8 μετοπωρινόν omis. V. 8 πολύσπερμον F. 9 λεπτώδες omis. V. 10 πολύπουν F: πολύχουν V. ἐν τούτῳ omis. V. 13 μισοίδιοι quod pro δισοίδιοι codicis V conicerant, habet F. 14-19 omis. V. 14 ss. Cf. Hephaest., l. c., p. 58, 28 ss. 15 δὲ suppl. 17 ἄνικα (sic) cod.: ἔνικμα Hephaest. μεταγωνίτης cod. 20-23 omis. V. 22 βροχοκήλας verbum novum, videtur in βροχοκήλας (i. e. tumores in gutture) corrigendum esse. Attamen hernie étranglée nostrates quoque dicunt. πολυκοινίας vix sanum. 24 Titulum omis. V. 25 ἔστι δὲ ἀρρενικόν F. φωναῖς V. 26 δίσωμον omis. V. 27 δίσωμον V: δίμορφον F. μετοπωρινόν omis. V. 28 ἐν αὐτῷ omis. V.

πρώτα κτηθέντα μειοῦντες, πάλιν κτώμενοι, ἔχθρῶν καθυπερτεροῦντες, φιλόδοξοι, εὐεργετικοί, ἐπίσημοι, αἰνιγματωδῶς διαπλέκοντες τὰ πράγματα.

Ἐστὶ δὲ καθόλου μὲν πνευματώδης, κατὰ μέρος δὲ δὲ μὲν πρώτος αὐτοῦ δεκανὸς δίνυρος, δὲ δὲ δεύτερος εὔκρατος, δὲ δὲ τρίτος πυρώδης. 5 καὶ τὰ μὲν βόρεια αὐτοῦ πνευματώδη, τὰ δὲ νότια κάθυγρα καὶ μεταβολικά· ὑπόκεινται δὲ αὐτῷ χώραι Τυρρηνία, Κελτική, Σπανία, Ἀραβία ἢ εύδαιμων, Κιλικία, Κρήτη, Σικελία, Γαλατία, Ἰταλία, Ἰβηρία, Κύπρος, Ἐρυθρὰ θάλασσα, Κασπειρία καὶ τὰ περὶ τὸν Εύφρατην ἔθνη, Μεσοποταμία, Καρχηδονία, Λιβυκὴ θάλασσα καὶ Ἀδριατικὸς κόλπος καὶ 10 τὸ Ἀτλαντικὸν πέλαγος, Τριβαλλοί, Βακτριανοί, Αἴγυπτος καὶ οἱ σύννεφτυς τόποι.

Ἐστὶ δὲ ἀρσενικὸν τε καὶ μετοπωρινόν, κυριεύει δὲ τοῦ σώματος μηρῶν τε καὶ βουβώνων, ποιεῖ δὲ πολλάκις περιττομελεῖς καὶ φαλακρούς καὶ ἐπιληπτικούς ἢ πόνους ὁφθαλμῶν ἢ πηρώσεις ὑπομένοντας 15 διὰ τὴν ἀκίδα, ἀεὶ δὲ καὶ ἀπὸ τετραπόδων κίνδυνον ἢ μελῶν ἀποβολὰς ἢ ἀπὸ θηρίων κινδύνους.

F. C.

1 κτησθέντα F. 4 ss. Cf. Hephaest., p. 60, 22 ss. 7 ἀρραβία cod. 9 κασπηρία cod.: κασπιανοί Hephaest. 11 ἀνδριαντικός cod., corr. τριβαλοί cod.

ADDENDA ET CORRIGENDA

P. 8, cod. 4, add. f. 42v. Ἐκ τῶν τῆς Σελήνης σχημάτων τὰ κυριώτατα ἃ συντελούσιν εἰς τὰ ἀποτελέσματα (Μηνοειδῆς ἀμφίκυρτος — ἐν Ἑηροτέρᾳ τῇ ὥρᾳ).

P. 8, f. 43v, πς'. MAXIMI, cf. cod. Neap. 19, f. 412v.

P. 9, f. 50v. De Constantinopolis themate, cf. cod. Angel. 29, f. 326, cap. σμγ' in Catal. Romano.

P. 10, f. 56v, πς'. Cf. p. 13, f. 68.

P. 12. Περὶ ἀνέμων προτυψεως. Est IULIANI, cf. cod. Mutin. 11, f. 82.

P. 28, f. 13. Cf. p. 57, f. 386v.

P. 29, f. 30v-31v. Cf. p. 57-58, f. 387-387v.

P. 29, f. 30v, pro ἡλιακῶν legendum ἡλικιῶν.

P. 30, v. 1-3, cf. p. 58, f. 392v.

P. 31, f. 55v, κς' == PAULUS ALEXANDRINUS, *Introd. E*, 1v.

P. 31, f. 79. Delenda "immo Iuliani Laodicensis", cf. p. 133, v. 22 ss.

P. 32, f. 84. Editum p. 110.

P. 33, f. 94v. Editum p. 145 s.

P. 33, cod. 12, f. 13. Cf. p. 66, cod. 25, f. 182-183.

P. 35, cod. 14, f. 2v. Cf. p. 76, f. 119v.

P. 43, f. 296v ss. Cf. cod. Neap., 19, f. 31.

P. 43, f. 314v-316v. Editum ex cod. Neap. p. 158 ss.

P. 44, f. 334v. Cf. p. 77, cod. 29, f. 137v.

P. 57, f. 379v. Delenda "immo Iuliani Laodicensis"; cf. p. 133, v. 23 ss.

P. 83, n. 1. Fort. ΘΕΟΡΗΣΙ, cf. cod. Vindobon. 2, f. 17 ss. et 25.

P. 113 ss. Ad fragmenta de septem mundi aetatibus recte intelligenda, conferre iuvat Bardesanis Edesseni locum quem comiter nobis indicavit Theodorus Nöldeke. Eo magis probantur quae de origine orientali huius doctrinae conieciimus. Nam Syrus astrologus eosdem atque auctor byzantinus cursus planetarum praebet numeros; at illi sex non septem millibus annorum magnus anni mundus consistit. Haec enim ex libro desperito Bardesanis excerptis Georgius, Arabum episcopus, qui circa 700, p. C. floruit (Cureton, *Spicil. Syriac.*, p. 21 [p. 40]; cf. Ryssel, *Georg des Araberbischofs Gedichte und Briefe*, 1891, p. 48 et not. p. 171; Nau, *Bardesane, Le livre des lois du pays*, p. 59): *Duo circuitus Saturni 60 anni, 5 circuitus Iovis 60 anni, 40 circuitus Martis 60 anni* [itaque p. 116, 19 legendum est διὰ μηνῶν

cum V], 60 circuitus Solis 60 anni, 72 circuitus Veneris 60 anni, 120 [non 150, l. ~~Δω~~ pro ~~Δω~~] circuitus Mercurii 60 anni, 720 circuitus Veneris 60 anni, et hoc est una synodus eorum omnium, id est tempus unius synodi eorum, ita ut inde appareat 100 huiusmodi synodos sex millia annorum efficere, hoc modo : 200 circuitus Saturni 6000 anni, 500 circuitus Iovis 6000 anni, 4000 circuitus Martis 6000 anni, 6000 circuitus Solis 6000 anni, 7200 circuitus Veneris 6000 anni, 12000 circuitus Mercurii 6000 anni, 72000 circuitus Lunae 6000 anni. Et Bardesanes haec ita computavit cum demonstrare vellet tantum sex millia annorum mundum mansurum.

Sine dubio haec ad antiquos Chaldaeos referenda sunt, quibus sexaginta numerus solemnis erat, quamquam vestigia eiusdem doctrinae apud graecos reperiuntur (cf. Aetium ap. Diels, *Doxogr.*, 363. et Kroll ad *Procl. in R. P. Platonis*, II, 386, n. 2). Affinitatem quandam cum Bardesanis computationibus habent etiam quae apud Pseudo-Aristotelem, Περὶ κόσμου, c. 6 (p. 399^a 8, Bekker) et Apuleium, *De mundo*, cap. 28 inveniuntur.

P. 114, f. 93^v, l. ἐπτὰ pro ἐπτά.

P. 118, v. 2. Pro κΖ' lege κθ', cf. p. 115, 25.

P. 132, v. 6-7. Lege Μοροῆς, Μιζέαούλ.

INDEX CODICUM

Consensus Numerorum.

Taurinenses	B, VI, 8 (b, III, 30)	= cod.	1
"	C, III, 8	= "	2
"	C, VI, 21 (b, VI, 18)	= "	3
"	C, VII, 10 (b, VI, 12)	= "	4
"	C, VII, 15 (c, I, 43)	= "	5
Bergomas	Δ, 5, 13	= "	6
Parmensis	165 (HH, IX, 34)	= "	7
Mutinenses	15 (III, A, 1)	= "	8
"	40 (II, B, 3)	= "	9
"	42 (II, B, 5)	= "	10
"	85 (III, C, 6)	= "	11
"	132 (III, D, 13)	= "	12
"	174 (II, F, 9)	= "	13
"	189 (III, F, 11)	= "	14
"	215 (III, G, 11)	= "	15
"	239 (III, F, 16)	= "	16
Bononienses (Biblioth. Universit.)	2280	= "	17
		3632	= "
Neapolitani	II, C, 33 (olim 34)	= "	19
"	II, C, 34 (olim 35)	= "	20
"	II, F, 21	= "	21
"	III, AA, 7 (olim III, A, 7)	= "	22
"	III, C, 13	= "	23
"	III, C, 20	= "	24
"	III, E, 19	= "	25
"	III, E, 27	= "	26
Messanensis	F, A, 9	= "	27
Florentini (Laurentiani)	XXVIII, 43	= "	28
"	LXXXVI, 14	= "	29
"	LXXXVI, 17	= "	30
"	LXXXVI, 18	= "	31

S(criptores) P(osessores) codicum.

Albertus Pius (Carpensis), codd. 9, 11, 15 (P.).
 Anthonus (*sic!*) de Placentia (?), cod. 4 (P.).
 Eleutherius astrologus Mytilenensis, cod. 4 [et cod. 7?] (S.).
 Georgius Valla, codd. 9 et 11 (P.); 13 et partim 15 (S.).
 Gregorius monachus, cod. 10 (S.).
 Iohannes Rhosus, cod. 31 (S.).
 Iohannes sacerdos Symeonacius (?) et protopapa Xavðd (?), cod. 3 (S.).
 Iohannes (Xerocaltus) sacerdos et tabularius, cod. 19 (S.).
 Michael Apostolius, cod. 30 (S.).
 Michael Suliardus, codd. 9 et 11 (S.).

Annorum notae in codd. obviae.

Mensis martius	a. 1389	=	cod. 4.
" ποτανεψιδν	a. 1488	=	" 13.
" october	a. 1490	=	" 9.
" maius	a. 1491	=	" 31.
" iunius	a. 1495	=	" 19.
Annus 1565	=	"	1.

INDICES NOMINUM

Numeri priores paginam et versum designant, posteriores uncis inclusi codicem et folium.

I. NOMINA SCRIPTORUM

- Abu Abd-Allah al Zanati, v. Zanates.
 Achmet 42 (18, f. 280^r).
 Adrastus 65 (23, f. 266).
Aegyptii 9 (4, f. 51^r); 56 (19, f. 311); 82, 34; 106, 17, 28; 108, 3, 19; 109, 1; 118, 18; 133, 7; cf. 34 (12, f. 128^r).
 (Pseudo-) *Aegyptius* 66 (25, f. 182).
 Alim 61 (19, f. 430).
 Alis, v. Zanates.
Ammonius Hermiae filius 33 (12, f. 13).
Andreas philologus 77 (29, f. 142^r).
Antiochus 30 (11, f. 42); 31 (11, f. 68^r); 61 (19, f. 432 ss.); **154-155**.
Apollonius (*sic!*) δ Πέρσης δ λαγκανόμαντις 45 (18, f. 344^r).
Apollonius Laodicensis (?) 100, 13.
Apomasar 40 (18, f. 272); 41 (18, f. 280); **124-127**.
Apuleius romanus 74 (29, f. 25); cf. *Ad-denda*, p. 184.
Argyrus Isaac 16 (5, f. 134).
Aristoteles 35 (14); 45 (18, f. 359); 66 (25); 74 (29, f. 25). Cf. p. 184.
Arsenius monachus 43 (18, f. 296^r); 51 (19, f. 31).
Astrampsychus 43 (18, f. 286); 55 (19, f. 278); 133, 2.
Bardesanes 183.
Barlaam 65 (23, f. 28^r et 33); 69 (27, f. 113).
Berosus 114.
Blemmides Nicophorus 27 (8); 66 (26, f. 53).
Buseth 76 (29, f. 63).
Cabasilas Nicolaus 35 (15, f. 42).
Castorius 45 (18, f. 363^r).
Chaldaei 53 (19, f. 42^r); 114, 3, 12; **115-118**, 125, n. 2.
Charanitae, v. Harranitae.
Chrysococca Georgius 4 (2, f. 3).
Claudius Tuscus 65 (22, f. 1 et 34).
Cleomedes 35 (15, f. 2).
David propheta 41 (18, f. 275).
Demetrius Trichinius 35 (15, f. 38^r).
Demophilus 27 (9, f. 172); 36 (16, f. 139); [39 (17, f. 311)].
Dionysius Alexandrinus 66 (26, f. 133).
Dionysius Areopagita 76 (29, f. 119^r).
Dorotheus 6 (4, f. 35); 7 (4, f. 37^r); 105, 13.
Esdra 44 (18, f. 330); 77 (29, f. 134).
Eudoxius 44 (18, f. 323).
Firmicus Maternus 113.
Gennadius patriarcha 114.
Gregoras Nicephorus 15 (5, f. 25); 33 (12, f. 16^r); 66 (25).
Harranitae 40 (18, f. 272).
Heliodorus 5 (4, f. 7); 58 (19, f. 389); 61 (19, f. 430^r); **81-83; 136-138; 152-154**.
Hephaestio Thebanus 6 (4, f. 34 ss.); 8 (4, f. 44^r s.); 9 (4, f. 49 ss.); 12 (4, f. 65^r); [14 (4, f. 70^r)]; 59 (19, f. 403 et 406^r); 61 (19, f. 423^r); 100, 4; 113; 150 n.; 179, 22.
Heraclitus philosophus 32 (11, f. 88^r).
Hercules astronomus 45 (18, f. 339^r).
Hermes Trismegistus 12 (4, f. 66); 41 (18, f. 275); 45 (18, f. 359 et 435^r); 81, 1; 82, 6; cf. 33 (12, f. 2); 113.
Hero Alexandrinus 4 (3, f. 20); 63 (19, f. 466).
(Pseudo-) *Herodotus* 65 (21, f. 122).
Hesiodus 58 (19, f. 393).
Hipparchus 23 (7, f. 88^r).
Hippocrates 4 (3, f. 26^r); 33 (11, f. 95^r); 127, n. 1; 157, 3, 29.
Iohannes Camaterus 3 (1, f. 1).

- Iohannes Pediasimus 35 (15, f. 2, [34?]
et 37^v).
Iohannes (Philoponus) Alexandrinus 66
(25, f. 168).
Isaac Argyrus 16 (5, f. 134).
Iulianus Laodicensis 12 (cf. Add. p. 183);
31 (11, f. 79); 32 (11, f. 83); 57 (19, f. 379^v);
58 (19, f. 389); 61 (19, f. 417^v); 62 (19,
f. 434 et 436); **99-111; 151-152**.
Iulianus theurgus 102, 14.
Leo philosophus 14 (4, f. 71); **92-93**.
Leo sapiens 40 (18, f. 266^v); 42 (18,
f. 284^v); 43 (18, f. 285^v); 74 (29, f. 28^v).
Lydus (Iohannes Laurentius Philadel-
phinus) 5 (4, f. 6); 65 (22, f. 1); [74 (29,
f. 25)]; 100, 6; 111 n.
Macarius Hieromonachus 34 (12, f. 26).
Masala 59 (19, f. 403 et 406^v); 60 (19,
f. 410).
Maximus 8 (f. 43^v [cf. Add. p. 183]); 59
(19, f. 403); 60 (19, f. 412^v).
Maxinius (sanctus) 63 (19, f. 461^v).
Mazanates, v. Zanates.
Melaipnus 33 (11, f. 92); 58 (19, f. 399);
110-113. Cf. 128.
Nicetas philosophus Paphlagonius 28
(10, f. 131); **96-98** (?).
Nicephorus, cf. Blemmides et Gregoras.
Nicolaus Hydruntinus 75 (29, f. 47^v);
76 (29, f. 68^v [et 97]).
Oppianus 4 (3, f. 29^v).
Orpheus 31 (11, f. 75^v); 41 (18, f. 277);
43 (18, f. 321).
Palchus 100, 17; 102 s.
Paulus Alexandrinus 5 (4, f. 7); 8 (4,
f. 43); 13 (4, f. 66^v); 23 (7, f. 82^v); 27 (9,
f. 188^v); 31 (11, f. 55 [cf. Add. p. 183]);
[31 (11, f. 79)]; [57 (19, f. 379^v)]; 61 (19,
f. 422 et 433); 100, 12; **133-134**.
Pediasimus Iohannes 35 (15, f. 2, [34?]
et 37^v).
Petosiris 12 (4, f. 66); 34 (13, f. 262);
55 (19, f. 307^v); 76 (29, f. 95^v s.); **120-**
121; 133, 7.
Petrus Antiochenus (?) **96-98**.
Petrus philosophus 62 (19, f. 443^v s.);
155-158.
Photius 63 (19, f. 483).
Pindarus 64 (21, f. 1).
Plato 73 (28, f. 44).
Plethon 65 (22, f. 40 et 47); 66 (25).
Porphyrius 27 (9, f. 161 et 172); 34 (12,

- f. 128); 35 (14); 36 (16, f. 139); 39 (17,
f. 305 et 311); 66 (24, f. 186); 69 (27, f. 1).
Proclus (Diadochus Platonicus) 23 (7,
f. 5); 33 (11, f. 91); 57 (19, f. 376 et
384); 73 (28, f. 44 et 86).
Protogoras Nicenus 12 (4, f. 66); 59 (19,
f. 403); 60 (19, f. 412); **150-151**.
Psellus Michael 56 (19, f. 317); 66 (26,
f. 1 [et 51^v?]).
Ptolemaeus 15 (5, f. 39^v); 16 (5, f. 142);
19 (6, f. 1 s.); [23 (7, f. 5)]; 23 (7, f. 77);
[27 (9, f. 2 et 160^v)]; 28 (9, f. 189 et 11,
f. 5 ss.); 29 (11, f. 18 ss.); 34 (12, f. 30
et 134); 13, f. 4 et 259^v); [36 (16, f. 1)];
39 (17, f. 1, 168^v et 254); 43 (18, f. 317^v
et 320^v); 44 (18, f. 322^v s.); 57 (19,
f. 386^v s.); 64 (21, f. 88); [65 (23, f. 1 et
28^v)]; 65 (23, f. 65); 24, f. 1 [et 77^v];
[66 (24, f. 186)]; [69 (27, f. 1 et 17)];
69 (27, f. 108); 73 (28, f. 1^v); 82, 28;
83, 12; 106, 17, 27; 108, 3, 19; 109, 1, 6.
Cf. 33 (12, f. 2); et 34 (12, f. 128^v).
Pythagoras 15 (5, f. 39^{bisv}); 31 (11, f. 77 s.);
39 (18, f. 266^v); 40 (18, f. 267^v); 41 (18,
f. 274^v); 53 (19, f. 41^v et 44); 74 (29,
f. 1); 75 (29, f. 37 et 38); 133, 8.
Rhetorius 7 (4, f. 37^v); 8 (4, f. 40); [34 (12,
f. 128 fin.)]; 58 (19, f. 388^v); 59 (19, f. 403).
Salmān vel Salām (praefectus bibliothecae chalifae Māmūnū) 75 (29, f. 48^v).
Salomon 16 (5, f. 75^v); 40 (18, f. 266^v);
46 (18, f. 436^v); 54 (19, f. 49).
Simonides 45 (18, f. 344^v).
Stephanus Alexandrinus 6 (4, f. 29).
Synesius Cyrenensis 4 (3, f. 38).
Syrim 46 (18, f. 443).
Syrus 7 (4, f. 37).
Teucer Babylonius 30 (11, f. 42 η), 152 n.
Theo 65 (23, f. 1).
Theophilus Edesseanus 8 (4, f. 44); 43 (18,
f. 321); 83 (cf. Add.); **93-94, 123**.
Triclinius Demetrius 33 (15, f. 38^v).
Vettius Valens 58 (19, f. 400); 59 (19,
f. 403 et 406^v); 66 (24, f. 202); 77 (31, f. 1
[Αετίου Ἀλεντος ἀντιοχέως]); 113;
146-149; 174-177; 179-182.
Zanates (Abu Abd-Allah al-Zanati)
33 (11, f. 94); 43 (18, f. 296 s.); 51 (19,
f. 31); 58 (19, f. 393 et 398); **118-119;**
139-142; 145-146.
Zoroaster 65 (22, f. 40); 77 (29, f. 135);
83, n. 1; 124, n. 2; 154 n.

II. NOMINA CETERA

- Abasga (sc. Abasgorum regio) 127, 7.
Abraham 15 (5, f. 40^v).
Achaia 180, 15.
Achilles 120, 19.
Arcadia 180, 16.
Adam 44 (18, f. 333^v); 76 (29, f. 121).
Adriaticus sinus 182, 10.
Aecaterina 163, 6.
Aegyptii 10 (4, f. 52^v); 34 (12, f. 128^v); 39
(17, f. 168^v); 58 (19, f. 390^v); cf. ind.
nomin.
Aegyptus 126, 9; 129, 23; 181, 2; 182, 11.
Aethiopia 181, 2.
Ἀκουτρύόρης (?) 44 (18, f. 322^v).
Ἀλαρή 132, 8.
Alexander rex 45 (18, f. 359); 53 (19,
f. 46^v); 55 (19, f. 278); 105, 20; 135 n.
Alexandria 3 (2, f. 86); 134, 4.
Alexandrini 56 (19, f. 311).
Ἀμμωνιά 181, 19.
Amol 127, 4.
Anargyri (sancti) 161, 5; 162, 25; 167, 32.
Anastasia (sancta) 163, 31; 165, 29.
Anna (sancta) 164, 29.
Apostoli 99, 14.
Arabes 44 (18, f. 327^v); 170, 5.
Arabia 181, 2; Arabia felix 182, 7.
Arcadia 180, 16.
Ἀρπή 132, 6.
Asia Minor 126, 8.
Assyrii 45 (18, f. 375).
Athenienses 39 (17, f. 168^v); 58 (19,
f. 390^v).
Atlanticum mare 182, 11.
Babylonia 126, 4; 134, 10; 180, 15.
Babylonii 1 (1, f. 35^v).
Baetriana 181, 1. Baetriani 182, 11.
Barbara (sancta) 167, 17.
Basilius (sanctus) 64 (20, f. 101).
Belus [cod. Βῆλος] 45 (18, f. 375).
Βερζεβούνη (sic) 132, 8.
Bithyni 39 (17, f. 168^v).
Cabasilas Demetrius 15 (5, f. 25).
Cappadoces 39 (17, f. 168^v).
Cappadocia 134, 15; 181, 18.
Caramani 127, 3.
Carthago 181, 2, 19; 182, 10.
Hispania 182, 7.
- Gasperia 181, 1; 182, 9.
Caterina (sancta), v. Aecaterina.
Celtica regio 182, 7.
Charanitae, v. Harranitae.
Χασδέ (regio Ghuz sive Susiana?) 127, 6.
Χιλάς (sc. Gilân) 126, 12.
Chorasan 126, 10.
Cilicia 181, 3; 182, 8.
Commagene 181, 18.
Constantinopolis 15 (5, f. 40); 24 (7, f. 90);
183.
Constantinus 76 (29, f. 121).
Christus 54 (19, f. 232^v); 60 (19, f. 408^v);
99, 6.
Grete 180, 15; 182, 8.
Cyclades 180, 15.
Cyprii 39 (17, f. 168^v); Cyprus 182, 8.
Cyrene 180, 16.
Cyriaca (sancta) 168, 35.
David 46 (18, f. 436^v).
Delemitae 127, 1.
Demetrius (sanctus) 163, 19; 167, 4.
Δίκη 180, 3.
Diodorus Siculus 33 (12, f. 2).
Doris 180, 16.
Ἡμντλβλ (?) 132, 7.
Ἐρυθρὰ θάλασσα 182, 9.
Etrusci 182, 7.
Eudoxius Aegyptius 43 (18, f. 314).
Euphrates 182, 9.
Gaetulia 181, 18.
Galatia 182, 8.
Georgius (sanctus) 161, 25; 169, 18.
Gilân 126, 12.
Graeci 39 (17, f. 168^v); 40 (4, f. 52^v); 16
(5, f. 172); 44 (18, f. 323); 58 (19, f. 390^v);
82, 2, 8; 99, 1, 3.
Graecia 180, 15.
Gregorius (sanctus) 169, 27.
Hades 15 (5, f. 40^v); 132, 10.
Hadrianus 28 (11, f. 5).
Harranitae 124, 1.
Hebraei 10 (4, f. 52^v); 39 (17, f. 168^v).
Hector 120, 19, 22.
Hermias 33 (12, f. 13).
Hieroboam 16 (5, f. 75^v).
Hispania 182, 7.

- Homerus 65 (21, f. 122).
 Καρκινόρ 132, 11.
 Κοῦφαι (sc. Κάφα) 127, 6.
 Iberia 127, 7; 181, 19; 182, 8; cf. Hispania.
 Jesus 59 (19, f. 403).
 Ilias 41 (18, f. 274); 75 (29, f. 38).
 India 126, 6.
 Iohannes Baptista (sanctus) 99, 9.
 Iohannes Damascenus 74 (29, f. 30^r).
 Iohannes Synadinus 59 (19, f. 403).
 Irene (sancta) 162, 5.
 Ispāhān 127, 5.
 Italia 181, 1, 18; 182, 8.
 Lachiam 74 (29, f. 1).
 Libya 181, 2, 19; Libicum mare 182, 10.
 Lucas <Chrysoberges> patriarcha 62 (19, f. 443^v); 156, 3.
 Macedones 39 (17, f. 168^v); 53 (19, f. 46^v); 58 (19, f. 390^v).
 Μαλδούωρ 132, 11.
 Māmūm, rex Babyloniae (sc. chalifa), 75 (29, f. 48^v).
 Mandaei 114, 4; 125, n. 2.
 Mardaitae 159 n.
 Margiana 127, 1.
 Maria Deipara 99, 15; 165, 14.
 Marina (sancta) 166, 23.
 Μάρπουν (sc. Margiana) 127, 1.
 Mauritanie 181, 18.
 Media 126, 12.
 Mercurius Aegyptius 33 (12, f. 2).
 Meroe 57 (19, f. 332^v).
 Mesopotamia 180, 14; 182, 9.
 Metagonitis 181, 17; 182, 9.
 Michael archistrategus (sc. archangelus) 53 (19, f. 46^v); 160, 23.
 Μίζεσούλ 132, 7.
 Moamed 6 (4, f. 29).
 Μοροής 132, 6.
 Μουνοχόθ 132, 8.
 Ναρούκου 132, 7.
 Nechepso rex 34 (13, f. 262); 76 (29, f. 96); 120, 2.
 Nicolaus (sanctus) 166, 13.
 Noe 76 (29, f. 120^v).
 Oasis 181, 1.
 Όρνέας 132, 10.
 Panteleemon (sanctus) 168, 25.
 Parasceve (sancta) 161, 6; 168, 10.
- Paris 105, 19.
 Peloponnesus 180, 15.
 Persae 16 (5, f. 172); 73 (28, f. 42).
 Persia 126, 5; 127, 3; 134, 2; 180, 16.
 Φαρτούθ 132, 11.
 Φερείλ 132, 7.
 Philippus rex 4 (3, f. 7).
 Φορέλ 132, 7.
 Pluto 15 (5, f. 40^v); 132, 10.
 Porphyrogenitus rex 3 (1, f. 1).
 Prodromus, v. Iohannes Baptista.
 Ptolemaeus rex 55 (19, f. 278).
 Ρέ (immo Ραῖ, sc. Rhagai) 127, 4.
 Rhodus 24 (7, f. 90).
 Roma 181, 19.
 Romani 10 (4, f. 52^v); 39 (17, f. 168^v); 51 (19, f. 31).
 Rubrum mare 182, 9.
 Σαβαῶθ 132, 16.
 Σαλφρενδ 132, 6.
 Σαραφαήλ 132, 8.
 Σαρσανά 132, 11.
 Sclabes 74 (29, f. 18^v).
 Σεμιράμη 132, 12.
 Σηρική 181, 1.
 Sicilia 180, 16; 181, 19; 182, 8.
 Sinope 181, 3.
 Smyrna 181, 2.
 Σπάχωις (sc. Ispāhān) 127, 5.
 Stephanus (sanctus) 159, 15.
 Susiana 127, 6.
 Syria 181, 18.
 Syrus 19 (6, f. 1); 34 (12, f. 30); 65 (24, f. 1).
 Taurus? 181, 2 (adn.).
 Teluges 53 (19, f. 44).
 Thebaïs 181, 1.
 Thecla (sancta) 160, 4.
 Theodora 51 (19, f. 31).
 Theodorus (sanctus) 161, 3.
 Θέθ 132, 10.
 Timotheus 6 (4, f. 29).
 Triballi 182, 11.
 Troglodytica 181, 1.
 Turcorum regio 126, 8.
 Tyrrhenia, v. Etrusci.
 Tyrus 181, 2.
 Ξερίον 132, 6.
 Ξυμπωνδ 132, 7.

TABULA ARGUMENTI

CATALOGUS CODICUM

Codices Taurinenses	3
Codex Bergomas	19
Codex Parmensis	23
Codices Mutinenses	27
Codices Bononienses	39
Codices Neapolitani	49
Codex Messanensis	69
Supplementum codicum Florentinorum	73

APPENDIX

EXCERPTA EX CODICE 4 (TAURIN. C. VII, 10)

Ex Heliodori commentario in Paulum Alexandrinum	81
Περὶ τῶν ἐν ταῖς καταστάσεσι τῶν δέρων συμβαίνοντων ἀνέμων κ. τ. λ.	83
Capitula de furtis et furibus	88
Περὶ τοῦ ποῦ ἔστι τὸ κλαπέν. — Εἰ νέος ὁ κλέπτης ἡ μέσος ἡ τέρων. — Περὶ τοῦ εἴδους τοῦ κλέπτου. — Περὶ τοῦ εἰ πλησίον ἔστιν ἡ πόρρω τῆς συγγενείας. — Τίνι ἐδόθη τὸ κλαπέν. — Εἰ ἄρρην ὁ κλέπτης ἡ γυνὴ. — Περὶ τοῦ ποίων τρόπῳ ὁ κλέπτης εἰσῆλθεν.	
Περὶ καιρῶν ταραχῆς, ἐμπρησμοῦ, σεισμοῦ καὶ καταποντισμοῦ	91
Λέοντος φιλοσόφου περὶ βασιλέων καὶ ἀρχόντων κ. τ. λ.	92
Περὶ τῆς αὐτῆς τοῦ ἄρχοντος ίδεας	93
<Theophilii>. Περὶ προβολῆς ἄρχοντος.	93
Περὶ τοῦ εἰδέναι τοῦ δείπνου τὴν κατασκευήν.	94

EXCERPTUM EX CODICE 10 (MUTIN. 42)

Nicetae Paphlagonii (?) δτι πολυάσχολον πρᾶγμα ἡ ἀστρολογία	96
---	----

EXCERPTA EX CODICE 11 (MUTIN. 85)

De hebdomadis septem diebus	99
Iuliani Laodicensis disquisitio astronomica (Ἐπίσκεψις ἀστρονομική). — Praefatio et prima capita tria	99
Melampodis μέθοδος περὶ τῶν τῆς Σελήνης προτυνώσεων	110
De septem mundi aetatibus. — Ἐπίσκεψις τῶν ἐπτὰ πλανητῶν ετῶν. — Ἀκριβῆς φιλοσοφία τῶν Χαλδαίων	113
Πέρσου φιλοσόφου καὶ ἀστρολόγου τοῦνομα Ζανατή ἐπίσκεψις ἡ παρούσα παρατηρήσιμος	118

EXCERPTUM EX CODICE 13 (MUTIN. 174)

'Επιστολὴ Πετοσίρεως φιλοσόφου πρὸς Νεκεψύ βασιλέα	120
--	-----

EXCERPTUM EX CODICE 15 (MUTIN. 215)

Theophili de animalibus et plantis unicuique planetae subiectis .	122
---	-----

EXCERPTA EX CODICE 18 (BONON. 3632)

Apomasaris capitula quaedam	124
---------------------------------------	-----

Περὶ τῆς μεθόδου τῶν Χαραντῶν ἡτοι ἐναλλαγῆς τοῦ κοσμικοῦ ἔτους. — Περὶ τοῦ Κυνὸς ἐπιτολῆς καὶ τῶν ἐξ αὐτῆς σημαινομένων συμπτωμάτων. — Περὶ τῆς τοῦ πάντος συστάσεως. — Περὶ παιγνίου οἰον ζατρικού ἡ ταβλίου.

Tonitruale ignoti auctoris	128
--------------------------------------	-----

EXCERPTA EX CODICE 19 (NEAP. II. c. 33)

Λεκανομαντεῖα	132
-------------------------	-----

Versus	133
------------------	-----

Ex Pauli Alexandrini Introductione excerptum	133
--	-----

De plantis quae secundum planetarum naturam operantur	134
---	-----

‘Ηλιοδώρου ἐπίσκεψις τῶν πλανητῶν, πῶς κυριεύουσι τὰς ζ' ἡμέρας

τῆς ἑβδομάδος καὶ τὰς ιβ' ὥρας . . . . .

Περὶ τῶν ἐνεργειῶν τῶν πλανητῶν ἐν ταῖς ὥραις κυριεύοντων	136
---	-----

Περὶ τῶν τῆς Σελήνης παρατηρήσεων Πέρσου φιλοσόφου τούνομα
--

Ζανατῆ . . . . .

Ἐτέρα ἐπίσκεψις τῆς Σελήνης καὶ περὶ τῶν σχηματισμῶν αὐτῆς καὶ τῶν δνομασιῶν	139
--	-----

Περὶ ἀστέρων ποιούντων τάραξιν καὶ κίνδυνον ... Πέρσου φιλοσόφου
--

τούνομα Ζανατῆ . . . . .

Χρῆσμα τεχνῶθεν παρὰ τοῦ Οὐάλεντος	145
--	-----

Περὶ δραπετῶν Νικαέως Πρωτατόρου	146
--	-----

Ιουλιανοῦ Λαοδικέως frustula	150
--	-----

Ἐκ τῆς ‘Ηλιοδώρου ἀστρονομικῆς διδασκαλίας περὶ δεκανῶν ζῳδίων
--

Περὶ τῆς τοῦ Κυνὸς ἐπιτολῆς καὶ τῆς προγνώσεως τῶν ἐξ αὐτοῦ συμβαινόντων, Ἀντιόχου	152
--	-----

Ἐπιστολὴ Πέτρου φιλοσόφου εἰς τὸν πατριάρχην κύρο Λουκᾶν	154
--	-----

Prognostica ex signis zodiaci	158
---	-----

EXCERPTUM EX CODICE 20 (NEAP. II. c. 34)

Ἡ ἐρμηνεία τοῦ σεισμολογίου τῶν δώδεκα ζῳδίων	170
---	-----

Ἐρμηνεία τοῦ βροντολογίου τοῦ μηνιαίου	172
--	-----

EXCERPTUM EX CODICE 24 (NEAP. III. c. 20)

Vetti Valentis de coniunctionibus binorum planetarum	174
--	-----

EXCERPTUM EX CODICE 51 (LAUR. LXXXVI, 18)

Vetti Valentis de signis zodiaci	179
--	-----

ADDENDA ET CORRIGENDA	183
---------------------------------	-----

INDICES

Indices codicum	185
---------------------------	-----

Indices nominum : I. Nomina scriptorum	187
--	-----

II. Nomina cetera	189
-----------------------------	-----

EXPLICATIO CHARACTERUM QUIBUS ASTRONOMICA VOCABULA INSIGNUNTUR.

EX CODICE LAURENTIANO XXVIII, 14, f. 309 (*Catal.*, I, p. 37).

νάνθρωπος τείνει παίσαι κανούμενός του. Καὶ εἶτε νύ
τίνων στονηδώλεύ αυτού, ἔτι γένος αὐτοῦ:
Η πρόσος οὗτος έχει θεάρην. Θεάρην. Θύλασ.
πρόσωπον. Στολήν: παρισίς. γεννήση. πατέρες.
σφράγιον. Τλέων. υπῆρχεν πρόσωπον πλοκοπόν.
τολότον. χαίρομεν. πάντα φροντός. χαίρετε: χαίρετο.
σημέρα. ρύτο. δύσκον. Επιφέρει. Ουσιαλέρηθρος.
Ροστίσιον. φύλωρον πατέρα. δύναντον. μετέμεση σφράγιον.
τυπώσιον. Επιτόδηρος. Καίκτρον. σύγκριση:
Ο θουνόδος. πατέρας πατέρην. μετέμεση. μετέμεση.
τυπώσιον. φύλωρα. σύγκριση σφράγιον.
οδηγοτοπία δώλων. αποδιδύμορος. Δατρίγωνον. Χ
εζαίων. Πατεράτρων. ΧΧ απέροβος μετέμεση.
βούρρων. μετέμεση. Απάλατόλος. Διαδικτύος.
ψινόντα. Φύλωρος σφράγιον.

ALIA EXPLICATIO EX EODEM CODICE F. 309v.